

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

Journal of Legal Entity Management and Local Innovation

กำหนดการเผยแพร่

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 12 ฉบับ

วัตถุประสงค์

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น เดิมชื่อ "วารสารเสถภูมิวิชาการ" เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา ผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักการบริหารจัดการนิติบุคคล รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา พัฒนาสังคม การศึกษา และสหวิทยาการทางสังคมศาสตร์ที่เชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN (Print): 2630-0842 ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1: 2558 และได้เริ่มจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN (Online): 2673-0928 ตั้งแต่ปีที่ 5 ฉบับที่ 1: 2562 เป็นต้นไป วารสารเสถภูมิวิชาการ แจ้งเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ISSN (Print): 2697-6161 มีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 12 ฉบับ ตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นไป

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.สมาน งามสนิท

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผศ.ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

เลขานุการ: นางสาวณิชาภัทร เกิดฤทธิ์ ศิลปกรรม: นายสุรัชย์ บุญพิทักษ์, นายคมสัน จันทร์แจ้ง

สำนักงานวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

เครือข่ายส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์

99/173 ม. 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทรศัพท์ : 08-2872-3538 e-mail: selaphum.academic@gmail.com

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธงชัย สิงอุตม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธงชัย สิงอุตม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือตอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.อภิรักษ์ จันตะนี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
รศ.ดร.ศิวัช ศรีโกคายกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.พิเชฐ ทั้งโต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.อัฉรฯ หล่อตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผศ.ดร.วาสิตา เกิดผล ประสบศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ผศ.ดร.วิชุกร นาครณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผศ.ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.ไพศาล เครือแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผศ.ดร.นงค์ลักษณ์ ใจฉลาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.วรรณธร วรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภูมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผศ.ดร.สุภาพ ผู้รุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผศ.ดร.สามารถ บุญรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.นพดล ดีไทยสงค์
ผศ.ดร.ธิดา วัฒนภูมิ
ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนาวา
ผศ.ดร.อนันต์ อุปสอด
ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรรณ
ผศ.ดร.อุทัย สติมัน
ผศ.ดร.ประทีป พิษทองกลาง
ผศ.มานิตย์ อรรถชาติ
ผศ.ดร.ธีรภัทร กิจจารักษ์
อ.ดร.ขจรอรรถพนธ์ พงศ์วิริทธิ์ธร
อ.ดร.ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร
อ.ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม
อ.ดร.ทศพร มะหะหมัด
อ.ดร.จักรวาล สุขไมตรี
อ.ดร.กรกต ขำบัณฑิต
อ.ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี
อ.ดร.อาภรณ์รัตน์ เลิศไผ่รอด
อ.ดร.เพ็ญพิมพ์ พวงสุวรรณ
อ.ดร.ผกามาศ ชัยรัตน์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
วิทยาลัยนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยพะเยา

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ฉบับนี้เป็นวารสารปีที่ 7 ฉบับที่ 3 มีนาคม 2564 กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด เพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

สำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือว่ามีความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้น ประกอบไปด้วยจำนวนบทความทั้ง 25 บทความ โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถาม และการสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้นิพนธ์ในลักษณะทีมงาน ทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน มีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจ ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ ในวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์
บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

หน้า

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Reviewers)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

ปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงาน 1

ปลัดกระทรวงสาธารณสุขในตลาดนัดวันศุกร์

ญาณิศา เหลืองวัฒนวิไล, ทิฆัมพร พันลึกเดช, พุฒิธร จิรายุส

แนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 11

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กนกวรรณ สวัสดิ์, วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง

ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ 23

ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย

ณัฐกร นันตะรัตน์, ขจรอรุณ พงศ์วิริทธิ์ธร, ศิกัญจน์มณี ไชเออร์ส,

วลัยลักษณ์ พันธุ์, วีรพงษ์ สุทวัน, บดินทร์ พญาพรหม, เจษฎา ช.เจริญยิ่ง

ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูง 39

อำเภอเขาตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

นวกัทร ไตรสุวรรณ, จาตุรงค์ สุทวัน, กาบแก้ว ปัญญาไทย

ปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกห้องเช่าของคณงานโรงงาน 47

อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน

สิริศักดิ์ กิตติสิริศักดิ์, วิชากร เสงฆ์กุล, พุฒิธร จิรายุส

แนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา 57

ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี1

สันติ เจริญชัย, วิจิตรา ศรีสอน, สันฐาน ชยมนนท์

บทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชน 71

ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ญาณวุฒิ เรืองศรี, วิจิตรา ศรีสอน, สันฐาน ชยมนนท์, ราชพง ภูมิพงศ์

สารบัญ (Content)

	หน้า
แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	85
นพดล อัดทรัพย์, ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร, ศิกาญจน์มณี ไชเออร์ส วลัยลักษณ์ พันธุ์รี, เจษฎา ช.เจริญยิ่ง, จุฑามาศ นวลพริ้ง, บดินทร์ พญาพรหม	
แนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน	99
ในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
นรากร งามสมัย, ธีระวัฒน์ มอนไธสง	
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่ง	111
แบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑล	
ดวงพร เลี้ยงรักษา, วิชากร เสงฆ์กุล, พุฒิธร จิรายุส	
ประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ	121
เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย	
ภัทรพงษ์ นัยดีบ, ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร, ศิกาญจน์มณี ไชเออร์ส วลัยลักษณ์ พันธุ์รี, เจษฎา ช.เจริญยิ่ง, จุฑามาศ นวลพริ้ง, บดินทร์ พญาพรหม	
การกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของ	137
บริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	
เบญจพร โมกขะเวส, ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร, พนารัตน์ นิลเกษม	
การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอโพธารอง	151
จังหวัดร้อยเอ็ด	
วีรพล พลเยี่ยม, พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์, สุริยา ปัญญจิตร, วรฉัตร วรวิรรณ	
การศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงาน	167
ตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา:	
การประยุกต์ใช้แนวคิด CONSEQUENTIAL VALIDITY	
ธัญญา สุบโคกสูง, ธัญญรัตน์ ชิดไธสง	
แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัด	179
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1	
กันตวุฒิ การดี, วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง	

สารบัญ (Content)

	หน้า
การพัฒนาแบบจำลองการสื่อสารทางการตลาดของสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก ปรัชญาเมธี เทียนทอง	191
แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้าง สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย รัชดา คงชอบ	205
การจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่สะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา ไทยมณี ไชยฤทธิ์	215
กลยุทธ์การตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อทาวนเฮ้าส์ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร อิศราพิสรณ์ ดิลกไพบูลย์, มณฑิกานต์ เอี่ยมไช้, เกียรติชัย เวชฎาพันธุ์	229
การเฝ้าระวังภายในโรงเรียนชุมชนบ้านขาว อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กัญญนันท์ สิริคุปต์ธรรานนท์	239
ภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ- น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ทินกร คำศิริ, ในตะวัน คำหอม	255
การศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม นงลักษณ์ ใจฉลาด, ชญานิษฐ์ ศศิวิมล, วิภา ทองบุรี, สมศรี ทาสู่ทะ ดิษยา ศุภราชโยธิน, รังศรีบ น้อยสกุล	271
ERRORS IN TRANSLATION FROM ENGLISH INTO THAI OF THE THIRD- YEAR ENGLISH MAJOR STUDENTS, NAKHON PHANOM UNIVERSITY Warothai Siriseranee, Niracha Chompurach	287
กลยุทธ์การตลาดที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่าย สินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ฉันทย์ ชัยพร	299

สารบัญ (Content)

หน้า

หลักการ และรูปแบบ สำหรับการปกครองท้องถิ่นร่วมสมัย

319

พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์, เสกสรรค์ สนวา

ภาคผนวก

335

หลักเกณฑ์การเสนอขอความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์

ปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงาน

ปลัดกระทรวงสาธารณสุขในตลาดนัดวันศุกร์

MARKETING MIX AFFECTING BUYING BEHAVIOR OF EMPLOYEE AT MINISTRY OF PUBLIC HEALTH ON FRIDAY FREE MARKET

ญาณิศา เหลืองวัฒนวิไล¹ ทิฆัมพร พันล็กเดช² พุฒิธร จิรายุส³

Yanitsa Luengwatthanawilai, Tikhamporn Punluekdej, Puttithorn Jirayus

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข 2) เพื่อนำเสนอปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 400 คน เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะ สติติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานที่ใช้วิธีการทางสถิติ t-test F-test ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีต่อการเลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดวันศุกร์ ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยพิจารณาจากปัจจัยย่อยจำนวน 7 ด้าน ทั้ง 31 ปัจจัย พบว่า ปัจจัยอิสระที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ในด้านของอาหารมีความสะอาด ($\bar{X} = 4.21$) เห็นด้วยมาก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ในด้านของตลาดนัดมีการจัดสรรโซนการขายสินค้าแยกประเภทชัดเจน และตลาดนัดมีรูปแบบการจัดวางสินค้าที่เป็นระเบียบสะดวกต่อการเลือกสินค้า ($\bar{X} = 4.03$) เห็นด้วยมาก และปัจจัยด้านช่องทางการจำหน่าย ในด้านความสะดวกในการหาสินค้า ($\bar{X} = 4.00$) เห็นด้วยมาก ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords): ส่วนประสมทางการตลาด; พฤติกรรมการเลือกซื้อ; กระทรวงสาธารณสุข

Abstract

The objectives of this study were to 1) study the marketing mix factors affecting the purchase of staff of the Office of the Permanent Secretary for Health 2) And to present the marketing mix factors affecting the purchasing decision of the

Received: 2020-08-06 Revised: 2020-08-24 Accepted: 2020-08-24

^{1 2 3}หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชีย
อาคเนย์ Master of Business Administration Program, Business Administration, Graduate
School, Southeast Asia University, e-mail: mapingloving@hotmail.com

officers of the Office of the Permanent Secretary. The sample group used in this study is 400 officers of the Office of the Permanent Secretary of the Ministry of Public Health. Select the bore sampling method. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing using t-test, F-test. The research results can be summarized as follows. Marketing mix factors affecting purchasing behaviour of officials of the Office of the Permanent Secretary for Health. With the products in the Friday market Of the Office of the Permanent Secretary, considering from 7 sub-factors in all 31 factors, found that the independent factors with an average of the top three opinions are product factors In terms of food, it is clean, with an average of 4.21 agreeing, followed by environmental factors. In terms of the flea market, there are clear allocation of product sales zones. And the flea market has an orderly layout of products Easy to select products. The average value is 4.03 Very agreed and the distribution channel factor Regarding the convenience of finding products, the average of 4.00 agreed very much respectively.

Keywords: Marketing mix, Buying behavior, Ministry of Public Health

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันมีร้านค้าให้เลือกซื้อสินค้าที่เพิ่มมากขึ้นและได้มีตลาดนัดขายสินค้าที่มีเพิ่มมากขึ้นจากแต่ก่อนทำให้การเลือกซื้อนั้นมีความเป็นไปได้สูงที่จะมีการเลือกสินค้าภายในตลาดนัดต่าง ๆ การจัดจำหน่ายสินค้าที่หลากหลายเพิ่มขึ้นและการเพิ่มตัวเลือกของสินค้าในด้านความสะดวกสบายในการเลือกซื้อนั้นเองทำให้ผู้คนหันมาให้ความสนใจของสินค้าที่มีมา การมองหาตัวเลือกที่ดีที่สุดของการเลือกและความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นนั้นเองทำให้ต้องมีการขยายขนาดตลาดนัดหรือตัวสินค้าที่นำมาจัดจำหน่ายภายในตลาดนัด (ธนากร มาอุทธรณ์, 2557)

ทั้งนี้ตลาดนัด เป็นธุรกิจที่ให้บริการบริการ โดยนำร้านค้าต่าง ๆ สินค้าที่มีความหลากหลายมารวมไว้ในจุดเดียวกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาเดินตลาดนัด มาที่เดียวได้สินค้าครบ ที่มีความสอดคล้องกับการตลาดเป็นอย่างมากมีการลงทุนเป็นจำนวนมากเพราะการตลาดของธุรกิจตลาดนัดนั้นค่อนข้างใหญ่มากทำให้ตลาดนัดเป็นที่ต้องการของคนโดยทั่วไปเพราะเพียงแค่ในกระทรวงสาธารณสุข ก็ได้มีตลาดนัดอยู่ทุกกรม นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ภายในกระทรวงสาธารณสุขมีจำนวนมาก และการใช้ชีวิตที่ค่อนข้างเร่งรีบในแต่ละวัน ตลาดนัดวันศุกร์จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของคนในกระทรวงสาธารณสุขตอบโจทย์ในปัญหานี้ได้ธุรกิจตลาดนัดได้มีการเพิ่มจำนวนและขยายตัวเพิ่มขึ้นในประเทศไทยเป็นอย่างมากทำให้ธุรกิจร้านตลาดนัดมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้น

ตลาดนัดที่เป็นที่รู้จักของคนไทยมากที่สุดในระยะหนึ่ง คือ ตลาดนัดทองสนามหลวง ซึ่งเป็นแหล่งรวมของสินค้าทุกประเภท โดยเฉพาะหนังสือเก่าหายาก สัตว์เลี้ยง และต้นไม้พันธุ์

จะติดตลาดทุกวันอาทิตย์ ตลาดนัดท้องสนามหลวงนี้ได้จัดให้มีขึ้นเป็น ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2491 ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ปัจจุบันตลาดนัดท้องสนามหลวงได้ย้ายไปอยู่ที่สวนจตุจักร บางเขน แล้ว ตลาดนัดบริเวณชานเมืองอีกแห่งหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมของชาวกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียงคือตลาดนัดวัดดอนหวาย จังหวัดนครปฐม ซึ่งแต่ก่อนจัดให้มีขึ้นทุกวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ปัจจุบันมีการขายสินค้าทุกวัน ตลาดมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของตลาดน้ำและตลาดบก โดยเฉพาะตลาดนัดมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของผู้คนในอดีตที่มีความจำเป็นต้องผูกพันอยู่กับแม่น้ำ ลำคลองทั้งด้านคมนาคมและการติดต่อค้าขาย โดยตลาดน้ำและตลาดบกมีทั้งตลาดประจำและตลาดไม่ประจำคือจะจำหน่ายสินค้าเฉพาะช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้นในแต่ละวันซึ่งลักษณะดังกล่าวคือการพัฒนาการของ “ตลาดนัด” ในปัจจุบันจากศึกษาของสโตน พบว่าในพื้นที่เขตชนบทของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายมักประสบปัญหาในการจัดตั้งแหล่งกลางถาวร เพราะจำนวนประชากรในชนบทมีน้อยและอยู่กระจัดกระจาย ประกอบกับการคมนาคมไม่สะดวก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายังแหล่งกลางถาวรสูงและเสียเวลาในการเดินทางมาก จำนวนผู้บริโภคที่คิดจะเดินทางมาจับจ่ายสินค้ายังในเมืองจึงมีน้อย ทำให้พื้นที่ในชนบทไม่สามารถจัดตั้งเป็นแหล่งกลางถาวรประกอบการการค้าแบบอยู่ประจำที่ได้ (Sedentary Type) พ่อค้าเร่จากหลายถิ่นต้องนำสินค้าเคลื่อนย้ายออกไปเสนอขายถึงมือผู้ซื้อเกิดเป็นลักษณะการค้าแบบเร่ขายสินค้า (Mobile Type) โดยพ่อค้าเร่จะรวมตัวกัน ณ ย่านที่มีประชาชนผ่านไปมาแถบริมถนน จัตุรัสหรือศาสนสถาน ตั้งเป็นตลาดนัดชั่วคราวขึ้น เกิดระบบการค้าแบบตลาดที่มีการนัดขายสินค้าเฉพาะบางวัน ซึ่งเปลี่ยนวัน เวลาสถานที่ในการติดตลาดไปเรื่อย ๆ ตามนัด (วรภรณ์ จิวชัยศักดิ์, สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน เล่มที่ 28)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขในตลาดนัดวันศุกร์ เพื่อทำการสำรวจพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าตลาดนัดวันศุกร์ของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวง เพราะคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อตัวผู้บริโภคด้านการตัดสินใจซื้อสินค้าภายในตลาดนัดวันศุกร์ ทางเลือกที่หลากหลายรวมถึงสถานที่ที่ตลาดนัดวันศุกร์ไปตั้งไว้ การที่มีตัวเลือกของตลาดนัดเพิ่มขึ้นซึ่งจะนำไปสู่ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อตัวผู้บริโภคด้านการตัดสินใจซื้อสินค้าภายในตลาดนัดวันศุกร์ ทางเลือกที่หลากหลายรวมถึงสถานที่ที่ตลาดนัดวันศุกร์ไปตั้งไว้ เนื่องจากการที่มีตัวเลือกของตลาดนัดเพิ่มขึ้นจึงต้องทำให้หาทางที่จะเข้าถึงผู้บริโภคให้มากที่สุดในทุก ๆ ด้าน ทั้งการจัดจำหน่าย บริการสินค้าที่ตั้ง ตัวเลือกทั้งหมดเหล่านี้ล้วนเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่องานวิจัยชิ้นนี้ เพื่อให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจชนิดนี้ได้นำผลของการสำรวจครั้งนี้ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการทำธุรกิจไม่ว่าจะพัฒนาไปทางด้านใดด้านหนึ่งก็ตามแต่การสำรวจเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจที่ดีในการคิดที่จะลงทุนหรือหาความพึงพอใจต่อตัวธุรกิจนั่นเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดวันศุกร์ ของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สมมติฐานของการวิจัย (Research hypothesis)

ปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าต่อตลาดนัดวันศุกร์ ภายในกระทรวงสาธารณสุข ที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขในตลาดนัดวันศุกร์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative research)

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 5,859 คน (กองบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข 2562) โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973, p.125) โดยยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 5% หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มตัวอย่างจำนวนเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เท่ากับ 400 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ย ท่านเลือกสินค้าภายในตลาดนัดประเภทใดมากที่สุด ท่านมีการเลือกซื้อสินค้าที่ตลาดนัดอย่างไร และจำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้าภายในตลาดนัดต่อครั้ง โดยใช้แบบสอบถามแบบ Check list ให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในตลาดนัดวันศุกร์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรหรือผู้ขาย ด้านกระบวนการ และ ด้านสิ่งแวดล้อมในการให้บริการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อาทิ เช่น จากเอกสารทางวิชาการวารสาร ข้อมูลทางสถิติ เอกสารจากผู้วิจัยท่านอื่นที่ได้ศึกษาไว้ก่อนแล้ว รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เป็นต้นเพื่อนำมากำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และเป็นข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นซึ่งข้อมูลชนิดนี้จัดเป็นข้อมูลปฐมภูมิ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือแบบสอบถาม ผู้วิจัยและทีมงาน ได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายและรอจนกระทั่งตอบคำถามครบถ้วน ซึ่งในระหว่างนั้นถ้าผู้ตอบมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคำถาม ผู้วิจัยหรือทีมงานจะตอบข้อสงสัยนั้น

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – Total Correlation และการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient Method) ตามวิธีของตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว (t – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test)

ผลการวิจัย (Research Results)

ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้า ของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านบุคลากรหรือผู้ขาย ด้านกระบวนการ และด้านสิ่งแวดล้อมในการให้บริการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(n=400)

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	$\bar{X}$	S.D.	แปรผล	ลำดับที่
ด้านผลิตภัณฑ์	4.12	.609	มาก	1
ด้านราคา	3.88	.456	มาก	4
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.95	.435	มาก	3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

(n=400)

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านการส่งเสริมการตลาด	2.19	.634	น้อย	7
ด้านบุคลากรหรือผู้ขาย	3.82	.501	มาก	5
ด้านกระบวนการ	2.86	.572	ปานกลาง	6
ด้านสิ่งแวดล้อมในการให้บริการ	3.96	.524	มาก	2
รวม	3.54	.307	มาก	

จากข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่า ระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.54) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับมาก 5 ลำดับ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านช่องทาง การจัดจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 3.95) ลำดับที่ 2 ด้านสิ่งแวดล้อมในการให้บริการ (ค่าเฉลี่ย 3.96) ลำดับที่ 3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 3.95) ลำดับที่ 4 ด้านราคา (ค่าเฉลี่ย 3.88) และ ด้านบุคลากรหรือผู้ขาย (ค่าเฉลี่ย 3.82) รองลงมาในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านกระบวนการ (ค่าเฉลี่ย 2.86) และสุดท้ายระดับน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการตลาด (ค่าเฉลี่ย 2.19) ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการซื้อสินค้าใน ตลาดนัดวันศุกร์ ของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการซื้อสินค้าในตลาดนัดวันศุกร์ ของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ปัจจัยส่วนบุคคล	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	✓	
2. อายุ	✓	

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการซื้อสินค้าในตลาดนัดวันศุกร์ ของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
3. สถานภาพ	✓	
4. ระดับการศึกษา	✓	
5. ตำแหน่ง	✓	
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	✓	

จากข้อมูลในตารางที่ 2 เปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ (.002) อายุ (.000) สถานภาพ (.002) ระดับการศึกษา (.000) ตำแหน่ง (.000) และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (.000) แตกต่างกัน มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการซื้อสินค้า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขในตลาดนัดวันศุกร์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้า ของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านสิ่งแวดล้อมในการให้บริการ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านราคา และด้านบุคลากรหรือผู้ขาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวจิตาภรณ์ ศักดิ์โกมลพิทักษ์ (2558) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการตลาดนัดตอนกลางคืน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการตลาดนัดตอนกลางคืน ในเขตกรุงเทพมหานคร มี 6 ปัจจัย เรียงลำดับตามอิทธิพลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านบุคลากรและกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านกายภาพและการนำเสนอ ผลการวิจัยพบว่าทั้ง 6 ปัจจัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการเลือกซื้อสินค้า ในตลาดนัดวันศุกร์ ของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สำหรับการศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ศึกษาโดยใช้วิธีวิเคราะห์ทางสถิติ Independent-Samples T-Test และ One-way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดวันศุกร์แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสา ก้อนนา (2562) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าที่ตลาดนัดธนบุรี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าที่ตลาดนัดธนบุรี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความพึงพอใจในการใช้บริการย่อมแตกต่างกันไปตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยผู้ที่ มีเพศต่างกันย่อมมีความพึงพอใจในการใช้

บริการแตกต่างกันออกไป ส่วนผู้ที่มีอายุต่างกัน ย่อมมีความพึงพอใจในการใช้บริการที่เปลี่ยนไปตามประสบการณ์ในการเคยมาใช้บริการ ส่วนสถานภาพที่แตกต่างกันย่อมมีความพึงพอใจในการซื้อสินค้าที่ต่างกันไปตามสถานภาพที่ตนเองเป็นอยู่ ส่วนสถานภาพที่แตกต่างกันย่อมมีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าแตกต่างกัน และรายได้ที่ต่างกันย่อมมีกำลังการซื้อสินค้าที่ต่างกันด้วย

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า สินค้าประเภทของเด็กเล็กและอาหารอุปกรณ์สัตว์เลี้ยง ไม่เหมาะแก่การนำมาขายในตลาดวันศุกร์ ทำให้มีการตัดสินใจซื้อที่น้อย
2. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้ควรมีโปรโมชั่นการลดราคา หรือ การสะสมจำนวนเพื่อแลกของแถมให้แก่ลูกค้า เพื่อดึงดูดความสนใจในการเข้ามาเลือกซื้อสินค้าที่ตลาดวันศุกร์ และควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ให้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพื่อเข้าถึงลูกค้า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์หรือการพูดคุยกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการทำการวิเคราะห์ถึงความคิดเห็นและเปรียบเทียบในด้านต่าง ๆ รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นและเปรียบเทียบของผู้ตอบแบบสอบถามด้วย
2. ในการออกแบบสอบถามเนื่องจากในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามโดยมีจำนวนข้อคำถามที่มากเกินไปจึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะอ่านคำถามไม่ละเอียดซึ่งอาจจะทำให้ได้ผลที่คลาดเคลื่อนได้และยังต้องใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามมากอีกด้วยจึงเป็นการรบกวนผู้ตอบแบบสอบถามมากเกินไปด้วยดังนั้นผู้ที่จะทำงานวิจัยในครั้งต่อไปไม่ควรที่จะมีข้อคำถามในการสำเร็จมาก

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชิตาภรณ์ ศักดิ์โกมลพิทักษ์ (2558). ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการตลาดนัดตอนกลางคืน ในเขตกรุงเทพมหานคร. **การค้นคว้าอิสระ**. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันวิสา ก้อนนาค (2562). ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าที่ตลาดนัดธนบุรี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร. **การค้นคว้าอิสระ**. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.

- ธนากร มาอุทธรณ์. (2557). ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้า ของ
ผู้บริโภคต่อร้าน Max Value. **ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต** : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วรารณ จิวชัยศักดิ์. (2546). **สารานุกรมไทยฉบับเยาวชน เล่มที่ 28**. ศูนย์ข้อมูลไทยศึกษา:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Taro Yamane, (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**.3rd Ed. New York. Harper
and Row Publications.

แนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Guidelines for Promoting The Reading of Schools Under The Local Administrative Organization Phra Nakhon Si Ayutthaya

กนกวรรณ สวัสดิ์¹ วชิรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง²

Kanokwan Sawaddee, Wacharapatr Techawattanasiridumrong

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) ศึกษาการดำเนินการส่งเสริมการอ่าน 3) นำเสนอแนวทางการส่งเสริมการอ่าน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระหรือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 25 โรงเรียน แยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ครู จำนวน 115 คน รวมทั้งสิ้น 140 คน โดยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครชีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.93 และ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการดำเนินการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง 3 ด้าน ในระดับน้อย 2 ด้าน 2) การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับ มากทุกด้าน และ 3) ได้แนวทางการส่งเสริมการอ่านโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้ 1) ควรมีการส่งเสริมการขึ้นนโยบายการส่งเสริมการอ่านให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องรับทราบ 2) ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการห้องสมุดให้มีคุณภาพ 3) ควรมี

Received: 2020-09-22 Revised: 2020-10-22 Accepted: 2020-10-22

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา The Degree of Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
E-mail: krunok0808@gmail.com

² หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Doctor of Education (Master of Education Program in Educational Administration), Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

การส่งเสริมการกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดปฏิทินปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม 4) ควรมีการส่งเสริมการมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการสืบค้นข้อมูลภายในห้องสมุดเพื่อช่วยในการส่งเสริมการอ่าน และ 5) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการอ่านทั้งในกระบวนการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผล

Keywords: แนวทางการส่งเสริมการอ่าน; การส่งเสริมการอ่านของนักเรียน; โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aims to 1) study the problem of reading promotion operation of schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya provincial administrative organization 2) study of reading promotion operations 3) propose reading promotion guidelines using quantitative research methods. The samples of this research were 140 school directors and Thai language teachers in 25 schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya provincial administrative organization selected through the Krejcie and Morgan's table and Simple-Random Sampling. The two instruments used in collecting data were a questionnaire with the reliability of 0.93 and 0.92. The statistics used for data analysis were Percentage, Average and Standard Deviation. The results of the research were as follows: 1) The state problems of the reading promotion operations in Schools Under The Local Administrative Organization Phra Nakhon Si Ayutthaya were in moderate level for three sections and in low level for two sections. 2) the reading promotion operations of schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya provincial administrative organization were high in all section. 3) the guidelines for reading promotion under Phra Nakhon Si Ayutthaya provincial administrative organization, as follows: 1) The reading promotion policy should be promoted to teachers and educational personnel, students and related persons for acknowledgment. 2) The development of teachers and educational personnel should be promoted to have knowledge and skills in libraries management to have quality. 3) Teachers and educational personnel should plan and assign the person responsible for each activity. 4) The school should use new technology for searching all data in the school library. 5) The school should encourage the teachers from each department to make lesson plan which include reading technique in the teaching and measurement.

Keyword: Guidelines for promoting the reading; Promoting the reading; Schools Under The Local Administrative Organization Phra Nakhon Si Ayutthaya

บทนำ (Introduction)

ภาษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสาร องค์ประกอบของภาษาคือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน เพื่อเป็นเครื่องช่วยให้คนในสังคมมีความเข้าใจที่ดีต่อกันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารถึงการรับรู้และถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การศึกษายังเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยเป็นอย่างมาก เพราะเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น ๆ อีกด้วย (กิ่งกาญจน์ ธีรสุคนธ์, 2521 : 3)

การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยปรับและขยายในการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทั้งยังช่วยให้สามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ความเพลิดเพลินจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้มากและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าความสำเร็จในการเรียนของเด็กส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน คืออ่านช้า ขาดความเข้าใจในการอ่าน และไม่สามารถจดจำเรื่องที่อ่านได้ ย่อมทำให้การเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่ได้ผลไปด้วย ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายวิตกกังวลหรือเกิดความท้อแท้ไม่อยากจะเรียนต่อไป การอ่านจึงเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในวิชาการต่าง ๆ ดังนั้นการใช้ทักษะทางภาษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยมุ่งเน้นพัฒนาทักษะทางภาษาให้กับผู้เรียนทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งในการติดต่อสื่อสารเพื่อการรับรู้ข่าวสาร และถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้มาเป็นอย่างมาก มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านหนังสือและรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน รัฐบาลจึงมีการกำหนดนโยบายด้านการอ่านอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 12) มุ่งเน้นการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน อีกทั้งการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตลอดจนนโยบายด้านการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษแห่งการอ่าน (ทักษิณ คุณพิภาค, 2561: 1)

กระทรวงศึกษาธิการหาแนวทางการแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของเด็กไทย โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการแก้ไขปัญหา “การอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” หน่วยงานเทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กเรียนในเขตเทศบาลและการ

จัดการศึกษาของเทศบาลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือให้เทศบาลสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ การบริหารการศึกษาของเทศบาลดำเนินการโดยสำนักการศึกษา หรือกองการศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติ สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาของเทศบาล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547 : 23) ด้วยสาเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2558 ขึ้นโดยกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนข้อที่ 1 ที่ว่า “เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้และต้องมีระบบการประเมินที่เป็นรูปธรรม” (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558 :3) จากการติดตามการดำเนินงานด้านการพัฒนาการอ่านการเขียนพบว่าปัญหาการอ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้อยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 1)

ดังนั้นกระบวนการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การส่งเสริมทั้งผู้บริหารและครูภายในโรงเรียน ที่เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการวางแผนนโยบายนำไปสู่การปฏิบัติ และติดตามประเมินผลเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้อันขั้นพื้นฐาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้มีการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม โดยการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา ในประเด็นระดับการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ในขั้นตอนที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 25 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 25 คน และ ขั้นตอนที่ 2 คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 25 โรงเรียน จำนวน 210 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และ มอร์แกน

2.2 ด้านกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 คือกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 25 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงตัวบุคคล (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561 : 37 และ ขั้นตอนที่ 2 คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 25 โรงเรียน จำนวน 115 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และ มอร์แกน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของบุคคล ส่วนที่ 2 ถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ขั้นตอนที่ 2 แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของบุคคล ส่วนที่ 2 ถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ลักษณะของแบบสอบถามทั้งสองขั้นตอน โดยแบ่งระดับมาตราส่วนแบบประมาณ ค่า (Rating – Scale) ของลิเครท (Likert's rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 100)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 25 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ในขั้นตอนที่ 2 กับครูกลุ่มสาระการ

เรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 25 โรงเรียน จำนวน 115 คน โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 115 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้วิธีหาค่าความเชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 ระดับการดำเนินการเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ขั้นตอนที่ 2 ระดับสภาพปัญหาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งสองขั้นตอนสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย () และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม 5 ด้าน

การดำเนินงานและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	$\bar{X}$	SD.	ระดับการดำเนินการ
1. ด้านนโยบายและกลยุทธ์	3.93	0.27	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร	3.77	0.47	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.97	0.37	มาก
4. ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ	3.64	0.53	มาก
5. ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล	3.77	0.28	มาก
โดยรวม	3.82	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.53)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระ และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวม 5 ด้าน

สภาพปัญหาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	$\bar{X}$	SD.	ระดับสภาพปัญหา
1. ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	2.76	0.38	น้อย
2. ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรกับการส่งเสริมการอ่าน	2.91	0.28	ปานกลาง
3. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	3.12	0.20	ปานกลาง
4. ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการอ่าน	2.93	0.32	ปานกลาง
5. ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน	2.78	0.46	น้อย
โดยรวม	2.90	0.33	ปานกลาง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.20) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = 0.38)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน และสภาพปัญหาการส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรายด้าน

ด้าน	ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมพร้อมจัดสรรงบประมาณส่งเสริมการอ่านให้กับครูและผู้เกี่ยวข้อง
ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรกับการส่งเสริมการอ่าน	ควรมีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ความรู้ และทักษะในการบริหารจัดการนำเทคโนโลยี ประกอบการเรียนการสอน
ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	ควรมีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา จัด

	ปฏิทินปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม
ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการอ่าน	ควรมีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อช่วยในการส่งเสริมการอ่าน
ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การส่งเสริมการอ่าน	ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มี การอ่านทั้งในกระบวนการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ข้อเสนอ แนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้ ด้านที่ 1 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมพร้อมจัดสรรงบประมาณส่งเสริมการอ่านให้กับครูและผู้เกี่ยวข้อง ด้านที่ 2 ควรมีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ และทักษะในการบริหารจัดการนำเทคโนโลยี ประกอบการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ควรมีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา จัดปฏิทินปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม ด้านที่ 4 ควรมีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อช่วยในการส่งเสริมการอ่าน และด้านที่ 5 ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มี การอ่านทั้งในกระบวนการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

ผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการอภิปรายผลดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดำเนินงานและแนวทางการส่งเสริมการอ่านโดยการส่งเสริมและสนับสนุนการอ่าน ประกอบด้วยการจัดให้มีการส่งเสริมให้ครู หรือบุคลากร มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อส่งเสริมการอ่าน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ส่งเสริมทักษะการคิดและวิเคราะห์ เช่น การประกวดโครงงาน ประกอบด้วย มีโครงการส่งเสริมการอ่าน สนับสนุนให้ครูจัดหาพัฒนาสื่อนวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยี มีการวัดความรู้และประเมินผลจากการจัดประสบการณ์การส่งเสริมการอ่านของครู ซึ่งมีความสำคัญในแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง และ แสน สมนึก (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้อย่างยิ่งยวด: กรณีศึกษาโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1) ได้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนที่ใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้อย่างยิ่งยวด: และ 2) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

1 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองดี ดวงรัตน์ (2554) ได้ศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย ของโรงเรียนปรียัตรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี พบว่าความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนใน 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากร อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอน และผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพปัญหาการส่งเสริมการอ่าน ของหัวหน้ากลุ่มสาระและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการ และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริ ดำรง และสวัสดิ์ เพชรบูรณ์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ กรณีศึกษาโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกลอุทิศ) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองดี ดวงรัตน์ (2554) ได้ศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย ของโรงเรียนปรียัตรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี พบว่าส่วนปัญหาใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีนโยบายในการสนับสนุนงบประมาณที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านยังไม่ครอบคลุม 2) ด้านบุคลากร พบว่า ครูผู้สอนมีภาระงานมาก บางครั้งจึงไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมความพร้อม ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทย 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ห้องสมุดมีขนาดเล็กไม่เพียงพอ 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนกลุ่มอ่อนยังไม่ สนใจการอ่าน และ 5) ด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนกลุ่มอ่อนไม่เห็นความสำคัญในการเข้าร่วม กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

3. แนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน และสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดำเนินงานและแนวทางการส่งเสริมการอ่านโดยการส่งเสริมและสนับสนุนการอ่าน แต่ในภาพรวมของปัญหา พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีสภาพปัญหามากที่สุด ดังนั้น แนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้ 1) ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมพร้อมจัดสรรงบประมาณส่งเสริมการอ่านให้กับครูและผู้เกี่ยวข้อง 2) ควรมีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ และทักษะในการบริหารจัดการนำเทคโนโลยี ประกอบการเรียนการสอน 3) ควรมีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา จัดปฏิทินปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม 4) ควรมีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อช่วยในการส่งเสริมการอ่าน และ 5) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระจัดทำแผนการจัดการ

เรียนรู้ที่มี การอ่านทั้งในกระบวนการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองดี ดวงรัตน์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทยของโรงเรียนปรีดิตรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ข้อเสนอแนะใน 5 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง (2) ด้านบุคลากร พบว่า เสนอให้ครูมีการวางแผนจัดตารางเวลาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทย (3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า เสนอให้โรงเรียนเพิ่มงบประมาณในการขยายห้องสมุด (4) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า เสนอให้ครูเพิ่มกิจกรรมด้านการอ่านสำหรับเด็กกลุ่มอ่อนให้มากขึ้น และ (5) ด้านนักเรียน พบว่า โรงเรียนควรมีมาตรการให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และต้องให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการฝึกอ่านด้วย

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านนโยบายและกลยุทธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.2 จากสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการอ่านทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านนโยบายและกลยุทธ์และด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ น้อย ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.3 จากแนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการอ่าน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ด้านที่ควรมีการส่งเสริมการอ่านเพิ่ม คือ ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งจากการวิจัยพบว่ามี การดำเนินงานส่งเสริมการอ่านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก แต่ สภาพปัญหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งตามแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน เมื่อมีการส่งเสริมที่มาก สภาพปัญหาควรอยู่ในระดับ น้อย หรือน้อยที่สุด ผู้ศึกษามีข้อเสนอ ดังนี้

1.สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมคณะครู ให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสถานศึกษาควรจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานของ คณะครู ผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของสถานศึกษา ต่อบทบาทการส่งเสริมการอ่านของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบแนวทางการส่งเสริมการอ่าน ขนาดโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.3 ควรศึกษาอุปสรรคที่มีผลต่อปัญหาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ (2552). **ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2550). **คู่มือแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กึ่งกาญจน์ อิศรสุคนธ์. (2521). **ความสัมพันธ์ของข้อสอบเลือกตอบที่ใช้วัดความสามารถทางภาษากับการเขียนเรียงความ**. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ทักษิณ คุณพิภาค. (2561). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับเทคนิคแผนผังความคิด ที่ส่งผลต่อทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ความพึงพอใจต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ทองดี ดวงรัตน์. (2554). **ความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดเพชรบุรี

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่5)**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ.(2561). **การวิจัยทางการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น.

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง และ แสน สมนึก. (2562). **แนวทางการแก้ปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้อย่างยิ่งย่น : กรณีศึกษาโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยา ครั้งที่ 10, กรกฎาคม. 1(2) 1-8.**

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง และ สวัสดิ์ เพชรบูรณ์. (2562). ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเพื่อแก้ปัญหการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ กรณีศึกษาโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติ. มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยา ครั้งที่ 10, กรกฎาคม. 1(2) 36-43.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558). **บทวิเคราะห์การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ 21**
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่
ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย
NEEDS ABOUT DEVELOPMENT IN POTENTIALITY OF HUMAN RESOURCE
OFFICERS IN CHIANG RAI MUNICIPALITY, RESPONSIBILITY
AREA REGION 3, CHIANG RAI PROVINCE

ณัฐกร นันตะรัตน์¹ ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร² ศิกาญจน์มณี ไชเฮอร์ส³ วลัยลักษณ์ พันธุ์⁴
วีรพงษ์ สุทาว์⁵ บดินทร์ พญาพรหม⁶ เจษฎา ช.เจริญยิ่ง⁷

Nattakorn Nantararat, Kajornatthapol Pongwiriththon, Sikarnmanee Syers,
Walailak Panturee, Veerapong Suthawan, Bordin Phayaphrom,
Jessada Chor Charoenying

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาถึงความคาดหวังในการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพและความคงอยู่ของผู้รับผิดชอบในงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย จำนวน 10 ราย โดยกลุ่มตัวอย่างซึ่งทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็นการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากข้อมูลมีความสำคัญและต้องให้ความสนใจในการให้ข้อมูล ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง นำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ประเด็นการศึกษาและประเมินสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัย

Received: 2020-09-27 Revised: 2020-10-09 Accepted: 2020-10-10

¹ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College.
e-mail: tok2029@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

³ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต
ขอนแก่น Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University
of Technology Isan, Khon Kaen Campus

⁴ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁵ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁶ ศูนย์การจัดการอีเลิร์นนิงแห่งเอเชีย, มาเลเซีย Asia eLearning Management Center, Malaysia

⁷ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย Small and Medium Enterprise
Development Bank of Thailand

ผลการวิจัยพบว่า 1.) การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้หลักคุณธรรมของเทศบาลนั้นไม่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องการวัดผลการประเมินผลการปฏิบัติงานเพราะมีการประเมินผลงานตามกฎระเบียบ และขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้ว จึงทำให้มีความชัดเจน ในการให้คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน อีกทั้งมีการประกาศหลักเกณฑ์การประเมินผลการประเมินผลการปฏิบัติงานก่อนการประเมิน โดยมีการนำโครงการและผลงานที่ตนเองรับผิดชอบในแต่ละสายงานมาทำการประเมินผล แต่ก็ยังมีผู้รับผิดชอบงานบางส่วนที่มองว่า ผู้บริหารมีการใช้ความคิดส่วนตัว ความรู้สึก ในการประเมินผลมากกว่า ผลงานที่เป็นที่ประจักษ์ ตามกฎระเบียบที่กำหนด 2.) ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบในงานของเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนั้น เรื่องที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพประกอบไปด้วย การพัฒนาบุคลากรข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานเทศบาล การวางแผนอัตรากำลังคน การติดต่อสื่อสาร แรงจูงใจในการทำงานและการมอบหมายหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ทิศทาง ได้แก่ ทิศทางที่ 1 เห็นว่า ยังไม่ค่อยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำให้การทำงานมากนักในบางด้าน และทิศทางที่ 2 มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์การทำงานเพื่อช่วยทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสิ่งที่ผู้รับผิดชอบงานที่ต้องการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพด้านระเบียบข้อบังคับ ด้านการสื่อสาร การใช้ภาษาและเทคโนโลยี 3.) ด้านการคงอยู่ของผู้รับผิดชอบในการทำงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลนั้น เจ้าหน้าที่ที่มีสวัสดิการค่อนข้างจูงใจให้พนักงานเทศบาลคงอยู่ทำงานกับเทศบาลเพราะสิทธิที่รัฐให้นั้นค่อนข้างจะตรงกับพื้นฐานความต้องการของพนักงานผู้รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายตามภาระงาน รวมถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือเพื่อนร่วมงานก็เป็นปัจจัยที่รักษาให้เกิดการคงอยู่ของผู้รับผิดชอบในการทำงานของเจ้าหน้าที่เทศบาล และเป็นตัวเสริมขวัญกำลังใจของพนักงานเทศบาลซึ่งเป็นเงื่อนไขในการคงอยู่ในการปฏิบัติต่อไป

คำสำคัญ (keywords): การพัฒนาศักยภาพ; เทศบาล; ผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่

Abstract

This research aims to study the thoughts and expectations of the performance evaluation based on the principle of the good governance in the potential development and the persistence of human resource officers in Chiang Rai Municipality, responsibility area region 3, Chiang Rai Province. Population and sample are 10 people who are in charge of the administrative work of the Chiang Rai Municipality, responsibility area region 3, Chiang Rai Province. The sample was selected by using the nonprobability sampling method, and randomly selected the sample by using purposive sampling method. As the information is important, therefore it is necessary to be voluntarily provided. Data were collected by semi-structured interviews and processed the content analysis according to the study

issues to assess the actual general operating conditions of the sample to achieve the research objectives. The research results showed as follows: 1) Performance evaluation using the good governance of the municipality had no compliant about the assessment of the performance appraisal because the performance is evaluated according to the rules and regulations with the steps that already well-defined, then it was clear about evaluating performance rating. In addition, the criteria for the performance evaluation also were announced before the assessment process, which the person in charge of each project and work was responsible for the evaluation. Anyway, there is still some person in charge has the opinion that the executives have used their personal opinion and feeling over the evaluation than the actual works due to the regulations. 2) Potential development needs of human resource officers in the municipality showed that the most important matters are included: personnel development and personal information of municipal employees, manpower planning, communication and work motivation, and the delegation of the person responsible for the work, which can be divided into 2 directions as follows: 1. They thought that the technology is not much used in some area of the work. And 2. They thought that there is more information technology used to apply in their work, which help the work be more efficient. The things that the person in charge would like to develop their potential are the development of regulatory study, communication, and the use of language and technology. 3. The persistence of the person responsible for the work of the municipal officials showed that the welfare is quite well incentive to remain working with the municipality because the welfare offered quite consistent with the needs of the employees. Moreover, the working environment, the management and the colleagues are the factors that maintain the persistence of the municipal officers as the part that is a supplement to the morale of the municipal employees to continue their work with the municipality.

keywords: Potential Development; Municipality; Human Resource Officers

บทนำ (Introduction)

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รัฐได้ให้ความสำคัญเป็นอิสระคล่องตัว ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจ

หน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบกฎหมายและเพื่อกระจายอำนาจ ให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือ ประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และในส่วนขององค์ประกอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่น และมีสภาท้องถิ่น ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเช่นเดียวกัน (ขจรศักดิ์ ศิริชัย, ม.ป.ป) ดังนั้นการพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development : HRD) เป็นหัวใจหลักของหลายองค์กร เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์เป็นเรื่องที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรซึ่งทุกองค์การมุ่งที่จะให้บุคลากรของตนมีความรู้ความสามารถ และเต็มใจปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลาการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ จะประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในระดับใด ก็ขึ้นอยู่กับระดับคุณภาพของคน เรียงลำดับความสำคัญตั้งแต่ผู้นำสูงสุดขององค์กรผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานทุกคน ซึ่งจะส่งผลไปถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและด้วยเห็นว่ามนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสูงสุดเพราะคนเป็นกลไกทำให้เกิดงานที่มีคุณภาพต้องเกิดจากคนที่มีคุณภาพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสว่า “จะต้องพัฒนาคนเพื่อพัฒนาประเทศ” จึงทำให้เกิดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 จึงได้มุ่งเน้นในการพัฒนาบุคลากรเป็นสำคัญ การจะพัฒนาบุคลากรขององค์กร จำเป็นต้องประเมินความสามารถของบุคลากรขององค์กรให้รู้ว่ามีจุดแข็งอะไรที่ต้องส่งเสริมสนับสนุนและมีจุดอ่อนอะไรที่ต้องปรับปรุงแก้ไขที่สำคัญการพัฒนาเพื่อให้รู้ทันความเป็นไปของโลกธุรกิจในอนาคต องค์กรต้องมีความสามารถที่จะแบ่งปันเอาทรัพยากรในตลาดมาสร้างความมั่งคั่งให้กับองค์กร ซึ่งเป็นภาระอันใหญ่หลวงของผู้บริหารทุกคนองค์กรที่ดี สมาชิกขององค์กรต้องมีข้อผูกมัดหรือพันธะทางใจว่าจะทำให้งานขององค์กรประสบผลสำเร็จ และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ การที่องค์กรจะขับเคลื่อนได้ขึ้นอยู่กับสมาชิกขององค์กรไม่ได้อยู่ที่โครงสร้างองค์กร โดยตัวโครงสร้างองค์กรจะไม่มี ความหมายแต่อย่างใดถ้าคนในองค์กรไม่มีความสามารถ ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคนในประเทศให้เป็นคนที่มีคุณภาพก่อน โดยการให้การศึกษา อบรมเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยการให้การศึกษาที่พัฒนาคนเพื่อการประกอบอาชีพเป็นการพัฒนาคน อยู่ในสังคมได้อย่างสันติและมีอิสรภาพ (วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล, 2561) ฉะนั้นแล้วจึงทำให้มีปัจจัยในการที่จะต้องเพิ่มศักยภาพในการทำงานของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้หลายประการ อาทิ เช่น การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมนโยบายของผู้บริหาร การให้ความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร การส่งไปฝึกอบรม รวมไปถึงในเรื่องของสวัสดิการของเทศบาล ซึ่งจะส่งผลต่อการคงอยู่ของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ เพราะถือว่าเป็นเรื่องขวัญและกำลังใจในการทำงานของพนักงาน ซึ่งส่งผลให้ผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่นั้นมีผลงานที่ออกมาดีมีคุณภาพ ทำให้เกิดความจงรักภักดีในการที่จะทำงานอยู่กับองค์กรต่อไป

เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ถือเป็นองค์กรหนึ่งที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและดำเนินกิจการที่ให้บริการแก่ประชาชน หลากหลายรูปแบบ โดยมีจำนวนบุคลากรที่มากหรือน้อยแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการในแต่ละเทศบาลและขึ้นอยู่กับรายได้ของแต่ละเทศบาลด้วย โดยในเรื่องของการบริหารจัดการงานทรัพยากรบุคคล (งานกา
เจ้าหน้าที่) เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ค่อนข้างที่จะมีปัญหาอันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ อาทิจากผู้บริหารที่ปกครองบุคลากรในองค์กรไม่ดีหรืออาจเกิดจากตัวพนักงานเองที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร และผู้ที่รับผิดชอบดูแลงานด้านการเจ้าหน้าที่ในเทศบาลอาจขาดความรู้หรือประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งปัญหาและที่มีที่กล่าวมานี้ เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ย่อมมีปัญหที่แตกต่างกันไปสืบเนื่องจากยังไม่มี กรณีการศึกษางานวิจัยเกี่ยวเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าที่ผู้รับผิดชอบงานกา
เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ในแง่มุมของทัศนคติความคิดความต้องการและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการงานกา
เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย (ฝ่ายแผนงานและประเมินผล กองวิชาการและแผนงาน, 2561) ซึ่งกรณีที่น่าสนใจศึกษาได้แก่ปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล ซึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ผู้ที่ประเมินขาดข้อมูลที่แท้จริง เกี่ยวกับพนักงานผู้ถูกประเมิน โดยไม่ได้ศึกษาภารกิจหน้าที่ที่พนักงานผู้ถูกประเมินรับผิดชอบอย่างแท้จริงว่าทำอะไรบ้าง ส่วนใหญ่ผู้ประเมินก็จะรู้ข้อมูลของพนักงาน ผู้ถูกประเมินแบบผิวเผิน ทำให้การประเมินผลการปฏิบัติงานไม่สามารถวัดผลได้จริง จึงเป็นประเด็นน่าสนใจเพื่อทราบถึงความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานกา
เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ในเรื่องของการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการงานด้านการเจ้าหน้าที่ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนางานด้านการงานกา
เจ้าหน้าที่เรื่อง Training needs ปัญหาการรักษาพนักงานซึ่งประกอบด้วยพนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาถึงความคาดหวังในการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยอาศัยหลักคุณธรรมา
บาลของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบในงานกา
เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย

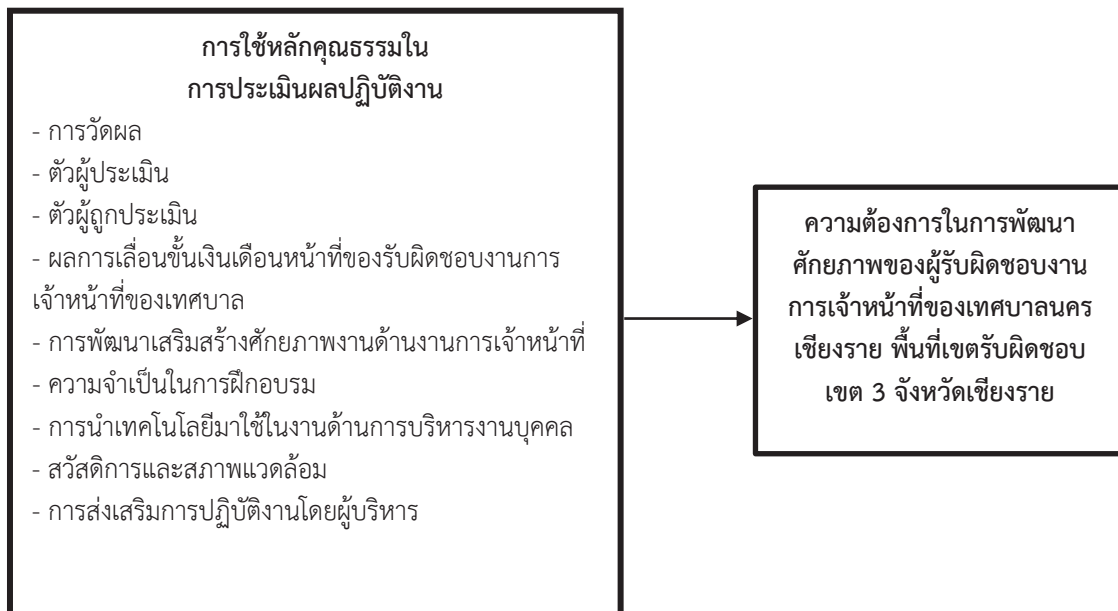
วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi- structured Interview) การวิจัย

ครั้งนี้จะศึกษาตามแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ดังนี้ 1.) งานการเจ้าหน้าที่ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการบริหารบุคคล อันได้แก่ 1.1) การบรรจุแต่งตั้ง 1.2) การโอนย้าย 1.3) การเลื่อนระดับ 1.4) การสอบแข่งขัน 1.5) การสอบคัดเลือก 1.6) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 1.7) การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเพิ่มค่าจ้าง การเพิ่ม ค่าตอบแทนและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลส่วนท้องถิ่น 2.) ผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ หมายถึง พนักงานเทศบาลตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคล หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายรับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ 3.) การบรรจุ แต่งตั้ง หมายถึง การรับบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นพนักงานเทศบาลลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป เข้ามาทำงานในเทศบาลโดยการใช้วิธีการสอบแข่งขันหรือการคัดเลือก 4.) การโอนย้าย หมายถึงการโอน คือ การเปลี่ยนตำแหน่ง เปลี่ยนสังกัด ข้ามกระทรวง ทบวงกรมหรือย้าย ภายในกระทรวงเดียวกันตำแหน่งเดียวกันแต่เปลี่ยนที่ทำงานใหม่ 5.) การเลื่อนระดับ หมายถึง การเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการ ให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นจะต้องดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินบุคคลหรือการทำผลงาน 6.) การสอบแข่งขัน หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการคัดเลือกคนเข้ามาทำงานในเทศบาล โดยมีหลักสูตรอย่างน้อย 3 หลักสูตรด้วยกัน มี 3 ภาค คือ ภาคความรู้ ความสามารถทั่วไป ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งและภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

2. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งกับพนักงานเทศบาลผู้ซึ่งรับผิดชอบงานด้านการบริหารบุคคล (งานการเจ้าหน้าที่) ในเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ซึ่งเลือกผู้ให้ข้อมูลเฉพาะพนักงานเทศบาลเท่านั้น (ไม่รวมพนักงานจ้างภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป) โดยจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ 1.) ต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบงาน

การเจ้าหน้าที่ของเทศบาลโดยจะต้องเป็น (พนักงานเทศบาลเท่านั้น) ในเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย และ 2.) ต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า 2 ปี (ซึ่งอาจเป็นพนักงานเทศบาลในตำแหน่งอื่น ๆ) ที่ไม่ใช่ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคล โดยจะต้องมีคุณสมบัติจำนวน 10 ราย เป็นกลุ่มตัวซึ่งทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลในความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย มีความสำคัญและต้องให้ความสนใจในการให้ข้อมูล เป็นกลุ่มตัวซึ่งทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลการตอบมีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสนใจในการให้ข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi- structured Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปรและเนื้อหาต่าง ๆ ในแบบสอบถามจะครอบคลุมแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ตรงประเด็นและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในการวัดตัวแปร ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเพื่อหัวข้อหรือประเด็นไว้กว้าง ๆ ล่วงหน้าเป็นลักษณะคำถามปลายเปิดในการสัมภาษณ์สามารถที่จะปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนของคำตอบได้โดยครอบคลุมประเด็นความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาล ในกรอบแนวความคิดในการวิจัยตามภาพที่ 1 จากนั้นจึงนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กับพนักงานเทศบาลผู้ซึ่งรับผิดชอบงานด้านการบริหารบุคคล (งานการเจ้าหน้าที่) ในเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยจะมีส่วนร่วมถึงความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi- structured Interview) ซึ่งจะให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความเชื่อถือได้ของกลุ่มตัวอย่างพนักงานเทศบาลผู้ซึ่งรับผิดชอบงานด้านการบริหารบุคคล (งานการเจ้าหน้าที่) ในเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย และนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาว่า ครอบคลุมทุกวัตถุประสงค์หรือไม่ ก่อนนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ไม่ได้ใช้สถิติ

วิเคราะห์ เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจะนำมาตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาว่า ครอบคลุมทุกวัตถุประสงค์หรือไม่ ก่อนนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) โดยนำข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมมาตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล (Content Analysis) โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ประเด็นการศึกษาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ภาพรวมภายใต้กรอบแนวคิด สรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรณนาความ (Descriptive)

ผลการวิจัย (Research Results)

การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย จากผลการศึกษาพบว่า มีการร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องการวัดผลการประเมินประเมินผลการปฏิบัติงาน เพราะได้มีการประเมินผลตามกฎระเบียบ และขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้ว จึงทำให้มีความชัดเจน ในการให้คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยกำหนดระดับสมรรถนะที่คาดหวัง/ต้องการ ในระดับต่าง ๆ ซึ่งการประเมินผลการปฏิบัติราชการเป็นการตรวจสอบความสามารถและสมรรถนะของข้าราชการที่มีต่อการปฏิบัติงานในงานหรือหน้าที่ที่รับผิดชอบในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตามวิธีการที่หน่วยงานกำหนดไว้โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายผลการปฏิบัติราชการที่วางไว้ เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน ฯลฯ อย่างไรก็ตามพบว่ามีส่วนที่เห็นว่า ยังมีกลไก การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ยังไม่ชัดเจนและยังไม่ค่อยมีความยุติธรรมมากนัก โดยเห็นว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้บริหารระดับสูงและการประเมินผลการปฏิบัติงานบางครั้งผู้บังคับบัญชาระดับล่างกับผู้บังคับบัญชาระดับสูง ไม่มีความคิดเห็นตรงกันสุดท้ายก็ขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาระดับสูง ซึ่งอาจไม่ได้รับความยุติธรรมในการการประเมินผล การปฏิบัติงานระหว่างความยุติธรรมกับกฎระเบียบที่ใช้ยังมีความขัดแย้งกัน ภายหลังจากที่ได้บังคับบัญชาได้รับผลการประเมินผลการปฏิบัติงานแล้วบุคลากรส่วนใหญ่ได้มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการทำงานในสายที่ตนเองได้ดีขึ้นและได้มีการปรับปรุง ซึ่งการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานในทางที่ดีส่งผลถึงภาพลักษณ์ขององค์กร โดยรวมที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่บางส่วนให้ความเห็นว่า ยังไม่มี การนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาพัฒนาของตน โดยให้เหตุผลที่ว่า การประเมินผลจะไม่มีการ สะท้อนกลับไปยังพนักงานผู้ถูกประเมินเป็นเพียงแค่การแจ้งให้ทราบเพียงเท่านั้น ทำให้พนักงาน เข้าใจผิดว่าตนเองไม่ต้องพัฒนาแก้ไขปรับปรุงอะไร ผลการประเมินเป็นเพียงผลที่ทำให้ผู้รับการ ประเมินรับทราบถึงความรู้ความสามารถในสายงานตนเท่านั้น

ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบในงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ในการปฏิบัติงานการเจ้าหน้าที่สิ่งที่เขาต้องการพัฒนาศักยภาพในงานการเจ้าหน้าที่คือ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของ

เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย พบว่าเรื่องที่สำคัญที่สุด จากทัศนคติความคิดและความคาดหวังในงานสำหรับงานการเจ้าหน้าที่เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย แบ่งได้ดังนี้

2.1 ความสำคัญที่สุดสำหรับงานการเจ้าหน้าที่เทศบาล 2.1.1) การพัฒนาบุคลากร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรู้ความสามารถของบุคลากร หรือ สวัสดิการ ซึ่งจะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จตรงตามเวลาที่ระบุและหลักเกณฑ์กำหนดไว้ เพราะงานการเจ้าหน้าที่เป็นงานที่ต้องรักษาสีทธิและสวัสดิการของคนในองค์กรที่ได้รับ หากปฏิบัติงานช้าเกินเวลาที่กำหนดก็อาจจะส่งผลให้คนในองค์กรเสียสิทธิที่พวกเขาควรจะได้รับ 2.1.2) ข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานในเทศบาล คือ ต้องมีความครบถ้วน เนื่องจากต้องใช้ ข้อมูลในการดำเนินการต่าง ๆ ของบุคคลนั้น ๆ หากข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องอาจทำให้มีผลเสีย ต่อบุคคลนั้น ๆ ในการเลื่อนระดับหรือตำแหน่งที่สูงขึ้น 2.1.3) การวางแผนอัตรากำลังคน โดยเน้นการบริหารงานบุคคลและการวางแผนพัฒนา เทศบาลให้สอดคล้องกันอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยลดปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคล เช่นปัญหาอัตราการสูญเสียกำลังคน ปัญหาโครงสร้างกำลังคน ปัญหา ผลประโยชน์ตอบแทนที่ให้กับพนักงานในเทศบาล รวมถึงกระบวนการสรรหาคนเข้ามาทำงาน ดังนั้นการวางแผนงานบริหารบุคคลจึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งของการงานการเจ้าหน้าที่ 2.1.4) การติดต่อสื่อสาร การสื่อสารข้อมูลซึ่งกันและกันควรมีความชัดเจนเพื่อจะทำงาน ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการทำงานระหว่างผู้บริหารกับพนักงานผู้ที่เกี่ยวข้อง 2.1.5) แรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งได้แก่ความก้าวหน้าในสายงานของพนักงานเทศบาล การ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับคนทำงาน รวมถึงสวัสดิการพนักงานเทศบาลที่ควรจะได้รับ และ 2.1.6) เรื่องการมอบหมายหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับงาน ปัญหาคือคนที่ได้รับการสรรหามาดำรงตำแหน่งแต่ละตำแหน่ง

2.2 การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาล ผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมส่วนใหญ่เป็น 2 ทิศทาง ได้แก่ ทิศทางที่ 1 เห็นว่ายังไม่ค่อยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่มากนัก โดยมีเหตุผล เนื่องจากเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาพัฒนางานการ เจ้าหน้าที่ซึ่งบางโปรแกรมสามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานได้แต่เนื่องจากมีความรู้ด้านเทคโนโลยีน้อยจึงทำให้สามารถดำเนินการได้เพียงโปรแกรมพื้นฐาน ผู้บริหารยังไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนัก ไม่มีงบประมาณมากพอที่จะมาสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่ แบบเฉพาะเจาะจง เทคโนโลยีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นระบบการบันทึกข้อมูลที่จัดทำขึ้นโดยกรม ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันระบบบันทึกข้อมูลยังเป็นเพียงการเริ่มต้นในการนำ เทคโนโลยีโดยให้เทศบาลแต่ละแห่งบันทึกข้อมูลเจ้าหน้าที่ในสังกัดในระบบเท่านั้น ซึ่งยังไม่ถึง ขั้นตอนการนำมาใช้การพัฒนางานการเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร ทำให้เกิดจากการขัดข้องในเรื่องของการ บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศ ทิศทางที่ 2 เห็นว่า ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาช่วยทำให้การทำงานในปัจจุบัน เป็นอย่างมาก และก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว

มากขึ้น ทำให้การปฏิบัติงานในสำนักงานและการ ติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานราชการ มีการติดต่อสื่อสารกันได้ง่ายและรวดเร็ว มีการทำกิจกรรม หลายสิ่งหลายอย่างร่วมกันง่ายขึ้น รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

2.3 สิ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย มีปัจจัยที่สำคัญดังนี้ 2.3.1) การส่งเสริมนโยบายของผู้บริหาร การที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงงานควรจะต้อง มีผู้ช่วยเหลือในงานด้านนี้ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อยและทันเวลา รวมทั้งการจัดให้มีเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการดำเนินงานที่ครบถ้วนและในสมัยอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการส่งเสริมนโยบายของผู้บริหารและจากองค์การที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา โดยมี นโยบายให้เกิดการเรียนรู้แนวทางใหม่ ๆ โดยส่งเสริมให้พนักงานได้มีการอบรมหรือมีโครงการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล 2.3.2) การพัฒนาบุคลากรและสร้างค่านิยมที่ดีในการทำงานโดยต้องสร้างค่านิยมให้กับเจ้าหน้าที่ให้ทำความเข้าใจในหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ตั้งใจทำงานให้เกิดผลและเป็นประโยชน์ตาม เป้าหมายขององค์การพยายามศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่ใช้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและ ค้นหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในงานที่ปฏิบัติอยู่รวมถึงมีความทุ่มเท เสียสละ อุตุน ซึ่งทำให้งานนั้นไม่เกิดข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดและได้รับความสำเร็จ 2.3.3) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร การให้ความร่วมมือของพนักงานภายในเทศบาลทุกคน เพราะงานการเจ้าหน้าที่บางที่ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายงานที่จะเดินและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีซึ่งงานการเจ้าหน้าที่ต้องใช้ทักษะในการประสานงานกับคนทั้งภายในและ ภายนอกองค์กรและ 2.3.4) กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์โดยเริ่มตั้งแต่การสรรหา การดูแลรักษา คนที่มีคุณภาพในการทำงาน การวางแผนกำลังคน รวมถึงการฝึกอบรมและพัฒนาตามสายงาน ซึ่งที่ กล่าวมาทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นปัจจัยในการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่

2.4. ความต้องการในฝึกอบรม Training(needs) หรือสัมมนาเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องงานการ เจ้าหน้าที่ของงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ 2.4.1) ความถี่ในการอบรม เห็นควรที่จะมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถตลอดเวลา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและรองรับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกฎระเบียบหรือนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่ โดยควรให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน การเจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมหรือสัมมนา อยู่เสมออย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง 2.4.2) ประเด็นหรือสาระสำคัญในการการอบรม เน้นระเบียบแบบแผนของทางราชการ หลักและวิธีปฏิบัติราชการ เช่น การพัฒนาด้านความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติราชการ หลักสูตรการพัฒนาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบหลักสูตรความรู้และทักษะเฉพาะของงานในแต่ละตำแหน่ง รวมถึงหลักสูตรด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยอาจให้ใช้วิธีการฝึกอบรมในห้องฝึกอบรม การฝึกอบรม ทางไกล หรือการพัฒนาตนเองก็ได้

2.3 สิ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนางาน

งานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย มีปัจจัยที่สำคัญดังนี้ 2.3.1) การส่งเสริมนโยบายของผู้บริหาร การที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงงานควรจะต้อง มีผู้ช่วยเหลือในงานด้านนี้ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อยและทันเวลารวมทั้งการจัดให้มีเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการดำเนินงานที่ครบถ้วนและในสมัยอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการส่งเสริมนโยบายของผู้บริหารและจากองค์การที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา โดยมีนโยบายให้เกิดการเรียนรู้แนวทางใหม่ ๆ โดยส่งเสริมให้พนักงานได้มีการอบรมหรือมีโครงการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล 2.3.2) การพัฒนาบุคลากรและสร้างค่านิยมที่ดีในการทำงานโดยต้องสร้างค่านิยมให้กับเจ้าหน้าที่ให้ทำความเข้าใจในหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ตั้งใจทำงานให้เกิดผลและเป็นประโยชน์ตาม เป้าหมายขององค์การพยายามศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่ใช้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและ ค้นหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในงานที่ปฏิบัติอยู่รวมถึงมีความทุ่มเทเสียสละ อดทน ซึ่งทำให้งานนั้นไม่เกิดข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดและได้รับความสำเร็จ 2.3.3) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร การให้ความร่วมมือของพนักงานภายในเทศบาลทุกคน เพราะงานการเจ้าหน้าที่บางที่ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายงานที่จะเดินและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีซึ่งงานการเจ้าหน้าที่ต้องใช้ทักษะในการประสานงานกับคนทั้งภายในและภายนอกองค์กร 2.3.4) กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์โดยเริ่มตั้งแต่การสรรหา การดูแลรักษา คนที่มีคุณภาพในการทำงาน การวางแผนกำลังคน รวมถึงการฝึกอบรมและพัฒนาตามสายงาน ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นปัจจัยในการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่

2.4 ความต้องการในการฝึกอบรม Training (needs) หรือสัมมนาเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องงานการ เจ้าหน้าที่ ได้แก่ 2.4.1) ความถี่ในการอบรม เห็นควรที่จะมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถตลอดเวลา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและรองรับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกฎระเบียบหรือการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่ โดยควรให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน การเจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมหรือสัมมนา อยู่เสมออย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง 2.4.2) ประเด็นหรือสาระสำคัญในการการอบรม เน้นระเบียบแบบแผนของทางราชการ หลักและวิธีปฏิบัติราชการ เช่น การพัฒนาด้านความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติราชการ หลักสูตรการพัฒนาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบหลักสูตรความรู้และทักษะเฉพาะของงานในแต่ละตำแหน่ง รวมถึงหลักสูตรด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยอาจให้ใช้วิธีการฝึกอบรมในห้องฝึกอบรมการฝึกอบรมทางไกลหรือการพัฒนาตนเอง

เงื่อนไขการคงอยู่ของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย พบว่า 1.) ประสิทธิภาพและคุณภาพของสวัสดิการของเทศบาล โดยส่วนใหญ่เห็นว่าสวัสดิการที่เทศบาลสังกัดอยู่นั้นพอเพียงต่อที่จะทำให้ผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ทำงานคงอยู่ต่อกับเทศบาล โดยให้เหตุผลที่ว่าได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานที่ดีอยู่แล้ว ซึ่งสวัสดิการที่พนักงานเทศบาลทุกคนพึงได้รับนั้น อยู่ในรูปแบบสวัสดิการของรัฐ ไม่ว่าจะ สังกัดที่เทศบาลใดก็ตามพนักงานเทศบาลก็มีสิทธิที่จะรับสิทธิสวัสดิการเหล่านี้เช่นกัน อย่างไรก็ตามยังมีบุคคลให้ความคิดเห็นว่า สวัสดิการของเทศบาลยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้รับผิดชอบงานการ

เจ้าหน้าที่คงอยู่ในการทำงานโดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากเทศบาลมีภาระค่าใช้จ่ายด้านงานบุคคลค่อนข้างสูง ทำให้สวัสดิการของเทศบาลยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของพนักงานทั้งเทศบาล 2.) สภาพแวดล้อมของเทศบาลในการทำงานมีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเพื่อนร่วมงานสถานที่ทำงานและผู้บริหาร เพราะงานการเจ้าหน้าที่เป็นที่ต้องเกี่ยวข้องกับทุกคนในองค์กรตั้งแต่พนักงานในระดับชั้นเดียวกันจนไปถึงระดับผู้บริหารการจัดสถานที่ทำงานให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้พนักงานรู้สึกผ่อนคลายและรู้สึกภูมิใจในสถานที่ทำงานของตัวเองมากขึ้น รวมถึงการสร้างมิตรภาพที่ดีในการทำงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่ง อุปกรณ์ที่มีความทันสมัย เพียงพอและเหมาะสม 3.) ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาส่งผลกระทบต่อการทำงานและการทำงานของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่เป็นอย่างมากเพราะผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดนโยบายพร้อมทั้งสนับสนุนการทำงานของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของงานการเจ้าหน้าที่หากผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาแห่งใดไม่เข้าใจในหลักการทำงาน รวมทั้ง หลักเกณฑ์ต่าง ๆ อาจทำให้เกิดความขัดแย้งกันได้ รวมถึงสนับสนุนการทำงานให้กับตัวพนักงานให้เห็นเด่นชัดเพื่อให้พนักงานรับรู้ได้ว่าจะมีคนที่คอยช่วยเหลือเขาอยู่เสมอและยุติความขัดแย้งในหน่วยงานเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เหมาะสมในการทำงานและมีความสุขกับการทำงาน เนื่องจากในการบริหารงานระบบเทศบาลผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจแท้จริงในองค์กรเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ส่วนท้องถิ่น ดังนั้นผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่เป็นอย่างมาก 4.) นโยบายหรือแผนงาน ในปัจจุบันเห็นว่ายังไม่มีนโยบายหรือแผนงานใดที่แสดงถึงการคงอยู่ของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่โดยตรง จะพบก็เพียงแต่นโยบายหรือแผนงานที่เป็นภาพรวมที่ไม่ มี นโยบายที่แสดงถึงการรักษาความคงอยู่ของพนักงานเทศบาลอย่างชัดเจน ยังไม่มีนโยบายหรือแผนงานที่สร้างความพึงพอใจให้พนักงานหรือแม้แต่ผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน แต่ จะมีแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรเป็นภาพรวมทั้งเทศบาล เน้นการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีมการบริการ และการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีการสร้างขวัญกำลังใจ แต่ท้ายที่สุดแล้วความก้าวหน้าขึ้นกับผู้บริหาร ยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจน เกี่ยวกับการคงอยู่ของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่โดยตรง

แนวทางในการพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนมีการพิจารณาด้วยความยุติธรรม โดยมี การจัดทำประกาศหลักเกณฑ์โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่น มีการพิจารณาโดยมีการเปิดเผยโปร่งใสและพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการประเมินผล มีคณะกรรมการการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน จึงทำให้การพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนของเทศบาลเป็นไปด้วยความยุติธรรมตามหลักคุณธรรม โดยการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนของเทศบาลมีแนวทางการพิจารณา คือ การยึดหลักความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาขั้นสูงและเป็นไปด้วยยุติธรรมและผลการปฏิบัติงานซึ่งผู้บังคับบัญชาขั้นสูงจะเสนอผู้ที่สมควรได้รับพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ซึ่งคณะกรรมการก็จะเห็นด้วยกับผู้บังคับบัญชาในที่ประชุมจะไม่มีมีการพิจารณาเลื่อนขั้นเป็นรายบุคคลตามผลการปฏิบัติงาน แต่จะพิจารณาจากผู้บังคับบัญชาขั้นสูงเสนอให้มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน โดยเป็นไปตามกลไกของการเลื่อนขั้น

เงินเดือน ซึ่งมีการประเมินจากหัวหน้าส่วนและมีการกลั่นกรองอีกรอบจากคณะกรรมการกลั่นกรองเลื่อนขั้นเงินเดือนเพื่อกลั่นกรองการเลื่อนขั้นเงินเดือนจากคณะกรรมการร่วมกัน มีการพิจารณาการเลื่อนขั้นจากคณะกรรมการเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยใช้ระบบคุณธรรมและหลักความสามารถเข้ามาพิจารณาในการเลื่อนขั้นเงินเดือนทุกครั้ง ซึ่งสามารถสรุปเป็นภาพดังนี้

ภาพที่ 2 แนวทางในการพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนมีการพิจารณาด้วยความยุติธรรม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงรายมีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้

การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในเรื่องของการใช้หลักคุณธรรมาภิบาลในการประเมินผลการปฏิบัติงานในส่วนในเรื่องการวัดผล พบว่า ไม่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องการวัดผลการประเมินประเมินผลการปฏิบัติงาน เพราะได้มีการประเมินผลตามกฎระเบียบและขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้ว จึงทำให้มีความชัดเจน ในการให้คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยกำหนดระดับสมรรถนะที่คาดหวัง/ต้องการ ในระดับต่าง ๆ ซึ่งการประเมินผลการปฏิบัติราชการเป็นการตรวจสอบความสามารถและสมรรถนะของข้าราชการที่มีต่อการปฏิบัติงานในงานหรือหน้าที่ที่รับผิดชอบในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตามวิธีการที่หน่วยงานกำหนดไว้โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายผลการปฏิบัติราชการที่วางไว้ เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน ฯลฯ อย่างไรก็ตามพบว่ามีส่วนที่เห็นว่า ยังมีกลไกการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ยังไม่ชัดเจน และยังไม่ค่อยมีความยุติธรรมมากนักการประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างความยุติธรรมกับกฎระเบียบที่ใช้ยังมีความขัดแย้งกัน ควรที่จะมีการวัดผลการปฏิบัติงานจากผลงานที่ปฏิบัติจริง มีการให้คะแนนหรือให้ คำแนะนำแก่ผู้ที่ถูกประเมินตามความเป็นจริงและการวัดผล

จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เทศบาลหรือองค์การได้ตั้งหลักเกณฑ์เอาไว้ในเรื่องตัวผู้ที่ถูกประเมิน ควรที่จะมีการยอมรับผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ตนเองได้รับและผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงงานที่ตนรับผิดชอบให้ดีขึ้นมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นในการวัดผลการปฏิบัติงานผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้ถูกประเมินผลการปฏิบัติงานและผลการพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องและสอดคล้องกันและส่งผลกระทบต่อเงื่อนไขในการคงอยู่ที่จะทำงานกับองค์การหรือเทศบาลต่อไป โดยบุคลากรก็จะมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีคุณภาพในการทำงานที่ดีและมีความ จงรักภักดีในองค์การ สอดคล้องกับงานวิจัย บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิเศษ (2558) ได้พบว่า การนำเทคโนโลยีใช้ประยุกต์กับการบริหารองค์การเทศบาลในทุกด้าน จะทำให้มีหลักการบริหารจัดการโดยใช้วิธีการพัฒนาศักยภาพขององค์กรอย่างต่อเนื่อง มีการนำนวัตกรรมการบริหารมาประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารพัฒนาเทศบาลโดยมีกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติการพัฒนาระบบงานของเทศบาลนครขอนแก่น การนำผลการปฏิบัติงานไปใช้ปรับปรุงศักยภาพของบุคลากร การพัฒนาชุมชนและคณะกรรมการชุมชนให้เข้มแข็งและการพัฒนาจิตสำนึกของการพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพขององค์กรให้มีความเข้มแข็ง เมื่อเทศบาลนครขอนแก่นมีศักยภาพที่เข้มแข็งย่อมนำไปสู่การปฏิบัติงานของพนักงาน เจ้าหน้าที่ ที่มีคุณภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมาย พันธกิจ ตามที่เทศบาลนครขอนแก่นกำหนดไว้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป และยังสอดคล้องกับ แผนการพัฒนาพนักงานเทศบาลตำบลเวียงของ จังหวัดเชียงราย (2561 – 2563), (2561) ที่ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของเทศบาลตำบลเวียงเชียงรายในการกำหนดวิธีการพัฒนา โดยใช้เครื่องมือในการพัฒนาบุคลากรทั้งการพัฒนาในระยะสั้น เช่น การจัดฝึกอบรมโดยเทศบาลดำเนินการเองหรือการส่งเข้าร่วมฝึกอบรมที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด และการพัฒนาในระยะยาว เช่น การสอนงานในขณะทำงาน การจัดให้มีพี่เลี้ยงในการทำงาน การมอบหมายงานการหมุนเวียนงาน การให้คำปรึกษา แนะนำ การติดตามและประเมินผลโดยผู้บังคับบัญชา เป็นต้น การกำหนดตัวชี้วัดแผนงาน โครงการฯ เพื่อให้การติดตามความสำเร็จและความก้าวหน้าในแผนงานโครงการพัฒนาบุคลากรที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์นั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องสนับสนุนต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์หลักของเทศบาล ทำให้เกิดความยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาลในการประเมินผลงานเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง โดยใช้การประเมินแบบ 360 องศา เพื่อให้เกิดการตรวจสอบหลักฐานในการเพิ่มคะแนนผลการประเมิน ซึ่งทำให้เกิดการตรวจสอบและการยอมรับในการเลื่อนขั้น ตำแหน่งตามภาระงานของพนักงานแต่ละคน

ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบในงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาล พบว่า การพัฒนาบุคลากรข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานในเทศบาล คือ ต้องมีความครบถ้วน การวางแผนอัตรากำลังคน การติดต่อสื่อสารและการมอบหมายหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับงาน หากมีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ดีทั้งในเรื่องของการวางแผนอัตรากำลัง การจัดคนในองค์การและการพัฒนาบุคลากรย่อมส่งผลให้สามารถดึงศักยภาพของบุคลากรมาใช้ได้อย่างเต็มที่และสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ ในเรื่องความจำเป็นในการฝึก

อบรมสามารถช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถในงานการเจ้าหน้าที่ได้มากมากที่สุด การพัฒนางานการเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่แล้วเทศบาลยังไม่ค่อยมีการให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนักเพราะยังมองว่ายังไม่มีเวลาจำเป็นและควรที่จะนำงบประมาณมาใช้พัฒนาในเรื่องอย่างอื่นมากกว่า ซึ่งการแก้ปัญหาที่ควรที่จะให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานหมั่นฝึกฝนให้ชินกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางานการเจ้าหน้าที่และทำอย่างไรก็ได้ที่ทำให้ผู้บริหารมองเห็นที่ความสำคัญของเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางานในองค์กรหรือเทศบาล ส่วนสวัสดิการถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่จะทำให้บุคลากรในองค์กร มีขวัญและกำลังใจที่จะทำงานและทำให้งานออกมามีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นและจำนวนผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบงานของเทศบาลในแต่ละแห่งอย่างละ 1 คน ต่อเทศบาลนั้น มีผลกระทบต่อผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ ดังนั้นจำนวนและปริมาณพนักงานหรือบุคลากรที่มีอยู่ในแต่ละเทศบาล ย่อมส่งผลต่อการทำงานของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่อีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุเนตร เกื้อภักดิ์ (2559) ที่ได้พบว่า สภาพปัญหาในการดำเนินการด้านการศึกษามีปัญหาและมีความต้องการพัฒนามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการฝึกอบรมและด้านที่มีปัญหา ส่วนความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือด้านการพัฒนา ซึ่งแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีดังนี้

1. ด้านการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนทุนการศึกษาและการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษให้แก่บุคลากรสายสนับสนุน
2. ด้านการฝึกอบรม ได้แก่ การสำรวจ ความต้องการจัดหาหลักสูตรที่ทันสมัยในการจัดฝึกอบรมให้กับบุคลากรสายสนับสนุนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง
3. ด้านการพัฒนา ได้แก่ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและใช้ระบบพี่เลี้ยงในการสอนงานหรือช่วยตัดสินใจแก้ไขปัญหาในงานที่รับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาล ซึ่งการปฏิบัติงานการเจ้าหน้าที่เป็นสิ่งที่สำคัญซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร ก็คือการนำหลักธรรมาภิบาลมายึดถือและใช้ในการปฏิบัติงาน เพราะถือเป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาประกอบกับหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่ 1.) หลักนิติธรรม เป็นการตระกฏระเบียบข้อบังคับ ข้อตกลงหรือกติกาต่าง ๆ ถ้าเรามีการพัฒนาศักยภาพการทำงาน โดยยึดถือปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ กำหนดและต้องลงกันไว้แล้ว งานที่รับผิดชอบหรือปฏิบัติก็จะเกิดการพัฒนาตามศักยภาพที่เราต้องการ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในศักยภาพของบุคคลนั้น 2.) หลักคุณธรรม การยึดถือมั่นในความถูกต้องในสิ่งที่ดีงาม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารควรจะยึดมั่นปฏิบัติ ควรที่จะมีความซื่อสัตย์ในการประเมินผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชาตามความเป็นจริง 3.) หลักความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเรื่องราวต่าง ๆ อย่าง ตรงไปตรงมาไม่มีปิดบังหรือซ่อนเร้นใด ๆ ในการทำงานการเจ้าหน้าที่ก็เช่นเดียวกัน ควรมีการเปิดเผยข้อมูล ตรวจสอบ เชื่อถือได้ ถูกต้องเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อที่จะได้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ถูกประเมินผล

งานต่อไป 4.) หลักการมีส่วนร่วม การให้พนักงานเทศบาลหรือประชาชนภายนอกเข้ามา มีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานการเจ้าหน้าที่เพื่อที่จะให้ผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ได้รับรู้ว่า ควรที่จะพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถได้มากน้อยแค่ไหน สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขในการทำงานคราวต่อไป 5.) หลักความรับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่จะให้ความสำคัญต่อเรื่อง การตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาควรที่จะไม่ละเลยข้อนี้ 6.) หลัก ความคุ้มค่า ในการพัฒนาศักยภาพงานการเจ้าหน้าที่นั้น ซึ่งสิ่งที่ได้กลับมาสามารถนำความรู้ซึ่งเป็น คุณค่าทางปัญญา นำมาพัฒนาศักยภาพขององค์กรได้ทั้งตลอดชีวิต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบความ ต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาล เพื่อที่จะเป็น ประโยชน์สำหรับการพัฒนาศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตามบริบททาง สังคมและวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในความต้องการในการพัฒนา ศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาล เพื่อที่จะสามารถนำปัญหาและอุปสรรคที่ เกิดขึ้นมาดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ศักยภาพของผู้รับผิดชอบงานการเจ้าหน้าที่ของเทศบาลได้อย่างมี ประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน จึงควรมีการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อสามารถนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์ผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง (References)

- ขจรศักดิ์ ศิริมัย. (ม.ป.ป). **เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับสมรรถนะ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://competency.rmutp.ac.th>. [19 มิถุนายน 2562]
- จารุเนตร เกื้อภักดี. (2559). **แนวทางพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการภาครัฐและภาคเอกชน**. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เทศบาลตำบลเชียงของ จังหวัดเชียงราย. (2561). **แผนการพัฒนานักงานเทศบาลตำบลเชียง ของ จังหวัดเชียงราย (2561 – 2563)**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.wckmunic.org/new>. [25 มิถุนายน 2562]
- บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์. (2558). ศักยภาพการบริหารการพัฒนาของเทศบาล:กรณีศึกษาเทศบาลนคร ขอนแก่น. **วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย**, 7(2), 109-131.
- ฝ่ายแผนงานและประเมินผล กองวิชาการและแผนงาน. (2561). **รายงานผลตามคำรับรองปฏิบัติ ราชการและผลการจัดทำตัวชี้วัด KPI ขององค์กรประจำปี 2561**. เชียงราย: เทศบาล นครเชียงราย.
- วิณา พิงวิวัฒน์กุล. (2561). **เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิชาการจัดการทรัพยากร มนุษย์ร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐ ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.

ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูง
อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

EFFECTIVE WELFARE LIVING FOR THE ELDERLY OF NON SUNG
SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, YANG TALAT DISTRICT,
KALASIN PROVINCE

นวัพร โตสุวรรณ¹ จาตุรงค์ สุทวัน² กาบแก้ว ปัญญาไทย³

Nawaphat Tosuwan, Jaturong Sutawan, Kabkaew Punyathai

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 2) ศึกษาประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มารับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยตนเองและแบบการโอนเข้าบัญชี ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 165 คน กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดและเลือกกลุ่มประชากรแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งสุ่มเลือกผู้สูงอายุที่มารับสวัสดิการเบี้ยยังชีพด้วยตนเอง จำนวน 89 และผู้สูงอายุที่รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพแบบการโอนเข้าบัญชี จำนวน 76 จากเทศบาลเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดย 11 ชุมชน 14 คนและอีก 1 ชุมชน 11 คน รวมผู้สูงอายุทั้งหมด 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยปัญหาที่พบมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ที่เป็นคนรับผิดชอบไม่ค่อยเข้าเยี่ยมพูดคุยกับผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ ผู้นำชุมชนแจ้ง

Received: 2020-09-20 Revised: 2020-11-06 Accepted: 2020-11-06

¹ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น จังหวัดตาก Bachelor of Arts Program in Political Science, Faculty of Law and Political, Northern College.
E-mail: nawaphat2534@gmail.com

² หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น จังหวัดตาก Bachelor of Arts Program in Political Science, Faculty of Law and Political, Northern College

³ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น จังหวัดตาก Bachelor of Arts Program in Political Science, Faculty of Law and Political, Northern College

สิทธิ์ของผู้สูงอายุล่าช้า และปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ บุคลากรของเทศบาลตำบล มีอรรถยาศัยไม่ค่อย ยิ้มแย้ม เท่าทันกับการจ่ายยังเลือกปฏิบัติ 2) ประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) โดย ด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมาคือ ด้านความต้องการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.83$) และข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ ด้าน ขั้นตอนและกระบวนการการให้บริการ ($\bar{X} = 3.64$)

คำสำคัญ (Keywords) : ประสิทธิภาพ; การจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the problem of living allowance welfare of the elderly. Non Sung Sub-district Municipality, Yang Talat District, Kalasin Province, and 2) to study the efficiency of elderly living allowance welfare. Non Sung Sub-district Municipality, Yang Talat District, Kalasin Province. The population used in the research was the elderly who received the elderly self-pension benefits and the account transfer form. 165 people living in Non Sung Sub-district Municipality, Yang Talat District, Kalasin Province, the research sample group was determined and selected a specific population group (Purposive Sampling), which randomly selected 89 elderly people who were self-employed for living welfare. And elderly persons receiving subsistence welfare in the form of transfer into account of 76 from the Non Sung Sub-district Municipality, Yang Talat District, Kalasin Province, 11 communities, 14 people and 1 community 11 people, including a total of 165 elderly people. These were questionnaires with a 5-level estimation scale with confidence in the whole version of 0.98. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation. The research results showed 1) The problem of living welfare provision for the elderly Non Sung Sub-district Municipality, Yang Talat District, Kalasin Province The most common problem was that the responsible staff rarely visited and spoke with the elderly on a regular basis, followed by community leaders to delay the elders' rights. And the least common problem is personnel of the district municipality good-natured, rarely smiling equal to payment, also discriminated against. 2) The efficiency of living welfare benefits for the elderly. Non Sung Sub-district Municipality, Yang Talat District, Kalasin Province Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 3.86$) with the most demanded side being public relations ($\bar{X} = 4.07$) followed by the demand for

services and facilities ($\bar{X} = 3.83$) and the lowest demand was process and service process ($\bar{X} = 3.64$)

Keywords: Efficacy; Elderly living allowance welfare

บทนำ (Introduction)

โครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพได้มีการเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ เมื่อปี พ.ศ. 2536 ซึ่งในระยะแรกนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของกรมประชาสงเคราะห์จัดสรรให้แก่ผู้สูงอายุทุกจังหวัด หมู่บ้านละ 3-5 คน คนละ 200 บาท ต่อเดือน ในเวลาต่อมาการบริการเบี้ยยังชีพได้ขยายกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ รัฐบาลได้มีการจัดสรรเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพิ่มเติมอีก 100 บาทเป็น 300 บาทต่อเดือน (มรคค สิงหาคมเชนทร์. 2542 : 31 ; อ้างอิงใน อภิญา เวชชัย. 2542 : 19) ระยะแรกของการดำเนินงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในความดูแลของกรมประชาสงเคราะห์ซึ่งได้มอบหมายให้สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการผ่านศูนย์สงเคราะห์ราษฎรพรพจำหมู่บ้าน เมื่อกรมประชาสงเคราะห์ได้เข้าไปรวมอยู่ในสังกัดของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในปีพ.ศ. 2536 ส่งผลให้บริการดังกล่าวถูกโอนงานไปให้แรงงานสวัสดิการสังคมจังหวัดเป็นผู้ดูแลร่วมกับกรมประชาสงเคราะห์

การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกไปปฏิบัติ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบโดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2551 : 11)

ปัจจุบันเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนผู้สูงอายุและผู้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่จำเป็น รวมทั้งสิ้น 843 คน (ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลโนนสูง.2563) มีรูปแบบในการบริการเบี้ยยังชีพจากเทศบาล 2 รูปแบบ คือ มารับด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนจากเจ้าหน้าที่โดยตรง และแบบที่โอนเบี้ยยังชีพผ่านบัญชีธนาคาร ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบ มีขั้นตอนในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน จากความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษาทราบถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการจัดสวัสดิการสังคมต่อประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งการจัดสวัสดิการเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความสำคัญต่อการนำไปพัฒนาคุณภาพของการให้บริการในเรื่องดังกล่าว ในฐานะของหน่วยงานที่มีความผูกพันและใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ดังนั้นใน

การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงกระบวนการให้บริการจัดสวัสดิการสังคมในกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานและการรับบริการของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดบริการสวัสดิการสังคม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในระดับพื้นที่มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. ศึกษาปัญหาการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอเมืองตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอเมืองตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนาและตีความหมายตามข้อมูลการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอเมืองตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

2. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มารับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยตนเองและแบบการโอนเข้าบัญชี ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอเมืองตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 165 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดและเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างประชากรแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งสุ่มเลือกผู้สูงอายุที่มารับสวัสดิการเบี้ยยังชีพด้วยตนเอง จำนวน 89 และผู้สูงอายุที่รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพแบบการโอนเข้าบัญชี จำนวน 76 จากเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอเมืองตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดย 11 ชุมชน 14 คนและอีก 1 ชุมชน 11 คน รวมผู้สูงอายุทั้งหมด 165 คน

พื้นที่ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอเมืองตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูงอำเภอเมืองตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ

1. ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

2. ด้านขั้นตอนและกระบวนการให้บริการ

3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

4. ด้านการประชาสัมพันธ์

2.3 ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูงอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุภายในเทศบาลตำบลโนนสูง จำนวน 165 ชุด โดยเก็บด้วยตัวผู้วิจัยเอง

2) ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งหมด จะถูกนำมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบ และบันทึกลงรหัสข้อมูลในคอมพิวเตอร์เพื่อทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สถิติหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติเชิงพรรณนา ที่ใช้วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของแบบสอบถาม และระดับความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูงอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 104-105) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 165 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็น เพศชาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 57.58 มีอายุ 71 – 80 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลโนนสูงอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด เจ้าหน้าที่ ที่เป็นคนรับผิดชอบไม่ค่อยเข้าเยี่ยมพุดคุยกับผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ = 36) ผู้นำชุมชนแจ้งสิทธิ์ของผู้สูงอายุล่าช้า

(ความถี่ = 24) และปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ บุคลากรของเทศบาลตำบล มีอัตราสัปดาห์ไม่ค่อยยิ้มแย้มเท่าทันกับการจ่ายยังเลือกปฏิบัติ (ความถี่ = 10)

3. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.51) โดยด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.07$ S.D. = 0.32) รองลงมาคือ ด้านความต้องการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.83$ S.D. = 0.48) และข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ ด้านขั้นตอนและกระบวนการให้บริการ ($\bar{X} = 3.64$ S.D. = 0.42)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการศึกษาประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถนำผลของการศึกษามาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการศึกษาประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านของความคิดเห็น คือด้านการประชาสัมพันธ์ โดยผู้สูงอายุมีความคิดอยากให้มีการประชาสัมพันธ์แจ้งให้ผู้สูงอายุทราบเกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุผ่านหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับ (แนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กร ที่มีการกล่าวว่างค์กรต้องมีกระบวนการในการวางแผนเพื่อมุ่งในการพัฒนาความสามารถองค์กร เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุด สอดคล้องกับ (สมพร หวลระลึก, 2550 : บทคัดย่อ) ได้เสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบกำหนดการเสียภาษีล่วงหน้า และกำหนดเวลา,สถานที่เสียภาษีให้มีความชัดเจน จัดพนักงานบริการแก่ผู้รับบริการอย่างพอเพียงและให้บริการที่ดีแก่ประชาชนที่เข้ารับบริการ เทศบาลควรจัดเจ้าหน้าที่ออกสำรวจพื้นที่เพื่อปรับปรุงข้อมูล จำนวนของผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีให้ตรงกับความเป็นจริงและปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 เทศบาลตำบลโนนสูง ควรเพิ่มอัตราบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการด้านสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง ซึ่งจะมีผลให้การดำเนินงานตามภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 เทศบาลตำบลโนนสูง ควรส่งเสริมการจัดบริการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุได้รับทราบถึงสิทธิพื้นฐานผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 โดยส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางเลือกสำหรับผู้สูงอายุในรูปแบบพหุลักษณะที่ครอบคลุมทั่วถึง ต่อเนื่องและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้สูงอายุในด้านต่างๆ

1.3 กระบวนการคัดเลือกผู้สูงอายุต้องโปร่งใส เป็นธรรม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือตัวแทนผู้สูงอายุในชุมชนหรือประชาคมอื่นๆ ในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเสริมสร้างให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและบทบาทหน้าที่ของผู้สูงอายุ

2.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลให้เผยแพร่ทั่วถึงกันอย่างต่อเนื่อง

2.3 ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุด้วยการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกและอาจได้ข้อเท็จจริงที่เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

เทศบาลตำบลโนนสูง, ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลโนนสูง พ.ศ.2563, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

http://www.noonsung-muni.go.th/base.php?content_id=2 [8/สิงหาคม/2559]

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

สมพร หวลระลึก. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลบ้านคู.

การศึกษาอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (รัฐประศาสนศาสตร์) เชียงราย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 2.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ, 2551.

อภิญา เวชชัย. โครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและและครอบครัวในชุมชน

โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2544.

ปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกห้องเช่าของคณงานโรงงาน
อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน
MARKETING MIXS AFFECTING DECISION ON ROOM RENTAL
OF GARMENT INDUSTRIES WORKER IN BANGBON DISTRICT

สิริศักดิ์ กิตติสิริศักดิ์¹ วิชากร เสงษ์ภูิกุล² พุฒิธร จิรายุส³

Sirisak Kittisirak, Vichakorn Hengsadeeul, Puttithorn Jirayus

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน และ 2. เพื่อนำเสนอถึงปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอนจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานที่ใช้วิธีการสถิติ มาตรฐาน t-test และ One-way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุที่ 36-45 ปี ตำแหน่งคณงาน ระดับรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และจำนวนผู้พักร่วมด้วย 1 คน ปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน มากที่สุดคือ ด้านราคาเช่า ($\bar{X}$ = 3.52) รองลงมาคือ ด้านห้องเช่า ($\bar{X}$ = 3.51) ด้านกระบวนการในการเช่า ($\bar{X}$ = 3.46) ด้านทำเลที่ตั้ง ($\bar{X}$ = 3.43) ด้านกายภาพของห้องเช่า ($\bar{X}$ = 3.31) ด้านเจ้าหน้าที่ดูแลห้องเช่า ($\bar{X}$ = 3.13) และด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X}$ = 3.07) ตามลำดับ ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอนพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้การตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 คือ ตำแหน่งงาน รายได้ระดับการศึกษา และจำนวนคนที่พักร่วมด้วย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และอายุ การตัดสินใจในการเลือกเช่าห้องเช่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keyword): ส่วนประสมทางการตลาด; การตัดสินใจซื้อ; ห้องเช่า

Received: 2020-08-06 Revised: 2020-08-31 Accepted: 2020-08-31

^{1 2 3}หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชีย
อาคเนย์ Master of Business Administration Program, Business Administration, Graduate
School, Southeast Asia University. E-mail: mapingloving@hotmail.com

Abstract

This research aimed to study level of marketing mix's affecting decision on room rental of garment industries worker in Bangbon 2) and to present comparison of marketing mix toward the decision on room for the garment industry workers in Bang Bon district. The sample consists of the worker 400 people in garment factory in Bangbon. Was obtained through a sampling. The statistical methods were analyzed by the frequency, percentage, average, standard deviation, t-test and the analysis of variance (One-Way ANOVA. The research results were found that the sample population comprised 400 The majority of respondents were female, 36-45 years of age, job position in worker level, salary approximately below 10,000 baths, graduated in high school and have 1 roommate. The level of marketing factor issues toward the decision on room rental of garment industries worker in Bangbon was in more level. When considering each aspect, it was found that the first priority was the price ($\bar{X}$ = 3.52), product ($\bar{X}$ = 3.51), process ($\bar{X}$ = 3.46), place ($\bar{X}$ = 3.43), physical evidence ($\bar{X}$ = 3.31), people ($\bar{X}$ = 3.13) and promotion ($\bar{X}$ = 3.07) respectively. The marketing mix's issues toward on the room rental of garment industries worker in Bang Bon with the different job position, income, education and roommate number. Sex and age were not different.

Keyword: Marketing Mix's; Making Decision; Room Rental

บทนำ (Introduction)

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้วิเคราะห์ธุรกิจ ห้องเช่าว่าเป็นธุรกิจที่มีผู้คนให้ความสนใจที่จะเข้ามาทำธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ลงทุนที่มีที่ดินและต้องการนำที่ดินมาพัฒนาให้เกิดเม็ดเงิน หรือผู้ที่ต้องการทำธุรกิจโดยเริ่มตั้งแต่ซื้อที่ดินเพื่อนำมาพัฒนาห้องเช่าหรือการเข้าซื้อกิจการจากผู้ลงทุน ธุรกิจห้องเช่ามาบริหารงานต่อ เนื่องจากธุรกิจห้องเช่าสามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้ทำธุรกิจได้ทุกเดือนจากรายได้ของผู้เช่า รวมถึงมีสินทรัพย์ที่จะสามารถขายต่อในระยะข้างหน้าได้ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2560)

ในการทำธุรกิจห้องเช่า ณ ขณะนี้ เต็มไปด้วยความท้าทายจากปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งจากการแข่งขันทางธุรกิจ ซึ่งไม่เพียงจะมาจกในกลุ่มธุรกิจห้องเช่าที่เกิดขึ้นใหม่ แต่การเกิดขึ้นของที่อยู่อาศัยประเภทคอนโดมิเนียมเป็นจำนวนมากในหลายพื้นที่ทำให้เกิดการแข่งขันขึ้น และส่งผลต่อราคาค่าเช่าห้องเช่าและอัตราการเข้าพักเช่นกัน นอกจากนี้สำหรับผู้ที่จะลงทุนทำธุรกิจต้องเผชิญกับต้นทุนที่สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นราคาที่ที่ดิน ค่าการก่อสร้างและการบริหารจัดการห้องเช่า ขณะที่ในระยะข้างหน้าจากกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อาจจะมีการ

บังคับใช้ในปี 2562 จะทำให้ผู้ลงทุนธุรกิจห้องเช่าในพื้นที่ย่านธุรกิจที่ราคาที่ดินปรับตัวสูงขึ้นจะมีภาระรายจ่ายภาษีที่สูง

ดังนั้น โอกาสในการลงทุนทำห้องเช่าก็คงยังมีอยู่ เพียงแต่การเข้ามาลงทุนนั้นจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับธุรกิจ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการลงทุนและนำมาวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ซึ่งการเริ่มทำธุรกิจห้องเช่ามีองค์ประกอบหลายประการที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ การเลือกทำเลที่ตั้ง การศึกษาตลาดของธุรกิจห้องเช่าและปัจจัยที่มีผลต่อธุรกิจเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เช่น ในพื้นที่ย่านธุรกิจหรือชุมชนหนาแน่นที่อยู่อาศัยเกิดขึ้นใหม่ๆ มักจะมีราคาสูง ซึ่งอาจจะเป็นโอกาสของธุรกิจห้องเช่า นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจ การบริหารการจัดการรายได้ของธุรกิจและการคิดคำนวณระยะเวลาการคืนทุน เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผนการทำธุรกิจให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น

กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในการทำธุรกิจห้องเช่าให้เช่าก็คือกลุ่มคนงานโรงงาน เนื่องด้วยราคาที่อยู่อาศัยและที่ดินในเมืองหลวงและปริมณฑลมีราคาสูง คนงานโรงงานมักไม่มีความสามารถในการซื้อเป็นเจ้าของได้จึงนิยมเช่าอยู่อาศัยมากกว่า โดยจะใช้กลุ่มคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในการเก็บข้อมูลงานวิจัย เนื่องจากอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มมีสัดส่วนการจ้างแรงงานสูงถึง 266,229 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7 ของแรงงานภาคการผลิตทั่วประเทศ โดย กรุงเทพมหานครปัจจุบันเป็นจังหวัดที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเป็นจำนวนมากที่สุดคือ 1,336 โรงงาน มีจำนวนคนงาน 96,292 คน จากจำนวนโรงงานทั่วประเทศ 2,187 โรงงาน มีจำนวนคนงาน 266,229 คน โดยเฉพาะในเขตบางบอนซึ่งเป็นเขตที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มมากเป็นอันดับ 2 รองจากเขตบางขุนเทียนและมีจำนวนคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเป็นอันดับ 2 รองจากเขตบางคอแหลม (ข้อมูลธุรกิจอุตสาหกรรม ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2562) ซึ่งทำให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีความต้องการที่พักอาศัยที่เป็นแบบเช่ารายเดือนเพื่ออยู่อาศัยระหว่างการจ้างงานดังนั้นก็ทำให้มีธุรกิจประเภทที่พักอาศัยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากเช่น ห้องเช่า ห้องเช่า และคอนโดมีเนียมแบบรายเดือน เพื่อรองรับประชากรที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมด้วยสาเหตุนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ของโครงการให้เสียก่อน

ดังนั้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา “ปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน” เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงกลยุทธ์การทำธุรกิจให้เหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริงของลูกค้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน
2. เพื่อนำเสนอถึงปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัย เรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน โดยการวิจัยเป็นเฉพาะคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน เท่านั้น เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative research)

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรในการวิจัย คือ คณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน จังหวัดกรุงเทพมหานครประชากรจำนวน 4,603 คน (ศูนย์ข้อมูลธุรกิจอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2562) โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างของใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973, p.125) โดยยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 5% หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ 357 คน แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ดังนั้นจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 400 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ เพศ อายุ รายได้ ระดับศึกษา และจำนวนคนที่พักร่วมด้วย โดยคำถามเป็นแบบปลายปิดมีหลายคำตอบให้เลือก และเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว เพื่อใช้ในการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน จำนวน 21 ข้อคำถาม โดยแบบสอบถามสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) ประเมินคำตอบ โดยเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว กำหนดให้แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุง โดยคำถามเป็นแบบปลายเปิด เพื่อใช้ในการศึกษาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทีมงานโดยผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยให้แก่คนงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่ประชากรกลุ่มตัวอย่างและได้รับแบบสอบถามกลับมาครบถ้วนจำนวน 400 ชุด

3. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับและตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละฉบับและนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับไปทำการบันทึกในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษา เรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยวิธีการทางสถิติและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – Total Correlation และการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient Method) ตามวิธีของตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติ (t-test) สำหรับตัวแปรกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม และกรณีตัวแปรกลุ่มย่อยมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน

(n=400)

ปัจจัยส่วนประสม ทางการตลาด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านราคาเช่า (Price)	3.52	1.14	มาก	1

ด้านห้องเช่า (Product)	3.51	1.18	มาก	2
ด้านกระบวนการในการเช่า (Process)	3.46	1.12	มาก	3
ด้านทำเลที่ตั้ง (Place)	3.43	1.21	มาก	4
ด้านกายภาพของห้องเช่า (Physical Evidence)	3.31	1.29	ปานกลาง	5
ด้านเจ้าหน้าที่ดูแลห้องเช่า (People)	3.13	1.28	ปานกลาง	6
ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)	3.07	1.35	ปานกลาง	7
รวม	3.35	.236	ปานกลาง	

จากข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่า ระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35) สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับมาก 4 ลำดับ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านราคา (Price) (ค่าเฉลี่ย 3.52) ลำดับที่ 2 ด้านห้องเช่า (Product) (ค่าเฉลี่ย 3.51) ลำดับที่ 3 ด้านกระบวนการในการเช่า (Process) (ค่าเฉลี่ย 3.46) และ ลำดับที่ 4 ด้านทำเลที่ตั้ง (Place) (ค่าเฉลี่ย 3.43) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับ ได้แก่ ลำดับที่ 5 ด้านกายภาพของห้องเช่า (Physical Evidence) (ค่าเฉลี่ย 3.31) ลำดับที่ 6 ด้านเจ้าหน้าที่ดูแลห้องเช่า (People) (ค่าเฉลี่ย 3.13) และ ลำดับที่ 7 ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) (ค่าเฉลี่ย 3.07) ตามลำดับ

2. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน

ปัจจัยส่วนบุคคล	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	✓	
2. อายุ	✓	
3. ตำแหน่ง	✓	
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	✓	
5. ระดับการศึกษา	✓	
6. จำนวนผู้พักร่วมด้วย	✓	

จากข้อมูลในตารางที่ 2 เปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ (.905) และด้านอายุ (.905)

058) แตกต่างกัน มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาด ในการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ตำแหน่ง (.000) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (.000) ระดับการศึกษา (.000) และจำนวนผู้พักร่วมด้วย (.000) แตกต่างกัน กัน มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านราคาเช่า (Price) นั้นเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอนมากที่สุด โดยมีระดับความสำคัญทั้งในส่วนภาพรวมและเฉลี่ยรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาข้อมูลรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณงานที่มีรายได้เฉลี่ยไม่สูงนัก การกำหนดราคาเช่า อัตราค่าน้ำค่าไฟ รวมทั้งอัตราการเก็บมัดจำ จะเป็นตัวแปรสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าที่สำคัญ ทั้งนี้ ระดับรายได้ของคณงานที่แตกต่างกันจะทำให้การตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสงกรานต์ คงเพชร (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการตัดสินใจเลือกเช่าอพาร์ทเมนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในเรื่องความเหมาะสมของราคาเป็นอันดับแรก โดยมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเลือกเช่าอพาร์ทเมนต์แตกต่างกันเช่นกัน

ด้านห้องเช่า (Product) จะมีระดับความสำคัญรองลงมาจากด้านราคาเช่า (Price) ซึ่งด้านนี้มีค่าคะแนนภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับการที่ห้องเช่ามีห้องน้ำและห้องสุขาในตัว ห้องเช่ามีขนาดห้องกว้างขวางไม่แออัด ห้องเช่ามีพื้นที่สำหรับจอดรถเพียงพอ และห้องเช่ามีเฟอร์นิเจอร์พร้อมเข้าพักได้ทันที ตามลำดับ

ด้านกระบวนการในการเช่า (Process) จะมีระดับความสำคัญเป็นอันดับสาม ซึ่งมีค่าคะแนนภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาก โดยให้ความสำคัญกับการที่การเช่าห้องเช่าจะมีสัญญาและระเบียบกำหนดไว้ชัดเจน ห้องเช่ามีการขอเอกสารเท่าที่จำเป็นและรักษาข้อมูลของผู้เช่าอย่างเข้มงวด การเลิกเช่าห้องเช่าทำได้ง่ายไม่ยุ่งยาก และห้องเช่ามีการจัดการกระบวนการที่ดี เช่นการจ่ายค่าเช่าได้สะดวกหรือการร้องเรียนที่ทำได้ง่าย ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฝนทิพย์ วงศ์สุชาติกุล (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเช่าห้องพักสำหรับการอยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ที่มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ด้านทำเลที่ตั้ง (Place) เป็นปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอนเป็นอันดับสี่ มีค่าคะแนนภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยดังนี้ ห้องเช่าตั้งอยู่ในบริเวณที่ปลอดภัยไม่

เปลี่ยว ห้องเช่าอยู่ใกล้กับสถานที่ทำงาน ห้องเช่าอยู่ใกล้กับตลาดหรือศูนย์การค้า และการเดินทางจากห้องเช่าสะดวก มีรถสาธารณะผ่าน ตามลำดับ

ด้านกายภาพของห้องเช่า (Physical Evidence) และด้านเจ้าหน้าที่ดูแลห้องเช่า (People) จะมีระดับความสำคัญเป็นอันดับห้าและหก มีค่าคะแนนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ส่วนด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) จะมีระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอนน้อยที่สุดคือ โดยมีค่าคะแนนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ ประกอบมูล (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกเช่าหอพัก นักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดปทุมธานี ที่มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) น้อยที่สุดจากปัจจัยส่วนประสมการตลาดทั้ง 7 และมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

สำหรับการศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลในการตัดสินใจเลือกห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน ศึกษาโดยใช้วิธีวิเคราะห์ทางสถิติ Independent-Samples T-Test และ One-way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า เพศแตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเลือกห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรวิ อำทอง (2559) ได้ศึกษาเหตุผลในการเช่าอยู่ต่อหอพัก หมู่ 7 ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้เนื่องจากการตัดสินใจเลือกที่พักอาศัยจะขึ้นอยู่กับทัศนคติและความต้องการส่วนบุคคล ซึ่งถ้าบุคคลไม่ว่าจะเป็นเพศชาย หรือเพศหญิง เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการแล้วย่อมเกิดความพึงพอใจ

อายุ แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเลือกห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรวิ อำทอง (2559) ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะตัดสินใจเลือกที่พักอาศัยจากปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ราคา ค่าเช่า ที่ตั้ง สิ่งอำนวยความสะดวก ดังนั้น ถ้าหอพักที่ผู้ตอบแบบสอบถามพักอาศัยสามารถตอบสนองความต้องการ ซึ่งผู้ที่มีอายุน้อยกับผู้ที่มีอายุมากต้องการหอพักที่อยู่ในทำเลที่สะดวกต่อการเดินทางเหมือนกันทั้งสองกลุ่มอายุ

รายได้ แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเลือกห้องเช่าของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชวาลย์ เวศย์วรุตม์ (2553) ปัจจัยที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกพักอาศัยของผู้บริโภคใน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกพักอาศัยของผู้บริโภคในอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยด้านรายได้เป็นปัจจัยที่สามารถชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยของผู้บริโภค และรายได้ยังมีผลต่อชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคเลือกซื้อ ส่วนระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเลือกห้องเช่าของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ในเขตบางบอน แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนายุส เชี่ยวเชิงการุณ (2556) ปัจจัยการตัดสินใจเลือกห้องพักในเขต นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา: หอพักซอยคุ้มเกล้า 32 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเช่าพักโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากระดับการศึกษาเป็นตัวแปรหนึ่งที่สะท้อนถึงระดับทางสังคมและรายได้ ผู้บริโภคมีอิทธิพลต่อความชอบ รสนิยม และพฤติกรรมการซื้อ ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มในการบริโภคผลิตภัณฑ์ ที่มีคุณภาพดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. การนำจากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่าของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในเขตบางบอน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านห้องเช่า (Product) ควรให้ความสำคัญต่อการออกแบบ ด้านราคาเช่า (Price) นั้นเป็นด้านที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเช่าห้องเช่ามากที่สุด ควรมีการกำหนดให้เหมาะสม ด้านทำเลที่ตั้ง (Place) ควรเลือกทำเลที่ตั้งเพื่อความสะดวก ประหยัด ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ควรต้องมีการนำเสนอและปรับเปลี่ยนการส่งเสริมการตลาดอยู่เรื่อย ๆ โดยอาจถามความเห็นจากกลุ่มเป้าหมายด้วยก็ได้ ด้านเจ้าหน้าที่ดูแลห้องเช่า (People) ควรให้ความสำคัญกับการให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นกันเอง และยิ้มแย้มแจ่มใส ด้านกายภาพของห้องเช่า (Physical Evidence) ควรมีการจัดการให้บริการบริเวณห้องเช่าสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย อยู่เสมอและด้านกระบวนการในการเช่า (Process) ควรให้ความสำคัญต่อการที่มีสัญญาและระเบียบกำหนดไว้ชัดเจน รวมทั้งมีการขอเอกสารเท่าที่จำเป็นและรักษาข้อมูลของผู้เช่าอย่างเข้มงวด เพื่อให้ผู้เช่ารู้สึกไม่ยุ่งยากและสามารถสร้างความมั่นใจต่อการเช่าห้องเช่า

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเพิ่มเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์เจาะลึก หรือการสัมภาษณ์กลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการของผู้เช่าที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น และควรมีการวิเคราะห์เรื่องกำหนดราคาที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มผู้เช่าให้มีความเหมาะสมกับระดับคุณภาพที่ต้องการต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2562). รายชื่อโรงงานที่รับอนุญาตประกอบกิจการ เดือนธันวาคม 2562, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://userdb.diw.go.th/fac_month/menu.asp [13 มกราคม 2563]

- ชัชวาลย์ เวศย์วรุฒม์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกพักอาศัยของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. **วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนายุส เชี่ยวเชิงการณ. (2554). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกห้องพักในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา หอพักซอยคุ้มเกล้า 32. **การศึกษาเฉพาะบุคคลปริญญามหาบัณฑิต**: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ณัฐรวี อ่ำทอง. (2559). เหตุผลในการเช่าอยู่ต่อหอพัก หมู่ 7 ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. **งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร วิทยาลัย. พาณิชยศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฝนทิพย์ วงศ์สุชาติกุล. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเช่าห้องพักสำหรับการอยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. **การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต**. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลัดดาวัลย์ ประกอบมูล. (2556). ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกเช่าหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดปทุมธานี. **การค้นคว้าอิสระ**. คณะบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2560). **ลงทุนถูกทาง ทำอพาร์ทเมนต์รายตั้งใจ**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://kasikornbank.com/th/business/sme/KSMEKnowledge/article/KSMEANalysis/Pages/Right-Investment-Apartment.aspx> [10 มกราคม 2563]
- สงกรานต์ คงเพชร. (2553). ปัจจัยการตัดสินใจเลือกเช่าอพาร์ทเมนต์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. **การค้นคว้าอิสระ**. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Taro Yamane, (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.

แนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

DEVELOPMENT APPROACH OF A SMALL CHILD CENTER OF THE LOCAL
GOVERNMENT ORGANIZATION A CASE STUDY OF CHAMPAMONG
SUBDISTRICT, BAN PHUE DISTRICT, UDON THANI PROVINCE

สันติ เจริญชัย¹ วิจิตรา ศรีสอน² สันฐาน ชยนนท์³

Santi Chareonchai, Wichitra Srison, Sunthan Chayanon

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนา ศูนย์เด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ใช้ รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in-depth interview) ทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและคุณครูผู้สอนหรือผู้ดูแล, กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครอง ประชาชนใน ชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในพื้นที่ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี รวมทั้งสิ้น จำนวน 17 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ได้รับการยกระดับให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ในระดับประเทศ มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีมาตรฐาน ในคุณภาพทั้งจากเนื้อหาการเรียน

Received: 2020-09-14 Revised: 2020-10-24 Accepted: 2020-10-26

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program in Government, College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University.
E-mail: s59463825003@ssru.ac.th

² วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

การสอนในหลักสูตรปฐมวัยมีการดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กจากคุณครูและคุณครูพี่เลี้ยงอยู่ตลอดเวลา สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนมีการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการจัดให้มีมุมความรู้ และมุมกิจกรรมสำหรับเด็กอย่างครบครัน มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัย แนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี มีลักษณะเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามแนวทางของ COACT ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีจุดเด่น คือ 1. ผู้ปกครองสามารถมารับ ส่ง ลูกหลานของตนเองได้ ทำให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดูแลเด็กจากคุณครูและคุณครูพี่เลี้ยงที่มีความใกล้ชิดกับเด็กเมื่ออยู่ที่โรงเรียน 2. ได้เข้าใจในพัฒนาการและปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล มีการเพิ่มศักยภาพของคุณครูและคุณครูพี่เลี้ยงที่เน้นให้มีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเกิดความทันสมัยในการเรียนการสอนตามสถานการณ์ในปัจจุบัน 3. เน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการจัดให้มีหน่วยงานในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ตลอดจนผู้ปกครองก็เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลต่อการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนและร่วมประชุมรับฟังปัญหาร่วมกันในทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำสำคัญ (Keywords): แนวทางการพัฒนา; ศูนย์เด็กเล็ก; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aims 1. To study the current condition The need for the development of children's centers of local government organizations. 2. To study the development of children's centers of local government organizations. Case Study Champa Mong Sub-district, Ban Phue District, Udon Thani Province Using qualitative research as a purposive sampling by selecting a sample used in-depth interviews in three groups: group 1, government or local government, group 2, young children's development center executive and teachers or carers, group 3 parents. A total of 17 people in the community or stakeholders in Champa Mong Sub-district, Ban Phue District, Udon Thani Province, a total of 17 people used in the research, namely semi-structured interview guide, the tooling for data collection using the interview form, then set the issue and scope of the question, and have 3 experts examine the tools. The results showed that the current condition The need for the development of children's centers of local government organizations. A case study

of Champa Mong Sub-district, Ban Phue District, Udon Thani province has been upgraded to a prototype child development center nationally. Systematic management Quality standards from primary school teaching content. There is always caring for children from teachers and mentors. The environment inside and outside the classroom is managed to make the most of the living space. There is a full knowledge corner and a children's activity corner. Clean, hygienic, and safe. Guidelines for the Child Center Development of Local Administrative Organization: A Case Study of Champamon Sub-district, Ban Phue District, Udon Thani Province It is a learning center based on the Northeastern COACT guidelines. 1. Parents can pick up and transport their children. This gives parents the opportunity to share child care experiences from teachers and mentors who are close to the child when at school. 2. Understand the development and problems of individual children. There is an increase in the potential of teachers and mentors who emphasize on regular training in order to be up-to-date in teaching and learning according to the current situation. 3. Focus on community participation by organizing a community agency to participate in the development of the child center. As well as parents take part in assessing the effects of learning management with learners and attending meetings to listen to problems in all sectors. For sustainable development

Keywords: Development Guidelines; Small Children Center; Local Government Organization

บทนำ (Introduction)

กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนาหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ กล่าวคือ การพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี โดยให้อยู่บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความอบอุ่น และส่งเสริมกระบวนการในการเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองสิ่งเร้าตามธรรมชาติ และพัฒนาศักยภาพของเด็กภายใต้บริบทของสังคมและวัฒนธรรม เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 3)

พระราชบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ราชการส่วนกลางต้องถ่ายโอนภารกิจในการจัดบริการสาธารณะไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการทั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547 : 1) การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็เป็นส่วนหนึ่งในการกิจที่เป็นบริการสาธารณะตามที่พระราชบัญญัติได้กำหนดไว้

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 เพื่อใช้เป็นกรอบมาตรฐานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปฏิบัติตาม โดยพัฒนาให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยได้แบ่งมาตรฐานออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (3) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสนองตอบตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลในด้านการจัดดำเนินการระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ และเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพแห่งแรกของชีวิตวัยเยาว์ของเด็กช่วงปฐมวัย (ทิพย์อุบล เกลารักษ์, 2557 : 3)

มักมีคำที่ถูกกล่าวถึงว่า “เด็กในวันนี้ จะเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า” หรือ “เด็ก คือ อนาคตของชาติ” คำกล่าวนี้แสดงถึงการให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ที่อยู่ในช่วงวัยเด็ก เพราะจะสามารถหล่อหลอมเกลารหรือขัดเกลารให้เด็กคนหนึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นทรัพยากรสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศนั้นก็จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยของมนุษย์ขั้นพื้นฐาน เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย การบริการทางการแพทย์ เป็นต้น และส่วนสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตให้กับเด็กช่วงวัยปฐมวัยเช่นนี้ คือ การให้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ เพราะการให้การศึกษาที่มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเด็กเหล่านี้ การศึกษาในช่วงปฐมวัยจึงจำเป็นต้องมีการใช้วิธีการอบรมและเลี้ยงดูเข้ามาเป็นส่วนเสริมในการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานในการเจริญเติบโตตามพัฒนาการของช่วงวัย (ทิพย์อุบล เกลารักษ์, 2557 : 1)

ต่อมา พ.ศ. 2553 ได้มีการปรับปรุงเนื้อหาและหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยแบ่งมาตรฐานเพิ่มขึ้นเป็น 6 ด้าน คือ (1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (2) มาตรฐานด้านบุคลากร (3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย (4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร (5) มาตรฐานด้านการมี

ส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (6) มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 1)

ดังนั้น จากปัญหาข้างต้น การศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นความจำเป็นเริ่มแรกต้องทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความจำเป็นในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กก่อน ซึ่งสภาพบริบทต่างๆ นั้นส่งผลต่อการพัฒนาศูนย์ฯ เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อม บริบทของชุมชน การมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านบุคลากร การบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สิ่งต่างเหล่านี้ส่งผลต่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทั้งสิ้น ซึ่งเมื่อทราบผลการศึกษาแล้ว ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ว่าควรจะเป็นไปในทิศทางใด เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาศักยภาพของประเทศตามคำกล่าวที่ว่า “เด็กในวันนี้ คือผู้ใหญ่ในวันหน้า และเด็ก คืออนาคตของชาติ”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก รวมถึงศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ขอบเขตการวิจัย

2.1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาจากแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก รวมถึงศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี

2.2. ขอบเขตด้านตัวแปร ผู้วิจัยทำการศึกษาจากแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังนั้นจึงไม่มีตัวแปรในการหาความสัมพันธ์ในการทำการวิจัยครั้งนี้

2.3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยทำการศึกษาจากแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานีโดยดำเนินการศึกษาในช่วงระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2562 – มีนาคม 2563

3.ประชากรหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกชัดเจนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) ทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและคุณครูผู้สอนหรือผู้ดูแล, กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในพื้นที่ ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี รวมทั้งสิ้นจำนวน 17 ท่าน

4.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษาหลักการทฤษฎี เกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวคิดและแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

4.2. สร้างเครื่องมือ โดยการศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วกำหนดประเด็นและขอบเขตคำถาม ด้วยการจัดหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพิจารณาแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจเครื่องมือ ทำการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อให้ตรง ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ครอบคลุมเนื้อหาความถูกต้องของการใช้ภาษาและสอดคล้องกับการวิจัย

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตลอดเวลาขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งได้ข้อมูลครบตามที่ต้องการแล้ว จึงทำการวิเคราะห์สรุปอีกครั้งโดยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความ (Interpretation) เพื่อนำเสนอในลักษณะการบรรยายเชิงพรรณนา โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาจำแนกประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ 2 ประเด็นดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

สรุปจากผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี มีการพยายามผลักดันและขับเคลื่อนให้ผู้นำชุมชนและประชาชนในชุมชน เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับลูกหลานตนเองและมีการสร้างความตระหนักถึงบทบาทของพลังแห่งการขับเคลื่อนภายในชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลจำปาโมง ได้รับการยกระดับให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ในระดับประเทศ มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีมาตรฐานในคุณภาพทั้งจากเนื้อหาการเรียนการสอนในหลักสูตรปฐมวัย ทั้งจากการดูแลเอาใจใส่ให้ความรักความเมตตาแก่เด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกันของคุณครูและคุณครูพี่เลี้ยง ทั้งจากสภาพแวดล้อมในการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลจำปาโมง อย่างมีประสิทธิภาพ ที่มีการจัดให้มีมุมความรู้ต่าง ๆ มีแหล่งการเรียนรู้สำหรับเด็ก สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัยแก่เด็กที่เป็นวัยกำลังอยากรู้อยากเห็น พร้อมทั้งได้มีการดำเนินการพัฒนาและจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กที่มีอายุ 2 ถึง 5 ปี อย่างเป็นลำดับขั้น กล่าวคือ ไม่ทำการเรียนการสอนแบบก้าวกระโดด เพราะจะทำให้ไม่เหมาะกับวัยของเด็กในช่วงอายุนั้น ๆ พัฒนาการของเด็กนั้นต้องมีการให้ความสำคัญทั้งด้านร่างกายและด้านสติปัญญา เนื่องจากเด็กในวัยนี้มีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว คุณครูและคุณครูพี่เลี้ยง จึงเป็นบุคคลสำคัญในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพในขณะที่เด็กเข้ามารับการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลจำปาโมงแห่งนี้ และส่วนสำคัญที่สุดที่จะทำให้ทราบถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคนนั้นมีพัฒนาการไปถึงระดับใด คุณครูและคุณครูพี่เลี้ยงต้องวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคลพร้อมทั้งจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ จากการวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ครบทุกด้านทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

สรุปจากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี มีลักษณะเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามแนวทางของ COACT ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบกระจายโดยมีจุดเด่นของศูนย์กระจาย คือ ผู้ปกครองสามารถมารับ ส่งลูกหลานของตนเองได้ โดยเน้นให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นศูนย์ที่เรียกว่า “ใกล้บ้านใกล้ใจ” เพื่อให้ผู้ปกครองบางท่านสามารถเดินมาส่งบุตรหลานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยตนเอง และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดูแลเด็กจากคุณครูและคุณครูพี่เลี้ยงที่มีความใกล้ชิดกับเด็กได้เข้าใจในพัฒนาการและปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล และทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันแบบ “ความเป็นเครือญาติ” รวมถึงมีการบริหารงานบุคคลที่มุ่งเพื่อตอบสนองภารกิจของหน่วยงาน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ระบบคุณธรรม และหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัว เกิดความอิสระในการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานก็ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และมีการเพิ่มศักยภาพของคุณครูและคุณครูพี่เลี้ยงที่เน้นให้มี การฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อเกิดความทันสมัยในการเรียนการสอนตามสถานการณ์ในปัจจุบันได้ มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบพี่เลี้ยง 1-3-6-10 เพื่อการดูแลติดตามการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเครือข่าย อีกทั้งยังเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการจัดให้มีหน่วยงานในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ตลอดจนผู้ปกครองก็เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลต่อการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียน และร่วมประชุมรับฟังปัญหาร่วมกันในทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี จึงต้องมีการดำเนินการพัฒนาจาก 4 ภาคส่วน นั่นคือ (1) ภาครัฐ (2) ภาควัฒนการปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ภาคผู้ปฏิบัติงาน และ (4) ภาคประชาชน ในชุมชน เพราะการร่วมกันคิด ร่วมกันลงมือทำ ร่วมกันวางแผน ร่วมกันพัฒนา ร่วมกันรับผิดชอบก็จะทำให้เกิดมาตรฐานในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี และเมื่อเป็นเช่นนั้น ทั้ง 4 ภาคส่วนก็ได้ร่วมกันรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาอย่างแท้จริง

สรุปผลการศึกษากล่าวได้ว่าแนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ในคำสัมภาษณ์ของกลุ่มที่ 3 ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ต้องการให้ภาครัฐตระหนักถึงความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มาก และจัดสรรงบประมาณลงมาเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรให้มีประชุมครูกับผู้ปกครองบ่อย ๆ อย่างน้อยก็ปีละ 2 ถึง 3 ครั้ง เวลาที่มีปัญหาที่ตัวลูกหลานของเราจะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาได้ทัน ให้

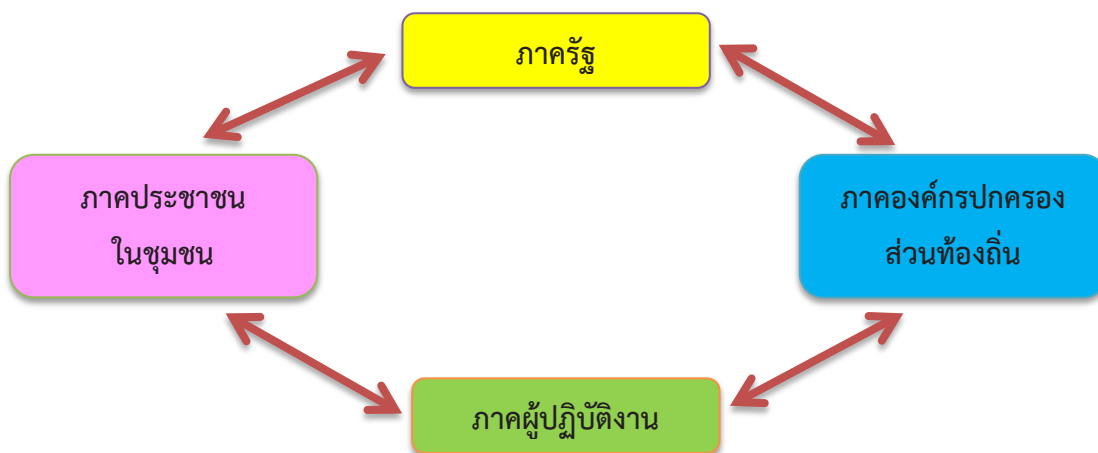
ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมเวลาที่มีการจัดประชุมครูผู้ปกครองจะได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำเพื่อทุกฝ่าย ส่งครูและครูพี่เลี้ยงไปฝึกอบรมบ่อย ๆ จะได้นำความรู้กลับมาพัฒนาศูนย์ให้มากขึ้น จัดสรรงบประมาณและมาตรการให้ครอบคลุมกับความต้องการที่เป็นจริงในการเรียนการสอน ส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดการแนวทางป้องกันโรคให้รัดกุม เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดให้บุตรหลาน

1. แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี เป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวทางของ COACT ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบกระจาย โดยมีจุดเด่นของศูนย์กระจาย คือ ผู้ปกครองสามารถรับส่งลูกหลานเองได้ โดยเน้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก“ใกล้บ้านใกล้ใจ” ที่ผู้ปกครองบางคนเดินมาส่งเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเอง และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดูแลเด็กจากครู ความใกล้ชิดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้ปกครอง และ “ความเป็นเครือญาติ” อีกทั้งการบริหารงานบุคคลก็ต้องมุ่งเพื่อตอบสนองภารกิจของหน่วยงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ระบบคุณธรรม และหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัว เกิดความอิสระในการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนา และมีการเพิ่มศักยภาพของครูและผู้ดูแล เน้นการฝึกอบรมและเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เพราะการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินไปได้ด้วยดีก็ต้องขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของประชาชน อีกทั้งรัฐควรเพิ่มงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น ทั้งสื่อการสอน ทั้งการตรวจและป้องกันโรค

2. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมงอำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี ควรมีกระบวนการบริหารจัดการของศูนย์ โดยแนวคิด “ครูร้อยคน” ที่ยั่งยืน ชุมชนต้องเป็นเจ้าของศูนย์และมีการดำเนินงานตามกระบวนการ PDCAI ตามแนวทาง Benchmarking ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบก้าวกระโดด มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบพี่เลี้ยง 1-3-6-10 เพื่อการดูแลติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย รวมถึงควรมีหน่วยงานหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ตลอดจนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการจัดและประเมินผลต่อการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียน และร่วมประชุมรับฟังปัญหาร่วมกันในทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี คือ การดำเนินการพัฒนาควบคู่ไปด้วยกันใน 4 ภาคส่วน นั่นคือ (1) ภาครัฐ (2) ภาควิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ภาคผู้ปฏิบัติงาน และ (4) ภาคประชาชนในชุมชน ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝาง

จังหวัดอุดรธานี เพราะการร่วมกันคิด ร่วมกันลงมือทำ ร่วมกันวางแผน ร่วมกันพัฒนาร่วมกัน
รับผิดชอบ ก็จะทำให้เกิดมาตรฐานในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี และเมื่อเป็นเช่นนั้นทั้ง 4 ภาคส่วนก็ได้ร่วมกันรับ
ผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาอย่างแท้จริง โดยสามารถอธิบายได้ดังรูปภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 2 แนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการศึกษาดังวัตถุประสงค์ข้างต้นนั้น ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี มีการ
ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็ก ร่วมกันเสนอความคิดเห็นเพื่อให้เกิดการพัฒนา เนื่องจากศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ตำบลจำปาโมง
ได้รับการยกระดับให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบในระดับประเทศ มีการบริหารจัดการที่เป็น
ระบบ มีมาตรฐานในคุณภาพทั้งจากเนื้อหาการเรียนการสอนในหลักสูตรปฐมวัย ทั้งจากการดูแลเอา
ใจใส่ให้ความรักความเมตตาแก่เด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกันของคุณครู และคุณครูที่เลี้ยงทั้งจาก
สภาพแวดล้อมในการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลจำปาโมงอย่างมี

ประสิทธิภาพ ที่มีการจัดให้มีมุมความรู้ต่าง ๆ มีแหล่งการเรียนรู้สำหรับเด็ก สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัย สอดคล้องกับ จันทรา จันทรสุขสวัสดิ์ (2550) ได้อธิบายว่า ครูผู้สอนนั้นเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด ที่จะช่วยให้เด็กได้รับความรู้ ความสนุกสนานในขณะเรียน และปลอดภัย เมื่ออยู่ในโรงเรียน เด็กจะกระตือรือร้นที่จะอยากมาโรงเรียนเพื่อพบเพื่อนๆ และพบครู และยังสอดคล้องกับ เฉิดโฉม บุญยโหดระ (2550) ที่ได้อธิบายว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในด้านของการจัดสภาพแวดล้อมมากที่สุด เนื่องด้วยความเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของบุตรหลาน การจัดการกับอาคารเรียนควรมีความแข็งแรงและปลอดภัย ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอไม่มีมืดจนทำให้สายตาไม่ดี มีอากาศถ่ายเทสะดวก และปราศจากเสียงรบกวน สอดคล้องกับ ยุวพันธ์ นิลคำ (2557) ที่อธิบายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและ ผู้ปฏิบัติงานในทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการบริหารงานอย่างต่อเนื่องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ เป็นไปตามหลักสูตร และให้มีการบริหารการจัดการเรียน การสอนในหลายมิติ ในส่วนของด้าน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนและด้านความปลอดภัย ก็ต้องจัดให้มี ระบบสาธารณูปโภคให้ครบถ้วน มีมาตรฐานสากลโดยเฉพาะด้านระเบียบอาคารเพื่อให้มีอากาศ ถ่ายเทได้สะดวก ในส่วนของด้านเวชภัณฑ์ยาก็ต้องเตรียมพร้อมอยู่เสมอและจัดการเครื่องมือ อุปกรณ์ปฐมพยาบาลให้สะอาดปราศจากเชื้อโรคในด้านของวิชาการและการจัดกิจกรรมตาม หลักสูตร เน้นให้นาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาจัดการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ตามยุคสมัย ด้านของ การมีส่วนร่วมในชุมชน มุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยจัดให้มีการประชุม พบปะ ร่วมมือกับหน่วยงานหลากหลายสถาบันเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้อง กับ พระพุทธิพงษ์ วิสารโท (สงวนนาม) (2561) ที่อธิบายถึงแนวทางการส่งเสริมการบริหาร สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และผู้นำทางศาสนา มี ความรู้ความสามารถ เข้าใจในแนวทางการมีส่วนร่วมตามหลัก บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) ให้มากและ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนในการวางแผน การตัดสินใจ การส่งเสริม การพัฒนา และ ตลอดถึงการร่วมกันลงมือปฏิบัติ ประเมินผล การปฏิบัติ ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการ บริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป อย่างเต็มที่ เพื่อ เป็นการเติมเต็มและเกิดมิติทางการบริหารอย่าง ครอบคลุมและมั่นคง เพื่อการพัฒนาคุณภาพทาง การศึกษาต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคราชการ ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี มีการบริหารงานบุคคลที่ตอบสนองภารกิจของหน่วยงาน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ระบบคุณธรรม และหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัว มีความยืดหยุ่น และเกิดความอิสระในการปฏิบัติงาน ภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ ผู้ปฏิบัติงานก็ได้รับกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ทำให้เกิดการพัฒนาดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และมีการเพิ่มศักยภาพของคุณครูและคุณครูพี่เลี้ยง ที่เน้นให้มีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อเกิดความทันสมัยในการเรียนการสอนตามสถานการณ์ ในปัจจุบันได้ และมีการจัดให้มีหน่วยงานในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ตลอดจนผู้ปกครองก็เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลต่อการจัดการเรียนรู้ของคุณครู และคุณครูพี่เลี้ยงกับผู้เรียน และมีการจัดประชุมรับฟังปัญหาร่วมกัน ในทุกภาคส่วนทั้งจากภาครัฐ ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคผู้ปฏิบัติงาน และภาคประชาชนในชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ อัญชลี หลักชัย (2562) ที่อธิบายถึง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ว่าต้องมีการเน้นการเรียนการสอน เน้นด้านวิชาการ และต้องเน้นควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรให้ครบถ้วน ส่วนในด้านหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานก็ต้องเน้นการพัฒนาศักยภาพ เปิดรับสิ่งใหม่และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ในด้านการมีส่วนร่วมในชุมชนก็ต้องพัฒนาให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในชุมชนและผู้ปกครองอย่างถูกต้องให้ช่วยกันส่งเสริมศักยภาพในตัวเด็ก และมุ่งให้เห็นคุณค่าของการศึกษาเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับ พระพุทธิพงษ์ วิสารโท (สงวนนาม) (2561) ที่อธิบายถึงการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และผู้นำทางศาสนา ที่มีความรู้ความสามารถ ได้เข้ามาร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันใช้ความคิดในการวางแผน ร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาและร่วมกันลงมือปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนาชุมพลังของการบริหารงานให้เกิดการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลีพร ส่งแสง (2556) ที่ได้อธิบายว่า ผู้บริหารศูนย์เด็กเล็กต้องรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองและหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ก็ต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์เด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ศูนย์ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น สร้างสัมพันธภาพและความสมัคคีให้เกิดกับชุมชน และยังสอดคล้องกับ อภิชาติ แสงสี (2552) ที่ได้อธิบายว่า ควรมีการจัดกิจกรรมที่เอื้อและเปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ เพราะจะทำให้การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนนั้นเกิดเป็นความสามารถเชิงศักยภาพที่สำคัญในการบริหารพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) ผู้วิจัยเห็นว่า ควรปรับปรุงและพัฒนาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบันเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคต

2) จากผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ควรมีข้อตกลงความร่วมมือกัน ใน 4 ภาคส่วน นั่นคือ (1) ภาครัฐ (2) ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ภาคผู้ปฏิบัติงาน และ (4) ภาคประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปศึกษาเปรียบเทียบกับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหลากหลายที่ เพื่อพิสูจน์ว่าการมีบริบทที่คล้ายคลึงกันจะส่งผลที่เกิดขึ้น ให้มีความแตกต่างกันหรือไม่

2) ควรมีการศึกษาหรือถอดบทเรียนจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่พัฒนาเต็มขั้นและที่ยังพัฒนา ไม่เต็มขั้น และมีกระบวนการทำงานในลักษณะเดียวกันเพื่อเป็นองค์ความรู้ในการมาบูรณาการต่อยอดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไข)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- จันทร์ จันทรสุขสวัสดิ์. (2550). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทร์ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. **งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉิดโฉม บุญโยหระ. (2550). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนก่อนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดินแดง

กรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**.มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ทิพย์อุบล เศลาร์ักษ์. (2557). แนวการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี. **ครุศาสตรมหาบัณฑิต. การบริหารการศึกษา**. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

พระพุทธิพงษ์ วิสารโท (สงวนนาม). (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บวร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๓.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันวิจัยและพัฒนา (2547). รายงานผลการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและการกำกับดูแลตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เอกสารการสอน.

ยุวพันธ์ นิลดำ. (2557). การศึกษาความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วลีพร ส่งแสง. (2556). ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต** มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

อคิน รพีรัตน์. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.

อัญชลี หลักชัย. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานี. **วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อภิชาติ แสงลี. (2552). การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสกลนคร. **การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิตมหาสารคามมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.

บทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชน

ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

THE ROLES OF POLITICAL PARTIES IN ACCORDANCE WITH PEOPLE'S EXPECTATIONS: A CASE STUDY OF MUEANG LOP BURI DISTRICT LOP BURI PROVINCE

ญาณวุฒิ เรืองศรี¹ วิจิตรา ศรีสอน² สันฐาน ชยมนนท์³ ราชนพ ภูมิพงศ์⁴

Yanawut Ruangsri, Wichitra Srison, Sunthan Chayanon, Rachapong Poomipong

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาบทบาทของพรรคการเมืองตามความหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อให้ข้อเสนอในการพัฒนาบทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี โดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือนักการเมืองในพื้นที่ ข้าราชการ และผู้นำชุมชนในพื้นที่ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คำถามเกี่ยวกับบทบาทตามความคาดหวังในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมือง 2) ด้านการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3) ด้านการสนับสนุนการเลือกตั้ง 4) ด้านการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ และ 5) ด้านการเป็นศูนย์กลางของการประสานผลประโยชน์ ส่วนสุดท้ายเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการศึกษา พบว่าบทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการเลือกตั้ง ด้านการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านการเป็นศูนย์กลางของการประสานผลประโยชน์ ด้านการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และด้านการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ ข้อเสนอในการ

Received: 2020-09-16 Revised: 2020-10-24 Accepted: 2020-10-26

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program in Government, College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University.

E-mail: s59463825003@ssru.ac.th

^{2 3 4} วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

พัฒนาบทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 5 ข้อ ได้แก่ การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง การส่งเสริมการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมือง การส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง และการส่งเสริมให้พรรคการเมืองเป็นพรรคการเมืองของประชาชน

คำสำคัญ (Keywords): บทบาท; พรรคการเมือง; ความคาดหวังของประชาชน

Abstract

This research article is for the purpose of study. :1) To study the roles of political parties in accordance with people's expectations: a case study of Mueang Lop-Buri District Lop-Buri Province. 2) To provide proposals for the development guidelines of the development of roles of political parties in accordance with people's expectations: a case study of Mueang Lop-Buri District Lop-Buri Province. By using quality research regulations with in-depth interviews from Key informants as 17 people: politicians in the area, government officials and community leaders in the area. The instrument used in the research was the semi-structural interview form by dividing the content into 3 parts consisting of general basic information of Key informants. Questions regarding the 5 roles of various expectations as follows: 1) Leadership and political ideology 2) Information dissemination and political participation 3) Election support 4) Information gathering and public relations and 5) Political promotion Is a center of benefit coordination. And the last part is an additional suggestion. Analyze the data by interpreting and creating inductive conclusions. Research results: the roles of political parties in accordance with people's expectations: a case study of Mueang Lop-Buri District Lop-Buri Province, consisting of 5 aspects: Election support, Leadership and political ideology, Political promotion Is a center of benefit coordination, Information gathering and public relations and Information dissemination and political participation. The proposals for the development of the role of political parties according to the expectations of the people in Mueang Lop Buri District Lop Buri Province 5 points as: to enhance the efficiency of the activities of political parties, to promoting the creation of leaders and political ideology, to promoting the dissemination of knowledge to the community, to promoting participation in the election process, and to promoting political parties to be political parties of the people.

Keywords: Roles; Political Parties; People's Expectations

บทนำ (Introduction)

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศโดยผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีคุณภาพมีความสามารถ และทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ จำเป็นต้องมีสถาบันทางการเมืองที่คอยประสานผลประโยชน์และกลั่นกรองความคิดเห็นความต้องการของประชาชน และคัดเลือกบุคคล เพื่อเสนอให้ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่ สถาบันที่ทำหน้าที่ดังกล่าวก็คือ พรรคการเมือง ซึ่งถือเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอย่างมากในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบรัฐสภา เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการต่อสู้ทางการเมืองเพื่อเลือกกลุ่มหรือคณะบุคคลเข้ามาเป็นรัฐบาล โดยยึดหลักเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ พรรคการเมืองเป็นผลสืบเนื่องมาจากเสรีภาพและความเสมอภาคในการต่อรองผลประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด และในขณะเดียวกันก็พยายามที่จะเข้าไปเป็นรัฐบาลเพื่อใช้อำนาจในการปกครองตามนโยบายของพรรคการเมืองของตน (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2547 : 17) ซึ่งพรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญในการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงวางแนวทางส่งเสริมให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและเป็นสถาบันของมหาชนมากกว่าเป็นกลุ่มธุรกิจการเมือง เนื่องจากเป็นองค์กรที่หน้าที่กำหนดนโยบายเพื่อเป็นทางเลือกให้กับประชาชน และคัดเลือกบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเข้าไปทำหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร นอกจากนั้นพรรคการเมืองยังถือเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการเมืองที่มีหน้าที่ในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชน และกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกระดับ ดังนั้น การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้พรรคการเมือง จึงมีผลโดยตรงต่อการปฏิรูปการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตย (วาสนา เพิ่มลาภ, 2548 : 6)

ด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองพุทธศักราช 2560 ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันหลักทางการเมืองสามารถแสดงบทบาทและทำหน้าที่ได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสาขาพรรคการเมืองถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของพรรคการเมืองตามกฎหมายและยังมีความสำคัญต่อพรรคการเมืองในฐานะที่เป็นรากฐานของพรรคการเมือง และเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างสมาชิกกับพรรคการเมือง ตลอดจนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนหรือดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรคให้แพร่ขยายออกไปยังภูมิภาคต่าง ๆ อย่างทั่วถึง จึงอาจกล่าวได้ว่าสาขาพรรคการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมือง และต้องการให้พรรคการเมืองมีเครือข่ายและฐานการสนับสนุนจากประชาชนเพื่อให้พรรคการเมืองมีความเป็นพรรคมหาชน มีสาขาและสมาชิกกระจายอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา 33 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ว่าภายใน 1 ปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน พรรคการเมืองต้อง

ดำเนินการจัดให้มีสาขาพรรคการเมืองในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยภาคละ 1 สาขา โดยสาขาพรรคการเมืองแต่ละสาขาต้องมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขานั้นตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป และเมื่อจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้นในภาคใดแล้วให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาต่อนายทะเบียนภายใน 15 วันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขานั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย (สำนักงานวิชาการสำนักเลขาธิการผู้แทนราษฎร, 2560 : 3)

จากผลการตรวจติดตามการดำเนินกิจการสาขาพรรคของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ประกอบกับการวิเคราะห์ปัญหาของสาขาพรรคในข้อเท็จจริง สรุปได้ว่า สาเหตุเกิดจากบางพรรคการเมืองจัดตั้งสาขาพรรคโดยไม่คำนึงถึงความพร้อมของพื้นที่และการสนับสนุนจากประชาชน และมีได้มีเป้าหมายที่ชัดเจนที่จะใช้สาขาพรรคการเมืองเพื่อขยายฐานการสนับสนุนจากประชาชน แต่มีเหตุผลในการจัดตั้งสาขาพรรคเช่น เพื่อประโยชน์ในการคำนวณและการได้รับการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองมีส่วนทำให้เกิดปรากฏการณ์การเร่งขยายการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองเป็นจำนวนมาก เพื่อประโยชน์ต่างตอบแทนแก่สมาชิกหรือผู้สนับสนุนพรรคการเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น เงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง หรือที่ไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคเพื่อสถานะทางสังคมหรือประโยชน์อื่นเพื่อเป้าหมายในการสนับสนุนผู้นำหรือผู้บริหารในพรรค (วารินทร์ เล็กใหญ่, 2553 : 4) เนื่องจากข้อบังคับพรรคโดยส่วนใหญ่มักกำหนดให้ประธานสาขามีสิทธิออกเสียงในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค และมีสิทธิในการบริหารหรือการดำเนินกิจการที่สำคัญของพรรค เพื่อเป้าหมายในการเลือกตั้งซึ่งมักจะให้ความสำคัญเฉพาะช่วงที่มีการเลือกตั้งและหากพ้นช่วงดังกล่าวหรือผู้สมัครของพรรคในพื้นที่นั้นไม่ได้รับเลือกตั้ง สาขาพรรคจะลดบทบาทและความสำคัญลง พรรคการเมืองบางพรรคมิได้มีการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเหมาะสมมาดำรงตำแหน่ง เป็นกรรมการสาขาพรรคและมิได้มีการวางแผนในการพัฒนาบุคลากรของสาขาพรรคให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจการของสาขาพรรค และมีความเชื่อมั่นศรัทธาในอุดมการณ์และนโยบายของพรรคอย่างจริงจัง กรรมการสาขาพรรคบางคนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมาย ตลอดจนนโยบายและข้อบังคับพรรค โดยส่วนใหญ่ได้รับการชักชวนให้เป็นกรรมการสาขาพรรคโดยอ้างว่าจะได้รับสิทธิประโยชน์ตอบแทนในเรื่องต่าง ๆ และมักมิได้รับการชี้แจงให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในฐานะกรรมการสาขาพรรค (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561 : 15) สำหรับการดำเนินกิจการของสาขาพรรคนั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้นกับสาขาพรรคการเมือง ซึ่งแต่ละสาขาอาจมีสภาพปัญหาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกและภายในของแต่ละสาขาพรรคการเมืองแต่ละพื้นที่ อีกทั้งยังไม่ทราบถึงความคาดหวังของประชาชนที่ต้องการได้จากสาขาพรรคการเมือง จึงส่งผลให้สาขาพรรคการเมืองไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองความคาดหวังของประชาชนได้อย่างแท้จริง จากข้อเท็จจริงดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึง

อุปสรรคและข้อขัดข้องในการดำเนินการของสาขาพรรคการเมือง ซึ่งบางกรณีเป็นปัญหาที่ตัวบุคคล และผลจากการวิเคราะห์ถึงปัญหาดังกล่าวจะมีส่วนช่วยให้สามารถมองเห็นถึงกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนาสาขาพรรคการเมืองได้ ซึ่งในอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรีมีโครงสร้างของชนชั้นและกลุ่มต่าง ๆ หลากหลาย ทั้งด้านอาชีพ การศึกษา และการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความตื่นตัวและการรับรู้ข่าวสารด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จึงอาจมีแง่มุมเรื่องความคาดหวังต่อบทบาทสาขาพรรคการเมืองต่างกันไป ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว ประกอบกับความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลต่อความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ที่มีต่อบทบาทของพรรคการเมือง รวมทั้งการนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งมีการดำเนินการทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องกับสิ่งที่ประชาชนได้มีความคาดหวังเอาไว้ และสามารถแสดงบทบาททางการเมืองในฐานะที่เป็นกลไกเชื่อมโยงระหว่างพรรคการเมืองกับสมาชิกและประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาบทบาทของพรรคการเมืองตามความหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อให้ข้อเสนอในการพัฒนาบทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2. ประชากรหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ได้แก่ นักการเมืองในพื้นที่ข้าราชการ และ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ จำนวน 17 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structural) คำถามจะเป็นประเภทคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) โดยคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยกำหนดแบบสอบถามไว้ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทตามความคาดหวัง ในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมือง 2) ด้านการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3) ด้านการสนับสนุนการเลือกตั้ง 4) ด้านการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ และ 5) ด้านการเป็นศูนย์กลางของการประสานผลประโยชน์ ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคาดหวังในบทบาทของสาขาพรรค

4. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำไปทำการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามที่กำหนดไว้ ด้วยตนเอง โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขออนุญาตและแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากบัณฑิตศึกษาถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย โดยแนบกำหนดการนัดหมายที่จะไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย ก่อนวันนัดสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จำแนกและจัดระบบข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ

2. นำข้อมูลจากภาคสนามที่เก็บรวบรวมได้จากสำรวจเบื้องต้น การสังเกต การสัมภาษณ์ ซึ่งได้จัดบันทึกไว้ในแถบบันทึกและในแถบบันทึกเสียง มาถอดความหมายมาแยกประเภทจัดหมวดหมู่ และสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นแบบบรรยาย

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาวัดอุปสงค์ข้อที่ 1 บทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการสนับสนุนการเลือกตั้งในเขตอำเภอเมืองลพบุรี ได้แก่ การที่พรรคการเมืองสอดส่องป้องกันไม่ให้มีการทุจริตการเลือกตั้ง การที่พรรคการเมืองรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ การที่พรรคการเมืองช่วยเหลือหาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นตัวแทนของพรรค การที่พรรคการเมืองรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ การที่พรรคการเมืองควบคุม ตรวจสอบตัวแทนของพรรคที่ได้รับเลือกตั้งให้ดำเนินงานตามนโยบายที่หาเสียงไว้ การที่พรรคการเมืองสำรวจฐานคะแนนเสียงของพรรคจากประชาชนในชุมชน เมื่อมีการเลือกตั้ง

2. ด้านการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมืองในเขตอำเภอเมืองลพบุรี ได้แก่ การที่พรรคการเมืองส่งเสริมให้สมาชิกพรรคได้รับการคัดเลือกลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การที่พรรคการเมืองส่งเสริมให้คนที่มีความเสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวม ได้เป็นผู้นำชุมชน

การที่พรรคการเมืองส่งเสริมให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือข้อบังคับพรรค การที่พรรคการเมืองส่งเสริมให้กรรมการสาขาพรรคได้รับโอกาสคัดเลือกเป็นคณะกรรมการบริหารพรรค การที่พรรคการเมืองปลูกฝังให้ผู้เป็นผู้นำเป็นคนดีมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และการที่พรรคการเมืองคัดเลือกสมาชิกพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

3. ด้านการเป็นศูนย์กลางของการประสานผลประโยชน์ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี ได้แก่ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนในชุมชนและหาทางช่วยเหลือ การนำนโยบายพรรคไปปฏิบัติในชุมชน การประสานงานระหว่างประชาชนทั่วไปกับสาขาพรรค การประสานงานระหว่างสมาชิกพรรคกับพรรค การประสานงานระหว่างสมาชิกพรรคกับสาขาพรรค และการประสานงานในกลุ่มของสมาชิกพรรค

4. ด้านการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตอำเภอเมืองลพบุรี ได้แก่ การให้ความรู้แก่สมาชิกพรรคและประชาชนเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การให้ความรู้แก่สมาชิกพรรคและประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การให้ความรู้แก่สมาชิกพรรคและประชาชนเกี่ยวกับพรรคการเมือง การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองร่วมกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม สัมมนา การส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้าน สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองแก่ประชาชน

5. ด้านการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี ได้แก่ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนทั่วไปสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรค การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างพรรคกับประชาชนในชุมชน การเผยแพร่นโยบายและกิจกรรมของพรรค การประชาสัมพันธ์พรรคให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป การรวบรวมข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ในชุมชนให้กับพรรค และการให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะแก่พรรค เพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน

ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ข้อเสนอในการพัฒนาบทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

1. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองให้กับบุคลากรของพรรคการเมืองและพัฒนาระบบการตรวจติดตามการปฏิบัติงานของพรรคการเมืองและสาขา เพื่อพัฒนาบุคลากรของพรรคการเมืองและสาขาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และตรวจติดตามและนิเทศการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองและสาขา โดยมีกลยุทธ์สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง ได้แก่ การประชุมชี้แจงบุคลากรของพรรคการเมืองในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการสนับสนุนการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของสมาชิกพรรค

2. การส่งเสริมการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมือง ด้วยการส่งเสริมให้พรรคการเมืองและสาขาสร้างผู้นำและปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองให้กับบุคลากรของพรรคการเมือง เพื่อส่งเสริมให้พรรคการเมืองและสาขาสร้างผู้นำที่ดีมีคุณธรรมและอุดมการณ์ทางการเมือง และ

สนับสนุนให้สาขาพรรคการเมืองคัดเลือกสมาชิกของพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยมีกลยุทธ์ผู้นำยุคใหม่ ได้แก่ การอบรมการสร้างผู้นำที่ดีบนวิถีประชาธิปไตย และกลยุทธ์ค้นหาคนดีมีอุดมการณ์ ได้แก่ การจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบุคลากรของพรรคการเมือง และการสนับสนุนการค้นหาคนดีทำหน้าที่ผู้แทน เป็นต้น

3. การส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการเผยแพร่ความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรของพรรคการเมือง มีความรู้ในเรื่องการปกครองในระบบประชาธิปไตย การเลือกตั้ง และพรรคการเมือง สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย การเลือกตั้ง และพรรคการเมืองและให้บุคลากรของพรรคการเมืองสามารถเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย การเลือกตั้ง และพรรคการเมืองให้กับชุมชนได้ โดยมีกลยุทธ์ประชาธิปไตยเข้มแข็ง ได้แก่ การเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย การเลือกตั้ง และพรรคการเมือง การจัดอบรมบุคลากรของพรรคการเมืองเพื่อเป็นอาสาสมัครเผยแพร่ประชาธิปไตย และการสนับสนุนการจัดเวทีชาวบ้านเสวนาเกี่ยวกับประชาธิปไตย

4. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ด้วยการส่งเสริมให้สาขาพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในกระบวนการการเลือกตั้งในทุกระดับ เพื่อส่งเสริมให้สาขาพรรคการเมืองเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งทุกระดับ สนับสนุนให้สาขาพรรคการเมืองมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบการเลือกตั้ง และส่งเสริมให้สาขาพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง โดยมีกลยุทธ์ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เลือกตั้งเชิงรุก ได้แก่ การอบรมการจัดทำแผนรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง และการร่วมด้วยช่วยหาเสียง และกลยุทธ์เลือกตั้งใสสะอาด ได้แก่ การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายตรวจสอบการเลือกตั้ง และการสนับสนุนการจัดตั้งอาสาสมัครตาสับปรด เป็นต้น

5. การส่งเสริมให้พรรคการเมืองเป็นพรรคการเมืองของประชาชน ด้วยการส่งเสริมให้พรรคการเมืองเป็นศูนย์กลางของการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้พรรคการเมืองได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของพรรคและสาขา สนับสนุนให้สาขาพรรคได้มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหของชุมชน ส่งเสริมให้มีการขยายฐานสมาชิกของพรรคการเมือง และสนับสนุนให้สาขาพรรคการเมืองเป็นศูนย์กลางในการช่วยเหลือประชาชน โดยมีกลยุทธ์พรรคการเมืองของประชาชน ได้แก่ พรรคการเมืองพบประชาชน การส่งเสริมการจัดตั้งที่ปรึกษาปัญหาชุมชน และการส่งเสริมการขยายฐานสมาชิกพรรค และกลยุทธ์พรรคการเมืองสัมพันธ์ ได้แก่ โครงการจัดตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลวิจัยผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์มีรายละเอียด ดังนี้

บทบาทของพรรคการเมืองตามความหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรีพบว่าประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี มีความคาดหวังในบทบาทพรรค

การเมืองทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการเลือกตั้ง ด้านการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมือง ด้านการเป็นศูนย์กลางของการประสานผลประโยชน์ ด้านการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และด้านการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2547 น. 39 – 40) ที่มีความเห็นว่าสาขาพรรคการเมืองถือเป็นส่วนหนึ่งของพรรคการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินกิจการของสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมือง จัดให้มีการประชุมของสาขาพรรค และเข้าร่วมประชุมใหญ่กับพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรค หน้าที่ในการรับและสรรหาบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค โดยสาขาพรรคควรทำหน้าที่ในการระดมและแสวงหาการสนับสนุนจากประชาชนในทุกรูปแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับบุคคลที่คุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายเข้าเป็นสมาชิกพรรค เพื่อขยายฐานการสนับสนุนจากประชาชนของพรรคให้กว้างขวางและทั่วถึงในทุกพื้นที่มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดและสามารถนำมาอภิปรายรายละเอียดได้ ดังนี้

ด้านการสนับสนุนการเลือกตั้ง บทบาทที่คาดหวังของประชาชน ได้แก่ การที่พรรคการเมืองสอดส่องป้องกันไม่ให้มีการทุจริตการเลือกตั้ง การที่พรรคการเมืองรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ การที่พรรคการเมืองช่วยเหลือให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นตัวแทนของพรรค การที่พรรคการเมืองรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ การที่พรรคการเมืองควบคุม ตรวจสอบตัวแทนของพรรคที่ได้รับเลือกตั้งให้ดำเนินงานตามนโยบายที่หาเสียงไว้ การที่พรรคการเมืองสำรวจฐานคะแนนเสียงของพรรคจากประชาชนในชุมชน เมื่อมีการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ วีรานนท์ (2535) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมือง ศึกษากรณีพรรคประชาธิปัตย์ พบว่า บทบาทสาขาพรรคการเมืองมีส่วนเสริมสร้างฐานอำนาจทางการเมืองแก่พรรคปัตย์ แต่ในขณะเดียวกันสาขานั้นจะมุ่งเน้นแสดงบทบาทในการรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครของพรรค

2. ด้านการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมือง บทบาทที่คาดหวังของประชาชน ได้แก่ การที่พรรคการเมืองส่งเสริมให้สมาชิกพรรคได้รับการคัดเลือกลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การที่พรรคการเมืองส่งเสริมให้คนที่มีความเสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวมได้เป็นผู้นำชุมชน การที่พรรคการเมืองส่งเสริมให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือข้อบังคับพรรค การที่พรรคการเมืองส่งเสริมให้กรรมการสาขาพรรคได้รับโอกาสคัดเลือกเป็นคณะกรรมการบริหารพรรค การที่พรรคการเมืองปลูกฝังให้ผู้นำเป็นคนดีมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และการที่พรรคการเมืองคัดเลือกสมาชิกพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมือง ของสมบัติ อารังธัญวงศ์ (2549 : 430 – 437) ที่มีความเห็นว่า พรรคการเมืองควรมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญคือ การสร้างและฝึกฝนผู้นำทางการเมือง พรรคการเมืองจะเป็นสถาบันที่สร้างผู้นำทางการเมืองที่ดีเพื่อผลิตออกไปเป็นนักการเมืองมืออาชีพที่มีความสามารถและความพร้อมที่จะดำรงตำแหน่งผู้นำทางการเมืองในระดับต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการเป็นศูนย์กลางของการประสานผลประโยชน์ บทบาทที่คาดหวังของประชาชน ได้แก่ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนในชุมชนและหาทางช่วยเหลือ การนำนโยบายพรรคไปปฏิบัติในชุมชน การประสานงานระหว่างประชาชนทั่วไปกับสาขาพรรค การประสานงานระหว่างสมาชิกพรรคกับพรรค การประสานงานระหว่างสมาชิกพรรคกับสาขาพรรค และการประสานงานในกลุ่มของสมาชิกพรรค ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐันตดา สารเวียง (2543) ทำการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อบทบาททางการเมืองของพรรคการเมืองไทย พบว่า ในบทบาททางการเมืองของพรรคการเมือง ประชาชนเห็นว่าพรรคการเมืองมักจะทำหน้าที่ด้านเป็นฝ่ายค้านได้มากกว่าด้านอื่นและยังคาดหวังให้พรรคการเมืองทำหน้าที่ในด้านนี้มากกว่าด้านอื่นเช่นกัน นอกจากนี้ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ต่างกันยังมีความสัมพันธ์ต่อความคาดหวังในบทบาททางการเมืองของพรรคการเมืองที่ต่างกัน คือ ประชาชนที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำมีความคาดหวังให้พรรคการเมืองทำหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็นและทำหน้าที่ประสานผลประโยชน์ของประชาชนมากกว่าประชาชนที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลางและสูงซึ่งคาดหวังรองลงมาตามลำดับ

4. ด้านการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง บทบาทที่คาดหวังของประชาชน ได้แก่ การให้ความรู้แก่สมาชิกพรรคและประชาชนเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การให้ความรู้แก่สมาชิกพรรคและประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การให้ความรู้แก่สมาชิกพรรคและประชาชนเกี่ยวกับพรรคการเมือง การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองร่วมกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม สัมมนา การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองแก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องลักษณะของพรรคการเมืองที่แท้จริงของโจเซฟและไวเนอร์ (Joseph & Weiner. 1966 : 3) ซึ่งได้วางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาลักษณะของพรรคการเมืองที่แท้จริงไว้ คือ พรรคการเมืองต้องพยายามหาคะแนนเสียงเมื่อมีการเลือกตั้ง และหาความสนับสนุนจากมหาชนทั่วไปเมื่อไม่มีการเลือกตั้ง พรรคการเมืองจะต้องมีบทบาทเป็นผู้เร่งเร้าให้ประชาชนเกิดความสำนึกทางการเมืองและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากที่สุด

5. ด้านการรวบรวมข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ บทบาทที่คาดหวังของประชาชน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนทั่วไปสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรค การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างพรรคกับประชาชนในชุมชน การเผยแพร่นโยบายและกิจกรรมของพรรค การประชาสัมพันธ์พรรคให้เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป การรวบรวมข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ในชุมชนให้กับพรรค และการให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะแก่พรรคเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องลักษณะของพรรคการเมืองที่แท้จริงของ โจเซฟและไวเนอร์ (Joseph & Weiner. 1966 : 3) ที่กล่าวว่า พรรคการเมืองจะต้องมีองค์การหรือสาขาแผ่กระจายไปในระดับท้องถิ่นและมีข่ายการติดต่อกันระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขาพรรคในท้องถิ่นจะต้องมีระบบการ

ติดต่อกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง สาขาของพรรคในท้องถิ่นนับเป็นองค์การพื้นฐานสำคัญของพรรคการเมือง เพราะจะทำหน้าที่สื่อสารหรือตัวเชื่อมโยงระหว่างพรรคกับประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ โดยสาขาพรรคจะทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เช่น ปัญหาและความต้องการของประชาชน นอกจากนี้สาขาพรรคยังทำหน้าที่แสวงหาสมาชิกและสนับสนุนพรรคในการเลือกตั้ง

แนวทางการพัฒนาบทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี พบว่าแนวทางการพัฒนาบทบาทของพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง การส่งเสริมการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมือง การส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง และการส่งเสริมให้พรรคการเมืองเป็นพรรคการเมืองของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวารินทร์ เล็กใหญ่ (2553 : 79-84) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทบาทสาขาพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แนวทางการพัฒนาบทบาทสาขาพรรคการเมือง ได้เสนอแผนยุทธศาสตร์ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน จำนวน 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์เสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง 2) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการสร้างผู้นำและอุดมการณ์ทางการเมือง 3) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน 4) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง และ 5) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้พรรคการเมืองเป็นพรรคการเมืองของประชาชน แต่ไม่สอดคล้องกับอเนก สุคติ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การก่อตั้งและบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พบว่า ข้อเสนอแนะในการก่อตั้งและดำเนินบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย คือ การที่พรรคการเมือง สำนักงานใหญ่ควรให้การสนับสนุนแก่สาขาพรรคที่ก่อตั้งขึ้นให้มีความพร้อมทางการเงิน บุคลากร รัฐและ กกต. ต้องให้ความสนับสนุนในการก่อตั้งสาขาพรรค โดยต้องปรับปรุงข้อกฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของสาขาพรรคที่เปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคและประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวางด้วยความสมัครใจ มีอิสระตามความต้องการที่แท้จริงของตนเอง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. พรรคการเมืองต้องให้ความสำคัญต่อสาขาพรรค ในฐานะที่เป็นรากฐานในการดำเนินกิจการทางการเมือง เริ่มจากการจัดตั้งสาขาพรรคต้องคำนึงถึงความพร้อมของสาขา เช่น ความพร้อมในเรื่องบุคลากรที่จะทำหน้าที่เป็นกรรมการสาขา และเจ้าหน้าที่ ความพร้อมของพื้นที่และประชาชนที่จะให้การสนับสนุนสาขาพรรค โดยเน้นคุณภาพของสาขาพรรคมากกว่าปริมาณและเมื่อได้จัดตั้งแล้วพรรคการเมืองต้องมีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจการของสาขาพรรคอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สาขาพรรคมีขีดความสามารถในการดำเนินกิจการและพัฒนาต่อไปได้

2. พรรคการเมืองควรมีการจัดโครงสร้างการประสานงานของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง โดยอาจกำหนดให้มีฝ่ายประสานงานสาขาพรรคในสำนักงานใหญ่พรรคเพื่อทำหน้าที่ในการประสานงานให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ การเงิน การแนะนำทั่วไปแก่สาขาพรรค และหน้าที่อื่น ๆ และอาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานสาขาพรรคระดับจังหวัดหรือระดับภาคตามความเหมาะสม

3. พรรคการเมืองควรกำหนดแผนการปฏิบัติงานที่มีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนในแต่ละช่วงเวลา ได้แก่ แผนการรณรงค์และหาสมาชิกเพิ่ม แผนการเผยแพร่และให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชน แผนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินกิจการของสาขาพรรคให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน เพื่อศึกษาว่าสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด และควรมีการปรับปรุงแก้ไขวิธีการดำเนินการอย่างไร โดยอาจขอคำแนะนำและการสนับสนุนจากศูนย์ประสานงานจังหวัด ภาคหรือพรรคการเมือง และรายงานผลการดำเนินงานให้พรรคการเมืองทราบทุกระยะ

4. ในระดับสาขาพรรคควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเป็นรายแฉ่งสัปดาห์ หรือรายเดือนและเผยแพร่ให้สมาชิกทราบทั่วกัน โดยอย่างน้อยที่สุดควรจัดให้มีการประชุมสาขาพรรคเดือนละหนึ่งครั้ง เพื่อให้กรรมการสาขาและสมาชิกได้มีโอกาสมาพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และรายงานผลการปฏิบัติงานให้ที่ประชุมทราบ และควรจัดทำรายงานการประชุมทุกครั้ง เพื่อประโยชน์ในการติดตามการดำเนินงาน

5. สาขาพรรคการเมืองควรเน้นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการปฏิบัติงาน และวิสัยทัศน์ในการดำเนินกิจการและพัฒนาสาขาพรรคแก่บุคลากรของสาขาพรรคโดยเริ่มจากกรรมการสาขา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสาขา สมาชิกพรรค และประชาชนทั่วไป

6. สาขาพรรคควรเร่งแสวงหาการสนับสนุนจากสมาชิกและประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยสร้างความยอมรับและศรัทธาในอุดมการณ์ของพรรค และกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองกับสาขาพรรค

7. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรให้การส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองและสาขาพรรคในฐานะที่เป็นองค์กรที่ควบคุม ตรวจสอบ และส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการพัฒนาบทบาทของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการพัฒนาความต้องการและความคาดหวังชุมชนอื่น ๆ

2. ในการทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของพรรคการเมืองและสาขาพรรคประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยควรขยายกลุ่มที่ศึกษา โดยให้มีการศึกษาจากกรรมการพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมืองและสมาชิกพรรคการเมือง

3. ควรทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ จังหวัด และผู้ตรวจการการเลือกตั้ง ในการส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

4. ควรดำเนินการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาและ ศักยภาพที่แท้จริงของพรรคการเมืองกับคนในชุมชน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มชุมชนเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งตลอดจนการวิจัย ครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชัยวัฒน์ วีรานันท์. (2535). บทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมือง ศึกษากรณีพรรค ประชาธิปัตย์. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (พรรคการเมือง). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิณัตตา สารเวียง. (2543). ความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อบทบาททาง การเมืองของพรรคการเมืองไทย. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การเมืองการปกครอง). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาสนา เพิ่มลาภ. (2548). “การเสริมสร้างความเข้มแข็งของพรรคการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญและ กฎหมายพรรคการเมืองปัจจุบัน,” พรรคการเมืองสัมพันธ์. 10(4). 6.
- วารินทร์ เล็กใหญ่. (2553). การพัฒนาบทบาทสาขาพรรคการเมืองตามความคาดหวังของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2547, ตุลาคม - ธันวาคม). “บทบาทพรรคการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย”, พรรคการเมืองสัมพันธ์. 10(1). 17 -19.
- _____. (2549). การเมืองไทย. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2547). คู่มือการปฏิบัติงานของสาขาพรรคการเมือง. กรุงเทพฯ : สหยาบสื่อและการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2547). ระเบียบ คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. 2547. พระนครศรีอยุธยา : สำนักงานฯ.
- สำนักงานวิชาการสำนักเลขาธิการผู้แทนราษฎร. (2560). พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยพรรคการเมืองพุทธศักราช 2560. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25_politic/more_news.p hp?cid=145](https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25_politic/more_news.php?cid=145). [12 มกราคม 2563]

- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). บทบาทหน้าที่ของสาขาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560. เอกสารวิชาการ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อเนก สุขดี (2556). การก่อตั้งและบทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมืองไทย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. 2 (1), 72-89.
- Joseph, Lapalombara & Weiner, Myron. (1966). **Political Parties and Political Development**. New York: Princeton University Press.

**แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น
เขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
COMMUNITY LEADERSHIP DEVELOPMENT GUIDELINES FOR LOCAL
DEVELOPMENT IN THE AREA OF KHLONG LAN PHATTHANA SUB-DISTRICT,
KHLONG LAN DISTRICT, KAMPHAENG PHET PROVINCE**

นพดล อัดทรัพย์¹ ขจรอรุณพน พงศ์วิทธิธ² ศิกัญจน์มณี ไชเอร์ส³ วลัยลักษณ์ พันธุ์⁴
เจษฎา ช.เจริญยิ่ง⁵ จุฑามาศ นวลพริ้ง⁶ บดินทร์ พญาพรหม⁷
Noppadol Odsuph, Kajornatthapol Pongwiritthon, Sikarnmanee Syers
Walailak Panturee, Jessada Chor Charoenying, Chuthamas nualpring
Bordin Phayaphrom

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำชุมชนและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งประชากรใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 394 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบการคำนวณจากการใช้สูตรคำนวณของ Yamane การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ใช้แบบสอบถามในรวบรวมข้อมูล ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.76

Received: 2020-09-25 **Revised:** 2020-10-29 **Accepted:** 2020-10-30

¹ กรมการพัฒนาชุมชน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร, The Community Development Department Khlong Lan District, Kamphaeng Phet Province. E-mail: tok2029@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College. E-mail: tok2029@gmail.com

³ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Khon Kaen Campus

⁴ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁵ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand

⁶ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand

⁷ ศูนย์การจัดการอีเลิร์นนิงแห่งเอเชีย, มาเลเซีย Asia eLearning Management Center, Malaysia

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.86, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณารายด้านที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน ($\bar{X}$ = 4.96, S.D.= 0.58) ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ($\bar{X}$ = 4.89, S.D.= 0.67) ด้านความสามารถในการประสานงาน ($\bar{X}$ = 4.86, S.D.= 0.70) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 4.81, S.D.= 0.79) และด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ($\bar{X}$ = 4.77, S.D.= 0.84) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ ควรมุ่งเน้น 1.) การพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ เพื่อได้รับความเชื่อถือและการยอมรับจากประชาชน 2.) ควรมีการติดต่อสื่อสารให้ทุกคนเข้าใจและร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการประสานงานแบบมีส่วนร่วมภายในชุมชน 3.) กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชุมชนที่ชัดเจนและมีวิธีการที่แน่นอนในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ (Keywords): ภาวะผู้นำชุมชน; การพัฒนาท้องถิ่น; แนวทางพัฒนา

Abstract

This research had the objectives to study the community leadership and to find the proper guidelines to develop the community leadership in the area of Khlong Lan Phatthana Sub-district, Khlong Lan District, Kamphaeng Phet Province. The samples used in this research were 394 people who live in the area of Khlong Lan Phatthana Sub-district, Khlong Lan District, Kamphaeng Phet Province by using Yamane's formula to calculate the sample sizes. The purposive sampling had been used in this research. The questionnaires were used to collect data and the alpha coefficient was 0.76. The results showed that community leadership in overall was at a high level ($\bar{X}$ = 4.86, S.D. =0.56). When considering each aspect, they are in descending order as follows: the perception of the news on community development ($\bar{X}$ = 4.96, S.D. =0.58), the ability to motivate the belief, trust and accept ($\bar{X}$ = 4.89, S.D. =0.67), the ability to coordinate ($\bar{X}$ = 4.86, S.D. =0.70), the vision in development ($\bar{X}$ = 4.81, S.D. =0.79), and the ability to solve the problems respectively ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. =0.84). Guidelines for community leadership development for local development in the area should focus on the aspects as follows: 1. Develop the personality, leadership, and knowledge in various fields to gain the trust and respect of people. 2. Keep communicating to everybody to get the same understanding and be able to work together effectively through the participatory coordination process within the community. 3. Have a clear vision about the community development and have the proper way to work and achieve the goals in accordance with the vision.

Keywords: Community Leadership; Local Development; Development Guidelines

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัตอันเนื่องมาจากผล การเปลี่ยนแปลงหลายประการ บทบาทของผู้นำท้องถิ่นก็เช่นกัน ในแต่ละกาลสมัยย่อมขึ้นอยู่กับภารกิจ และความรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศตวรรษที่ 21 สังคมชุมชนมีความสลับซับซ้อนเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้นำท้องถิ่นจึงต้องได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในอนาคตผู้นำท้องถิ่นจึงมี บทบาทอย่างมากต่อการดำเนินงานภารกิจของท้องถิ่นทั้งการพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่น การพัฒนา ระบบการบริหารจัดการ ผู้นำจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อมทางด้านสังคมเมื่อสังคมโลกเชื่อมโยงสัมพันธ์กันมากขึ้น (พระพลากร สมมงคล (อนุพันธ์) และคณะ, 2561) สังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่จุดเปลี่ยนผ่านครั้งสำคัญ เมื่อประชาชนเริ่มต้นตัวและสนใจ ความเป็นไปของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการเมืองอย่างไม่เคย ปรากฏมาก่อน สภาพดังกล่าวมีคุณูปการอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนประเทศชาติให้ข้ามพ้นสถานการณ์ วิกฤต ทิศทางของผู้นำท้องถิ่นจะต้องมีการพัฒนาในมิติด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การพัฒนาความ เข้มแข็งชุมชน การเรียนรู้ถ่ายทอดภูมิปัญญา ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การปกครอง ท้องถิ่นเกิดจากความจำเป็นในเรื่องการจัดทำบริการสาธารณะโดยรัฐบาลส่วนกลางและราชการบริหาร ส่วนภูมิภาคได้กระจายอำนาจในการตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการบางส่วนไปให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นทำให้สามารถแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว อีกทั้งยัง สอดคล้องกับสภาพปัญหาวิถีชีวิต จารีตประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้มากกว่านอกจากนี้ยังเป็ นการสร้างความรู้ ความเข้าใจโดยตรงในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น นั้นอีกด้วย (ธนิศา มนต์ขลัง, 2559) ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนนั้นมีความสำคัญต่องานพัฒนา ชุมชนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการพัฒนาชุมชนเป็นการรวมตัวประชาชนในระดับพื้นฐาน โดย จัดให้มีผู้นำท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผู้นำที่ไม่เป็นทางการและผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความสำคัญ เพราะเป็นผู้ที่ชาวบ้านเคารพ นับถือ มีความรู้ มีประสบการณ์ดีกว่าชาวบ้าน มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีกว่า มีการติดต่อกับ เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายนอกมากกว่า และเป็นผู้นำความรู้และวิธีการใหม่ไปปฏิบัติก่อนผู้อื่น ผู้นำจึง เป็นตัวเชื่อมที่ดีระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งถือเป็นสื่อความคิดแบบสองทาง (Two Way Communication) ซึ่งผู้นำท้องถิ่นจะเป็นผู้ที่รับรู้และเข้าใจปัญหาความต้องการของชาวบ้านและแจ้งให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทราบ นำความคิดและวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักวิชาการไปสู่ ชาวบ้าน อาจกล่าวได้ว่าผู้นำท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้านเป็นอย่างมาก บทบาทหน้าที่ของ ผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการดำเนินงานพัฒนาชุมชนระดับตำบลหรือหมู่บ้าน นอกจากผู้นำท้องถิ่นแต่ละคนจะมี หน้าที่เฉพาะด้านของตนแล้ว หน้าที่ในภาพรวมที่จะช่วยให้งานพัฒนาดำเนินการไปแบบองค์รวมก็เป็น ส่วนสำคัญที่จะต้องตระหนัก ซึ่งผู้นำท้องถิ่นต้องแสดงบทบาทร่วมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กรให้ เกิดขึ้น บทบาทหน้าที่ดังกล่าว นับตั้งแต่การรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชนมีความสามารถในการจูง ใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ มีความสามารถในการประสานงาน มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและ

การมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา (Sararatthana Viroj, 2014) การพัฒนาท้องถิ่นเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีความเป็นมาและพัฒนากิจการการขับเคลื่อนงานองค์กรชุมชนโดยก่อเกิดและรวมตัวระดับชุมชน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระยะแรกการทำงานลักษณะต่างคนต่างทำงานในพื้นที่ของตนเองร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ สภาพการมีส่วนร่วมน้อย ชุมชนเป็นเป้าหมายในการพัฒนา ผู้ถูกพัฒนามีความเชื่อมั่นต่อศักยภาพในการดำเนินงานของคณะทำงานน้อย และชุมชนไม่มีการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มเติมความเชื่อมั่น หรือเพิ่มศักยภาพของคณะทำงานเท่าที่ควร และที่สำคัญการขาดภาวะผู้นำของผู้นำส่งผลให้การรวมกลุ่มไม่เข้มแข็ง ผู้นำขาดความรับผิดชอบ การขับเคลื่อนและการพัฒนาองค์กรชุมชนไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่มีบางชุมชนมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูงจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจัดการชุมชนตนเองต่อไป

จากข้อมูลความสำคัญของปัญหาและความเป็นมาดังกล่าว ภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น บนฐานคติที่ว่า ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาได้ ด้วยเหตุผลความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว คณะวิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำชุมชน การเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ดังนั้นหากมีการบริหารจัดการในการพัฒนาชุมชน ผู้นำต้อง มีการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน มีความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ มีความสามารถในการประสานงาน มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา และการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและเกิดความเข้มแข็งของชุมชน โดยการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเหมาะสมกับการปฏิบัติจริงแล้ว ผู้นำที่มีภาวะผู้นำก็จะสามารถนำองค์กรให้มั่นคง อยู่รอดและเพื่อนำไปสู่การจัดการชุมชนพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

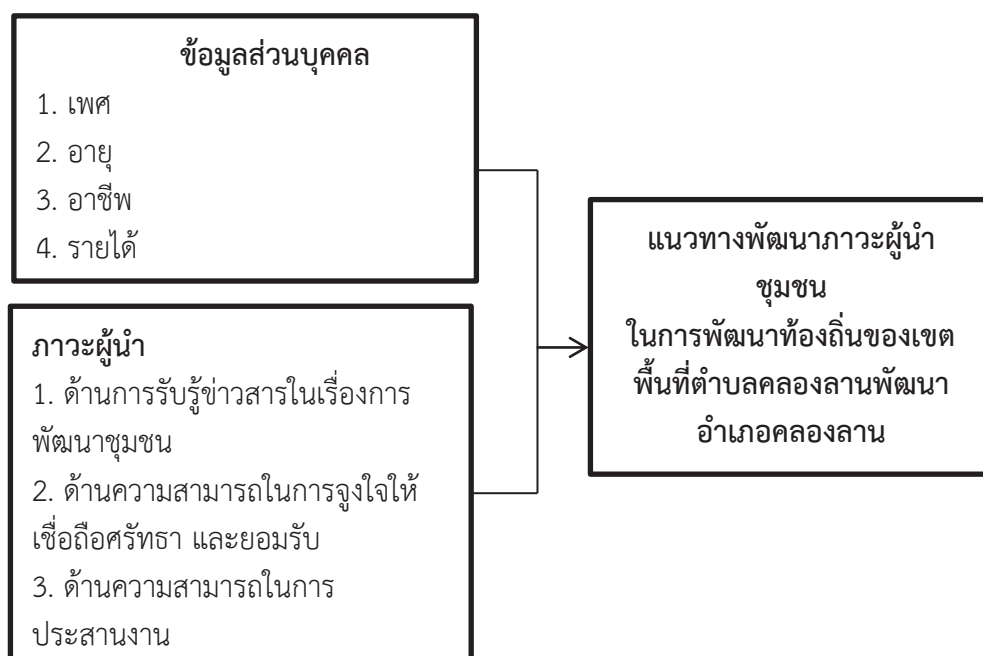
1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาตามแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ สามารถสรุปได้ดังนี้ 1.) ชุมชน หมายถึง ชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 2.) ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นและการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและทำงานให้บรรลุเป้าหมายของชุมชน ภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ที่จะกำหนดหรือชักจูงให้กลุ่มบุคคลในชุมชนทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการมีอิทธิพลต่อกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสารใน

เรื่องการพัฒนาชุมชน ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา 3.) ภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการใช้ภาวะผู้นำชุมชน ในการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น จูงใจ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชนเป็นไปตามแผนงาน และจุดประสงค์ที่วางไว้ และเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตองงาม และดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ 4.) การรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน หมายถึง การติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ หรือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง 5.) ความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ หมายถึง ความสามารถปฏิบัติให้เป็นประจักษ์ และเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือ ศรัทธาจากองค์กรและประชาชนในท้องถิ่น 6.) ความสามารถในการประสานงาน หมายถึง การมีมนุษย์สัมพันธ์สามารถทำงานกับเพื่อนร่วมงาน และประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี 7.) ความสามารถในการแก้ไขปัญหา หมายถึง การใช้ความรู้ ความสามารถ และปฏิภาณไหวพริบในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพจนบรรลุสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

2. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับผู้นำชุมชน และประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ 22 หมู่บ้าน จำนวนประชากรชาย 11,640 คน จำนวนประชากรหญิง 11,917 คน จำนวนประชากรทั้งหมด 23,557 คน (ข้อมูลจากเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา, 2563) จำนวน 394 คน เป็น

กลุ่มตัวอย่างซึ่งทำการคัดเลือก โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบการคำนวณจากการใช้สูตรคำนวณของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 และการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลการตอบมีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสนใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ประกอบการ โดยเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกรายการคำตอบเดียว ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบตัวเลือก (Check List) จำนวน 5 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของผู้นำชุมชนของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรแบบสอบถามแบบมาตราส่วนเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำชุมชน ประกอบด้วยด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ซึ่งวัด โดยใช้ไลเคิร์ต สเกล (Likert Scale) 6 ระดับ คือ ภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนถึงมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามค่าเฉลี่ย 5.50 – 6.00 แสดงว่าภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด จนถึงค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่ามีภาวะผู้นำอยู่ในระดับระดับน้อยที่สุด โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเพื่อถามถึงแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ในแต่ละด้าน จำนวน 5 ด้านได้แก่ 1. ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน 2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ 3. ด้านความสามารถในการประสานงาน 4. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา และ 5. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ซึ่งการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.762

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยวิธีการให้ที่มวิจัยของผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และกรอกคำตอบให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร และนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ข้อมูล (Content Analysis) โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ประเด็นการศึกษา สังเคราะห์เพื่อให้ได้ภาพรวมภายใต้กรอบแนวคิด สรุปผลการศึกษา และนำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรณนาความ (Descriptive)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.00 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 45.00 อายุระหว่าง 35-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.70 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 37.30 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.10 และมีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44.20

ระดับภาวะผู้นำชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.86$, S.D. =0.56) เมื่อพิจารณารายด้านที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.96$, S.D. =0.58) ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. =0.67) ด้านความสามารถในการประสานงาน ($\bar{X} = 4.86$, S.D. =0.70) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.81$, S.D. =0.79) และด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.77$, S.D. =0.84) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. =0.95) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานการ แปลผล และการจัดลำดับ โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำชุมชน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน	4.96	0.58	มาก
2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ	4.89	0.67	มาก
3. ด้านความสามารถในการประสานงาน	4.86	0.70	มาก
4. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา	4.77	0.84	มาก
5. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา	4.81	0.79	มาก
รวมรายด้าน	4.86	0.56	มาก

ภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ในรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายข้อที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้นำชุมชนสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาด้านต่าง ๆ จากจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 5.32$, S.D. = 0.79) รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนให้ความสนใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ และนำมาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเสมอ ($\bar{X} = 5.05$, S.D. = 0.62) และผู้นำชุมชนมีการติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.82) และผู้นำชุมชนนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่นมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงาน ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.21)

2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้นำชุมชนสามารถสร้างศรัทธาให้ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นเชื่อถือและปฏิบัติตามในทุกเรื่องที่ขอความร่วมมือ ($\bar{X} = 5.15$, S.D. = 0.74) รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับนับถือจากประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.28) ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับนับถือจากประชาชนนอกพื้นที่ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.42) และผู้นำชุมชนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าเผชิญกับปัญหาและแก้ปัญหาด้วยความมั่นใจ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.52)

3. ด้านความสามารถในการประสานงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณารายข้อที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้นำชุมชนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถสร้างความร่วมมือภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 5.02$, S.D. = 0.21) รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนมีความสามารถในการบริหารโดยประสานงานแบบเป็นทางการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.34) ผู้นำชุมชนสามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.97) และผู้นำชุมชนสามารถติดต่อสื่อสารให้ทุกคนเข้าใจและร่วมกันทำงานได้ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.18)

4. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณารายข้อที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้นำชุมชนใช้เหตุผลและข้อมูลที่มีอยู่ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 5.06$, S.D. = 0.46) รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนของท่านสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพทำให้ชุมชนเกิดความพึงพอใจและส่งผลให้งานที่กระทำบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.35) ผู้นำชุมชนเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.41) และผู้นำชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาหรือเหตุการณ์ร้ายแรงและความตึงเครียดที่เกิดขึ้นได้ทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.25)

5. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณารายข้อที่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้นำชุมชนสามารถวางแผนทิศทางในอนาคตของ

ชุมชน โดยเชื่อมโยงกับความต้องการของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.84) รองลงมา ได้แก่ ผู้นำชุมชนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบายตามแผนพัฒนาของเทศบาล ตำบล ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.47) ผู้นำชุมชนเป็นผู้กำหนดทิศทางของชุมชนให้ดำเนินการตามเป้าหมาย โดยการวางแผนการทำงาน การจัดกำลังคนและการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.79) และผู้นำชุมชนเป็นผู้มองการณ์ไกลและมุ่งความสำเร็จของชุมชนเป็นหลัก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.58)

แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและนำมาวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งได้แนวทางในการพัฒนาในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน ควรมุ่งเน้นการพัฒนา 1.1) ผู้นำชุมชนควรมีความสนใจเกี่ยวกับข่าวสารในการพัฒนาด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดในการพัฒนาชุมชนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ 1.2) ผู้นำชุมชนควรมีการเข้าร่วมการศึกษาจากชุมชนภายนอกทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาชุมชนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ 1.3) ผู้นำชุมชนควรให้ความสนใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ และนำมาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบเสมอเพื่อที่ประชาชนจะได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น และ 1.4) ผู้นำชุมชนควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาด้านการสื่อสารเพื่อพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารกับประชาชนและเรียนรู้กระบวนการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การจัดเวทีประชาคม

2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ควรมุ่งเน้นการพัฒนา คือ 2.1) ผู้นำชุมชนควรได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อได้รับความเชื่อถือและการยอมรับนับถือจากประชาชนนอกพื้นที่ 2.2) ผู้นำชุมชนควรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าเผชิญกับปัญหาและแก้ปัญหาด้วยความมั่นใจ 2.3) ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยกย่องเชิดชูผู้นำชุมชนที่เป็นตัวอย่างที่ดีเพื่อสร้างความเชื่อถือและศรัทธาและเป็นที่ยอมรับให้กับประชาชนทั่วไปได้รับทราบ และ 2.4) ผู้นำชุมชนควรสร้างศรัทธาให้ประชาชนในชุมชนเกิดความเชื่อมั่นเชื่อถือและปฏิบัติตามในทุกเรื่องที่ขอความร่วมมือ

3. ด้านความสามารถในการประสานงาน ควรมุ่งเน้นการพัฒนา คือ 3.1) ผู้นำชุมชนควรมีการติดต่อสื่อสารให้ทุกคนเข้าใจและร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการประสานงานแบบมีส่วนร่วมภายในชุมชน 3.2) ผู้นำชุมชนควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี 3.3) ผู้นำชุมชนควรมีการพัฒนาความสามารถในการบริหารโดยประสานงานแบบเป็นทางการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี และ 3.4) ผู้นำชุมชนควรมีการประสานงานแบบบูรณาการกับภาคีเครือข่ายในการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างระบบการประสานงานที่เข้มแข็งและเกิดการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ควรมุ่งเน้นการพัฒนา คือ 4.1) ผู้นำชุมชนควรพัฒนากระบวนการแก้ไขปัญหาหรือเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นภายในชุมชนเพื่อลดความตึงเครียดที่เกิดขึ้นให้ได้

ทุกครั้ง 4.2) ผู้นำชุมชนควรมีการนำเครื่องมือ กลไกกระบวนการแก้ไขปัญหาคือเป็นระบบและต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันในการนำมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นภายในชุมชน เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที 4.3) ผู้นำชุมชนควรใช้เหตุผลและข้อมูลที่มีอยู่ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพทำให้ชุมชนเกิดความพึงพอใจและส่งผลให้งานที่กระทำบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย 4.4) ผู้นำควรดูแลสุขภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงภายในชุมชน เช่น คน สภาพแวดล้อมและนำมาคิดวิเคราะห์ให้แตกมลึก แยกให้เห็นเหตุของปัญหาให้ชัดเจน พร้อมวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบในการแก้ไขปัญหาที่นั้นโดยยึดหลักของเหตุและผลที่ถูกต้องให้มากที่สุด 4.5) ผู้นำชุมชนควรมีกระบวนการประชาคมมาใช้ในการรับฟังปัญหาและแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริงและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการบูรณาการร่วมกันในการแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

5. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ควรมุ่งเน้นการพัฒนา คือ 5.1) ผู้นำชุมชนควรมีกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชุมชนที่ชัดเจนและมีวิธีการที่แน่นอน ในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ 5.2) ผู้นำชุมชนควรรู้ข้อมูลในชุมชนถึงโอกาส อุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อนของชุมชนแล้ว นำมากำหนดต้องการที่จะให้ชุมชนตนเองพัฒนาไปในแนวทางไหนเพื่อนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ ในการพัฒนาชุมชนให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด 5.3) ผู้นำชุมชนควรมีกำหนดทิศทางของชุมชนให้ดำเนินการตามเป้าหมาย โดยการวางแผนการทำงานการจัดกำลังคน และการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 5.4) ผู้นำชุมชนควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบายตามแผนพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยใช้กระบวนการบูรณาการกับหน่วยงานภายนอกในการพัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ 5.5) ผู้นำชุมชนควรมีการวางแผนทิศทางในอนาคตของชุมชนโดยเชื่อมโยงกับความต้องการของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี และมองการณ์ไกลและมุ่งความสำเร็จของชุมชนเป็นหลัก

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีประเด็นที่สามารถมาอภิปรายผลได้ 5 ประเด็นดังนี้

1. ระดับด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาชุมชน จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้นำชุมชนสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ จากจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนให้ความสนใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ และนำมาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเสมอ และผู้นำชุมชนมีการติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัคริน หนูจ้อย, (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า การส่งเสริมกระบวนการพัฒนาชุมชน กลไกสำคัญคือการสร้างผู้นำชุมชนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการเข้ามาส่วนร่วมรับผิดชอบการพัฒนาและร่วมแก้ไขปัญหาชุมชน ด้วยการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้เพื่อให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจในการทำงาน มีคุณลักษณะความสามารถด้านทักษะและเจตคติในการทำงานสามารถวิเคราะห์ปัญหาและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้นำชุมชนสามารถสร้างศรัทธาให้ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นเชื่อถือและปฏิบัติตามในทุกเรื่องที่ขอความร่วมมือ รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับนับถือจากประชาชนในพื้นที่ และผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือและการยอมรับนับถือจากประชาชนนอกพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จักรีศรี จารุเมธิญาณ และพระณัด วฑฒโน, (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน ผลการวิจัยพบว่า คุณสมบัติที่ผู้นำแต่ละท่านมีอยู่โดยไม่จำเป็นต้องเหมือนกันโดยหลักการสัปปริสธรรม คือ คุณธรรมของผู้นำที่จะต้องรู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้กาลเวลา รู้ชุมชน รู้บุคคล และเลือกใช้คุณธรรมนั้นอย่างเหมาะสม เพราะถ้าผู้นำรู้จักสภาพการณ์ที่เหมาะสมย่อมสามารถที่จะนำพาสังคมไปสู่ความเป็นสังคมแห่งความดีงาม หลักการที่ทำให้เป็นผู้นำนั้นประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ การรู้จักตนเองและค้นหาปรับปรุงตัวเอง ให้รู้จักตัวเอง ให้เกิดความเชี่ยวชาญ เพื่อขึ้นนำองค์กรสู่สิ่งใหม่ๆ ด้วยความรับผิดชอบและมีการวางแผนในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่คนในชุมชน รวมถึงเป็นตัวอย่างให้กับบุคคลอื่น และเข้าถึงผู้คนในชุมชนด้วยความเข้าใจ ทำให้สามารถสื่อสารกับผู้คนในชุมชนได้ง่าย เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นแนวทางก้าวไปสู่ความสำเร็จ

3. ด้านความสามารถในการประสานงาน จากผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้นำชุมชนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถสร้างความร่วมมือภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนมีความสามารถในการบริหาร โดยประสานงานแบบเป็นทางการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี และผู้นำชุมชนสามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี จักรีศรี จารุเมธิญาณ และพระณัด วฑฒโน, (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของผู้นำชุมชนมีลักษณะที่ไม่ต่างจากลักษณะของผู้นำทั่วไป เพียงแต่ความเป็นผู้นำในระดับชุมชนนั้นจะมีความเป็นกันเองกับชาวบ้าน มีความใกล้ชิดและเป็นระบบเครือข่ายที่สามารถสรุป ได้แก่ 1. มีความรู้ ความสามารถในการกิจกรรมที่มีอยู่ในชุมชนเป็นอย่างดี 2. มีคุณธรรม เช่น ความโอปอ้อมอารี เป็นที่ยอมรับได้ในชุมชน 3. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน 4. สามารถประสานต่อเรื่องต่าง ๆ ได้ 5. มีฐานะค่อนข้างมั่นคง และ 6. มีความเป็นกันเองสูงหรือมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งลักษณะสำคัญประการหนึ่งของผู้นำไม่ว่าจะเป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการ จะต้องมีความอดทน มีเงื่อนไขในการปกครองต่าง ๆ เช่น กฎระเบียบ ข้อบังคับ การให้ทุน ให้โทษ นอกจากนี้ผู้นำยังมีเรื่องของ วิสัยทัศน์ ความซื่อสัตย์ การจัดความสำคัญก่อนหลัง ความสามารถในการสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงทางบวก ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการสื่อสารที่ดีและมีวินัย

4. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา จากผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้นำชุมชนใช้เหตุผลและข้อมูลที่มีอยู่ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนของท่านสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพทำให้ชุมชนเกิดความพึงพอใจและส่งผลให้งานที่กระทำบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและผู้นำชุมชนเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จักรีศรี จารุเมธิ

ญาณ และพระณัต วทพโน, (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของผู้นำไม่ว่าจะเป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการจะต้องมีลูกน้อง มีเงื่อนไขในการปกครองต่าง ๆ เช่น กฎระเบียบ ข้อบังคับ การให้ทุน ให้โทษ ฯลฯ นอกจากนี้ผู้นำยังมีเรื่องของ วิสัยทัศน์ ความซื่อสัตย์ การจัดความสำคัญก่อนหลัง ความสามารถในการสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงทางบวก ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการสื่อสารที่ดีและมีวินัย

5. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา จากผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้นำชุมชนสามารถวางแผนทิศทางในอนาคตของชุมชน โดยเชื่อมโยงกับความต้องการของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบายตามแผนพัฒนาของเทศบาลตำบล และผู้นำชุมชนเป็นผู้กำหนดทิศทางของชุมชนให้ดำเนินการตามเป้าหมาย โดยการวางแผนการทำงาน การจัดกำลังคน และการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Khiawlie, (2017) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้นำที่ดีต้องเป็นบุคคลที่มีศีล สมาธิ และปัญญา ที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่จุดหมาย คุณลักษณะอีกประการหนึ่งที่แสดงออกถึงการเป็นผู้นำที่มีวุฒิภาวะคือ ความตระหนักในความรับผิดชอบ เช่น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับเลือกเข้ามาเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมส่วนรวม เป็นต้น โดยมีลักษณะของการเกิดผู้นำ โดยบุคคลที่มีความสามารถช่วยให้ผู้อื่นหรือชุมชนได้มีข้อตกลงร่วมกัน และพยายามหาทางออกเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้ พฤติกรรมของผู้นำนั้นจะมีอิทธิพลเหนือบุคคลทั่วไปเพื่อก่อให้เกิดการร่วมมือกันทำงาน โดยมุ่งความสำเร็จเป็นสำคัญหรืออาจกล่าวได้ง่ายๆ คือผู้ที่มีอำนาจหรืออิทธิพลทางสังคมสามารถชักจูงคนในสังคมของตนได้ และซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เขมิกา ทองเรือง, สำนราญ วิเศษ และกชกร เดชะคำภู, (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามความคาดหวังของประชาชนเทศบาลตำบลนาคำ อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การสร้างแรงบันดาลใจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ ให้ประชาชนในหมู่บ้าน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาชุมชนด้วยชุมชน เกิดการมีส่วนร่วม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำและเป็นผู้ที่มีการสร้างทัศนคติ ที่ดี คิดในแง่บวกต่อประชาชน โดยผู้ที่มีมาตรฐานในการทำงาน จะทำงานที่รับผิดชอบต่อบรรลุมเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การพัฒนาภาวะผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเขตพื้นที่ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ควรมุ่งเน้นดังนี้

1. ผู้นำชุมชนต้องมีการพัฒนาภาวะผู้นำให้ครบทุกด้านอย่างต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายภายนอกชุมชนเพื่อก่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความเชื่อถือให้กับคนในชุมชนโดยการแสดงถึงศักยภาพของการเป็นผู้นำอย่างแท้จริง

2. การพัฒนาชุมชนอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนเพื่อให้ผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจภาวะผู้นำที่ดี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนโดยรวม

3. หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคและภาคเอกชน ควรมีการสร้างเครือข่ายการส่งเสริมศักยภาพผู้นำชุมชนด้านการบริหารจัดการชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ การพัฒนาภาวะผู้นำให้ครบทุกด้านอย่างต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายภายนอกชุมชนเพื่อให้ผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจภาวะผู้นำที่ดีและมีการสร้างเครือข่ายการส่งเสริมศักยภาพผู้นำชุมชนด้านการบริหารจัดการชุมชน ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรมุ่งเน้นการศึกษาระบบการพัฒนาภาวะผู้นำและประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนของผู้นำชุมชนในระดับต่างๆ เพื่อหาวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนาชุมชนในยุคปัจจุบันและคุณลักษณะหรือคุณสมบัติความเป็นผู้นำของผู้นำชุมชนในระดับต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนในอนาคตในยุคดิจิทัลใช้ของแต่ละบริบทพื้นที่ของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง (References)

- เขมิกา ทองเรือง, สำราญ วิเศษ และกชกร เดชะคำภู. (2562). ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามความคาดหวังของประชาชนเทศบาลตำบลนาคำอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม. *วารสารศิลปภูมิวิชาการ*, 5(2), 9-12.
- ข้อมูลจากเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา. (2563). *ข้อมูลประชากร*. ออนไลน์: แหล่งที่มา <https://www.khlonglanpattana.go.th/condition.php>. [25 มกราคม 2563]
- จักรีศรี จารุเมธีญาณ และพระณัด วฑฒโน. (2560). ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 5(2), 523-538.
- ดวงตา ราชอาษา. (2559). บทบาทของผู้นำในกระบวนการทัศน์ใหม่. *วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*. 3(2), 180-196.
- พระพลากร สุ่มงคโล (อนุพันธ์), พระครูปริยัติ วรเมธี, สยามพร พันธไชย และพระมหาไทยน้อย สلاغสิงห์. (2561). ภาวะผู้นำท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*. 5(1), 194-213.
- อัศวิน หนูจ้อย. (2559). ผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 7(1), 34-48.
- Khiawlie, J. (2017). *Leadership and Community Leadership for Development*. Retrieved: December 12, 2019, from: <https://www.l3nr.org/posts/448872>.
- Saratthana, Viroj. (2014). *Leadership, Theories, And Contemporary Views*. Bangkok: Thipayawisut.

แนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

THE ORGANIZING PROCESS OF STUDENT ACTIVITIES
IN MULTICULTURAL SCHOOLS IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA

นรากร งามสมัย¹ ธีระวัฒน์ มอนไธสง²

Narakorn Ngamsmai, Teerawat Montaisong

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนพหุวัฒนธรรม 2) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม วิธีการดำเนินการวิจัย มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จำนวน 310 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ประชากรจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมมีระดับความต้องการมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าสูงที่สุดคือ ด้านการร่วมรับประโยชน์ ด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านการร่วมวางแผน 2) แนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ประกอบด้วยแนวทางจำนวน 4 ด้าน 30 รายการ

คำสำคัญ (Keywords): กิจกรรมนักเรียน; การมีส่วนร่วมของชุมชน; โรงเรียนพหุวัฒนธรรม

Received: 2020-09-29 Revised: 2020-11-15 Accepted: 2020-11-17

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Student of the Master of Educational Administration Program in Educational Administration, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. E-mail: nu.nankaa@hotmail.com

² อาจารย์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Instructor of the Master of Educational Administration Program in Educational Administration, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

Abstract

The objectives of this study were to 1) Study the level of communities' desire for participation in the organizing of student activities in multicultural schools. 2) Study the process of organizing community-engaged activities by multicultural schools. The methodology of this research is separated into two parts. Part 1, study the levels of communities' desire for engagement in school activities. The sample group consists of 310 representatives from communities around multicultural schools, all of whom were chosen randomly through multiple steps process. The tools used in this step were questionnaires. Statistics tools used in this process are percentage, mean values, and standard deviation. Part 2, study the process of organizing community-engaged student activities. Subjects include 30 Directors, Deputy Directors, or heads of 4 departments in multicultural schools. All of whom were specifically selected for this process. The tools used in this part were questionnaires. Statistics tools used in this process are mean values and standard deviation. The result of this research found that 1) the overall communities' level of desire to participate in the organizing of student activities is 'highest'. When separated into different areas, the indicator suggests that communities are most interested in 'Benefit-sharing', and least interested in 'planning'. 2) The organizing process of student activities in multicultural schools is reasonable and possible. The process could be separated into four categories and 30 items.

Keywords: Student Activities; Organizing Process; Multicultural Schools

บทนำ (Introduction)

การศึกษามุ่งพัฒนาคนให้เกิด ความสมดุลทั้งด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม ทั้งในระดับความคิด ค่านิยม พฤติกรรมให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายดังระบุในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม โดยมีโรงเรียนเป็นสถาบันที่ให้การศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน รับผิดชอบและบริการชุมชนพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายของวิถีชีวิตความเป็นอยู่แตกต่างกันตามความเชื่อ จารีตประเพณี โดยรวมเรียกว่า “วัฒนธรรม” ชุมชนประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลที่รวมตัวอาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีประวัติยาวนาน ในอดีตเคยรุ่งเรืองทางการค้าขายมีผู้คนต่างชนชาติเข้ามาทำการค้ามากมาย จึงส่งผลให้ในปัจจุบันผู้คนในจังหวัดมีการนับถือศาสนาที่แตกต่างกันไป ทำให้โรงเรียนที่อยู่ในชุมชนมีนักเรียนที่นับถือศาสนาที่มากกว่า 2 ศาสนา (ทิฆัมพร สมพงษ์, 2559)

โรงเรียนพหุวัฒนธรรมที่มีการนับถือศาสนามากกว่า 2 ศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ โดนเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย การไม่เห็นแก่ตัว ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน และความเอื้ออาทรและสมานฉันท์ ประกอบด้วย 1)กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร สถานศึกษาให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมกิจกรรมหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม 2)กิจกรรมชุมชน สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายและเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัด และความเข้าใจ ซึ่งในการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องจัดให้กับนักเรียนทุกคน แต่ในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมก็มีข้อจำกัดในการจัดที่จะตอบสนองให้สอดคล้องกับหลักศาสนาทุกศาสนาที่นักเรียนนับถือเนื่องด้วยครูและบุคลากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ การจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่โดยอิงกับหลักศาสนาพุทธ เพราะไม่มีความรู้ที่ลึกซึ้งในเรื่องของหลักศาสนาต่าง ๆ จึงทำให้การจัดกิจกรรมนักเรียนเกิดความเลื่อมล้ำ ไม่มีความเสมอภาค หรือในบางครั้งก็ไม่ได้จัดกิจกรรมนักเรียนที่เอื้อให้กับทุกศาสนา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนทางด้านจิตใจ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของผู้คนในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันจึงเป็นประเด็นที่ท้าทายสำหรับนักการศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้อำนวยการโรงเรียน ของรัฐบาลในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ความต้องการ และวิถีชีวิต ของผู้คนที่ประกอบไปด้วยชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา และระดับของศักยภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้อำนวยการสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรม ศักยภาพของผู้เรียน รวมถึงบุคคลในชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่มาจากพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นักการศึกษาโดยเฉพาะคาวานอฟ กล่าวว่าบทบาทที่สำคัญดังกล่าวยังขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ความเปลี่ยนแปลงของโลกและความต้องการของชุมชนและผู้ปกครอง (New York: Peter Lang Publishing, 2005) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก็มีชุมชนที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมในการนับถือศาสนาทำให้โรงเรียนมีนักเรียนที่นับถือศาสนาที่ต่างกันไป ซึ่งโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก็เกิดปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน ที่ยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนที่เป็นพหุวัฒนธรรม จากการสัมภาษณ์คนในชุมชนโรงเรียนวัดยม(เครือวรศรราชบุรุษ) ตำบลวัดยม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีความรู้ตามหลักศาสนาต่าง ๆ ก็มีการท้วงติงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนในบางครั้งเกิดการขัดแย้งกับทางหลักศาสนา หรือการปฏิบัติแต่ยังไม่ถูกวิธีเนื่องจากผู้บริหาร ครู และบุคลากรยังขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักศาสนาได้ทุกศาสนา บุคลากรส่วนใหญ่ในโรงเรียนนับถือศาสนาพุทธ จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมนักเรียนให้ครบทุก

ศาสนา เพื่อให้เกิดความเสมอภาค และไม่เกิดการแบ่งแยกของนักเรียนที่นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน ซึ่งบางครั้งชุมชนอาจเกิดข้อสงสัยในการจัดกิจกรรมนักเรียนของทางโรงเรียนที่ดูเหมือนการเลือกปฏิบัติในการจัดกิจกรรมที่จัดให้ไม่ทั่วถึงและเหมาะสมกับทุกศาสนา เลือกปฏิบัติเฉพาะศาสนาใดศาสนาหนึ่ง อาจส่งผลในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และโรงเรียน (บัญญัติ ยงย่วน, 2553)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาหาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยมีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งถึงแม้ทุกคนจะมีความแตกต่างกันแต่ทุกคนมีความยอมรับซึ่งกันและกัน เคารพในความเป็นคนที่มีศักดิ์เสมอกัน มีความเข้าใจ ช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกันบนพื้นฐานของการมีคุณธรรม เพื่อเป็นการป้องกันความขัดแย้ง สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและมีการร่วมแรงร่วมใจเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนพหุวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาในระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 383 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนพหุวัฒนธรรมจำนวน 6 โรงเรียน ได้มาจากการเลือกเจาะจงจำนวนผู้แทนชุมชน 310 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยตารางของ เครจซีและมอร์แกน (กาญจนา เอียดสุข, 2560) จากนั้นนำมาแบ่งชั้นภูมิหาจำนวนผู้แทนชุมชนของแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน ในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน 30

รายการ ได้แก่ 1) ด้านการร่วมวางแผน 8 รายการ 2) ด้านการร่วมดำเนินงาน 8 รายการ 3) ด้านการร่วมรับประโยชน์ 6 รายการ 4) ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล 8 รายการ

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานเพื่อขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามไปยังผู้แทนชุมชน และดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ได้รับการตอบกลับมาทั้งสิ้น 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของประชากร วิเคราะห์ระดับความความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายข้อ รายด้าน และภาพรวม

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือหัวหน้าบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 ด้าน 30 รายการ ได้แก่ 1) ด้านการร่วมวางแผน 8 รายการ 2) ด้านการร่วมดำเนินงาน 8 รายการ 3) ด้านการร่วมรับประโยชน์ 6 รายการ 4) ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล 8 รายการ

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานเพื่อขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามไปยังผู้แทนชุมชน และดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 ได้รับการตอบกลับมาทั้งสิ้น 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของประชากร วิเคราะห์ระดับความความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายข้อ รายด้าน และภาพรวม

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนพหุวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าสูงที่สุดคือ ด้านการร่วมรับประโยชน์ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการร่วมดำเนินงาน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการร่วมวางแผน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

1.1 ด้านการร่วมวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักเรียนประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านการร่วมดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักเรียนประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการร่วมรับประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีความภาคภูมิใจจากการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษาในอนาคตต่อไป อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษานโยบายการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือหัวหน้างานทั้ง 4 ฝ่ายแสดงความคิดเห็นในการตรวจสอบ โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พบว่าด้านที่มีค่าสูงที่สุดคือ ด้านการร่วมดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการร่วมวางแผน อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

โดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง พบว่าด้านที่มีค่าสูงที่สุดคือ ด้านการร่วมดำเนินงาน ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการร่วมวางแผน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2.1 ด้านการร่วมวางแผน โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการนำเสนอความต้องการของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก

โดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษาในการนำเสนอความต้องการของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการร่วมดำเนินงาน โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก

โดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการร่วมรับประโยชน์โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนได้รับการสนับสนุนกำลังคนจากสถานศึกษาเมื่อชุมชนมีการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการที่ชุมชนให้ความช่วยเหลืองานกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

โดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านอาคารสถานที่และสิ่งสนับสนุนอย่างอื่นจากสถานศึกษาเมื่อชุมชนมีการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการที่ชุมชนให้ความช่วยเหลืองานกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษาในการระดมความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักเรียนประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด อยู่ในระดับมาก

โดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์ผลการประเมินงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นที่สำคัญ และอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนพหุวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้ผล ดังนี้

1.1 ด้านการร่วมวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษาในการนำเสนอปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคนในชุมชนมองเห็นถึงปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนจึงอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาให้ได้รับการแก้ไขเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เออร์วิน (1976)

พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจช่วยกันเสนอปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญห ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยากรที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ด้านการร่วมดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าสูงที่สุด คือ ชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคนในชุมชนเห็นถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนในด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ จึงอยากมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับบุคคลภายนอกได้ทราบความเคลื่อนไหวในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) พบว่า การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานเกี่ยวกับโครงการ เพื่อให้โครงการเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไป หรือมากกว่านั้นเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อขอการสนับสนุนแก่ผู้ที่สนใจร่วมโครงการในครั้งต่อไป เพื่อให้โครงการสำเร็จและเกิดผลมากที่สุด

1.3 ด้านการร่วมรับประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีความภาคภูมิใจจากการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียนเมื่อการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นักเรียนได้รับประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมที่เสมอภาคกันทำให้คนในชุมชนเกิดความภาคภูมิใจต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) พบว่า . ร่วมชื่นชมผลสำเร็จเมื่อเกิดผลผลิต ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกัน ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความพึงพอใจและ ชื่นชมในผลสำเร็จนั้น ๆ ร่วมกัน เช่น การร่วมแสดงความยินดี การยกย่องให้เกียรติ การมอบรางวัล เป็นต้น ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกิดผลเป็นที่ยอมรับ

1.4 ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษาในโอกาสต่อไป ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนเห็นความสำคัญกับการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาที่ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงที่สุด จึงต้องมีการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขงานกิจกรรมนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พินสุดา สิริธรรังศรี (2558) พบว่า การดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกันในกิจกรรมการประเมินผล เปิดโอกาสให้ทุกท่านสามารถเข้าเสนอข้อที่ควรปรับปรุงพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไปได้เพื่อให้เกิดผลที่ดีต่อการดำเนินงาน

2. ผลการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพุทธวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และภาพรวมของความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้ผล ดังนี้

2.1 ด้านการร่วมวางแผน โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอความต้องการของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นว่าการเสนอปัญหานั้นมีความเหมาะสมมากที่ชุมชนมองเห็นถึงปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียน สถานศึกษาจึงอยากให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาให้ได้รับการแก้ไขเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นารอน ทับสกุล (2554) พบว่า เมื่อมีปัญหาอันเกิดจากการบริหารจัดการหรือดำเนินงานผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการหาหนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกันให้ปัญหาผ่านไปได้ด้วยดี โดยให้ทุกคนได้รับรู้ปัญหา ช่วยกันเสนอปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

โดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอความต้องการของชุมชนในการจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นว่าการเสนอปัญหานั้นมีความเป็นไปได้มากที่ชุมชนมองเห็นถึงปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียน สถานศึกษาจึงอยากให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาให้ได้รับการแก้ไขเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นารอน ทับสกุล (2554) พบว่า เมื่อมีปัญหาอันเกิดจากการบริหารจัดการหรือดำเนินงานผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการหาหนทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกันให้ปัญหาผ่านไปได้ด้วยดี โดยให้ทุกคนได้รับรู้ปัญหา ช่วยกันเสนอปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

2.2 ด้านการร่วมดำเนินงาน โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นถึงความเหมาะสมที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนักเรียน จึงอยากในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับบุคคลภายนอกได้ทราบความเคลื่อนไหวในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลรับทราบการดำเนินงานแล้วเสร็จของโครงการและร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ เพื่อให้โครงการเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไป หรือมากกว่านั้นเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อขอการสนับสนุนแก่ผู้ที่สนใจร่วมโครงการในครั้งต่อไป เพื่อให้โครงการสำเร็จและเกิดผลมากที่สุด

โดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งอยู่ใน

ระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นถึงความเป็นไปได้ที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนักเรียน จึงอยากในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับบุคคลภายนอกได้ทราบความเคลื่อนไหวในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จรัส อติวิทยากรณ์ (2553) พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลรับทราบการดำเนินงานแล้วเสร็จของโครงการและร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ เพื่อให้โครงการเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไป หรือมากกว่านั้นเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อขอการสนับสนุนแก่ผู้ที่สนใจร่วมโครงการในครั้งต่อไป เพื่อให้โครงการสำเร็จและเกิดผลมากที่สุด

2.3 ด้านการร่วมรับประโยชน์ โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนได้รับการสนับสนุนกำลังคนจากสถานศึกษาเมื่อชุมชนมีการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการที่ชุมชนให้ความช่วยเหลืองานกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นถึงความเหมาะสมที่ชุมชนจะได้รับการสนับสนุนกำลังคนเมื่อชุมชนต้องการ เช่น การช่วยเหลืองานส่วนรวม การช่วยเหลืองานสำคัญของชุมชน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โคเฮน และอ็พฮอฟฟ์ (1977) พบว่า มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการ ในการแบ่งปันผลประโยชน์นั้นอาจอยู่ในรูปแบบของ กำลังคน กำลังทรัพย์ หรือแม้แต่อาคารสถานที่ก็ได้

โดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ ชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านอาคารสถานที่และสิ่งสนับสนุนอย่างอื่นจากสถานศึกษาเมื่อชุมชนมีการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการที่ชุมชนให้ความช่วยเหลืองานกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นถึงความเป็นไปได้ที่ชุมชนจะได้รับการสนับสนุนสถานที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เมื่อชุมชนต้องการ เช่น สถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โคเฮน และอ็พฮอฟฟ์ (1977) พบว่า มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการ ในการแบ่งปันผลประโยชน์นั้นอาจอยู่ในรูปแบบของ กำลังคน กำลังทรัพย์ หรือแม้แต่อาคารสถานที่ก็ได้

2.4 ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุดคือ สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ผลการประเมินงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นถึงความเหมาะสมที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ผลการประเมินกิจกรรมนักเรียน จึงอยากในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับบุคคลภายนอกได้ทราบความเคลื่อนไหวในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิริยะ กรูณา (2561) พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลรับทราบการดำเนินงานแล้วเสร็จของโครงการและร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ เพื่อให้โครงการเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไป หรือมากกว่านั้นเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อขอการสนับสนุนแก่ผู้ที่สนใจร่วมโครงการในครั้งต่อไป เพื่อให้โครงการสำเร็จและเกิดผลมากที่สุด

โดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงที่สุด คือ สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ผลการประเมินงานกิจกรรมนักเรียน ของสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นถึงความเหมาะสมที่ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ผลการประเมินกิจกรรมนักเรียน จึงอยากในชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับบุคคลภายนอกได้ทราบความเคลื่อนไหวในการจัด กิจกรรมของโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิริยะ กรูณา (2561) พบว่า การมีส่วนร่วมใน การติดตามประเมินผลรับทราบการดำเนินงานแล้วเสร็จของโครงการและร่วมประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับโครงการ เพื่อให้โครงการเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไป หรือมากกว่านั้นเป็นการประชาสัมพันธ์ เพื่อขอการสนับสนุนแก่ผู้ที่สนใจร่วมโครงการในครั้งต่อไป เพื่อให้โครงการสำเร็จและเกิดผลมาก ที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สถานศึกษาควรนำระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรม นักเรียน โรงเรียนพหุวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปพิจารณาในการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมนักเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรม

1.2 สถานศึกษาควรนำแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนใน โรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการนำแนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนใน โรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กาญจนา เอียดสุข. (2560). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง โรงเรียนเขาชัยสน อำเภอลำดวน จังหวัดพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12.สาร นิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว.
- จรัส อติวิทยากรณ์. (2553). หลักการและทฤษฎีทางการบริหาร. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นารอน ทับสกุล. (2554). การนำเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษากลุ่ม เครือข่ายสถานศึกษาที่ 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราช ภัฏกำแพงเพชร.

- บัญญัติ ยงย่วน. (2553). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ในโรงเรียน
ประถมศึกษา. สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
- พิริยะ กรุณา. (2561) การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา. การ
ประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE
2018”
- พินสุตา สิริรังศรี. (2558). **แก่นการจัดการศึกษา ชุดโครงการการจัดการศึกษาแบบมีส่วน
ร่วม : การศึกษาเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ : DPU Coolprint
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม**. นนทบุรี : บั๊คพอยท์.
- Cohen, J.M., and Uphoff , N.T. (1977). **Rural Development Participation: Concepts
and Measures for Project design , Implementation and Evaluation**. New
York: the Rural Development Committee, Center for International Studies,
Cornell University.
- Ervin, William. (1976). **Participation Management: Concept Theory and
Implementation**. Atlanta Ga : Georgia State University.

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่ง
แบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑล
MARKETING MIX FACTORS INFLUENCING PEOPLE TO PARTICIPATE
IN RUNNING RACES THE MINI HALF MARATHON IN THE
PHUTTHAMONTHON GARDEN

ดวงพร เลี้ยงรักษา¹ วิชากร เฮงษฎ์กุล² พุฒิธร จิรายุส³

Duangporn Leangraksa, Vichakorn Hengsadeeekul, Puttithorn Jirayus

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ด้านปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (Demographic) ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด(7Ps) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและกลุ่มงานที่ใช้บริการกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งในสวนพุทธมณฑลจำนวน 400 คน โดยได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลโดยมอบแบบสอบถามพร้อมทั้งอธิบายวิธีบันทึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนจากแนวทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งให้ความสำคัญด้านการส่งเสริมการขายเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านผลิตภัณฑ์และบริการ และด้านกระบวนการให้บริการ ตามลำดับ (2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ และด้านอายุ (.012) แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยส่วนระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และความถี่ในการรวมกิจกรรมงานวิ่ง แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑล ไม่แตกต่างกัน

Received: 2020-08-06 Revised: 2020-08-28 Accepted: 2020-08-31

^{1 2 3} หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชีย
อาคเนย์ Master of Business Administration Program, Business Administration, Graduate School,
Southeast Asia University. E-mail: mapingloving@hotmail.com

คำสำคัญ (keyword): ปัจจัยส่วนประสมการตลาด, การตัดสินใจ, มินิฮาล์ฟมาราธอน

Abstract

This research aims to study the relationship on demographic factors of participants of half-marathon running events and to study the relationship influencing decision making of participants of half-marathon running events with marketing mix factors (7Ps). This research was conducted in the form of quantitative research and the sample group of this research was 400 participants of half-marathon running events held at Phuthamonthon Park obtained from using simple random sampling. Research tool was questionnaire and data were collected by using questionnaires with explanation on recording methods. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, t-test, and One-way Analysis of Variance (ANOVA). The results revealed that: (1) In overview, marketing mix factors influencing decision making to participate in half-marathon running events held in Phuthamonthon Park was in the highest level. When considering on each dimension, it was found that most participants firstly emphasized on Promotion followed by Product and Process, respectively; (2) For personal factors, it was found that different personal factors on gender and age (.012) had different influences on decision making to participate in half-marathon running events held at Phuthamonthon Park with statistical significance at .05. In addition, different factors on educational level, occupation, average monthly income, and frequency of participation in half-marathon running events had no difference on participation in half-marathon running events held at Phuthamonthon Park.

Keywords: Marketing; Mix Factors; Decision Making; Mini Half-Marathon

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันการจัดการกิจกรรมงานวิ่งเป็นที่นิยมอย่างมาก เพื่อช่วยให้เกิดการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยกระบวนการวางแผนที่ชัดเจนหลากหลายมิติ ตั้งแต่การคาดคะเนการใช้ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า นโยบายสาธารณะที่สนับสนุนการจัดงาน และ การศึกษาผังเมืองเพื่อใช้พื้นที่ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ที่สามารถต่อยอดมูลค่าทางเศรษฐกิจต่อไปในระยะยาว โดยกิจกรรมงานวิ่งเป็นกีฬานันทนาการเข้ามาในรูปแบบของการจัดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานแก่ผู้เข้าร่วมงาน สำหรับการจัดกิจกรรมวิ่งเป็นกีฬาที่ทั่วโลกต่างให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง การตอบรับจากนักวิ่งทั่วโลกเป็นอย่างดี จนกระทั่งผู้จัดงาน

จะต้องมีวิธีการจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมให้เหมาะสมกับ ขนาดของเมือง พร้อมกับการกำหนด ระยะเวลาที่สอดคล้องกับกติกาสากล นอกจากนี้ยังจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้าแข่งขันมีความพร้อม ทางด้านร่างกายจากควมมีวินัยในการฝึกซ้อม รวมถึงการ เดินทางมายังสถานที่จัดงานล่วงหน้า เพื่อการสำรวจเส้นทางที่ยังช่วยผลักดันให้อุตสาหกรรมการ บริการและการท่องเที่ยวได้รับรายได้ที่ เพิ่มขึ้น เช่น ภัตตาคาร โรงแรม สถานที่ท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น สะท้อนให้เห็นถึงความเกี่ยวข้อง ของธุรกิจต่าง ๆ ที่กลายเป็นทรัพยากรสนับสนุนการจัดงาน

งานวิ่งมาราธอนในประเทศไทยเติบโตอย่างต่อเนื่องด้วยจำนวนผู้เข้าแข่งขันที่เป็นคนรุ่น ใหม่กลุ่มทั้งวัยรุ่นและวัยทำงาน รวมทั้งกลุ่มนักวิ่งจากต่างประเทศด้วย โดยส่วนใหญ่กิจกรรมงานวิ่ง ที่ผู้ร่วมกิจกรรมนิยมเข้าร่วมมากที่สุดคือการวิ่งแบบ “มินิฮาล์ฟมาราธอน” เพราะระยะทางกำลังดี ไม่น้อยไม่มากจนเกินไป นักกีฬาที่ฝึกซ้อมเป็นประจำ หรือร่างกายอยู่ตัวแล้ว สามารถวิ่งได้ทุกวัน ส่งเสริมกล้ามเนื้อ และสุขภาพปอดได้อย่างดีเยี่ยม (จันทร์ตน์ หิรัญกิจรังษี, 2561)

สถานที่จัดกิจกรรมงานวิ่งเป็นที่นิยมมากอีกที่หนึ่งที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ และสามารถเดินทาง ได้สะดวกก็คือสวนพุทธมณฑล ซึ่งสวนพุทธมณฑลนั้นติด 1 ใน 11 สถานที่ที่น่าวิ่งออกกำลังกายใน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (<https://www.honestdocs.co/places-for-running-bkk>/สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม ปี 2563) ซึ่งมีพื้นที่ที่มีความสวยงามมาก เหมาะสำหรับคนที่ชอบวิ่ง ต้นไม้ ร่มรื่น และคนที่ชอบวิ่งริมทะเลสาบ มีทุกบรรยากาศในการวิ่ง โดยสวนพุทธมณฑลนั้นมักมีผู้ มาจัดกิจกรรมงานวิ่ง 1-2 งานต่อเดือนอยู่เป็นประจำ เนื่องจากบรรยากาศที่สะดวกต่อการจัด กิจกรรมงานวิ่งแล้ว ยังสะดวกต่อการเดินทาง และมีสถานที่มากพอที่จะรองรับการจัดกิจกรรมงาน วิ่ง

จากที่สถิติข้อมูลการจัดกิจกรรมงานวิ่งพบว่าการจัดกิจกรรมงานวิ่ง แบบมินิฮาล์ฟ มาราธอนส่งผลต่อรายได้ในการจัดกิจกรรมมากที่สุดเพราะมีจำนวนคนเข้าร่วมกิจกรรมเยอะที่สุด ซึ่งในการจัดกิจกรรมงานวิ่งแต่ละครั้งใช้เงินลงทุนจัดกิจกรรมงานวิ่งที่ค่อนข้างสูง ดังนั้นหากผู้จัดงาน ได้ทราบถึงปัจจัยที่อิทธิพลที่ส่งผลต่อการความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมงานวิ่งได้ จะทำให้ผู้จัด กิจกรรม ได้งานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งได้ดียิ่งขึ้น ทั้งยังช่วย กระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชนรอบข้างที่จัดกิจกรรมงานวิ่งอีกด้วย ซึ่งเป็นผลดีต่อการจัดกิจกรรม งานวิ่งรายการอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม งานวิ่งแบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดต่อการตัดสินใจเข้า ร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑล

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเพื่อการศึกษา เรื่องปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมาราธอนในสวนพุทธมณฑล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรในการศึกษา คือ ประชากรที่เข้ามาใช้บริการเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมาราธอนในสวนพุทธมณฑล ซึ่งมีจำนวนประชากรขนาดใหญ่มากไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนเป็นการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่เจาะจง โดยคาดว่าจะมีผู้เข้าร่วมการเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมาราธอนในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม จำนวน 1 งาน โดยใช้สูตรการคำนวณแบบไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2549, หน้า 74) ซึ่งสูตรในการคำนวณที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

P = ค่าสัดส่วนของประชากร

e = ร้อยละความคลาดเคลื่อนจากกลุ่มตัวอย่าง

Z = ระดับความเชื่อมั่นที่นักวิจัยกำหนดไว้ ณ ความเชื่อมั่น 95% ค่า

$Z=1.96$

เมื่อแทนค่าตัวแปรในสูตรจะได้ค่าตามนี้

$$n = \frac{0.5*0.5*(1.96)^2}{0.05^2}$$

$$n = \frac{0.9604}{0.0025}$$

$$n = 384.16 \approx 385 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ 385 คน แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ดังนั้นจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 400 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ เพศ อายุ รายได้ ระดับศึกษา อาชีพ รายได้ และการเข้าร่วมกิจกรรมการวิ่งแบบ โดยคำถามเป็น

แบบปลายปิดมีหลายคำตอบให้เลือก และเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว เพื่อใช้ในการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิงแบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑล จำนวน 30 ข้อคำถาม โดยแบบสอบถามสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ประเมินคำตอบ โดยเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว กำหนดให้แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุง โดยคำถามเป็นแบบปลายเปิด เพื่อใช้ในการศึกษาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทีมงานโดยผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิงที่จัดในสวนพุทธมณฑล ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคมปี 2563

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างและได้รับแบบสอบถามกลับมาครบถ้วนจำนวน 400 ชุด

3. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับและตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละฉบับและนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับไปทำการบันทึกในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษา เรื่องปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิงแบบมินิฮาล์ฟมาราธอนในสวนพุทธมณฑล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยวิธีการทางสถิติและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – Total Correlation และการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient Method) ตามวิธีของตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติ (t-test) สำหรับตัวแปรกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม และกรณีตัวแปรกลุ่มย่อยมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิสาหกิจชุมชนในสวนพุทธมณฑล ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิสาหกิจชุมชนในสวนพุทธมณฑล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิสาหกิจชุมชนในสวนพุทธมณฑล

(n=400)				
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ	4.27	0.74	มากที่สุด	2
ด้านราคา	4.06	0.78	มาก	7
ด้านสถานที่	4.12	0.77	มาก	6
ด้านการส่งเสริมการขาย	4.29	0.72	มากที่สุด	1
ด้านบุคลากร	4.14	0.74	มาก	5
ด้านกระบวนการให้บริการ	4.22	0.70	มากที่สุด	3
ด้านการนำเสนอทางกายภาพ	4.15	0.74	มาก	4
รวม	4.18	0.74	มาก	

จากข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่า ระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิสาหกิจชุมชนในสวนพุทธมณฑล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมการขาย (ค่าเฉลี่ย 4.29) ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ (ค่าเฉลี่ย 4.27) ด้านกระบวนการให้บริการ (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมา ด้านการนำเสนอทางกายภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.15) ด้านบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 4.14) ด้านสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 4.12) และด้านราคา (ค่าเฉลี่ย 4.06) ตามลำดับ

ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิสาหกิจชุมชนในสวนพุทธมณฑล

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิสาหกิจชุมชนในสวนพุทธมณฑล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	✓	
2. อายุ	✓	
3. ระดับการศึกษา		✓

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมารathonในสวนพุทธมณฑล (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
4. อาชีพ		✓
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		✓
6. ความถี่ในการรวมกิจกรรมงานวิ่ง		✓

จากข้อมูลในตารางที่ 2 เปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมารathonในสวนพุทธมณฑล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ (.000) และด้านอายุ (.012) แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมารathonในสวนพุทธมณฑล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยส่วนระดับการศึกษา (.207) อาชีพ (.266) ระดับการศึกษา (.235) และ จำนวนผู้พักร่วมด้วย (.578) แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมารathonในสวนพุทธมณฑล ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมารathonในสวนพุทธมณฑลมีประเด็นนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมารathonในสวนพุทธมณฑล ช่วงฤดูหนาว ที่มีเพศต่างกัน พบว่าการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมารathonในสวนพุทธมณฑล แตกต่างกันไปทุกด้านทั้งนี้เนื่องจาก การวิ่งเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้หญิงมากขึ้น เป็นเทรนด์แฟชั่นในสังคม ทำให้การตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งระหว่างเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน เนื่องจากผู้หญิงส่วนใหญ่เป็นนักสังคมนิยมดังนั้นการทำตามกระแสแฟชั่นต่างๆจึงเป็นที่นิยมในกลุ่มเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รลิกา จันทรโชติเสถียร (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งมารathon Run For Life ของประชากร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ศึกษาลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม มีสัดส่วนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ผู้วิจัยพบว่าเพศและอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งมารathonที่แตกต่างกัน เมื่อศึกษาเรื่องอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งต่างกัน มีการพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมารathonในสวนพุทธมณฑลมีการเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งที่ต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมารathonในสวนพุทธมณฑลไม่แตกต่างกันทุกด้าน ทั้งนี้

เนื่องจาก ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีเป้าหมายในการมาวิ่งออกกำลังกายเป็นหลัก และเพื่อสมทบทุนการกุศล ดังนั้นเมื่อผู้ร่วมกิจกรรมมีเป้าหมายเดียวกันทำให้ไม่มีผลต่อการร่วมกิจกรรม

จากผลการวิเคราะห์ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมัลฟมาราธอนในสวนพุดมณฑล ภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลพบว่าด้านการส่งเสริมการขาย อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าให้เห็นว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับด้านการส่งเสริมการขายมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการร่วมกิจกรรมงานวิ่งในยุคปัจจุบันนอกจากจะคำนึงถึงเรื่องการวิ่งเพื่อออกกำลังกายหรือการร่วมบริจาคเข้าการกุศลแล้วการสะสมรางวัลที่ได้รับ เช่น เหรียญรางวัล ถ้วยรางวัล เป็นต้น เป็นรางวัลทางจิตใจที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจ เป็นความทรงจำและเป็นสิ่งสะสมของผู้ที่ชื่นชอบงานวิ่ง ดังนั้นของรางวัลในการเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งเหล่านี้จึงให้ความสนใจและสนใจมากหากมีการออกแบบที่สวยงามทันสมัยและน่าสนใจก็ยิ่งเป็นที่ชื่นชอบของผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดลยา เคราะห์ดี (2555) ได้ศึกษาปัจจัยสิ่งจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมวิ่งงานของผู้เข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่ง โดยให้ความสำคัญในเรื่องของที่ระลึกจากการแข่งขัน เช่น เสื้อผ้าฟิต เป็นต้นเป็นอันดับต้นแรก รองลงมา คือเหรียญที่ระลึก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งแบบมินิมัลฟมาราธอนในสวนพุดมณฑลผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

1. ควรกระตุ้นความรู้สึกทางใจของแต่ละบุคคลให้มาเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งโดยเฉพาะรางวัลที่ได้รับเมื่อเข้าเส้นชัย
2. จากผลการวิจัยพบว่า ทศคติของการเข้าร่วมแข่งขันวิ่งมาราธอน เป็น ตัวแปรเดียวที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอน ดังนั้นควรมีการมุ่งเน้นประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการวิ่งมาราธอนในสื่อต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอนเห็นข้อดีของการเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอนให้มากขึ้น
2. ศึกษาปัจจัยด้านการสื่อสาร และทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ในการวิ่งแบบอื่นๆ ด้วย และควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยวปี 2558-2560, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8404 [25 มกราคม 2563]
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดลยา เคราะห์ดี. (2555). ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งงานสแตนดาร์ดชาร์เตอร์กรุงเทพฯ มารารอนของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกริก.
- ประกอบ คูประสิทธิ์. (2555). มาเรียนรู้กีฬาวิ่งใหญ่ การแข่งขันวิ่งมารารอน (Marathon), [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://pracob.blogspot.com/2012/07/marathon.html> [28 มกราคม 2563]
- พิเชฐ ยิ่งเกียรติคุณ. (2557). ปี 2014 ทำไมใคร ๆ ก็จัด 'วิ่งมารารอน', [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://life.voicetv.co.th/blog/142976.html> [18 มกราคม 2563]
- รสิกา จันทร์โชติเสถียร. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมงานวิ่งมารารอน Run For Life ของประชากร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. การค้นคว้าอิสระ. สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดนครราชสีมา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิงไนดี. (2559). ตารางงานวิ่ง Event 2016, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.wingnaidee.com/event2016/> [19 มกราคม 2563]
- วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2557). ปัจจัยด้านสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสังหาริมทรัพย์, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://marketeer.co.th/archives/13455> [22 มกราคม 2563]
- BBC News. (2560). กีฬาวิเศษ: กระแสนิยมในไทยไม่มีวันตก, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.bbc.com/thai/thailand-40910489> [18 มกราคม 2563]

ประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ
เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย
EFFECTIVENESS OF DISASTER PREVENTION AND MITIGATION NETWORK
MANAGEMENT OF CHIANG RAI MUNICIPALITY, RESPONSIBILITY AREA 3,
CHIANG RAI PROVINCE

ภัทรพงษ์ นัยตیب¹ ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร² ศิกาญจน์มณี ไชเฮอร์ส³ วลัยลักษณ์ พันธุ์⁴
เจษฎา ช.เจริญยิ่ง⁵ จุฑามาศ นวลพริ้ง⁶ บดินทร์ พญาพรหม⁷
Pattarapong Naitib, Kajornatthapol Pongwirithon, Sikarnmanee Syers, Walailak
Panturee, Jessada Chor Charoenying, Chuthamas Nualpring, Bordin Phayaphrom,

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการจัดการ
ปัญหาและการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาทางานสาธารณภัยเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่
เขตรับผิดชอบเขต 3 จากประชากรและกลุ่มตัวอย่างจาก ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาล
นครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ในชุมชน 18 ชุมชน จำนวน 387 ราย ซึ่ง
เป็นกลุ่มตัวซึ่งทำการคัดเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากผู้รับบริการจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย
พบว่า การดำเนินงานร่วมกันและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการ

Received: 2020-09-27 Revised: 2020-10-17 Accepted: 2020-10-18

¹ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College.
E-mail: tok2029@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College.
E-mail: tok2029@gmail.com

³ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต
ขอนแก่น Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University
of Technology Isan, Khon Kaen Campus

⁴ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

⁵ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย Small and Medium Enterprise
Development Bank of Thailand

⁶ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย Small and Medium Enterprise
Development Bank of Thailand

⁷ ศูนย์การจัดการอีเลิร์นนิงแห่งเอเชีย, มาเลเซีย Asia eLearning Management Center, Malaysia

ดำเนินงานและความเชื่อมั่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยระดับความคิดเห็นการวัดประสิทธิผลในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.29) โดยให้ความสำคัญเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.76) การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.73) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.74) และการรับรู้มุมมองร่วมกัน ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.71) ตามลำดับ แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการปัญหาและการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มุ่งเน้น การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคนในพื้นที่และการทำงานที่ มุ่งเน้นที่ตัวบุคคลฝึกปฏิบัติจนสามารถพึ่งพาตนเองและเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้อีกทั้งยังเป็นกำลังเสริม ให้เข้าที่เมื่อเกิดภัยต่าง ๆ

คำสำคัญ (Keywords): ประสิทธิภาพ; การจัดการเครือข่าย; งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

Abstract

This research aims to study the effectiveness of disaster prevention and mitigation network management of the Chiang Rai Municipality, Responsibility Area 3 from the population from 18 communities living in Chiang Rai Municipality total 387 people. Nonprobability sampling and purposive sampling technique were adopted in the sample selection process from the service recipients that use the services of the local government agencies. The research results were found that to co-operate and make the most of available resources for the effectiveness of operations and trust in disaster prevention and mitigation, the level of opinion on measuring the overall effectiveness was relatively high ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.29). When considered the descending order of importance, which were, the participation of the network members ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.76), having shared benefits or interests ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.73), having shared visions ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.74), and mutual perspective perception ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.71), respectively. The approach to developing the effectiveness of disaster prevention and mitigation network management should focus on creating the knowledge and understanding for people in the area and operate the work that focuses on the individual person that well-trained so they can be self-reliant and dependable for others, as well as can be the reinforcement when there is any disaster.

Keywords: Effectiveness; Network Management; Disaster Prevention and Mitigation

บทนำ (Introduction)

ในประเทศไทยปัจจุบันได้มีการกระจายอำนาจการปกครองไปยังภูมิภาค เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงานองค์กรภาครัฐ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ

ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจ โดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น หน่วยงานหลักในการดำเนินการใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วน ราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย (ชาติชาย ณ เชียงใหม่, 2560) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจและบทบาทในการบริหารจัดการภัยพิบัติในลำดับแรก เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะให้ความช่วยเหลือเป็นลำดับ ถัดไป โดยพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 กำหนดให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งมีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้อำนวยความสะดวกท้องถิ่น มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่นของตน ถือว่าการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียม ความพร้อม และพัฒนาขีดความสามารถในการป้องกันภัย การเผชิญภัยและหลังเกิดภัย เช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง อัคคีภัย ดินโคลนถล่ม ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมี ผลกระทบต่อสาธารณสุข การรักษาความปลอดภัยการป้องกันและระงับอัคคีภัย จัดทำแผนฝึกซ้อมและดำเนินการตามแผน งานเกี่ยวกับวิทยุสื่อสาร การฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 พบว่า มีสาธารณภัยที่เกิดขึ้นดังนี้อุทกภัย วาตภัย ภัยหนาว อัคคีภัย ภัยการจากคมนาคม และสาธารณภัยที่มักพบอยู่บ่อยครั้งคืออัคคีภัย การเตรียมความพร้อม ในการบริหารงานด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในพื้นที่ให้ สามารถจัดการภัยพิบัติได้ในเบื้องต้น การมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายร่วมกันจึงเป็นเหตุผล สำคัญของการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมมีความเข้าใจหลักการ ขั้นตอน และวิธีปฏิบัติซึ่งมีส่วนสำคัญในการดำเนินการบริหารงานสาธารณภัยแบบเครือข่าย การเรียนรู้ประสบการณ์ การบริหารจัดการ เพื่อให้การจัดการภารกิจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยบรรลุเป้าหมาย เกิดความเข้าใจ สามารถช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงทีพลังอำนาจในการปฏิบัติงานคือการมีเครือข่าย การสร้างพลังให้กับภาคีเครือข่ายเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายจึงเป็นกลไกสำคัญ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทุกเครือข่ายต้องร่วมมือกันสร้างเสริมให้เกิดผลดีและความ เข้มแข็งในการปฏิบัติร่วมกัน การเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ขั้นตอนการดำเนินการของเทศบาลทั้งก่อนเกิดภัยขณะเกิดภัย พื้นที่เสี่ยงภัย การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การซักซ้อมแผน การขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดกำลังความสามารถของเทศบาล ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาล โดยเทศบาลนคร

เชียงรายเป็นหน่วยป้องกันในเขตเมืองจึงวางแผนและทบทวนปรับปรุงทุกปี (จิรนนท์ พุทธา และ จำลอง โพธิ์บุญ, 2561) เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 มีการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบเครือข่ายอย่าง ต่อเนื่อง โดยเริ่มดำเนินการเมื่อปีงบประมาณ 2561 ในลักษณะการดำเนินงานให้มีการอบรมความรู้แก่ ประชาชนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อีกทั้งยังขยายเครือข่ายจากการให้ความรู้แก่ประชาชนในเขต เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 รวมไปถึงหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงราย ตลอดจนสถานประกอบการ ร้านค้า โรงงานที่ตั้งทั้งในและนอกจังหวัดเชียงราย เพื่อให้เกิดการสร้างกำลังคนเพื่อเพิ่มจำนวนกำลังเสริมของเจ้าหน้าที่โดยผู้ที่ผ่านการอบรมเกิดความรู้มีความสามารถระงับเหตุได้ทันทีและยังสามารถ ขยายเครือข่ายความรู้ไปยังคนอื่น ๆ ได้เพื่อให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง สามารถเผชิญเหตุได้ด้วยตนเองไม่ให้เกิดเหตุลุกลาม รู้จักเฝ้าระวัง รวมถึงการรู้หน้าที่ว่าตนเองมีหน้าที่อย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ โดยเน้นการอบรมให้ความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชน หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมีความรู้ ความสามารถช่วยเหลือตนเอง และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการร่วมกันในภาครัฐ เอกชน และชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 ทั้ง 18 ชุมชน

การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีการแบ่งบทบาท หน้าที่การเข้าถึงเหตุและประชาชนอย่างรวดเร็ว การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การจัดให้มีการฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ อย่างน้อยทุกปีจะช่วยเกิดการสร้างความเข้าใจและคุ้นเคย ลดการตื่นตระหนก เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น การฝึกใช้อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ไม่ติดขัด ไม่เกิดสนิม ไม่ชำรุดเมื่อถึงเวลาต้องปฏิบัติจริง โดยการตรวจเช็คอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา การสร้างกลไกการขับเคลื่อนตามความถนัด ความสอดคล้อง การบำรุงรักษา เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว โดยการดำเนินงานการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 การดำเนินงานของเครือข่ายในเขตเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 ที่มีผู้เข้าร่วมอย่างต่อเนื่องและให้ ความสำคัญต่อการอบรม ทำให้เครือข่ายรับทราบแนวทางวิธีการจัดการการทำงานร่วมกันของกลุ่มและการสร้างเครือข่ายที่ขยายไปวงกว้างทั้งในเขตเทศบาลไปยังหน่วยงานเอกชน ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการพัฒนาการสร้างเครือข่ายไม่ได้เฉพาะเจาะจงเพียงให้ส่วนพื้นที่ที่รับผิดชอบและหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น แต่ยังสร้างเครือข่ายของภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ร้านค้า การขยายพื้นที่ให้การสร้างเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (ข้อมูลจากเทศบาลนครเชียงราย, 2562)

จากความเป็นมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชนและประชาสังคม การเป็นศูนย์กลางประสานงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย จึงเป็นเหตุผลสนใจศึกษาดำเนินงานเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประสิทธิผลการจัดการเครือข่าย ศึกษาปัญหาและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อใช้เป็นแนวทาง

ปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบและข้างเคียงอย่างเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกี่ยวข้องเพื่อการป้องกันลดผลกระทบจากการเกิดสาธารณภัยที่มีผลต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและสามารถนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุดและองค์การที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนเพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาของประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบเครือข่ายของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3
3. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาตามแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสามารถสรุปได้ดังนี้

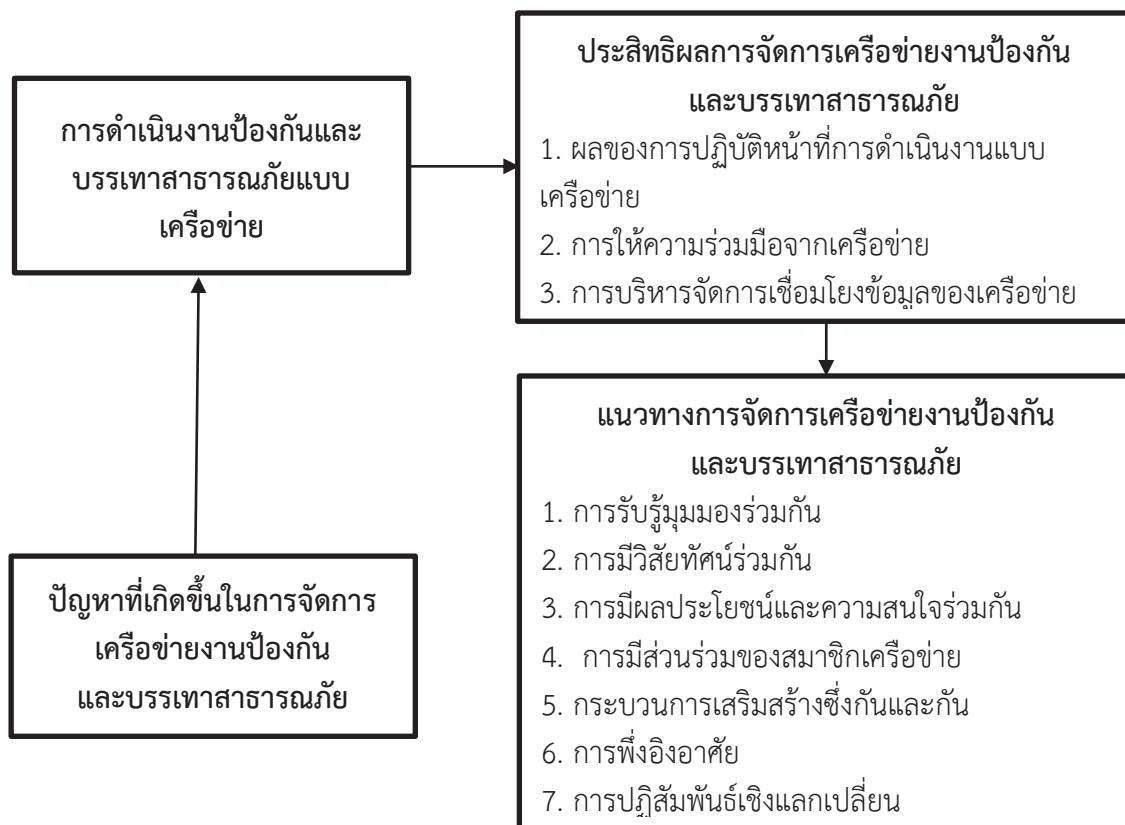
1. ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จของงานที่เป็นไป ตามความมุ่งหวังที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นลง โดยอาจจะกล่าวในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ (1) ผลของการปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานแบบเครือข่าย (2) การให้ความร่วมมือจากเครือข่าย และ (3) การบริหารจัดการเชื่อมโยงข้อมูลของเครือข่าย

2. เครือข่าย หมายถึง ความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน ประชาชนที่มีการปฏิบัติหน้าที่งานและบรรเทาสาธารณภัยตามบทบาทหน้าที่ของตนโดยยึดแนวปฏิบัติเดียวกัน

3. สาธารณภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุขไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติผู้ทำให้เกิดขึ้นอุบัติเหตุ ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย ความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ

4. แนวทางการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คือ การรับรู้มุมมองร่วมกันการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย กระบวนการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การพึ่งอิงอาศัยและการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

2. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จำนวน 18 ชุมชน เจ้าหน้าที่เทศบาลที่เข้าร่วมอบรมและมีที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล จำนวน 387 ราย เป็นกลุ่มตัวอย่างทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลผู้รับบริการจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 เนื่องจากข้อมูลการตอบมีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) โดยเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกเพียงคำตอบเดียว ตอนที่ 2 ความ

คิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั้ง 7 ด้าน ซึ่งวัด โดยใช้ไลเคิร์ตสเกล (Likert Scale) 5 ระดับ คือ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนไปถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด จนไปถึงค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แสดงว่า ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด โดยผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น การดำเนินงานปัญหาการจัดการเครือข่าย แนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการจัดการเครือข่าย งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และตอนที่ 4 แนวการเพิ่มประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด โดยผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น การดำเนินงานปัญหาการจัดการเครือข่าย แนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการจัดการเครือข่าย งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.870

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยวิธีการให้ทีมวิจัยของผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และกรอกคำตอบให้กับกลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถามกับผู้รับบริการจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 โดยเก็บแบบสอบถามจากประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จำนวน 18 ชุมชน เจ้าหน้าที่เทศบาลที่เข้าร่วมอบรมและผู้มีที่อยู่ อาศัยในเขตเทศบาลและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ประเด็นการศึกษา สังเคราะห์เพื่อให้ได้ภาพรวมภายใต้กรอบแนวคิด สรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรณนาความ

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบเครือข่าย ส่วนใหญ่เป็นหญิงมีจำนวน 229 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.20 มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 71.30 ระดับการศึกษาต่ำกว่า ม.ปลาย จำนวน 142 คน คิด

เป็นร้อยละ 36.70 ระดับปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 โดยมีอาชีพค้าขาย/อิสระ จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80

ประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า ระดับความคิดเห็นการวัดประสิทธิผลในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.29) โดยให้ความสำคัญเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.76) การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.73) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.74) และการรับรู้มุมมองร่วมกัน ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.71) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1 โดยในแต่ละด้านได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านมุมมองรับรู้มุมมองร่วมกันของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.74) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ สมาชิกเครือข่ายมีความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นของสาธารณภัยและจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.74) รองลงมาคือ ประชาชนชุมชนมีความเข้าใจการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.77) การสร้างข้อตกลงร่วมกันของประชาชนและกลุ่มเครือข่าย ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.71)

2. ด้านมุมมองการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.74) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ สมาชิกเครือข่ายมีจุดมุ่งหมายในอนาคต ร่วมกัน ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.75) รองลงมาคือ ประชาชนชุมชนมีส่วนร่วมให้การจัดทำแผนงานป้องกัน ฯ ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.70) ประชาชนมีความเข้าใจวิธีการทำงานในรูปแบบของเครือข่ายมี ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.71)

3. ด้านมุมมองการมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกันของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.73) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ประชาชนมีการสร้างการทำงานแบบ เครือข่ายภายในชุมชนของตน ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.71) รองลงมาคือประชาชนให้ความร่วมมือการทำงาน แบบเครือข่ายภายในชุมชนของตน ($\bar{X}=3.66$, S.D.=0.76)

4. ด้านมุมมองการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.76) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีการจัดอบรมให้ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.80) การดำเนินงานในการจัดการสาธารณภัย ร่วมกันระหว่างสมาชิกเครือข่ายและประชาชน ($\bar{X}=3.71$, S.D.=0.76) ประชาชนชุมชนที่ประสบภัยได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและรวดเร็ว ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.71) ตามลำดับ

5. ด้านมุมมองกระบวนการเสริมสร้างซึ่งกันและกันของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.75) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อเกิดการ แลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.77) ประชาชนสมาชิกเครือข่ายมีความรู้สึกนึก คิดและรับรู้เหตุผลของการเข้าร่วมเป็น

เครือข่าย ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.76) การติดต่อประสานงานระหว่าง เครือข่ายมีความเชื่อมโยงและเป็นระบบ ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.70)

6. ด้านมุมมองการพึ่งอิงอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.74) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมร่วมกันของเครือข่ายก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.74) การดำเนินงานระหว่างสมาชิกเครือข่ายมีการพึ่งพาอาศัยกัน ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.71) ประชาชนเห็นความสำคัญของการทำงานเครือข่ายและต้องการเข้าร่วม ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.75)

7. ด้านมุมมองการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.76) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ สมาชิกเครือข่ายมีความเข้าใจในบทบาทของตนเอง ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.80) สมาชิกเครือข่ายมีการปรับความคิดส่วนตัวให้สอดคล้องกับแนวคิดของเครือข่ายให้มากที่สุด ($\bar{X}=3.71$, S.D.=0.71) การเข้าร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{X}=3.69$, S.D.=0.78)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นการวัดประสิทธิผลในภาพรวม

การวัดประสิทธิผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
การรับรู้มุมมองร่วมกัน	3.67	0.74	ระดับค่อนข้างมาก
การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	3.67	0.71	ระดับค่อนข้างมาก
การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน	3.68	0.73	ระดับค่อนข้างมาก
การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย	3.69	0.76	ระดับค่อนข้างมาก
รวมการวัดประสิทธิผลในภาพรวม	3.63	0.29	ระดับค่อนข้างมาก

การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบเครือข่ายของเทศบาลนครเชียงรายมีการดำเนินงานในการสร้างเครือข่ายทั้งภายนอกและภายในของเขตเทศบาล โดยให้ความสำคัญต่อผู้อยู่อาศัยในชุมชนเทศบาลนครเชียงราย การดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายที่มีร่วมกับหน่วยงานใกล้เคียง ซึ่งการดำเนินงานจากภาครัฐ มุ่งเน้นไปที่ประชาชนเป็นศูนย์กลางให้ความสำคัญในการสร้างองค์ความรู้การฝึกฝนให้ประชาชน สามารถดำเนินการด้วยตนเอง และการช่วยเหลือตนเองที่ถูกต้องในเบื้องต้น ซึ่งสามารถสรุปดังนี้

1. การวางแผน (Planning: P) การวางแผนการดำเนินงานของเทศบาลนครเชียงราย มีการวางแผนการดำเนินงาน เครือข่ายอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา เกิดจากการปกครองแบบเน้นการช่วยเหลือตนเองใน แต่ละชุมชน การให้ความสำคัญของผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาเทศบาลที่สนับสนุนส่งเสริมการทำงานของภาครัฐ เพื่อการพูดคุยที่เข้าใจง่ายและใกล้ชิดกับ

ประชาชน เทศบาลเป็นหน่วยงาน สนับสนุนให้เกิดความเข้าใจการทำงานร่วมกันผ่านการฝึกอบรม และประสานดำเนินงานจากผู้นำ ชุมชนเป็นหลักการทำงานร่วมกันในท้องถิ่นสมาชิกในแต่ละชุมชน จะเชื่อฟังและยอมทำตามที่ประธานชุมชนได้กล่าวขอไว้พวกเขาจะทราบว่เมื่อเกิดภัยขึ้น ต้องดำเนินการอย่างไร แจ้งเรื่องได้ทันที เป็นต้น

2. การจัดองค์การ (Organizing: O) เมื่อเกิดเหตุขึ้นประชาชนจะประสานงานกับ เครือข่าย และติดต่อใครได้เพื่อได้รับการช่วยเหลือ โดยให้ความสำคัญต่อประธานชุมชนเป็นหลัก ซึ่ง ในชุมชน ได้มีการทำโครงการสาธารณภัยภายในชุมชนของตนโดยการดำเนินประชาวิจารณ์การ ให้ชาวบ้าน เลือกตัวแทนขึ้นมาเพื่อดำรงตำแหน่งประธาน คณะกรรมการ เจริญญิก ฯลฯ และ เทศบาลเป็นผู้ ประเมิน เพื่อทำการต่อท่อประปาดับเพลิงตามพื้นที่ความเสี่ยงในชุมชนที่ระดับเพลิง เข้าไม่ถึง

3. การจัดหาคูคลากรมาปฏิบัติงาน (Staffing: S) การจัดหาคูคลากรมาปฏิบัติงานเลือก จากตัวเลือกผ่านประธานชุมชน โดยความอาสา และสมัครใจเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมและการป้องกัน มิให้เกิดเหตุขึ้น การคัดเลือกคนจึงต้องเป็นคนที่ อาศัยอยู่ในชุมชนนั้น ๆ เนื่องด้วยจะทราบบริบท ทางเข้าออกที่ตนอยู่การติดต่อประสานงานจะดำเนิน ผ่านผู้นำชุมชนและมีเสียงตามสายภายใน ชุมชนประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือ เมื่อเกิดภัยประชาชน ตัวแทนเครือข่ายจะช่วยอำนวยความสะดวก การนำทางเข้าถึงพื้นที่ลักษณะภัยเพื่อให้เจ้าหน้าที่ ดำเนินงานได้รวดเร็วขึ้น

4. การอำนวยความสะดวก (Direction: D) การอำนวยความสะดวกในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงรายจะมี การติดต่อถึงดับเพลิงให้แต่ละชุมชน ส่วนใหญ่จะติดตั้งที่บ้านของผู้นำชุมชน เมื่อเกิดกรณีเพลิงภัย สามารถนำไปใช้ได้เลย หากสารเคมี ภายในถังหมด เจ้าหน้าที่เทศบาลจะดำเนินการเติมให้ใหม่ เพื่อให้การเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ

5. การประสานงาน (Coordination: Co) เมื่อเกิดเหตุการณ์ประสานงานจะติดต่อผ่านผู้นำชุมชนโดยตรง ซึ่งจะเห็น ได้ว่าชุมชนให้ความสำคัญต่อผู้นำ และแต่ละชุมชนจะเข้มแข็งให้ความ ร่วมมือขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และการเห็นความสำคัญการเกิดภัยของผู้นำ การศึกษาพบว่า เทศบาล นครเชียงรายมีลักษณะชุมชนที่ค่อยข้าง เข้มแข็งเห็นได้จากการเข้าร่วมประชุม การส่งตัวแทนเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย การติดต่อ ประสานงานจึงพึ่งพาผู้นำชุมชนเป็นหลัก

6. การรายงาน (Reporting: R) ในกรณีเกิดเหตุไฟไหม้ในชุมชน จะมีการรายงานให้ เทศบาลทราบและนำเจ้าหน้าที่สำรวจ สอบสวน ช่วยเหลือแล้วจึงนำเสนอเรื่องส่งให้สำนักงาน จังหวัดทราบ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น หากเป็นภัยขนาดใหญ่เทศบาลจะตั้งจุด บริการและรับเรื่องร้องทุกข์ การแจ้งความเสียหาย เพื่อรายงานให้ความช่วยเหลือทุกหลังคาเรือน

7. การงบประมาณ (Budgeting: B) งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดำเนินการจัด โครงการอบรมทุกปี พร้อมทั้งการจัดติดตั้งดับเพลิงในพื้นที่ชุมชนรวมถึงพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เทศบาลมองเห็นความจำเป็นของการเตรียมความพร้อมที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การดำเนินมีความต่อเนื่องด้วยการปกครองของนายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งยาวนานหลายปีการทำงานจึงมี

ความต่อเนื่องและการติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่จึงคุ้นเคยและดำเนินงานได้โดยง่าย

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 พบว่า สมาชิกเครือข่ายเจ้าหน้าที่ประชาชนควรมีความเข้าใจกระบวนการทำงานและให้ความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองการทำงานหลากหลายและนำมาปรับใช้ในการดำเนินงานการสร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักต่อสาธารณภัย การให้ความรู้เกี่ยวกับงานที่ดำเนินโดยชี้แจงส่วนดีส่วนเสียผลของการทำเครือข่ายให้ชัดเจน พร้อมทั้งความรู้เกี่ยวกับเรื่องงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยการจัดอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจเป้าหมายของเครือข่ายให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างกิจกรรมเพื่อให้พบปะกันบ่อยครั้ง การจัดอบรมและมีตัวแทนเครือข่ายเกิดขึ้น ควรมีค่าตอบแทนผู้ที่ทำงานเป็นสมาชิกเครือข่ายเพื่อให้เห็นประโยชน์จากการทำงาน ควรสร้างการให้ความร่วมมือระหว่างประชาชน ให้ทราบบทบาทภารกิจหน้าที่และสามารถช่วยเหลือตนเองได้สร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่และ ประชาชน และสำรวจคนที่ให้ความสนใจเข้าร่วมอบรมในแต่ละครั้งมีแนวโน้มเป็นอย่างไร การจัดประชุมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึงอย่างจริงจังประชาชนได้รู้จักว่าสาธารณภัยคืออะไร มีวิธีการจัดการอย่างไรเพื่อให้ชุมชนอยู่รอดปลอดภัย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงรายมีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ 3 ประเด็นดังนี้

1. การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบเครือข่ายของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงรายมีการดำเนินงานในการสร้างเครือข่ายทั้งภายนอกและภายในของเขตเทศบาล โดยให้ความสำคัญต่อผู้อยู่อาศัยในชุมชนเขตเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงรายปรับการทำงานเพื่อให้เข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น พัฒนาการ การดำเนินงานร่วมกันและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์คือ การร่วมกันสอดส่องการเกิดเหตุการณ์ระงับเหตุและการฟื้นฟูเมื่อเหตุดับลง ก่อให้เกิดความพอใจทั้งเครือข่ายผู้ปฏิบัติและประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับ จิรนนท์ พุทธา และจำลอง โพธิ์บุญ (2561) ที่ได้พบว่า ผลการดำเนินงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้านของการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 มาตรา 16 - 20 มีสาระสำคัญ คือ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่นของตน ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสา

สาธารณภัยในท้องถิ่นตนเอง เพื่อรองรับและเตรียมพร้อมหากเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ทางด้านการเครื่องมือ เครื่องจักร ยานพาหนะ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งประสิทธิผลขององค์การจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ต้องการต้องเกิดการปรับตัว พัฒนาและดำรงอยู่ต่อไปจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สมาชิกองค์การมีความพึงพอใจในการดำเนินงาน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ มั่นจันทิก และ ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิณ (2558) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดลงไป 3 อันดับ คือ ด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ ด้านพันธกิจและภารกิจ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การ ส่วนการบริหารด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดลงไป 3 อันดับ คือด้านการจัดการหลังเกิดภัย ด้านการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน และด้านการป้องกันและลดผลกระทบ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของทุกภาคส่วนในสังคม รวมถึงนำระบบบัญชาการเหตุการณ์มาใช้เป็นหลักการสำคัญในการบริหารจัดการสาธารณภัยและการฝึกซ้อมแผนในทุกระดับ และควรมีการวางแผนการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นมาตรฐานสากล โดยการวางแผนพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้เทียบเท่าและเป็นไปตามมาตรฐานสากลทั้งในระดับประเทศและภูมิภาคอาเซียน

2. ประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่าสิ่งที่จะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพประกอบด้วย 3 หัวข้อสำคัญ ได้แก่ 1.) การดำเนินงาน ลักษณะของการดำเนินงานที่ท้าวร่วมกับภาคประชาชนและเอกชนเป็น การดำเนินงานในช่วงระยะเวลาเพียงช่วงขณะหนึ่ง และคัดเลือกจากตัวแทนเพื่อเข้าร่วมการอบรมและร่วมเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังการเกิดภัย ซึ่งตั้งอยู่แค่ช่วงสั้น ๆ และสิ้นสุดลงเมื่อไม่มีการเกิดภัย ทั้งขึ้นอยู่กับทัศนคติการฝึกปฏิบัติของผู้ที่เข้ารับการอบรมและการเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมใน ภาคประชาชนกบภาครัฐ 2.) ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่และสมาชิกเครือข่ายในการดำเนินงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยการจัดให้อบรมความรู้การช่วยเหลือตนเองได้เบื้องต้นและการร่วมเป็นกำลังเสริมเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดภัย โดยมีการแลกเปลี่ยนปรับความคิดส่วนตัวให้สอดคล้องกับแนวคิดเครือข่าย และ 3.) ความสัมพันธ์ในการดำเนินงานแบบเครือข่ายเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงรายมีความสัมพันธ์ในการดำเนินงานแบบเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทวัส ขุนหนู (2561) ที่พบว่า องค์กรหรือสถาบันใด ๆ ได้ทำการตกลงการประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดหมายเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ และการแสดงออกการลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน ความสัมพันธ์และการสื่อสารข้อมูลระหว่างกันจะช่วยให้สมาชิกเครือข่ายเกิดการรับรู้การยอมรับในกระบวนการทำงานและช่วยส่งเสริมพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีการพัฒนาเครือข่ายจึงต้องยึดหลักความสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งผลการศึกษาของความสัมพันธ์ในการดำเนินงานยังต้องสร้างแรงจูงใจ สร้างกิจกรรมสาธารณะ การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ประชาชนมองเห็นปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหาดำเนินงานอย่างมี

ความสัมพันธ์ที่ดี โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย เกิดจากการรับรู้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจเป็นสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย การดำเนินงานระหว่างเจ้าหน้าที่เครือข่ายไม่เข้าใจ การปฏิบัติงาน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ บทบาท ภารกิจ หน้าที่ในการปฏิบัติร่วมกัน อีกทั้งปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจิตสำนึกและการปฏิบัติอย่างจริงจังด้วยความเสียสละ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ พุทธา และ จำลอง โพธิ์บุญ (2561) ที่ได้พบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ความเป็นเครือข่าย มีการทำงานอย่างเป็นระบบการมีจิตสาธารณะและความมุ่งมั่นและการมีภาคเครือข่ายเข้ามาหนุนเสริม ซึ่งเครือข่ายแบบร่วมปฏิบัติการ การขับเคลื่อนเครือข่ายให้ก้าวต่อไปอาศัยความรู้ความเข้าใจที่มีเป้าหมายและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

3. ปัญหาการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย รวมถึงแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 พบว่า สมาชิกเครือข่ายเจ้าหน้าที่ประชาชนควรมีความเข้าใจ กระบวนการทำงานและให้ความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองการทำงานหลากหลายและนำมาปรับใช้ในการดำเนินงานการสร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักต่อสาธารณภัย การให้ความรู้เกี่ยวกับงานที่ดำเนินโดยชี้แจงส่วนดีส่วนเสียผลของการทำเครือข่ายให้ชัดเจน พร้อมทั้งความรู้เกี่ยวกับเรื่องงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยการจัดอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเข้าใจเป้าหมายของเครือข่ายให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Ditch (2002) ซึ่งได้สรุปเงื่อนไขความสำเร็จของการบูรณาการของชุมชนในระดับนโยบาย ประกอบด้วย 1.) ผู้ดำเนินกิจกรรมหลักและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2.) เป้าประสงค์ 3.) ทรัพยากร 4.) กระบวนการและแนวทางการทำงาน และ 5.) ผลกระทบผลิตผลและวิวัฒนาการ ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา (2) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา (3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมตามแผนเพื่อแก้ปัญหา และ (4) การมีส่วนร่วมในการติดตามผล ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการจัดการเครือข่ายเพื่อให้เกิดความสำเร็จของการบูรณาการจัดการเครือข่ายชุมชน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย มีการบริหารจัดการโดยใช้รูปแบบการดำเนินงาน ที่เรียกว่า POSDCoR ได้พัฒนาแนวคิดของ Taylor และ Fayol มี 7 ประการ ดังนี้ 1.) การวางแผน 2.) การจัดหน่วยงาน 3.) การจัดบุคลากร 4.) การอำนวยการ 5.) การประสานงาน 6.) การรายงาน และ 7.) การงบประมาณ ประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ทั้ง 7 ประการ ดังนั้นการทำให้รูปแบบการดำเนินงานเป็นรูปธรรมเกิดขึ้นจริง

ปฏิบัติได้จริง ควรมุ่งเน้นให้การประสานงานมีการประสานงานร่วมกันจากหลายหน่วยงาน เพื่อให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันในการดำเนินงานของประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลนครเชียงราย พื้นที่เขตรับผิดชอบเขต 3 จังหวัดเชียงราย ซึ่งอาจจะเพิ่มช่องทางการประสานงานที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อความรวดเร็วและให้ทันต่อยุคสมัยในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลเพื่อที่จะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล สำหรับการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล เพื่อที่จะสามารถนำปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นมาดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในการประยุกต์ใช้ตามบริบทพื้นที่เพื่อให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง (References)

- ข้อมูลจากเทศบาลนครเชียงราย. (2562). รายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลนครเชียงราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.chiangraicity.go.th/uploads/PlanAndBudget/20200617104246fHeT.pdf>. [25 มกราคม 2563].
- จิรนนท์ พุทธา และ จำลอง โพธิ์บุญ. (2561). การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. วารสารเกษมบัณฑิต, 19(1), 31-44.
- ชาติชาย ณ เชียงใหม่. (2560). การปกครองท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญ 2560. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: จาก https://www.nmt.or.th/files/com_knowledge_news/2017-11/20171117_vebjunlj.pdf. [25 มกราคม 2563].
- พิทักษ์ มั่นจันทิก และศุภณัฐ ทรัพย์นาวิน. (2558). กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. Veridian E-Journal, Slipakorn University. 8(2), 2351-2368.
- วิทวัส ขุนหนู. (2561). การพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกันอุทกภัย กรณีศึกษาอำเภอกาญจนดิษฐ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารปริชาต มหาวิทยาลัยทักษิณ, 31(1), 163-181.
- John Ditch. (2002). Beveridge and Social Security. New York: Oxford University.

Henri Fayol. (1964). **General and Industrial Management**. London: Pittman and Sons.

การกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของ
บริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
CORPORATE GOVERNANCE AFFECTING PROFITABILITY OF THE LISTED
COMPANIES IN THE SERVICE INDUSTRY SECTOR IN THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND

เบญจพร โมกขเวส¹ ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร² พนารัตน์ นิลเกษม³
Benjaporn Mokkhavesa, Kajornatthapol Pongwiritthon, Panarat Nilkasem

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งวัดค่าโดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่มีระดับดีเลิศ ระดับดีมาก ระดับดีและระดับที่ต่ำกว่าระดับดีติดต่อกันระหว่างปี 2551-2560 โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ คำนวณค่าร้อยละและใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศจำนวน 7 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 16.50 บริษัทที่มีคะแนนในระดับระดับดีมาก จำนวน 12 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 31.50 บริษัทที่มีคะแนนในระดับระดับดี จำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.00 และบริษัทที่มีคะแนนในระดับต่ำกว่าระดับดี 16 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 41.00 ส่วนการทดสอบสมมติฐานพบว่า คะแนนการกำกับดูแลกิจการ ความเป็นอิสระของประธานกรรมการและผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบคุมตำแหน่งมีผลต่อความสามารถในการทำกำไรวัดค่าโดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่สัดส่วนกรรมการอิสระและขนาดคณะกรรมการบริษัทไม่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรวัดค่าโดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

คำสำคัญ (Keywords): การกำกับดูแลกิจการ; ความสามารถในการทำกำไร; อุตสาหกรรมบริการ

Received: 2020-09-30 Revised: 2020-11-04 Accepted: 2020-11-04

¹ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร Accountancy Faculty, Sripatum University, Bangkok. E-mail: tok2029@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College. E-mail: tok2029@gmail.com

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

Abstract

This research aims to study the rates of corporate governance affecting on the profitability of the listed companies in the service industry sector in the Stock Exchange of Thailand. The profitability measured by using the return on assets (ROA) and the return on equity ratio (ROE). The sample consisted of 39 companies listed in the service industry sector in the Stock Exchange of Thailand that had the corporate governance rating with excellence level, very good level, good level, and lower than good level for the consecutive years from 2008 to 2017. The data analysis and statistics used in the quantitative analysis, percentage was calculated and the multiple regression analysis was used to test the hypothesis with the significance levels of 0.01 and 0.05. The results of the study found that the companies with excellence level of the corporate governance were 7 companies or 16.50%, the companies with very good level were 12 companies or 31.50%, the companies with good level were 4 companies or 11.00% and the companies with lower than good level were 16 companies or 41.00%. The hypothesis testing found that the score on corporate governance in terms of independent director and non-duality of CEO were statistically significant affected the profitability measured by using the return on assets (ROA) and the return on equity ratio (ROE). While the ratio of independent directors and board size had no effect on profitability measured by using the return on assets (ROA) and the return on equity ratio (ROE).

Keywords: Corporate Governance; Profitability; Service Industry Group

บทนำ (Introduction)

วิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้สร้างความเสียหายให้แก่ระบบเศรษฐกิจและด้านการเงินภายในประเทศสาเหตุหลักเป็นผลมาจากกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจและสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยเป็นมูลค่ามหาศาล (Maher & Anderson, 2000) ทั้งนี้รัฐบาลไทยได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และกระทรวงการคลังได้ทำการพิจารณา ทบทวนกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อการเสริมสร้างบรรษัทภิบาลของภาคธุรกิจไทยหรือที่เรียกว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดี ต้องมี การมีจรรยาบรรณ จริยธรรม ความโปร่งใส ในการประกอบธุรกิจสำหรับคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในบริษัท อันจะนำไปสู่ความยุติธรรมต่อผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสียและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งนี้ การกำกับดูแลกิจการในประเทศไทยได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2542 เพื่อการพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทยให้เป็นไปตามหลักการที่ดี และล่าสุดได้มีการปรับปรุง

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนไทยตั้งแต่ปี 2549 ซึ่งเป็นการนำข้อพึงปฏิบัติจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ที่ได้มีการประกาศใช้เมื่อเดือนมีนาคม 2545 มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้เทียบเคียงกับหลักการกำกับดูแลกิจการขององค์กรความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) และข้อเสนอแนะของธนาคารโลก รวมทั้งมีการติดตามผลการพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทยอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมมากขึ้นโดยจัดให้มีโครงการสำรวจและรายงานผลการสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2560) การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนมูลค่าเพิ่มแก่กิจการนั้น เจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นไม่สามารถบริหารงานได้เพียงคนเดียว จึงต้องมีการว่าจ้างให้บุคคลภายนอกเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทนตนและเชื่อว่าบุคลากรทุกคนในกิจการย่อมมีแรงผลักดันหรือมีส่วนในการที่จะทำให้เกิดประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งเมื่อผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ระหว่างผู้ถือหุ้นกับคณะกรรมการไม่สอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันก็จะทำให้เกิดปัญหาตัวแทน (agency problem) ทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์น้อยลงรวมทั้งทำให้มูลค่าของกิจการลดลง (Clarke, 2004) การดำเนินงานภายใต้กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่เพียงแต่จะลดการเกิดปัญหาตัวแทน (agency problem) ให้น้อยลงและยังช่วยให้กิจการลดความเสี่ยงจากการเกิดวิกฤตการณ์หรือช่วยลดปัญหาทางการเงินได้และการที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ในการมุ่งที่จะสร้างผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าการคำนึงถึงเป้าหมายและผลประโยชน์ของบริษัทเป็นหลัก จึงเป็นเหตุให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องจะได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ในระดับที่น้อยลง (Ernst & Young, 2005) จากหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างแนวทางปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับผลการปฏิบัติงานของบริษัท พบว่า หากการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการของบริษัทมีแนวโน้มที่ดีขึ้นจนมีคะแนนการกำกับดูแลกิจการดีขึ้นไปด้วยนั้นส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของบริษัทที่ดีขึ้นตามไปด้วยซึ่งวัดได้จากมุมมองของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ในทางตรงกันข้ามหากบริษัทมีแนวโน้มของการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ลดลง และมีคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับที่ลดลงจะส่งผลกระทบต่อด้านลบไปด้วยเช่นกัน (Lama, 2012) และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อค้นพบของ Ammari, Kadria & Ellouze (2014) ได้ทำการศึกษาโครงสร้างคณะกรรมการและผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่า ขนาดคณะกรรมการบริษัทและการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้บริหารระดับสูงและประธานกรรมการมีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในขณะที่ Coskun & Sayilir (2012) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัท นั่นคือ การที่บริษัทได้จัดให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีและอยู่ในระดับที่สูงไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทที่ดีขึ้น วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) จากข้อมูลความสำคัญของปัญหาและความเป็นมาดังกล่าว การกำกับดูแลกิจการที่ดีจะช่วยลดลดการเกิดปัญหาตัวแทน (agency problem) ให้น้อยลงแล้วยังมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนการ

บริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ทั้งนี้การที่บริษัทมีระดับการกำกับดูแลกิจการในระดับที่สูงจะส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรดีตามไปด้วยหรือไม่นั้น สำหรับประเทศไทยยังไม่มีหลักฐานยืนยันที่ชัดเจนมากนัก จึงเป็นที่มาของการศึกษาเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะช่วยยืนยันให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เทียบเคียงกับหลักการกำกับดูแลกิจการในระดับสากล และสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน อันจะนำไปสู่เสถียรภาพทางการเงินให้กับธุรกิจและตลาดทุนของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาผลของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาตามแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ สามารถสรุปได้ดังนี้ (1) คะแนนการกำกับดูแลกิจการ (CGS) การกำกับดูแลกิจการเป็นระบบที่จัดให้มีกระบวนการและโครงสร้างของภาวะผู้นำและการควบคุมของกิจการให้มีความรับผิดชอบตามที่ด้วยความโปร่งใส สร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อรักษาเงินลงทุน เพิ่มคุณค่าให้ผู้ถือหุ้นในระยะยาวภายใต้กรอบการมีจริยธรรมที่ดี โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียและสังคมโดยรวม สำหรับหลักการกำกับดูแล ได้นำข้อพึงปฏิบัติจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ โดยผลการสำรวจแต่ละปีจะนำเสนอผ่านรายงานการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย ซึ่งจะเปิดเผยและประกาศรายชื่อบริษัทที่มีคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับ “ดี” ขึ้นไป คือ ระดับดีเลิศ (ช่วงคะแนน 90-100) ระดับดีมาก (ช่วงคะแนน 80-89) และระดับดี (ช่วงคะแนน 70-79) (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2559) (2) โครงสร้างคณะกรรมการ (board structure) คณะกรรมการบริษัทมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย กลยุทธ์ที่สำคัญและกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและมีหน้าที่รับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นและความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารจัดการ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน เกิดประโยชน์และความมั่นคงให้แก่บริษัท อันจะนำไปสู่ผลการดำเนินงานและมูลค่าของกิจการที่เพิ่มขึ้น (Ranti & Samuel, 2012) และ (3) ผลการดำเนินงานทางการเงิน (financial performance) หรือ ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) เป็นการวัดผลลัพธ์ที่สามารถประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทซึ่งเกิดจากกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือหนึ่งในการชี้วัดความสำเร็จของ

ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทและ
ความสามารถของบริษัทในการสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยการพิจารณาจาก
ความสัมพันธ์ของกำไรกับยอดขาย ความสัมพันธ์ของกำไรกับการลงทุนในสินทรัพย์ ความสัมพันธ์
ของกำไรกับผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นจากการวิเคราะห์งบการเงิน (financial statement analysis)
สำหรับการวัดผลความสามารถในการทำกำไรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ วัดค่าโดยใช้อัตรา
ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (return on assets: ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
(return on equity: ROE)

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่
มีการจดทะเบียนและทำการสำรวจการกำกับดูแลกิจการในระหว่างปี 2551-2560 เป็นบริษัทที่ผ่าน
หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเป็นไปตามหลักเกณฑ์สำหรับการ
พิจารณาและการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย ทั้งหมดจำนวน 59
บริษัท (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2560) ซึ่งเลือกผู้ให้ข้อมูลเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง
ตามเงื่อนไขข้างต้น (ไม่รวมถึงบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูผลการดำเนินงาน บริษัทที่อยู่ในกลุ่ม
MAI industry บริษัทที่ไม่มีความสมบูรณ์ของข้อมูลหรือบริษัทที่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ
ผลการดำเนินงานในระหว่างปี) โดยจำกัดเฉพาะบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศ ระดับดีมาก ระดับดีและ
ระดับที่ต่ำกว่าระดับดี ติดต่อกันระหว่างปี 2551-2560 จำนวน 39 บริษัท โดยการคัดเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) การสุ่ม
เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลในการให้
ข้อมูลมีความสำคัญของงานวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการรวบรวมหลักฐานการมีอยู่จริงที่มีการเปิดเผยข้อมูลจากรายงานผล
สำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย ฐานข้อมูลที่มีการเปิดเผยโดย SETSMART
ข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียน
ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีคะแนนการกำกับดูแล
กิจการอยู่ในระดับดีเลิศ ระดับดีมาก ระดับดีและระดับที่ต่ำกว่าระดับดี ติดต่อกันในระหว่างปี
2551-2560 รวมระยะเวลา 10 ปี โดยแบ่งออกเป็น

3.1 การกำกับดูแลกิจการ ประกอบด้วย

3.1.1 คะแนนการกำกับดูแลกิจการ (CGS) ได้จากการสำรวจและประเมินระดับของการ
กำกับดูแลกิจการ โดยบริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศ (ช่วงคะแนน 90-100)
แทนค่าด้วย 3 ระดับดีมาก (ช่วงคะแนน 80-89) แทนค่าด้วย 2 ระดับดี (ช่วงคะแนน 70-79) แทน
ค่าด้วย 1 และระดับที่ต่ำกว่าระดับดี (ช่วงคะแนนต่ำกว่า 70 ลงไป) แทนค่าด้วย 1 แทนด้วยตัวแปร
CGS

3.1.2 ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ (Independence of Chairman) ใช้วัดความเป็นอิสระของผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ โดยการพิจารณาว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการนั้นมีรายชื่อเป็นกรรมการอิสระหรือไม่ แทนด้วยตัวแปร INDCHAIR โดยกำหนดเป็น Dummy Variables ดังนี้

บริษัทที่มีประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ กำหนดค่าเป็น 1

บริษัทที่ไม่มีประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ กำหนดค่าเป็น 0

3.1.3 สัดส่วนกรรมการอิสระ (Independent Directors) ใช้วัดสัดส่วนของจำนวนกรรมการอิสระเมื่อเทียบกับจำนวนกรรมการทั้งหมดของบริษัท แทนด้วยตัวแปร INDDIREC วัดค่าตัวแปรโดย

INDDIREC (ร้อยละ) = จำนวนกรรมการอิสระ $\times$ 100/จำนวนกรรมการบริษัททั้งหมด

3.1.4 ขนาดคณะกรรมการบริษัท (Board Size) ใช้วัดจำนวนกรรมการบริษัททั้งหมดที่บริษัทจัดให้มี แทนด้วยตัวแปร BSIZE

3.1.5 ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่ง (Chief Executive Officer Non-duality) ใช้วัดค่าการที่ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่ง โดยพิจารณาว่าบริษัทมีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและประธานฝ่ายบริหาร (กรรมการผู้จัดการใหญ่) หรือไม่ แทนด้วยตัวแปร CEODUA กำหนดเป็น Dummy Variables ดังนี้

บริษัทที่มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและประธานฝ่ายบริหาร กำหนดค่าเป็น 1

บริษัทไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและประธานฝ่ายบริหาร กำหนดค่าเป็น 0

2.2 ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) โดยใช้

2.2.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรจากการลงทุนในสินทรัพย์รวมของบริษัท แทนด้วยตัวแปร ROA วัดค่าตัวแปรโดยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม: ROA (ร้อยละ) = กำไรสุทธิ/สินทรัพย์รวม

2.2.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ใช้วัดความสามารถในการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นแทนด้วยตัวแปร ROE วัดค่าตัวแปรโดยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น: ROE (ร้อยละ) = กำไรสุทธิ/ส่วนของผู้ถือหุ้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามวิธีการดำเนินการวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานการมีอยู่จริงที่มีการเปิดเผยข้อมูลจากรายงานผลสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย ฐานข้อมูลที่มีการเปิดเผยโดย SETSMART ข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดีเลิศ ระดับดีมาก ระดับดีและระดับที่ต่ำกว่าระดับดี

ติดต่อกันในระหว่างปี 2551-2560 รวมระยะเวลา 10 ปีเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนเพื่อทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความเชื่อถือได้ของกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาว่า ครบคลุมทุกวัตถุประสงค์หรือไม่ ก่อนนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติในลำดับต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา โดยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็น 1.1) การหาค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2.) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ มีนัยสำคัญทางสถิติ และระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 คือ มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างสูง ซึ่งแสดงเป็นตัวแบบสมการ regression เพื่อทดสอบสมมติฐานดังนี้

$$\begin{aligned} ROA_{it} &= \beta_0 + \beta_1CGR_{it} + \beta_2INDCHAIR_{it} + \beta_3INDDIREC_{it} + \beta_4BSIZE_{it} + \\ &\beta_5CEODUA_{it} + \epsilon \\ ROE_{it} &= \beta_0 + \beta_1CGR_{it} + \beta_2INDCHAIR_{it} + \beta_3INDDIREC_{it} + \beta_4BSIZE_{it} + \\ &\beta_5CEODUA_{it} + \epsilon \end{aligned}$$

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลพื้นฐานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการติดต่อกันระหว่างปี 2551-2560 พบว่าส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับดี 16 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมาจะเป็นบริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดีมาก 12 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 31.50 บริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดีเลิศ 7 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 16.50 และบริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับดี 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.00 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของบริษัทจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของบริษัท

ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท	จำนวน (บริษัท)	ร้อยละ
บริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับดีเลิศ	7	16.50
บริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับดีมาก	12	31.50
บริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับดี	4	11.00
บริษัทที่มีคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับที่ต่ำกว่าระดับดี	16	41.00
รวม	39	100.00

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ประกอบด้วย คะแนนการกำกับดูแลกิจการ, ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ, สัดส่วนกรรมการอิสระ, ขนาดคณะกรรมการบริษัท, ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่ง ที่อยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณแบบขั้นตอน ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันสูง นั่นคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่าง -0.597 – 0.488 ซึ่งน้อยกว่า 0.80 ซึ่งไม่เกิดปัญหา Multicollinearity และเมื่อวิเคราะห์ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ก็พบว่าค่า VIF น้อยกว่า 10 คืออยู่ระหว่าง 1.130 – 1.739 นั่นคือ ไม่เกิด Multicollinearity นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรอิสระอยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณแบบขั้นตอน ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล (autocorrelation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson มีค่าระหว่าง 1.868-1.895 ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่าง 1.50 – 2.50 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดนี้ ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล ดังนั้น จึงนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการการถดถอยดังที่ปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย คะแนนการกำกับดูแลกิจการ ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ สัดส่วนกรรมการอิสระ ขนาดคณะกรรมการบริษัทและ ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่ง

ตัวแปรอิสระ	คะแนนการกำกับดูแลกิจการ	ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ	สัดส่วนกรรมการอิสระ	ขนาดคณะกรรมการบริษัท	ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่ง
คะแนนการกำกับดูแลกิจการ	1.000	-0.188**	0.326**	0.274**	0.488**
ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ		1.000	-0.226**	-0.097	-0.597**
สัดส่วนกรรมการอิสระ			1.000	-0.037	0.262**
ขนาดคณะกรรมการบริษัท				1.000	0.318**
ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่ง					1.000

วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของผลของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ดังนี้ (1) ความเป็นอิสระของประธานกรรมการมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) จากการทดสอบพบว่า ความเป็นอิสระของประธานกรรมการมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนน

ปกติ เท่ากับ 8.430 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.378 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 6.311 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. = 0.000 < 0.01) แสดงว่าความเป็นอิสระของประธานกรรมการมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2) ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่งมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) จากการทดสอบพบว่า ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 5.035 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.226 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 3.595** โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. = 0.000 < 0.01) แสดงว่าผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่งมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (3) คะแนนการกำกับดูแลกิจการมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) จากการทดสอบพบว่า คะแนนการกำกับดูแลกิจการมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 0.677 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.139 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 2.743 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.006 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. = 0.006 < 0.01) แสดงว่าคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (4) สัดส่วนกรรมการอิสระไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) จากการทดสอบพบว่า สัดส่วนกรรมการอิสระมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) มากกว่า 0.01 และ 0.05 แสดงว่าสัดส่วนกรรมการอิสระไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และ (5) ขนาดคณะกรรมการบริษัทไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) จากการทดสอบพบว่า ขนาดคณะกรรมการบริษัทมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) มากกว่า 0.01 และ 0.05 แสดงว่าขนาดคณะกรรมการบริษัทไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

Coefficients^a

ตัวแบบ (Model)	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (B)	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Std. Error)	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (Beta)	ค่าสถิติทดสอบ (t)	ระดับนัยสำคัญสถิติ (P-value)	ค่าสถิติวัดค่าสัมพัทธ์ของตัวแปร (VIF)
1 ค่าคงที่	-7.828	2.804		-2.792	0.005	
ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ	8.430	1.336	0.378	6.311	0.000	1.578

ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่ง	5.035	1.401	0.226	3.595	0.000	1.739
คะแนนการกำกับดูแลกิจการ	0.677	0.247	0.139	2.743	0.006	1.130
Adjusted R Square: 0.114 ค่า Durbin-Watson: 1.868 Dependent variable: อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA)						

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของผลของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปรากฏดังนี้

(1) คะแนนการกำกับดูแลกิจการมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) จากการทดสอบพบว่า คะแนนการกำกับดูแลกิจการมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 0.989 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.139 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 2.766 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.006 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. = 0.006 < 0.01) แสดงว่าคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีผลต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2) ความเป็นอิสระของประธานกรรมการมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) จากการทดสอบพบว่า ความเป็นอิสระของประธานกรรมการมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 11.022 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.339 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 5.694 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. = 0.000 < 0.01) แสดงว่าความเป็นอิสระของประธานกรรมการมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (3) ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่งมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) จากการทดสอบพบว่า ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ เท่ากับ 11.004 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.339 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 5.422 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. = 0.000 < 0.01) แสดงว่าผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควบรวมตำแหน่งมีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (4) สัดส่วนกรรมการอิสระไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) จากการทดสอบพบว่า สัดส่วนกรรมการอิสระมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) มากกว่า 0.01 และ 0.05 แสดงว่าสัดส่วนกรรมการอิสระไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และ (5) ขนาดคณะกรรมการบริษัทไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) จากการทดสอบพบว่า ขนาดคณะกรรมการบริษัทมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) มากกว่า 0.01 และ 0.05 แสดงว่า

ขนาดคณะกรรมการบริษัทไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลของระดับการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
Coefficients^a

ตัวแบบ (Model)	สัมประสิทธิ์ความถดถอย (B)	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Std. Error)	สัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta)	ค่าสถิติทดสอบ (t)	ระดับนัยสำคัญสถิติทดสอบ (P-value)	ค่าสถิติวัดความสัมพันธ์ของตัวแปร (VIF)
1 ค่าคงที่	-11.363	4.063		-2.797	0.005	
คะแนนการกำกับดูแลกิจการ	0.989	0.358	0.139	2.766	0.006	1.130
ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ	11.022	1.935	339	5.694	0.000	1.578
ผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควมรวมตำแหน่ง	11.004	2.029	0.339	5.422	0.000	1.739
Adjusted R Square: 0.126 ค่า Durbin-Watson: 1.895 Dependent variable: อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)						

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้

1) การกำกับดูแลกิจการ ความเป็นอิสระของประธานกรรมการและผู้บริหารระดับสูงไม่มีการควมรวมตำแหน่ง มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรวัดค่าโดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Krafft et al. (2013) พบว่าบริษัทที่มีระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือมีการเปลี่ยนแปลงของระดับการกำกับดูแลกิจการ (CGQ index) ที่ดีขึ้นส่งเสริมและผลักดันให้ผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้นไปด้วยโดยวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของและในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ Ammari, Kadria & Ellouze (2014) ค้นพบว่า การ

แบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้บริหารระดับสูงและประธานกรรมการมีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของบริษัทในอัตราที่สูงขึ้น รวมทั้งสร้างความได้เปรียบและสร้างความแข็งแกร่งให้แก่บริษัท ทั้งนี้ เป็นไปได้ว่าบริษัทที่ได้รับการประเมินและมีคะแนนการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับที่สูง จะมีกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีซึ่งเป็นเครื่องมือของกระบวนการควบคุม การติดตามและการตรวจสอบการบริหารงานให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควบคุมและกำกับดูแลตัวแทนหรือผู้บริหารได้อย่างรัดกุม ช่วยลดปัญหาตัวแทนและปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือความขัดแย้งระหว่างตัวการและตัวแทน ตามหลักทฤษฎีตัวแทน (agency theory) รวมทั้งการจัดให้มีประธานกรรมการที่มาจากกรรมการอิสระซึ่งไม่มีหน้าที่ในการจัดการดำเนินงานและไม่มีส่วนได้เสียทางการเงินและการบริหารงาน มีความเป็นอิสระจากการควบคุมของผู้บริหาร และมีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและประธานฝ่ายบริหาร หรือทั้งสองตำแหน่งนี้ไม่เป็นบุคคลเดียวกัน จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการใช้อำนาจตัดสินใจโดยไม่จำกัด ลดปัญหาความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ การบริหาร การวางแผนและกำหนดนโยบายต่าง ๆ จึงมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของบริษัทเป็นหลัก ส่งผลให้ทรัพยากรของบริษัทได้ถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความมั่งคั่งและเพิ่มผลกำไรจากยอดขายและการลงทุนในสินทรัพย์ที่เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. สัดส่วนกรรมการอิสระและขนาดคณะกรรมการบริษัท ไม่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรวัดค่าโดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Bebeji, Mohammed & Tanko (2015) ค้นพบความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างขนาดคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัทวัดค่าจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Bhagat & Black (2002) ซึ่งพบว่าสัดส่วนจำนวนกรรมการอิสระกับผลการดำเนินงานของบริษัทมีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ นั่นคือ บริษัทที่มีความเป็นอิสระของประธานกรรมการมีสัดส่วนของกรรมการอิสระที่สูงกว่าไม่ได้ทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทซึ่งวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) สูงกว่าบริษัทอื่นที่มีสัดส่วนจำนวนกรรมการอิสระอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า ทั้งนี้เป็นไปได้ว่าคุณภาพการตัดสินใจเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการด้านความสามารถในการทำกำไรจากยอดขาย การลดต้นทุนในการบริหารจัดการ การจัดการภาระผูกพันทางการเงินและการจัดการหนี้สินของบริษัทยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมทั้งการนำเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นไปก่อให้เกิดประโยชน์และผลตอบแทนยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การนำเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นไปลงทุนมีความเสี่ยงค่อนข้างสูงแต่ความเสี่ยงดังกล่าวอาจจะเกิดผลตอบแทนหรือไม่ได้มีประสิทธิภาพตามคาดหวัง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควรจะต้องมีปรับตัววัดผลรูปแบบอื่นที่แตกต่างจากงานวิจัยนี้ เช่น เพิ่มตัววัดในมุมมองอื่นของผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้แก่ Stock return, Earning per share: EPS หรือตัววัดอื่นของผลการดำเนินงานทางการเงิน อย่างเช่น มูลค่าของกิจการ (Tobin's Q), มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (Economic value added: EVA) หรือเพิ่มตัววัดผลดำเนินงานในมิติอื่น และทำการศึกษาในกลุ่มธุรกิจอื่น อย่างเช่น กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน กลุ่ม MAI ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งการศึกษาซ้ำโดยการขยายเวลาในการศึกษา เนื่องจากแต่ละช่วงเวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางบัญชีและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการศึกษาวิจัย ทั้งนี้เพื่อสะท้อนถึงผลของระดับการกำกับดูแลกิจการให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ข้อมูลสถิติที่ได้ถูกนำมาใช้อธิบายผลในภาพกว้าง ทั้งนี้การวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งวิธีเชิงปริมาณและคุณภาพเข้าด้วยกัน โดยใช้ทั้งการสำรวจร่วมกับการสนทนากลุ่ม หรือสัมภาษณ์เชิงลึก โดยควรมีการรวบรวมข้อมูลเป็นระยะต่อเนื่อง อันจะทำให้ทราบถึงแนวโน้ม เจาะลึกและบริบททางธุรกิจของบริษัท แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบกันเพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งในภาพกว้างประกอบการวินิจฉัยวิเคราะห์ พิจารณาลักษณะการครอบคลุมทุกประเด็นในทุกมิติธุรกิจ เพื่อนำไปสู่การวางแผน มาตรการ พยากรณ์ อย่างถูกต้องแม่นยำและการนำไปปรับใช้เชิงนโยบาย เชิงกลยุทธ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (2560). รายงานการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย (Corporate Governance Report of Thai Listed Companies 2016). สืบค้นวันที่ 25 มกราคม 2563, จาก <http://www.thai-iod.com>.
- Ammari, A., Kadria, M., & Ellouze, A. (2014). Board structure and firm performance: Evidence from French firms listed in SBF 120. *International Journal of Economics and Financial Issues*. 4(3), 580-590.
- Bebeji, A., Mohammed, A., & Tanko, M. (2015). The effect of board size and composition on the financial performance of banks in Nigeria. *African Journal of Business Management*. 9(16), 590-598.
- Bhagat, S., & Black, B. S. (2002). The non-correlation between board independence and long-term performance. *Journal of Corporation Law*. 27(1), 231-273.
- Clark, T. (2004, May). *Theories of corporate governance: The Philosophical foundations of corporate governance*. London: n.p.

- Coskun Metin & Sayilir Ozlem. (2012). Relationship Between Corporate Governance and Financial Performance of Turkish Companies. **International Journal of Business and Social Science**. 3(14), 59-64.
- Ernst & Young. (2005). **E&Y CG Web Survey**. Retrieved 13 August 2020, from: [http://www.ey.com/Global/content.nsf/Indonesia/services-Business. Risk, Corporate Governance](http://www.ey.com/Global/content.nsf/Indonesia/services-Business.Risk,CorporateGovernance).
- Krafft Jackie et al. (2013). **Corporate Governance, Value and Performance of Firms: New Empirical results on Convergence from a large international database**. Working Paper. University of Nice Sophia Antipolis, France.
- Lama, T. (2012, January). Empirical evidence on the link between compliance with Governance of best practice and firms' operating results. **Australasian Accounting Business and Finance Journal**. 6(5), 63-80.
- Maher M. & Anderson T. (2000). **Corporate Governance: Effect on firm performance and economic growth**. Organization for Economic Co-operation and Development. 16(1), 1-40.
- Ranti, U. O., & Samuel, F. A. (2012). The Effects of Board Size on Financial Performance of Banks: A Study of Listed Banks in Nigeria. **International Journal of Economics and Finance**. 4(2), 260-267.
- Wu, M. C. et al. (2009). **The Effects of corporate governance on firm performance**. Retrieved: 18 March 2015, from: <http://120.107.180.177/1832/9901/099-2-06p.pdf>.

การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
NATURAL DISASTER MANAGEMENT IN THE AREA OF WEANG
SUB-DISTRICT, PHONETHONG DISTRICT, ROI ET PROVINCE

วีรพล พลเยี่ยม¹ พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์² สุริยา ปัญญจิตร³ วรฉัตร วรวิรรณ⁴

Veerapol Pholyiam, Pongsawut Rachjun, Suriya Panyajitr, Warachut Wariwun

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ (1) ศึกษาผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด และ (2) ศึกษาแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเวียงอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ผ่านการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มคือ 1)นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 3) ผู้นำชุมชน และ 4) ประชาชน ผลการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ พบว่าภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในตำบลเวียง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีน้ำท่วมน้ำป่าไหลหลากซึ่งเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากฝนตกหนักเป็นเวลาหลายวัน ส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองและผลกระทบจากเชื้อโรคที่มาจากหลังจากการเกิดภัยพิบัติ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนของผู้ที่ประสบภัย ผลการศึกษาประเด็นแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ พบว่า ประชาชนในชุมชนมีความรู้พื้นฐานในการรับมือกับภัยพิบัติทุกคน แต่เนื่องจากที่เป็นพื้นที่ที่ไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นเป็นเวลานานกว่า 40 ปี ประชาชนจึงไม่มีการเตรียมความพร้อมหรือป้องกันในการรับมือกับภัยพิบัติ แต่ในการเผชิญเหตุภาวะฉุกเฉินประชาชนทุกคนสามารถรับมือได้เป็นอย่างดี การบรรเทาทุกข์ในภาวะฉุกเฉินก็ได้มีภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีบทบาทให้ความช่วยเหลือและให้ค่าชดเชย ค่าสูญเสียโอกาสในการประกอบ

Received: 2020-10-08 Revised: 2021-01-11 Accepted: 2021-01-18

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ; Roi Et Rajabhat University, Thailand ; Email : veerapolpholyiam@gmail.com

² สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด Political Science Program in Political Science, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. E-mail: seat007@outlook.com

³ สาขานิติศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Program in Laws, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

⁴ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Program in Public Administration, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

อาชีพ ส่วนประเด็นการฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้างหลังการเกิดอุทกภัยประชาชนส่วนมากจะฟื้นฟูสภาพภายในบ้าน และมีเทศบาลเข้ามาช่วยเหลือในการฟื้นฟูสภาพชุมชนในส่วนต่างๆ

คำสำคัญ(Keywords): การจัดการ; ภัยพิบัติ; ธรรมชาติ

Abstract

This research article It has research objectives for research 2 items are to study the impact of natural disasters occurring in the Waeng Sub - district, Phonethong District, Roi Et Province. And to study the management of natural disasters in the Waeng Sub - district, Phonethong District Roi Et Province To collect information from key informants who are target groups 4 Groups are 1) President of the Sub - district Administrative Organization 2) Deputy Chairman of the Sub - district Administrative Organization 3) Community Leader and 4) People. The results of the study on the impact of natural disasters showed that the natural disasters that occurred in Waeng sub - district, Phonethong district, Roi et province were flooded with flooded forests. It is a natural disaster that is caused by heavy rain for a time. Many days it affects the body, mind, property, economy, society, politics and government. And the effects of pathogens that come after the disaster As well as affecting the lives of the population of the affected people. The results of the study on natural disaster management guidelines found that people in the community have basic knowledge on how to deal with all disasters. However, as an area where disasters have not occurred for more than 40 years, people have not prepared or prevented disaster preparedness. But in the face of an emergency, all people can cope well. Emergency relief has various sectors. To play a helping role And provide compensation Loss of career opportunities As for rehabilitation and post-flood restoration, most people will restore the condition of their homes and municipalities. To assist in the rehabilitation of the community in various parts

Keywords: Management; Disaster; Nature

บทนำ (Introduction)

องค์การสหประชาชาติ คาดว่าในปี พ.ศ. 2593 ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 9,600 ล้านคน และ 19,000 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2643 จากปัจจุบันที่มีประชากรอยู่ 7,200 ล้านคน ซึ่งจะทำให้ความต้องการสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต ในโลกยุคปัจจุบันมีสูงมากขึ้น ประกอบกับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเติบโตทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การค้าและการ

ลงทุน จึงต้องมีการแข่งขันและการขยายตัวตามเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งผลที่ตามมาคือทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ถูกใช้อย่างรวดเร็วและฟุ่มเฟือย การพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่ไม่คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรลดลง จึงเป็นเหตุให้ระบบนิเวศถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง จากปัญหาดังกล่าวนี้อาจทำให้เกิดผลกระทบจากธรรมชาติเพราะความเสียหายที่มนุษย์เป็นคนก่อและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทำให้เกิดภัยพิบัติ ส่งผลต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม (Department of National Disaster Prevention and Mitigation, 2013) ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของสังคมมนุษย์ในวงกว้าง เกิดความเสียหาย ต่อชีวิตทรัพย์สิน ระบบเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เกินขีดความสามารถที่จะบริหารจัดการได้ จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นในระดับชาติและนานาชาติ (World Health Organization, 2008) ตั้งแต่ปีค.ศ.2003 - 2012 ศูนย์วิจัย และระบาด วิทยาต้านภัยพิบัติ พบรายงานการเกิดภัยพิบัติทั่วโลกทั้งสิ้น 6,699 ครั้ง มีผู้เสียชีวิตจากภัยพิบัติ 1,149,920 ราย ผู้ได้รับผลกระทบ 2,167,404 ราย คิดมูลค่าความเสียหาย 1,571,681 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ (International Federation of Red Cross & Red Crescent Societies, 2013)

ประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย เป็นพื้นที่ที่มีอัตราการเกิดภัยพิบัติสูงสุดในโลก และตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงและเกินความคาดหมาย เนื่องจากอุณหภูมิของน้ำทะเลระหว่างสองมหาสมุทรมีความแตกต่างกัน ทำให้ต้องมีการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการรับมือมากขึ้น เพราะไม่สามารถลอกเลียนแบบการรับมือแบบเดียวกับภูมิภาคอื่นได้ ดังเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นไห่เยี่ยนหรือไต้ฝุ่นโยลันดาที่พัดขึ้นฝั่งของประเทศฟิลิปปินส์ ระดับความเร็วลมสูงสุดตามค่าเฉลี่ย 1 นาที ที่ 315 กม./ชม. ทำให้พายุไต้ฝุ่นไห่เยี่ยน เป็นพายุหมุนเขตร้อนที่มีความรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ที่ได้พัดขึ้นฝั่ง ส่งผลให้มีผู้ได้รับผลกระทบและไร้ที่อยู่อาศัยประมาณ 11 ล้านคน (Department of National Disaster Prevention and Mitigation, 2013) สถิติภัยพิบัติย้อนหลังของประเทศไทย พบว่าช่วงปี พ.ศ.2532 - 2555 เกิดอุทกภัยมากกว่า 40,000 ครั้ง วาตภัย 36,024 ครั้ง ดินโคลนถล่ม 35 ครั้ง และสึนามิ 1 ครั้ง ซึ่งภัยพิบัติที่พบมากในประเทศไทยคือ ภัยพิบัติธรรมชาติที่เกิดตามฤดูกาล ทำให้การเตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติขนาดใหญ่มีค่อนข้างน้อย (Thai Health Project, 2013) จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าภัยพิบัติมีอุบัติการณ์การเกิดและทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติอย่างมากมายมหาศาล หน่วยงานภาครัฐและเอกชนของประเทศไทยเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการภัยพิบัติ หลังจากเกิดภัยพิบัติสึนามิในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งถือเป็นภัยธรรมชาติที่รุนแรงที่สุดที่เคยเกิดขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากกว่า 30,000 ล้านบาท (National Economic and Social Development Board, 2011) รัฐได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นกฎหมายหลัก ในการบริหารจัดการเมื่อเกิดภัยพิบัติ (National Disaster Prevention and Mitigation Committee, 2010) อีกทั้งผลพวงจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่าง

ต่อเนื่องในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ดัชนีการก่อการร้ายระดับโลก (Global Terrorism Index) จัดลำดับประเทศไทย อยู่ในลำดับที่ 8 จาก 158 ทั่วโลก สร้างความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน (Thai Health Project, 2013)

ภัยพิบัติต่าง ๆ ในประเทศไทยได้เกิดเพิ่มมากขึ้นและทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งเหตุภัยพิบัติ สึนามิ ดินโคลนถล่ม ไฟไหม้ป่า น้ำท่วมจากเหตุฝนตกมาก น้ำล้นเขื่อน น้ำป่าไหลหลาก พายุพัดถล่มบ้านเรือน รวมทั้งภัยพิบัติจากเหตุความรุนแรงทางการเมืองและสังคม เป็นต้น ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับชีวิต และทรัพย์สินอย่างประเมินค่ามิได้ ภัยพิบัติจึงมิใช่เรื่องไกลตัวสำหรับคนไทยอีกต่อไป (การจัดการภัยพิบัติโดยเครือข่ายชุมชนเป็นแกนหลัก, 2562 : ออนไลน์)

สถานการณ์สาธารณภัยในปัจจุบันมีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้น ภัยพิบัติหมายถึง สถานการณ์วิกฤตซึ่งขยายวงกว้างเกินกว่าที่กำลังของมนุษย์จะสามารถรับมือได้ ดังนั้น จึงไม่มีระบบที่สมบูรณ์ที่จะใช้ในการป้องกันภัยพิบัติได้ ภัยพิบัติอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ ภัยพิบัติอันเกิดจากธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ดินถล่ม และภัยพิบัติอันเกิดจากน้ำมือมนุษย์ เช่น สงคราม ระเบิด สารเคมีรั่ว (ปรัชญาสวัสดิการและประยุกต์, 2555 : ออนไลน์)

ในวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ได้เกิด “พายุโพดุล” ประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามันภาคใต้และอ่าวไทยมีกำลังแรง และพื้นที่ต่ำบดบัง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นหนึ่ง ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจาก “พายุโพดุล” เพราะเป็นที่ราบเชิงเขา ดินเป็นดินปนทราย มีแหล่งน้ำไหลผ่านคือแม่น้ำยั้ง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยเกิดน้ำป่าไหลหลากหรือน้ำท่วมในรอบ 40 ปี แต่ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน พ.ศ.2562 ได้เกิดฝนตกหนักติดต่อกันหลายวันจึงทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันประชาชนได้รับความเสียหาย อย่างหนักจากภัยพิบัติในครั้งนี้และองค์กรหรือหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือประชาชนเป็นอันดับแรกคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทภารกิจในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภัยเป็นลำดับแรกก่อนที่จะหน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 มาตรา 20 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2554 ได้กำหนดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่อำนาจการควบคุมปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินและเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นโดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมและสั่งการ เพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุ และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยหลังจากสถานการณ์สิ้นสุดลง

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เกิดและการจัดการภัยพิบัติในเขตพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา ผู้วิจัยคิดว่าจะสามารถช่วยให้ประชาชนนำไปเป็นแนวทางในการจัดการภัยพิบัติรับมือภัยพิบัติ เพื่อลดผลกระทบและความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นอีกในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

การศึกษานี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษานี้ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตด้านประชากร

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความ และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 16 คน ประกอบด้วย 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน 2) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน 3) ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน และ 4) ประชาชน จำนวน 11 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความ และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 16 คน ประกอบด้วย 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน 2) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน 3) ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน และ 4) ประชาชน จำนวน 11 คน

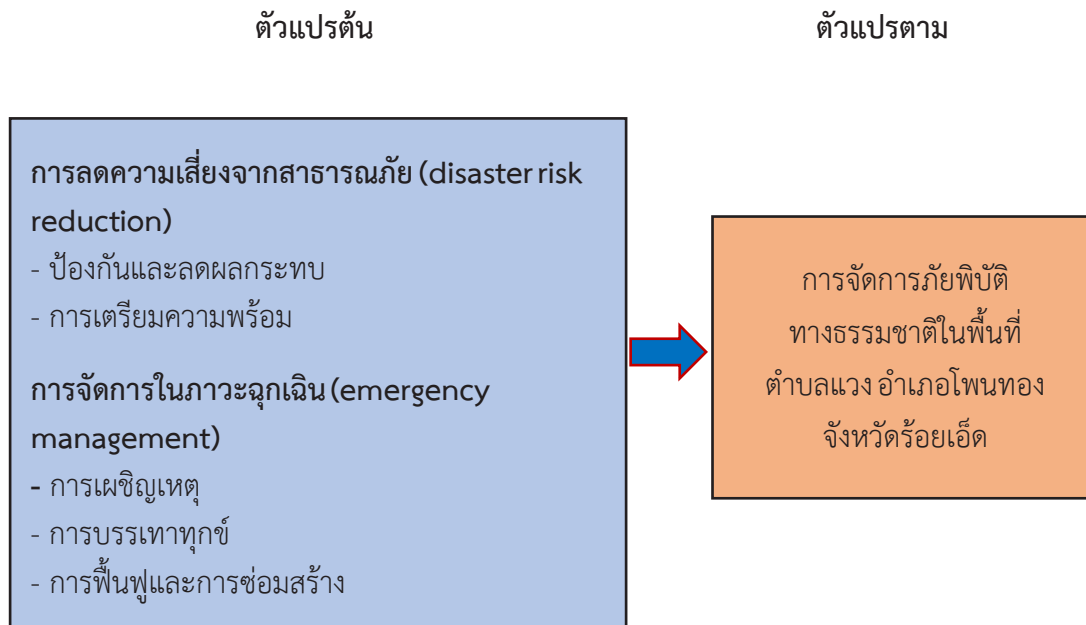
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด” สิ่งที่ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) โดยมีกรอบวิเคราะห์ตามประเด็นที่จะทำการศึกษาซึ่งทำการสังเคราะห์จากกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยซึ่งอยู่ภายใต้ประเด็นการวิจัย ดังนี้คือ

1. ประเด็นผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ประเด็นแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

4. กรอบการวิเคราะห์การวิจัย

กรอบการวิเคราะห์การวิจัย “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยจึงใช้กรอบการวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการสาธารณภัยของประเทศไทยของ ซึ่งแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558 เสนอเป็นหลักการว่า “การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณะ” โดยเขียนให้เป็นแผนภาพ ดังนี้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์แยกแยะเป็นประเด็นต่างๆ โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษาและตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่รวบรวมประเด็นได้อย่างมีระบบ นอกจากนี้ผลจากการสัมภาษณ์ก็นำมาประกอบการวิเคราะห์เพื่อให้ผลของการวิเคราะห์มีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น

ผลการวิจัย (Study Results)

1. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเด็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้คือ

ประเด็นผลกระทบต่อร่างกายและชีวิตจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบล
แวงอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ภัยพิบัติทางธรรมชาติมักจะก่อให้เกิดความสูญเสียแก่
ร่างกายและชีวิตตั้งแต่เล็กน้อย จนถึงขั้นเสียชีวิตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรุนแรงและลักษณะของการเกิด
ภัยพิบัติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติไม่มีผู้ที่
ได้รับบาดเจ็บ และไม่มีผู้ที่เสียชีวิตในภัยพิบัติน้ำหลากที่ไหลเข้าท่วมบ้านเรือน เนื่องจากประชาชน
ในพื้นที่สามารถอพยพขึ้นที่สูงได้ทันเวลา และส่วนมากจะเป็นผลกระทบในเรื่องทรัพย์สินของ
ประชาชนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด

ประเด็นผลกระทบต่อจิตใจจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอ
โพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนมีความรู้สึกคิดมาก มีความเครียด เกิดความวิตกกังวลใน
จิตใจทำให้เกิด การตกใจ เสียใจ วิตกกังวล จากการสูญเสียสิ่งต่างๆ ไป บางรายอาจสูญเสีย
ทรัพย์สินทั้งหมด และรวมไปถึงประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้สึกกลัวเมื่อเห็นเหตุการณ์ที่ภัยพิบัติ
เกิดขึ้น เนื่องจากพื้นที่ตำบลแวง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นมาเป็น
เวลานาน นั้นจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกกลัวต่อภัยพิบัติที่เกิดขึ้น

ประเด็นผลกระทบที่เกิดจากเชื้อโรค หลังการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง
อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนไม่ได้รับผลกระทบจากเชื้อโรคที่มากับน้ำที่ไหลเข้า
ท่วมบ้านเรือน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ไม่ได้ลงน้ำ บวกกับน้ำท่วมในครั้งนี้เป็นน้ำป่าไหลหลากที่
ไหลเข้าท่วม เป็นเวลาประมาณ 30 ชั่วโมง น้ำก็ลดลงอย่างมากจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่มีผู้
ได้รับผลกระทบจากเชื้อโรคที่มากับน้ำในครั้งนี้ แต่เชื้อโรคที่มากับน้ำก็ยังมีอยู่ไม่ใช่จะไม่มีเพราะ
น้ำนั้นมาจากคลองที่อยู่ติดกับตลาดสดย่อมมีเชื้อโรคอยู่แล้ว

ประเด็นผลกระทบของการสูญเสียทรัพย์สินที่อยู่อาศัย ที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ
ในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มีประชาชนได้รับผลกระทบทุกครัวเรือน
แต่ประชาชนบางส่วนได้รับความเสียหายจากการที่ต้องสูญเสียทรัพย์สินเป็นจำนวนมากทรัพย์สินที่
เสียหายส่วนมากก็จะเป็นในเรื่องของสินค้าที่นำมาวางจำหน่ายเพราะพื้นที่ตรงนี้เป็นแหล่งการค้าจึง
ทำให้ทรัพย์สินส่วนมากจะเป็นสินค้า รวมไปถึงสิ่งของที่อยู่ในบ้านของผู้ประสบภัยก็ได้รับความ
เสียหาย เนื่องจากภัยพิบัติน้ำท่วมในครั้งนี้เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน จึงทำให้ประชาชนส่วนมากได้รับผล
กระทบของการสูญเสียทรัพย์สินในครัวเรือน

ประเด็นผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจหลังจากการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่
ตำบลแวง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจหลังจากการเกิด
อุทกภัย กิจกรรมต่างๆ จะไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม การค้า
ขาย อาจถูกหยุดชะงักการดำเนินการทำให้ผู้ที่ประสบภัยพิบัติไม่มีรายได้และได้รับความเดือดร้อน
จากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ประชาชนในพื้นที่
ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ผู้ประสบภัยประกอบอาชีพหลักคือการ
ค้าขาย เมื่อหลังจากการเกิดภัยพิบัติทำให้เศรษฐกิจของครัวเรือน ลดระดับลง สาเหตุเกิดจากที่

ผู้ประสบภัยได้รับผลกระทบจากการที่ต้องสูญเสียทรัพย์สินซึ่งเป็นสินค้าที่นำมาจำหน่าย จึงจำเป็นต้องซื้อสินค้าชุดใหม่เพื่อที่จะนำมาจำหน่ายต่อไป แต่ผู้ประกอบการบางท่านไม่มีต้นทุน ที่จะซื้อสินค้าเข้ามาจำหน่าย จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการที่จะทำให้กลับมามีรายได้เหมือนเดิม

ประเด็นผลกระทบทางการเมือง การปกครองจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลแวง อำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เมื่อเกิดภัยพิบัติหน่วยงานภาครัฐต่างๆ มีหน้าที่ในการบรรเทาสาธารณภัย จะต้องรีบเข้าไปดำเนินการช่วยเหลือให้ทันกับเหตุการณ์ ถ้าประชาชนไม่ได้รับการดูแลก็อาจจะเกิดความรู้สึกไม่ดีต่อหน่วยงานภาครัฐ อาจมีกลุ่มบุคคลฉวยโอกาสโฆษณาชวนเชื่อกับผู้ประสบภัยผลกระทบทางการเมือง การปกครอง จากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลแวง อำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ประชาชนในพื้นที่ที่ไม่มีผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์จากการเกิดอุทกภัยในครั้งนี้ เนื่องจากทั้งประชาชนทุกคนกับหน่วยงานต่างๆ ก็ทำงานกันอย่างเต็มความสามารถเพื่อเข้าช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย

2. แนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเด็นแนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นสำคัญดังนี้คือ

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster risk reduction)

ประเด็นแนวทางการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย ในพื้นที่ตำบลแวง อำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยไม่ได้มีการเตรียมการป้องกันเพื่อที่จะลดผลกระทบของอุทกภัยที่เกิดขึ้นเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นมาเป็นเวลานานประมาณ 40 ปี ทำให้ประชาชนไม่คาดคิดว่าจะมีการเกิดอุทกภัยเกิดขึ้น และประชาชนจึงไม่มีการป้องกันใดๆ เพื่อที่จะลดผลกระทบ

ประเด็นแนวทางการเตรียมความพร้อมในการรับมือสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลแวง อำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมไม่ได้มีการประกาศเตรียมความพร้อมในการรับมือของอุทกภัยของผู้นำชุมชน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นมานานประมาณ 40 ปี ทำให้ผู้นำชุมชน ไม่มีการประกาศเตือน อีกทั้งยังเป็นอุทกภัยที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน ประชาชนผู้ประสบภัยจึงไม่มี การเตรียมการที่จะซื้อสิ่งของที่อำนวยความสะดวก เช่น ข้าวสารอาหารแห้ง ยา รักษาโรค สิ่งของต่างๆ เพื่อที่จะรับมือภัยพิบัติ

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency management)

ประเด็นแนวทางการเผชิญเหตุในภาวะฉุกเฉินของประชาชนในพื้นที่ตำบลแวง อำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยในพื้นที่ได้ทำการยกของที่สำคัญ และสิ่งของที่สามารถยกได้ขึ้นไปบนบ้านหรือชั้นสองของที่อยู่อาศัย เพื่อที่จะทำให้ผลกระทบที่เกิดจากการสูญเสียทรัพย์สินน้อยที่สุด ส่วนของที่ไม่สามารถยกหรือเคลื่อนที่ได้ และของที่ไม่สามารถเก็บได้ทันเวลาก็ต้องปล่อยให้เสียหาย

ประเด็นแนวทางการบรรเทาทุกข์ในภาวะฉุกเฉินของประชาชนในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ได้มีหน่วยงานหน่วยงานภาครัฐต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือ รวมไปถึงเจ้าหน้าที่จากจิตอาสา มูลนิธิ เข้ามาช่วยเหลือประชาชนผู้ที่ประสบภัยน้ำท่วมได้มีการแจกถุงยังชีพ ข้าวสารอาหารแห้ง น้ำดื่ม ยารักษาโรคกับประชาชนที่ประสบภัย และมีคุณบิณฑ์ บรรลือฤทธิ์ เข้ามาให้การช่วยเหลือค่าครองชีพเบื้องต้นให้กับผู้ประสบภัยน้ำท่วม

การฟื้นฟู (Recovery build back better and safer)

ประเด็นแนวทางการฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้างหลังการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในพื้นที่ส่วนมากจะฟื้นฟูสภาพภายในบ้านเรือน ซึ่งจะเป็นการฟื้นฟูในด้านการทำความสะอาดภายในบ้านที่บริเวณมีน้ำขัง โคลนตมซึ่งมากับน้ำ มีการซ่อมแซมส่วนที่เสียหายรวมไปถึงทรัพย์สินต่างๆ ภายในบ้านที่ได้รับความเสียหาย ทั้งที่สามารถซ่อมแซมได้ก็ต้องดำเนินการเพื่อนำกลับมาใช้งานใหม่ได้ ส่วนทรัพย์สินที่ไม่สามารถซ่อมแซมได้ก็จำเป็นต้องทิ้งแล้วซื้อใหม่เพื่อใช้งาน ขณะเดียวกันจะมีหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือเทศบาลตำบลโพธารองมาทำการสำรวจที่มีความสกปรก ส่วนประเด็นการซ่อมแซมบ้านเรือนนั้น ประชาชนไม่ได้มีการซ่อมแซมบ้านเรือน เพราะไม่ได้ได้รับความเสียหายใดๆ

อภิปรายผลการศึกษา (Research Discussion)

จากการศึกษา “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด” มีข้อค้นพบที่น่าสนใจการอภิปรายผล ดังนี้คือ

1. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลกระทบต่อร่างกายและชีวิตจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บ และไม่มีผู้เสียชีวิตในภัยพิบัติน้ำหลากที่ไหลเข้าท่วมบ้านเรือน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่สามารถอพยพขึ้นที่สูงได้ทันเวลา และส่วนมากจะเป็นผลกระทบในเรื่องทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ผลกระทบต่อร่างกายและชีวิต หมายถึง ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นมักจะก่อให้เกิดความสูญเสีย แก่ร่างกายและชีวิต ตั้งแต่เล็กน้อย จนถึงขั้นเสียชีวิตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรุนแรงและลักษณะของการเกิดภัยพิบัติ

ผลกระทบต่อจิตใจจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนมีความรู้สึกคิดมาก มีความเครียดเกิดความวิตกกังวลในจิตใจ และรวมไปถึงประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้สึกกลัวเมื่อเห็นเหตุการณ์ที่ภัยพิบัติเกิดขึ้น เนื่องจากพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นมาเป็นเวลาเกือบ 40 ปี นั้นจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกกลัวต่อภัยพิบัติที่เกิดขึ้นตรงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

กรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ผลกระทบต่อจิตใจ หมายถึง ภัยพิบัติทำให้เกิดการตกใจ เสียใจ วิตกกังวล จากการสูญเสียสิ่งต่างๆ ไป บางรายอาจสูญเสียทรัพย์สินทั้งหมดจากไฟไหม้

ผลกระทบที่เกิดจากเชื้อโรค หลังการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอน้ำโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนไม่ได้รับผลกระทบจากเชื้อโรคที่มากับน้ำที่ไหลเข้าท่วมบ้านเรือน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ไม่ได้ลงน้ำ บวกกับน้ำท่วมในครั้งนี้เป็นน้ำป่าไหลหลากที่ไหลเข้าท่วมเป็นเวลาประมาณ 30 ชั่วโมง น้ำก็ลดลงอย่างมากจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่มีผู้ได้รับผลกระทบจากเชื้อโรคที่มากับน้ำในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ผลกระทบที่เกิดจากเชื้อโรค หมายถึง ภัยพิบัติที่เกิดจากเชื้อโรค หรือเกิดจากแมลงและสัตว์ ได้แก่ เช่น หนูนา ตั๊กแตน มีเป็นจำนวนมาก

ผลกระทบของการสูญเสียทรัพย์สินที่อยู่อาศัย ที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอน้ำโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ มีประชาชนได้รับผลกระทบทุกครัวเรือน แต่ประชาชนบางส่วนได้รับความเสียหายจากการที่ต้องสูญเสียทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากภัยพิบัติน้ำท่วมในครั้งนี้เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน จึงทำให้ประชาชนส่วนมากได้รับผลกระทบของการสูญเสียทรัพย์สินในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ผลกระทบของการสูญเสียทรัพย์สินที่อยู่อาศัย หมายถึง การเกิดภัยพิบัติแต่ละครั้ง นอกจากผู้ประสบภัยจะเกิดผลกระทบต่อร่างกายแล้วผลกระทบที่เกิด มาพร้อมกันก็คือ สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผู้ประสบภัยบางครั้งพบว่า ผู้ประสบภัยสูญเสียทุกสิ่งตั้งแต่ที่อยู่อาศัย ที่ดินในการประกอบอาชีพ ไร่นา ปศุสัตว์ต่างๆ เครื่องมือในการประกอบอาชีพ เงินทอง เครื่องประดับ เครื่องนุ่งห่ม ซึ่งความสูญเสียต่างๆ เหล่านี้ จะส่งผลกระทบทางด้านจิตใจของผู้ประสบภัย

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจหลังจากการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอน้ำโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ผู้ประสบภัยประกอบอาชีพหลักคือการค้าขาย เมื่อหลังจากการเกิดภัยพิบัติทำให้เกิดเศรษฐกิจของครัวเรือนตกต่ำลง สาเหตุเกิดจากที่ผู้ประสบภัยได้รับผลกระทบจากการที่ต้องสูญเสียทรัพย์สิน ซึ่งทรัพย์สินที่เสียจะเป็นในเรื่องของสินค้าที่จะนำมาจำหน่าย จึงจำเป็นต้องซื้อสินค้าเข้ามาใหม่เพื่อที่จะค้าขายต่อไปซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ขณะเกิดภัยพิบัติ เช่น อุทกภัย การจลาจล สงคราม กิจกรรมต่างๆ จะไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม อาจถูกทำลายต้องหยุดชะงักการดำเนินการ การคมนาคม ถูกตัดขาด การขนส่งสินค้าหยุดชะงัก สินค้าขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้นผู้มีรายได้น้อยจะได้รับความเดือดร้อน การส่งต่อสินค้าไปขายต่างประเทศหยุดชะงัก และส่งผลกระทบโดยรวมต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ผลกระทบทางการเมือง การปกครองจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอน้ำโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ประชาชนในพื้นที่ไม่มีผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์จากการเกิดอุทกภัยในครั้งนี้ เนื่องจากทั้งประชาชนทุกคนและหน่วยงานต่างๆ ก็ทำงาน

กันอย่างเต็มความสามารถเพื่อเข้าช่วยเหลือประชาชนผู้ที่ประสบภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (2550) ผลกระทบทางการเมืองการปกครอง หมายถึง เมื่อ เกิดภัยพิบัติหน่วยงานภาครัฐต่างๆ มีหน้าที่ในการบรรเทาสาธารณภัย จะต้องรีบเข้าไปดำเนินการ ช่วยเหลือให้ทันกับเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ ถ้าประชาชนไม่ได้รับการดูแล และไม่ได้รับการ ช่วยเหลือจากรัฐ จะทำให้ประชาชนรู้สึกถูกทอดทิ้ง เกิดความรู้สึกไม่ติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ อาจมี กลุ่มบุคคลฉวยโอกาสโฆษณาชวนเชื่อกับผู้ประสบภัยทำให้เกิดปัญหาตามมาภายหลังได้

2. แนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster risk reduction)

แนวทางการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย ในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนผู้ประสบภัยไม่ได้มีการเตรียมการป้องกันเพื่อที่จะลดผลกระทบ ของอุทกภัยที่เกิดขึ้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นมาเป็นเวลานานประมาณ 40 ปี ทำให้ ประชาชนไม่คาดคิดว่าจะมีการเกิดอุทกภัยที่เกิดขึ้น ประชาชนจึงไม่มีการป้องกันเพื่อที่จะลด ผลกระทบของภัยพิบัติน้ำท่วมในครั้งนี้

แนวทางการเตรียมความพร้อมในการรับมือสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนผู้ประสบภัยน้ำท่วมไม่ได้มีการประกาศเตรียมความพร้อม ในการรับมือของอุทกภัยของผู้นำชุมชน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นมานานประมาณ 40 ปี ทำให้ผู้นำชุมชนไม่มีการประกาศเตือนบอกกับเป็นอุทกภัยที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหันประชาชน ที่ประสบภัยจึงไม่มีการเตรียมการที่จะซื้อสิ่งของที่อำนวยความสะดวก กับข้าวสารอาหารแห้ง ยา รักษาโรค สิ่งของต่างๆ เพื่อที่จะรับมือภัยพิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558 การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย หมายถึง เป็น การลดโอกาส ที่จะได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์และการจัดการ กับปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อลดความล่าช้า ลดปัจจัยที่ทำให้เกิด ความประมาท และเพิ่มศักยภาพของบุคคล ชุมชน และสังคมให้เข้มแข็งในการจัดการปัญหาใน ปัจจุบัน รวมถึงป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency management)

แนวทางการเผชิญเหตุในภาวะฉุกเฉินของประชาชนในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนผู้ประสบภัยในพื้นที่ได้ทำการยกของที่สำคัญ และของที่สามารถ ยกได้ขึ้นไปบนบ้านหรือชั้นสองของที่อยู่อาศัย เพื่อที่จะทำให้ผลกระทบที่เกิดจากการสูญเสีย ทรัพย์สินน้อยที่สุดส่วนทรัพย์สินที่ไม่สามารถยกหรือเคลื่อนที่ได้และที่ไม่สามารถเก็บได้ทันเวลาก็ ต้องปล่อยให้เสียหาย

แนวทางการบรรเทาทุกข์ในภาวะฉุกเฉินของประชาชนในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ได้มีหน่วยงานหน่วยงานภาครัฐ คนจากจิตอาสา มูลนิธิ เข้ามาช่วยเหลือ

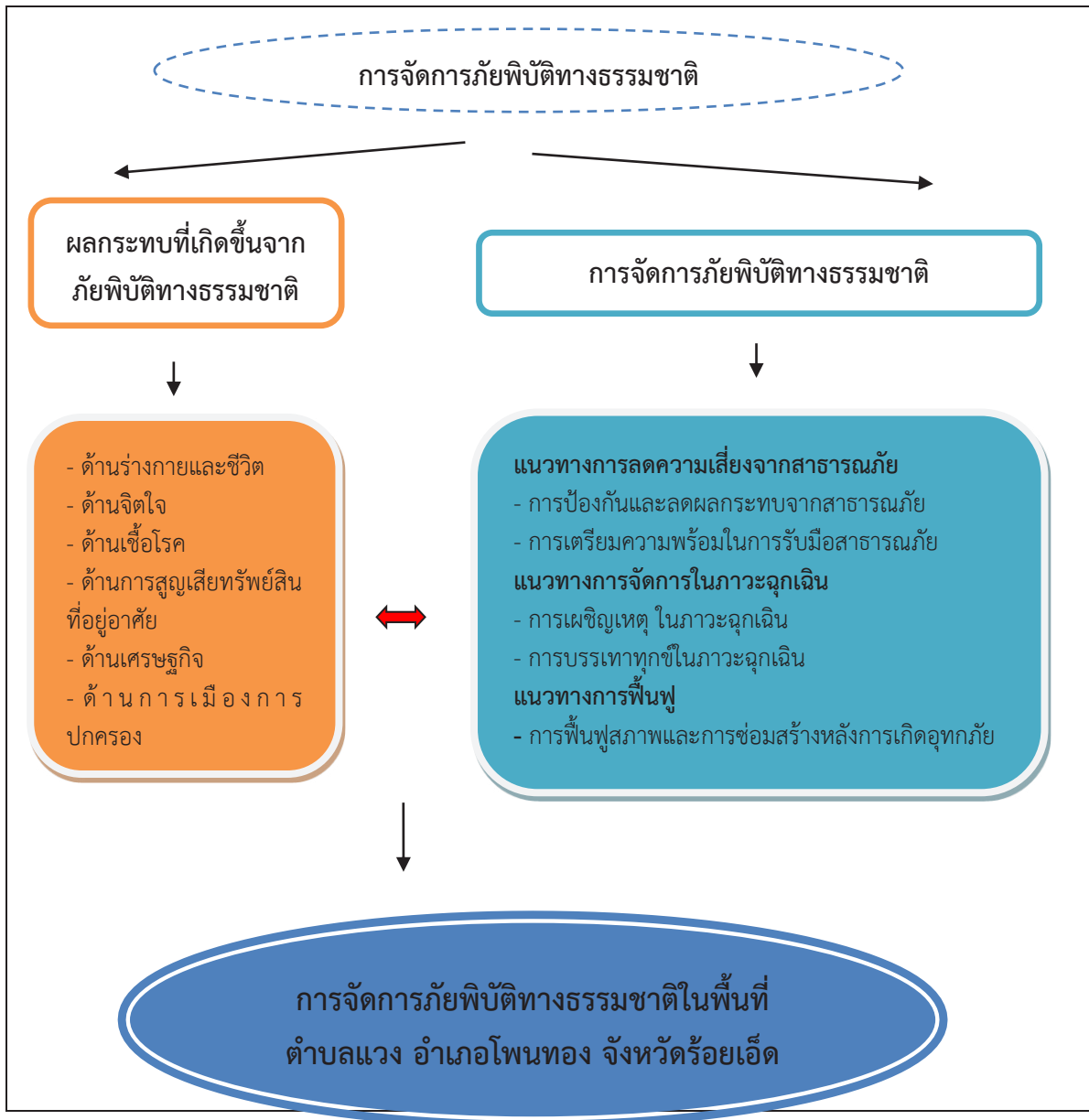
ประชาชนผู้ที่ประสบภัยน้ำท่วมได้มีการแจกถุงยังชีพ ข้าวสารอาหารแห้ง น้ำดื่ม ยารักษาโรคกับประชาชนที่ประสบภัย และมีคุณบิณฑ์ บรรลือฤทธิ์ ช่วยเหลือแจกเบียร์ยังชีพให้กับผู้ประสบภัยน้ำท่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558 หมายถึง การจัดการในภาวะฉุกเฉิน เป็นการเผชิญเหตุและ จัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โดยการจัดระบบ การจัดการทรัพยากร และการกิจควมรับผิดชอบ เพื่อเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงลดความสูญเสียที่จะมีต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทรัพยากร สภาพแวดล้อมสังคม และประเทศให้มีผลกระทบน้อยที่สุด

การฟื้นฟู (Recovery build back better and safer)

แนวทางการฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้างหลังการเกิดอุทกภัยในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ ประชาชนส่วนมากจะฟื้นฟูสภาพภายในบ้าน ซึ่งจะเป็นการฟื้นฟูในด้านการทำความสะอาดภายในบ้านที่มีน้ำขัง โคลนที่มากับน้ำ และจะหน่วยงานจากเทศบาลมาดำเนินการล้างถนนที่สกปรก ส่วนด้านการซ่อมแซมบ้านเรือนนั้นประชาชนไม่ได้มีการซ่อมแซมบ้านเรือน เพราะไม่ได้รับความเสียหายใดๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558 การฟื้นฟูสภาพ หมายถึง เป็นการปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิตและสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นและปลอดภัยกว่าเดิม

องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่ตำบลแวง อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด” ได้องค์ความรู้ใหม่สู่การจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ ดังนี้คือ

ข้อเสนอแนะการศึกษา (Study Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ควรให้ความสำคัญในการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติในทุกพื้นที่ แม้ว่าพื้นที่ตรงนั้น จะไม่มีภัยพิบัติเกิดขึ้นมาก่อนก็ตาม รัฐและประชาชนควรระวังทุกครั้งเมื่อมีฝนตกหนัก ลมพัดแรง เป็นต้น

1.2 ประชาชนควรมีความรู้ในการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยการที่รัฐบาลควรลงพื้นที่ไปให้ความรู้กับการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติในทุกพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เพื่อที่จะได้รับรู้ที่มาหรือสาเหตุของภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น ภัยธรรมชาติทางน้ำ ภัยแล้ง ภัยธรรมชาติทางลม ภัยธรรมชาติทางไฟ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาว่ามีแนวโน้มที่จะทำให้ผู้ประสบภัยที่ได้รับผลกระทบของภัยพิบัติทางธรรมชาติครั้งนี้แล้ว ครั้งต่อไปผู้ประสบภัยจะได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติมากขึ้นหรือน้อยลง

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2558). การจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย : แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.disaster.go.th/th/qvote-questionnaire-28/>. [21 ธันวาคม 2563]
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dla.go.th/index.jsp>. [19 ธันวาคม 2563]
- ปฐมาภรณ์ บุษปธำรง. (2555). การจัดการภัยพิบัติ : ปรัชญาสวัสดิการและประยุกต์. กรุงเทพฯ : สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง.
- กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2550). ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.disaster.go.th/th/qvote-questionnaire-28/>. [24 ธันวาคม 2563]
- มูลนิธิชุมชนไท. (2560). การจัดการภัยพิบัติโดยเครือข่ายชุมชนเป็นแกนหลัก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.chumchonhai.or.th/data-disaster>. [25 ธันวาคม 2563]
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. (2562). การเรียนรู้และอยู่รอดของชุมชนจากภัยพิบัติ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://siamrath.co.th/n/23277>. [24 ธันวาคม 2563]
- Department of National Disaster Prevention and Mitigation. (2013). **Reducing risk from disaster**. Bangkok : The Agricultural Cooperative Publishing House of Thailand.
- International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. (2013). **World Disasters Report 2013: Focus on technology and the future of humanitarian action**. Geneva, Switzerland : International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies.

Thai Health Project. (2013). **Thai Health 2013**. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University.

World Health Organization. (2008). **Humanitarian Health Action**. Retrieved July 28, 2012, from <http://www.who.int/hac/about/definitions/en/>

การศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงาน
ตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา:
การประยุกต์ใช้แนวคิด CONSEQUENTIAL VALIDITY
A STUDY OF INTEGRITY AND TRANSPARENCY ASSESSMENT OF SCHOOL
LEVEL: AN APPLICATION OF CONSEQUENTIAL VALIDITY CONCEPT

ธัญญา สุปโคกลง¹ ธัญรัตน์ ชิดไธสง²
Thananya Subkhoksung, Thanyarat Chidthaisong

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด Consequential validity 4 ด้าน ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ความมีประโยชน์ ผลกระทบ และการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธีแบบการตรวจสอบความตรงของข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยคือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 340 คน ในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา และได้รับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส จำนวน 21 โรงเรียน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ตารางวิเคราะห์เชิงตรรกะ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกภาคสนาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.8 มีตำแหน่งครู ร้อยละ 84.4 อายุราชการมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 35.6 และปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป ร้อยละ 42.10 ผลการศึกษาการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด Consequential validity โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานภายใต้กรอบของคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านความมีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางาน มุ่งปฏิบัติหน้าที่ที่แสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์ ความสุจริต รับผิดชอบและมีวินัยในการทำงาน ด้านผลกระทบ อยู่ในระดับมาก

Received: 2020-10-01 Revised: 2020-11-14 Accepted: 2020-11-15

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา Graduate school Nakhon Ratchasima Rajabhat University. E-mail: manit.a@nrru.ac.th

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบ กฎหมาย เป็นกรอบการทำงาน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานโดยคำนึงถึงกฎ ระเบียบ ส่วนด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย กลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดนโยบายในการทำงานตามกรอบการปฏิบัติงานเดิม ไม่ได้นำแนวคิดการปฏิบัติงานตามโครงการมาใช้อย่างชัดเจนในระดับนโยบาย

คำสำคัญ (Keywords): ผลต่อเนื่องที่ตามมา; การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส; โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา

Abstract

This purposes of research to study the results of the evaluation of moral and transparency on the implementation of the project to strengthen moral, ethics and good governance at the school level. By applying the concept Consequential validity the consisted of reliability, Usefulness, of impact, policy decisions. The research group consisted of 340 administrators, teachers and educational personnel in educational institutions who participated in the project of building moral, ethics and good governance at the school level. In addition, 21 schools were assessed for merit and transparency using a specific selection method. Research tools include questionnaires, logical framework. Semi-project interview form And field note were analyzed using descriptive statistics. And analysis of descriptive analysis. The research results were found that. The research group consisted were female, 68.8%, with teacher positions, 84.4%, civil service age more than 20 years, 35.6%, general administrative work 42.10%. Study results of moral and transparency in the implementation of the moral and ethical building project and good governance at the educational institution level By applying the concept Consequential validity the consisted of reliability of overall and each aspect is at a high level in every aspect. The mean is descending as follows: The target group creates awareness and develops oneself to work within the framework of morality and transparency. The benefit is useful at a high level. The target group uses the evaluation results in job development and focus on duties that demonstrate integrity honesty responsibility and discipline for work. The effect was at a high level. The target group operates by adhering to legal rules as a framework. There has been a change in working methods with due regard to rules and regulations, as well as policy decisions. The target group abides by the policy of working according to the original framework.

They did not clearly enforce the project implementation concepts at the policy level.

Keywords: Consequential validity; Integrity and transparency assessment, Project to strengthen moral ethics and good governance at the school level

บทนำ (Introduction)

ความโปร่งใสเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจและมีความสำคัญต่อการดำเนินงานภาครัฐเป็นอย่างมาก เห็นได้จากภายหลังของวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยเน้นการพัฒนากระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล ซึ่งความโปร่งใสเป็น 1 ใน 6 หลักของการมีธรรมาภิบาล และให้มีการบังคับใช้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากภาคประชาชน รวมถึงการตรวจสอบอำนาจรัฐโดยภาคประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561 : 80) จากประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เรื่องของความโปร่งใสประเทศไทยได้ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องยาวนานทั้งส่วนราชการหรือแม้แต่เอกชน ไม่ว่าจะเป็นความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ความโปร่งใสของการสรรหาบุคคลเข้าสู่ตำแหน่ง การไม่ยกยอกทรัพยากร การไม่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นในการปฏิบัติงาน เป็นต้น องค์กรภาครัฐให้การตอบรับและตื่นตัวต่อเรื่องความโปร่งใสเป็นอย่างมาก ทุกภาคส่วนได้เริ่มผลักดันและพยายามแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ทั้งในแง่ของการกำหนดอัตราโทษทางกฎหมายและการใช้สื่อโฆษณา ทั้งนี้ มุ่งหวังที่จะแก้ปัญหาและสร้างความตระหนักให้มีการทำงานด้วยความโปร่งใสอย่างยั่งยืน และเกิดเป็นค่านิยมในการรักความดี ไม่ยอมรับพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันและการโกงทุกรูปแบบ ในกลุ่มเด็กและเยาวชนได้มุ่งเน้นให้การศึกษาอย่างจริงจัง จากหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตและสถานศึกษาทุกแห่งในประเทศ ได้กำหนดให้มีโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยคัดเลือกสถานศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาเข้าร่วมโครงการเพื่อยกระดับมาตรฐานความสุจริต และสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการต้องได้รับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของสถานศึกษา ใน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป กำหนดประเด็นในการประเมินไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด คุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน เป็นการประเมินทั้งระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งประเมินผล

กระทบที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โครงการดังกล่าวถือเป็นจุดเริ่มต้นในการรณรงค์และเสริมสร้างวัฒนธรรมขององค์กรในการต่อต้านการคอร์รัปชัน นำไปสู่การยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานให้สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 8)

จากการประเมินโครงการดังกล่าว ตามมาตรฐานการประเมิน มีคำถามที่น่าสนใจว่า มาตรฐานการใช้ประโยชน์นั้นได้เกิดขึ้นจริงกับสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการมากน้อยเพียงใด สถานศึกษาได้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานของโครงการหรือไม่ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประเมินดังกล่าวคืออะไร มีระดับมากน้อยเพียงใด คุณค่าของกระบวนการประเมิน ส่งเสริมความเป็นธรรมและการตัดสินใจที่ดีหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงและปฏิบัติอย่างไร หรือควรดำเนินการต่อไปโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ Newton (2013 : 41) เกี่ยวกับ Consequential validity ที่กำหนดประเด็นสำคัญในการประเมินเชิงนโยบายไว้ 3 มิติ ได้แก่ 1) มิติการวัด 2) มิติการตัดสินใจ 3) มิติผลกระทบ โดยแต่ละมิติพิจารณาจาก 1) ความเป็นวิทยาศาสตร์ 2) จริยธรรมของการประเมิน และ 3) ความถูกต้องของการประเมิน ผู้วิจัยสนใจศึกษาในประเด็นการประเมินที่เกี่ยวข้องในเชิงจริยธรรมของการประเมิน และความถูกต้องของการประเมิน ซึ่งมีความน่าสนใจมุ่งมองเกี่ยวกับคุณภาพและความน่าเชื่อถือของผลการประเมิน กับประโยชน์ที่ได้จากการประเมิน รวมถึงกระบวนการตรวจสอบผลการประเมินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของนโยบายที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารายงานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 95-96) พอสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานมี 4 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นที่ 1 การขาดความเอาใจใส่และความตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินของผู้รับการประเมิน ประเด็นที่ 2 การเตรียมพร้อมเพื่อรับการประเมินของสถานศึกษา ประเด็นที่ 3 การตอบแบบประเมินไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง เพราะกลัวผลกระทบที่เกิดขึ้น และประเด็นที่ 4 เอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ใช้ประกอบการอ้างอิง เป็นการจัดทำเอกสารเพื่อรับการประเมินเท่านั้น ไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติจริงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากคำถามที่กล่าวมาแล้วในเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลของการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษาในครั้งนี้ เพื่อหาคำตอบอย่างเป็นระบบ โดยพบว่า แนวคิดของ Consequential validity เป็นแนวคิดที่กล่าวถึงผลของการทดสอบและการประเมินว่า ผลที่ตามมาจากการทดสอบหรือการประเมิน ได้ส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการทดสอบหรือวัตถุประสงค์ของการประเมินนั้น ๆ หรือไม่ โดยจะเห็นว่าผลที่ได้จากการศึกษาตามแนวคิด Consequential validity นี้มีประโยชน์ต่อการกำกับติดตามให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดสอบหรือโครงการ ได้พัฒนาปรับปรุงตนเองในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการทดสอบหรือการประเมิน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิ

บาลระดับสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 21 โรงเรียน มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ย 78.81 อยู่ในระดับ สูง โดยดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 20.96 ส่วนดัชนีที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กรได้คะแนนเฉลี่ย 12.82 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3, 2560 : 12)

จากผลการประเมิน ผู้วิจัยจึงมีคำถามเกี่ยวกับประเด็นการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ว่าผลการประเมินดังกล่าวสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการหรือไม่ สถานศึกษามีการนำไปใช้ประโยชน์หรือไม่ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประเมินดังกล่าวคืออะไร ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดกลยุทธ์หรือนโยบายเพื่อขับเคลื่อนโครงการอย่างไร และเพื่อให้ได้สารสนเทศสู่การพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตรงตามเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัดและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมาภิบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ระดับสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด Consequential Validity จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความน่าเชื่อถือ (2) ด้านความมีประโยชน์ (3) ด้านผลกระทบ และ (4) ด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Consequential validity ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณภาพของการประเมิน ตามกรอบแนวคิด ของ Newton (2013 : 41) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความน่าเชื่อถือ (2) ด้านความมีประโยชน์ (3) ด้านผลกระทบ และ (4) ด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธีแบบการตรวจสอบความตรงของข้อมูล (Data-Validation Design) แบ่งการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิจัยโดยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามและตารางวิเคราะห์เชิงตรรกะ (Logical framework) ขั้นตอนที่ 2 วิจัยโดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกภาคสนาม โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา ด้านความน่าเชื่อถือ

ด้านความมีประโยชน์ ด้านผลกระทบ และด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 340 คน ในสถานศึกษาที่ดำเนินการโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 21 โรงเรียน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 1 มี 2 ประเภท คือ (1) แบบสอบถาม (2) ตารางวิเคราะห์เชิงตรรกะ รายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงาน ตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ระดับสถานศึกษา แบบสอบถามมี 2 ส่วน ดังนี้

2.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงาน ภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

2.1.2 ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ระดับสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ด้านความน่าเชื่อถือ มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 19 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.95 ถึง 0.96 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 จำนวน 19 ข้อ (2) ด้านความมีประโยชน์ จำนวน 19 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.95 ถึง 0.96 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และ (3) ด้านผลกระทบ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.95 ถึง 0.96 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

2.2 ตารางวิเคราะห์เชิงตรรกะ (Logical framework) เป็นแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องเป้าหมายโครงการกับนโยบายของสถานศึกษา โดยพิจารณาเชิงเหตุผลของการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาภายใต้จุดเน้น 5 ข้อ ได้แก่ ความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด คุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

3. ขั้นตอนที่ 1 แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และตารางวิเคราะห์เชิงตรรกะ วิเคราะห์ความสอดคล้องเป้าหมายโครงการกับนโยบายของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลรายโรงเรียน โดยการตรวจสอบรายการประเมิน (Evaluation checklist) จากเอกสารของสถานศึกษา เช่น แผนพัฒนาการศึกษา โครงการ/กิจกรรม โดยพิจารณาเชิงเหตุผลของการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาภายใต้จุดเน้น 5 ข้อ ได้แก่ ความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด

คุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มี เท่ากับ 1 และ ไม่มี เท่ากับ 0

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านความมีประโยชน์ ด้านผลกระทบ และด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล การวิจัยขั้นตอนที่ 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา จำนวน 24 คน จากสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 6 โรงเรียน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) พิจารณาจากสถานศึกษาที่มีผลคะแนนโดยรวมจากการศึกษาขั้นตอนที่ 1 เป็น 3 อันดับแรกต่ำสุดและสูงสุด

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยขั้นตอนที่ 2 มี 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เป็นคำถามชนิดปลายเปิดมีประเด็นคำถาม 4 ประเด็น เช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

2.1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

2.1.2 ตอนที่ 2 การดำเนินการตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา หลังจากได้ทราบผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

2.2 แบบบันทึกภาคสนาม (Field note) เป็นแบบบันทึกการสังเกตและการตรวจสอบรายการเอกสาร กำหนดประเด็นการสังเกต ได้แก่ บรรยากาศสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อม และกำหนดประเด็นการตรวจสอบเอกสารขอบข่ายงาน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

3. ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Consequential validity พบว่า

1. ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้จาก 21 โรงเรียน พบว่า โดยภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.8 ตำแหน่งครู ร้อยละ 84.4 อายุราชการมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 35.6 และปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป ร้อยละ 42.10

2. การศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา พบว่า

2.1 ด้านความน่าเชื่อถือต่อผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของสถานศึกษาตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามระเบียบและวัตถุประสงค์ของการจัดสรรอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.60$, S.D = 0.47) รองลงมาคือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาไม่หาผลประโยชน์เพื่อตนเอง ($\bar{X} = 4.60$, S.D = 0.44) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาจัดทำแผนผังแสดงกระบวนการงาน ขั้นตอนระยะเวลาที่ให้บริการอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.50)

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาที่มีผลการประเมินด้านความน่าเชื่อถือทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีความเชื่อถือผลของการประเมินว่าเป็นไปตามที่ปฏิบัติงานจริง เพราะสถานศึกษา มีการทำงานโดยยึดระเบียบ กฎหมาย มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา บริหารงาน โดยการมีส่วนร่วมของทุก และเป็นสิ่งที่บุคลากรภายในสถานศึกษาปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น การทำงานที่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว การพัฒนาตนเอง การจัดซื้อจัดจ้าง

2.2 ด้านความมีประโยชน์ของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูและบุคลากร ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ รัก และศรัทธาในอาชีพครู ($\bar{X} = 4.59$, S.D = 0.45) รองลงมาคือ บุคลากรในสถานศึกษามีความตรงต่อเวลา ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษารายงานการบริหารงบประมาณประจำปี เผยแพร่ต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 4.20$, S.D = 0.58)

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินด้านความมีประโยชน์กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ไม่ได้มีการวิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาหรือปรับปรุง การปฏิบัติงานมากนัก แต่มีการปรับการทำงานโดยยึดระเบียบกฎหมาย บริหารงาน แบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในการทำงาน มีการรับรู้ร่วมกัน ปรับวิธีการทำงานให้เป็นระบบ จัดเก็บเอกสารให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมิน เช่น รายงานการประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา คำสั่งมอบหมายงาน การเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนผ่านเว็บไซต์

2.3 ด้านผลกระทบของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเบิกจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา ($\bar{X} = 4.51$, S.D = 0.54) รองลงมาคือ การจัดซื้อจัดจ้างและจัดหาพัสดุของสถานศึกษา ดำเนินการอย่างถูกต้อง ตามระเบียบ ($\bar{X} = 4.49$, S.D = 0.76) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษานำระบบบัญชีมาใช้ในการให้บริการแก่ผู้มาติดต่อ ($\bar{X} = 3.24$, S.D = 1.26)

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินด้านผลกระทบกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานโดยพัฒนางาน ในด้านต่าง ๆ เช่น การ

ปฏิบัติงาน ตามกฎหมาย ระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย จัดเก็บเอกสารเป็นระบบมากขึ้นเพราะการประเมินยึดเอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเผยแพร่ และประชาชนเข้าถึงข้อมูลง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน เห็นได้จาก รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้าง ทะเบียนคุมการจัดซื้อจัดจ้าง ทะเบียนคุมการเบิกจ่ายพัสดุ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต มาตรการป้องกันการร้องเรียน ช่องทางสำหรับรับเรื่องร้องเรียน

2.4 ด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องเป้าหมาย โครงการกับนโยบายสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ระดับสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่มีการกำหนดนโยบายเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการ และพบข้อสังเกตการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเป็นการดำเนินงานที่ได้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ไม่ได้เกิดจากการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาตามโครงการดังกล่าว

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินด้านผลกระทบกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ได้ มีการกำหนดเป็นกลยุทธ์หรือนโยบายในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเพื่อให้ภารกิจบรรลุตามเป้าหมายของโครงการแต่จะเน้นไปที่ปรับระบบการทำงานให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับประเด็นการประเมินมากขึ้น มีการวิเคราะห์กิจกรรมโครงการของโรงเรียนที่มีความสอดคล้องกันเพื่อบูรณาการร่วมกับโครงการอื่นที่อยู่ภายในโรงเรียน ลดการทำงานซ้ำซ้อน ซึ่งโครงการ ที่สถานศึกษาเข้าร่วมก็จะมีโครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนสีขาว โครงการเศรษฐกิจพอเพียง เห็นได้จากการกำหนดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ด้านความน่าเชื่อถือผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ระดับมาก ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการกระตุ้นให้เกิดความตระหนัก และพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานภายใต้กรอบของคุณธรรมและความโปร่งใสในการทำงาน ถือเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งช่วยในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงาน จากผลที่เกิดขึ้น สะท้อนให้เห็นว่า การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา มีผลในด้านความน่าเชื่อถือตามที่ Newton (2013 : 41) กล่าวไว้คือ การสร้างการรับรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้ถูกประเมินเชื่อมั่นในผลของการประเมิน จึงทำให้เกิดการปฏิบัติงานตรงตามรายการที่ถูกประเมิน สอดคล้องกับ Messick (1989 อ้างถึงใน Claudia, 2012 : 65) กล่าวไว้คือ การตีความผลการทดสอบ (Test interpretation) หลักฐานที่แสดงจะต้องมีความสอดคล้องกับโครงสร้างของการวัดที่ได้กำหนดไว้

ซึ่งจากการประเมินครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายมีความเชื่อถือต่อผลการประเมิน เนื่องจากการประเมินจากสิ่งที่ปฏิบัติอยู่แล้ว

2. ด้านความมีประโยชน์ ผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ระดับมาก ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน จากผลที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในโครงการ เห็นถึงการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ โดยตั้งเป้าหมายในการทำงานทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มุ่งปฏิบัติหน้าที่ที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ความสุจริต รับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน ซึ่งหากหน่วยงานมีการนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานก็จะช่วยป้องกันและปรามปราบการทุจริต และยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอีกด้วย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563 : 110) กล่าวว่าไว้คือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีผลการประเมินเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้นำข้อสังเกตจากการประเมินที่ผ่านมาไปปรับปรุงจุดอ่อนและพัฒนาจุดเด่น ให้มีความเข้มแข็งขึ้น สอดคล้องกับ Beran and Rokosh (2009 : 497-511) ที่กล่าวว่า การประเมินเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและเป็นการแสดงถึงประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนของครู

3. ด้านผลกระทบ ผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ระดับมาก ผลกระทบที่เกิดขึ้นสะท้อนถึงหน่วยงานมีการปฏิบัติงานที่ยึดกฎหมาย ระเบียบ เผยแพร่ผลการปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา ปฏิบัติงานภายใต้กรอบของคุณธรรมและความโปร่งใสในการทำงาน มีมาตรการป้องกันการร้องเรียนรวมทั้งมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Newton (2013 : 41) ได้กล่าวไว้คือ ผลกระทบที่เกิดจากการประเมินมีทั้งด้านบวกและด้านลบ รวมทั้งอาจเกิดผลกระทบที่ไม่ได้คาดหวัง และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Messick (1989 อ้างถึงใน Claudia, 2012 : 65) กล่าวว่าไว้คือ การตีความผลการทดสอบและการนำผลการทดสอบไปใช้ จะทำให้เกิดผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ

4. ด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย ผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษาอยู่ในระดับต่ำมาก ผลการประเมินไม่มีผลต่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย ทั้งนี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่มีการกำหนดเป็นนโยบายที่มุ่งเน้นการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้ มีเพียงการปรับวิธีการทำงานให้เป็นระบบ สอดคล้องกับการประเมินมากขึ้น เนื่องจากผลการประเมินไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไม่ได้กำหนดนโยบายหรือภาระงานที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายโครงการ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 72) กล่าวว่าไว้คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีการนำผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาใช้

ในการกำหนดนโยบาย หรือภาระหน้าที่ให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบางแห่งไม่ให้ความสำคัญกับการประเมินเท่าที่ควรจากผลที่เกิดขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา มีผลในด้านการตัดสินใจเชิงนโยบายตามที่ Newton (2013 : 41) กล่าวไว้คือ ความถูกต้องของการประเมินนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนา ซึ่งหากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ก็จะก่อให้เกิดการปฏิบัติอยู่เป็นประจำและต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและกลุ่มคนอื่น ๆ รอบข้าง และยังเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะสุจริตของคนในชาติได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากข้อค้นพบที่พบว่า Consequential validity ของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของสถานศึกษาตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา ด้านความน่าเชื่อถือ ความมีประโยชน์ และผลกระทบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในการนำแนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในการปฏิบัติต่อไป ควรมีการวิเคราะห์และประเมินตามกลุ่มงานหลักของสถานศึกษา อันได้แก่ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานวิชาการ โดยประเมินวิเคราะห์ตามเป้าหมายโครงการ อันได้แก่ ความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด คุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

1.2 จากข้อค้นพบที่พบว่า Consequential validity ของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของสถานศึกษาตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา ด้านการตัดสินใจเชิงนโยบายอยู่ในระดับต่ำมากในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและไม่พบในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดทำนโยบายครอบคลุมการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และมีระบบวัฒนธรรมการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบ เชื่อถือได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำแนวคิดของ Consequential validity ไปใช้ในการประเมินการทดสอบในชั้นเรียน หรือ การทดสอบในระดับสถานศึกษา เนื่องจากในการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีการศึกษา Consequential validity ของการทดสอบในระดับดังกล่าว เพื่อให้เกิดสารสนเทศจากการทดสอบว่า ผลที่เกิดขึ้นตามมาบรรลุเป้าหมายของการทดสอบหรือไม่อย่างไร

2.2 ควรนำแนวคิดของ Consequential validity ไปใช้ในการประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการของสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นว่า หลังจากได้รับการประเมินผลโครงการแล้ว ส่งผลให้ผู้รับผิดชอบโครงการได้พัฒนาโครงการจากสารสนเทศในการประเมินที่ได้รับหรือไม่ หรือมีการนำผลจากการประเมินไปยังกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้สารสนเทศจากการประเมินโครงการตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาตนเองตามเป้าหมายของโครงการอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง (References)

- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) กรุงเทพมหานคร : สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. (2560). รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559.[เอกสารอัดสำเนา]
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). มาตรฐานโรงเรียนสุจริต. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2559). รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2559 โครงการโรงเรียนสุจริต. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____. (2561). รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร : อักษรไทย.
- _____. (2563). รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร : มาตาการพิมพ์.
- Beran, T. N. & Rokosh, J. L. (2009). The consequential validity of student ratings: What do Instructors really think?. *The Alberta Journal of Educational Research*, 55(4), 497-511.
- Este, C. D. (2012). New views of validity in language testing. *EL.LE*, 2(3), 61-76.
- Kane, M. T. (2013). Validating the interpretations and uses of test scores. *Journal of Educational Measurement*, 50(1), 1-73.
- Newton, P. E. (2013). Does it matter what 'validity' means?. *Department of Education*, 4(11), 1-42.

**แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1**
**ACADEMIC ADMINISTRATION APPROACH TO EXCELLENCE
IN SMALL SCHOOL UNDER THE PHRANAKHON SI AYUTTHAYA
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

กันตวุฒิ การดี¹ วชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง²

Kantawut Kandee, Wacharapatr Techawattanasiridumrong

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 2. ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ 3. เสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 63 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม 2. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

Received: 2020-10-01 Revised: 2020-11-03 Accepted: 2020-11-04

¹ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Bachelor of Education Program Educational Administration, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. E-mail: kantawut2004@gmail.com

² หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Bachelor of Education Program Educational Administration, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.65 และ 3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้แก่ 1) ควรกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) 2) ควรมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ที่พร้อมในการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ และเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา 3) ควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในหลักสูตรให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 4) ควรมีการจัดระดมทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา

คำสำคัญ (Keywords) : แนวทางการบริหารงานวิชาการ; การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา; สถานศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this research were to 1) Study the components of academic administration approach to excellence in small school under the Phranakhon Si Ayutthaya primary educational service area office 1 2) Study the problem of academic administration approach to excellence in small school under the Phranakhon Si Ayutthaya primary educational service area office 1 and 3) Present the guidelines for academic administration to excellence in small school under the Phranakhon Si Ayutthaya primary educational service area office 1. The samples of this research were 63 directors selected through Stratified sampling. The research instruments were 2 questionnaires. This research is a combination of quantitative research and qualitative research. The statistics used for data analysis were Percentage, Average and Standard Deviation. The findings were summarized as follows: 1) The components of academic administration approach to excellence in small school under the Phranakhon Si Ayutthaya primary educational service area office have four components: 1. the educational institution curriculum development 2. the setting of learning resources atmosphere 3. learning management 4. participation. 2) Study the problem of academic administration approach to excellence in small school under the Phranakhon Si Ayutthaya primary educational service area office 1 was in a high level, with mean is 3.65 3) Present a guideline for academic administration to excellence in small school under the Phranakhon Si Ayutthaya primary educational service area office 1 are 1. The

purpose of the school curriculum should be specified in accordance with the Basic Core curriculum 2008 (revised 2017) 2. There should be a building, a place that is ready to manage a variety of learning styles which sufficient for learning management in educational institutions 3. Teachers and educational personnel should be encouraged to analyze learning standards and indicators in the course provided to suit for learning management of the learners 4. There should be a fundraising support from public and private organizations for academic development of the school.

Keywords: Academic administration approach; Management to excellence in educational institutions; Small school

บทนำ (Introduction)

โรงเรียนขนาดเล็กเป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน ซึ่งส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในชนบทห่างไกลจากความเจริญ ขาดแคลนปัจจัยสนับสนุนการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากมักจะได้รับการสนับสนุนจากชุมชนนั้น ๆ เป็นหลัก ทั้งยังเป็นที่ยอมรับนักเรียนที่ผู้ปกครองไม่พึงประสงค์ หรือมีปัจจัยไม่เพียงพอที่จะส่งให้ไปเรียนไกลบ้านหรือโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็กจึงเป็นเสมือนที่พึ่งพาทางการศึกษาของครอบครัวในชนบทที่กระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ดังนี้ มาตรา 9 (3) ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา และมาตรา 10 การจัดการศึกษานั้นรัฐให้บุคคล มีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. 2557 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 30,922 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 120 คน จำนวน 15,506 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50.15 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด และมีแนวโน้มที่จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากกว่า 9,000 แห่ง ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษา (สุริยา ช้องเสนาะ, ม.ป.ป.) ปัญหาที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประสบเกี่ยวกับสถานศึกษาขนาดเล็กนั้น คือการที่โรงเรียนขนาดเล็กที่มีอยู่จำนวนมากนั้น ไม่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาได้ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ส่วนใหญ่มีความยาก ลำบากในการจัดการศึกษาให้มี

ประสิทธิภาพค่อนข้างมาก ด้วยเพราะงบประมาณที่มีจำกัด ทำให้ไม่อาจจัดสรรสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมการศึกษาได้อย่างเหมาะสม อันจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในระยะยาว โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติชั้น ป.6 ของโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. รอบที่ 2 ซึ่งพบว่าโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน (นรรชชัฒ ฝัฒเชัฒร, เว็บไซค์)

โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาปัจจุบันมีจำนวน 78 โรงเรียน เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนแต่ละแห่งมีสภาพและปัญหาแตกต่างกันออกไปตามสาเหตุและปัจจัยที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งเป็นไปตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ได้รายงานผลการจัดการศึกษาในส่วนของปัญหาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมสามารถจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ แต่การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของนักเรียนยังไม่สามารถสนองตอบความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดยังมีคุณภาพการศึกษาค่อนข้างต่ำ พบว่าปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเกิดจากสาเหตุสำคัญหลายประการ คือ จำนวนบุคลากรตามเกณฑ์อัตรากำลังครูไม่เพียงพอ คุณภาพการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพต่ำกว่างบประมาณไม่เพียงพอ การเรียนขาดความเสมอภาคทางการศึกษา กฎระเบียบไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ และกระบวนการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (ดาราวรรณ สุขคัฒธรัคัฒ, 2557)

แม้โรงเรียนขนาดเล็กจะดูเหมือนเป็นปัญหาสำคัญที่มีต่อระบบการศึกษาของประเทศชาติ แต่หากมองในมุมกลับ โรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับการพัฒนาทางวิชาการอย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ จนสามารถเรียกได้ว่าองค์แห่งความเป็นเลิศทางวิชาการ อาจเป็นโอกาสที่ดีในการส่งเสริมการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของชุมชนนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านรูปแบบการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบัน ให้สอดคล้องกับสภาพการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน และเพื่อก้าวให้ทันกับยุคการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและตามนโยบายการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ

2. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 63 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ หลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 63 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 63 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นการจัดลำดับตามความสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2)

ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการขอหนังสือจากสำนักบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในการแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลการวิจัย ระหว่างวันที่ 9 มิถุนายน 2563 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2563 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 126 ฉบับ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ 1) ค่าเฉลี่ย 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 3) ค่าดัชนีความสอดคล้อง

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม

2. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.65, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X}$ = 3.77, S.D. = 0.93) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X}$ = 3.65, S.D. = 0.79) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X}$ = 3.60, S.D. = 0.95) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เขต 1 ได้ให้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ไว้ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ควรกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ร้อยละ 39.7 2) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ คือ ควรมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ที่พร้อมในการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ และเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ร้อยละ 31.7 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ ควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในหลักสูตรให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ร้อยละ 58.7 และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม คือ ควรมีการจัดระดมทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาร้อยละ 30.2

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องตามหลักการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับบริบทและศักยภาพของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สำหรับการนำไปสร้างเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐาปณี พวงงาม (2560) อร่าม วัฒนะ (2561) สุรียา ห้าวหาญ (2556) และปิยพันธ์ ศิริรักษ์ (2563) พบว่า เมื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดกระทำข้อมูลการวิจัยเป็นองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และเครือข่ายสำหรับการพัฒนา ซึ่งสามารถยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการได้

2. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ซึ่งพบปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา และนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งพบปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนากลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งพบปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนรู้กับนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ร้อยละ 76.2 มีประสบการณ์ในตำแหน่งเพียง 1 – 5 ปี ซึ่งถือว่ามีความประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่น้อยที่สุด จากสภาพปัญหาในช่วงต้นส่งผลให้สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ ปะนามะเก (2558) และ อภิชา พุ่มพวง (2559) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาพบว่า หากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานวิชาการ อย่างไม่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประสบกับสภาพปัญหาที่มากขึ้น และส่งผลต่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของสถานศึกษาไม่มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่าจากผลการจัดอันดับเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยสรุปจากผลอันดับ 1 ของแต่ละด้านที่ผู้สอบถามได้เลือกตอบ โดยเรียงลำดับความสำคัญของแนวทาง ได้แก่ 1) ควรกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) อันเป็นหัวใจหลักของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ควรมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ที่พร้อมในการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ และเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญในการสร้างบรรยากาศใน

การสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างหลากหลายรูปแบบ และมีความเหมาะสมตามศักยภาพ

3) ควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในหลักสูตรให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน อันมีความสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 4) ควรมีการจัดระดมทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางทั้ง 4 ข้อ สำหรับใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพันธ์ ศิริรักษ์ (2563) และสุรัช ลาพิมพ์ (2562) ที่ได้ทำการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนั้นประกอบไปด้วย การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การจัดแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตอบสนองตัวชี้วัดของหลักสูตร และการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการวิจัย ควรมีการแจกแบบสอบถามให้ครอบคลุมบุคลากรทั้งหมดในการบริหารงานในสถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย และครอบคลุมครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่หลากหลายและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรพัฒนาระดับประสิทธิภาพการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสร้างเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสามารถสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนได้อย่างหลากหลาย และสามารถตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีศักยภาพแตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ควรศึกษาความสัมพันธ์ของประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 (ฉบับที่ 4).

กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.

- ฐาปณี พวงงาม. (2560). “องค์ประกอบการปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน
ประถมศึกษาชายอติเยียม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน”. วารสาร
ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 9(2), 271
- ทรูปลูกปัญญา, โรงเรียนขนาดเล็ก ภาวะหรือโอกาส และรูปแบบการพัฒนาโรงเรียน ขนาดเล็ก,
[ออนไลน์].แหล่งที่มา: [www.trueplookpanya.com/ education/content/71918-
teaartedu-teaart](http://www.trueplookpanya.com/education/content/71918-teaartedu-teaart) ,[1 กรกฎาคม 2563.]
- ดาราารณ สุคันธรักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2557). “ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการ
บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคม อาเซียน.” วารสารวิชาการ
Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์ และศิลปะ. (7)1, 229 – 244
- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์. (2563). “การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25”. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬา
ขอนแก่น. (7)2, 314-315
- วัชรินทร์ ปะนามะเก. (2558). “การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2”. วารสารมหาวิทยาลัย
นครพนม. (5)2, 52
- สุรัชย์ ลาพิมพ์ (2562). “การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี”. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะ
ผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ฉบับออนไลน์, 137
- สุรียา ฮ่องเสนาะ. (ม.ป.ป.). บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21. ม.ป.พ.
- สุรียา ห้าวหาญ. (2556). “รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา”. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (10)3,
202-203
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6”.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อร่าม วัฒนะ. (2561). “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราช
ภัฏนครสวรรค์.
- Conbach, L. Joseph. (1984). *Essential of Psychology and Education*. New York:
Mc-Graw Hill.
- John W. Best. (1981). *Research in Education*. 4 th ed. New Jersey : Prentice – Hall
Inc.

Likert, Rensis. (1967). **“The Method of Constructing and Attitude Scale”**. In
Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement (pp. 90-
95). New York: Wiley & Son.

TDRI, ปัญหาโรงเรียนเล็ก ต้องมีทางเลือกที่มากกว่า “ยุบ-ไม่ยุบ” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
tdri.or.th/2020/01/small-school-the-inclusive-approach, [1 กรกฎาคม 2563.]

การพัฒนาแบบจำลองการสื่อสารทางการตลาดของสถาบันการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก
THE DEVELOPMENT OF MARKETING COMMUNICATION MODEL
OF PUBLIC HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
IN THE EASTERN REGION

ปรีชญานิธิ เทียนทอง¹
Prachayamethee Thianthong

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเหตุ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพล ที่มีผลต่อการสื่อสารทางการตลาดสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก และ 3) เพื่อพัฒนาแบบจำลองการสื่อสารทางการตลาดสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก เป็นการวิจัยแบบเจาะจง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จำนวน 6 สถาบัน ทั้งหมด 600 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติเชิงพรรณนา สถิติความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กร ปัจจัยด้านการแข่งขัน ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ มีอิทธิพลทางตรงต่อการสื่อสารทางการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก และการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออกมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณค่าองค์กรและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ สรุป ผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร สร้างชื่อเสียงด้านการศึกษา ใช้เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดที่ทันสมัย และเข้าถึงผู้รับสื่อได้เป็นจำนวนมาก

คำสำคัญ (Keywords): การสื่อสารการตลาด; ภาคตะวันออก; ภาครัฐ; สถาบันการศึกษา

Abstract

This research aimed to study the variables affecting marketing communication tools of public higher education institutions in the eastern region as follows: (1) to study the causal factors, (2) to study their influence, and (3) to develop marketing communication model for public tertiary education institutions

Received: 2020-10-06 Revised: 2020-12-12 Accepted: 2020-12-14

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Bachelor of Business Administration Program in Marketing, Faculty of Management Science,
Rajabhat Rajanagarindra University. E-mail: nuch4393@gmail.com

in the eastern region. It is a specific research. The target groups used in the research are the 2nd year undergraduate students and above from 6 institutions, totaling 600 people. The statistics used in this research were descriptive statistics, relationship statistics between variables, and analysis of structural equation modeling. The research results were found that corporate image factor, competitive factors, and media exposure factor directly influence on the marketing communications of public higher education institutions in the eastern region. In addition, the marketing communication of public higher education institutions in the eastern region directly influence on organizational values and admission decisions. In summary, executives, lecturers, and concerned persons must create a positive image for the organization, build a reputation for education, and use appropriate, up-to-date marketing communications tools to be able to reach a large audience.

Keywords: Marketing communications; Eastern region; Government; Educational institutions

บทนำ (Introduction)

การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยีล้วนแล้วมาจากการที่ประชากรของประเทศได้รับการศึกษา สถาบันการศึกษาถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญของประเทศในการพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป ประกอบกับในปี 2560-2564 ประเทศไทยได้รับนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ Eastern Economic Corridor (EEC) โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งจากการเปิดโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมการลงทุนซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศ โดยกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกัน 5 ด้าน ได้แก่ 1. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการตามแผนการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความน่าอยู่และทันสมัยโดยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และพัฒนาระบบต่างๆ โดยต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพปลอดภัย มั่นคง และประชาชนสามารถเข้าถึงได้ โดยสะดวก 2. ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศมาประกอบอุตสาหกรรมและกิจการที่เกี่ยวข้องอื่น การศึกษาและการทำวิจัย 3. จัดสรรงบประมาณจัดหาแหล่งเงินที่เหมาะสมและจำเป็น รวมถึงให้การสนับสนุนด้านอื่น 4. สร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการประกอบกิจการและการอยู่อาศัย ลดขั้นตอนการดำเนินงาน 5. ส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันการเงินไทยและต่างประเทศในการให้บริการทางการเงินในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความสะดวก รวดเร็ว

และมีข้อจำกัดเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศ (พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561)

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างบัณฑิตให้มีความพร้อมเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและผู้ประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศที่จะเข้ามาร่วมลงทุนเพิ่มขึ้นจากการเปิดโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกตามแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 ผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องปรับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีเทคโนโลยีในการจัดระบบการศึกษาที่มีความทันสมัย เน้นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนได้มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการแก้ปัญหาและมีการประสานงานโดยการสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าไปฝึกสหกิจหรือฝึกงานกับสถานประกอบการเพื่อเปิดโอกาสในการเข้าร่วมงานหลังสำเร็จการศึกษาให้กับนักศึกษา ซึ่งสถาบันการศึกษามีหน้าที่ คือ การผลิตบัณฑิตป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น สร้างสรรค์งานวิจัย และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องสร้างความแตกต่างขององค์กรให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ มีความเด่นชัดที่สามารถเป็นจุดขายหรือเป็นทางเลือกที่แตกต่างจากคู่แข่ง ผู้บริหารต้องมโนนโยบายในการสื่อสารองค์กร สร้างวัฒนธรรมในองค์กร สร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงให้กับองค์กร เพื่อเป็นเอกลักษณ์ในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ด้านวิชาการ ด้านการวิจัย หลักสูตรการสอนที่มีความทันสมัย สื่อและระบบเทคโนโลยีในห้องเรียนและการสอน ส่งเสริมกิจกรรมการเข้าประกวดแข่งขัน มีกลยุทธ์ในการสื่อสารองค์กรที่รวดเร็ว ใช้สื่อที่มีความทันสมัยและตรงต่อพฤติกรรมการเลือกรับรู้สื่อของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักศึกษาในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อโดยใช้เครื่องมือการสื่อสารการตลาดเข้ามาเป็นสื่อในการสร้างการรับรู้

แต่เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบันคือจำนวนผู้เรียนในระดับอุดมศึกษามีจำนวนลดลงเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของจำนวนประชากร ประกอบกับสถาบันการศึกษามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น มีการแข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยีการสอน กิจกรรมเสริมความรู้ การศึกษาดูงาน การให้ทุนการศึกษาในรูปแบบต่างๆ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคที่ตรงต่อความต้องการของนักศึกษา ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการองค์กรที่สามารถแข่งขันกับสถาบันการศึกษาอื่นได้ ปรับกลยุทธ์ในการสร้างการรับรู้โดยการสื่อสารทางการตลาดใช้สื่อที่เหมาะสมและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วรวมถึงศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการตลาดที่มีผลกระทบต่อองค์กร เพื่อที่จะได้ตั้งรับได้ทันทั่วทั้งและนำมาปรับกลยุทธ์ในการดำเนินงานขององค์กร

ซึ่งได้มีนักวิจัยหลายท่านได้กล่าวว่า (Raju rosha,2016) ทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้รูปแบบการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการกับวิทยาลัยเอกชนเพื่อการสื่อสารกับนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาให้ความสนใจข้อมูลการศึกษาในสถาบันการศึกษา

ระดับอุดมศึกษา เรื่องหลักสูตรการศึกษา คณะและสาขาวิชาที่เปิดสอน ค่าใช้จ่าย เทคโนโลยี การศึกษา กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สภาพสังคมและ สภาพแวดล้อมในรั้วมหาวิทยาลัย รวมไปถึงระบบความปลอดภัยและสาธารณูปโภคต่างๆ จากสื่อที่ มหาวิทยาลัยนำเสนอไม่ว่าจะเป็น การจัดกิจกรรมเปิดโลกวิชาการ การเปิดให้เข้าชมคณะต่างๆและ ให้นักศึกษาได้พบกับอาจารย์ผู้สอน และยังมีสื่อการโฆษณาโปรแกรมสาขาวิชาที่เปิดสอนผ่าน สปอร์ตโฆษณาทางวิทยุ ป้ายโปสเตอร์โฆษณาต่างๆ การใช้เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย การใช้สื่อ ออนไลน์ ฯลฯ และยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยที่มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน ส่งผลเชิงบวกกับมหาวิทยาลัยและยังเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเข้าศึกษา ต่อให้กับนักศึกษา เช่นเดียวกับงานวิจัยของ (Mirza Hassan hosseini,Romina Farhadi Nahad,2012) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่มีต่อผู้ที่เกี่ยวข้องใน การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปร สิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการตามศาสตร์แต่ละ สาขาวิชา ภาพลักษณ์ด้านคุณภาพของหลักสูตร ระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย ภาพลักษณ์ด้านความน่าเชื่อถือ ชื่อเสียงของสถาบัน การยอมรับในระดับสากล ผลการวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์ด้านความน่าเชื่อถือขององค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ด้านคุณภาพของหลักสูตร และภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในการศึกษา และ มหาวิทยาลัยได้ทำการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับองค์กรภายนอกโดยอาศัยเครื่องมือการสื่อสาร ทางการตลาด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ (Simon Marginson,2006) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การ แข่งขันในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับโลก กรณีศึกษา สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศออสเตรเลีย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องมีการบริหารจัดการเรื่องการแข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัย ที่ เป็นตัวแปรหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งของสถานศึกษาที่มีความสะดวกในการเดินทางและอยู่ ในตำแหน่งที่ใกล้กับสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้เรียน ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สามารถทำการผ่อนชำระได้ การได้รับทุนการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยได้ ทำการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้กับองค์กรภายนอกโดยอาศัยเครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด

และยังพบว่างานวิจัยของ (Rhett H. Walker, Dalls Hanson, Lindsay Nelson and Cathy Fisher,1998) ทำการศึกษาเรื่อง การบูรณาการทางวินัยด้านการตลาดการศึกษา โดยกล่าวว่า การทำการตลาดในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องบริหารจัดการให้เกิดความน่าสนใจ และมีความหลากหลาย ให้มีความสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ และตรงต่อความต้องการของภาค ธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรมและนักเรียนนักศึกษา โดยในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ได้นำเสนอ ว่าต้องมีการทำแบบสำรวจถึงความต้องการด้านหลักสูตรการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาเป็นองค์ ความรู้และสร้างทักษะในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ตรงต่อความต้องการของผู้เรียน และ ผลการวิจัยยังพบว่า สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ มีการจัด

การศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยการใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัย และมีโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับ โดยใช้ทฤษฎีการสื่อสารทางการตลาดเป็นระบบในการทำการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายส่งผลให้เกิดพฤติกรรม的开รับสื่อ การแสวงหาข้อมูลของสถานศึกษา และการเปิดรับประสบการณ์หรือเกิดการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

การนำทฤษฎีการสื่อสารการตลาดมาปรับใช้เป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการองค์กร สร้างภาพลักษณ์องค์กร สื่อสารองค์กรให้เกิดการรับรู้ เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ก่อให้เกิดคุณค่าต่อองค์กร สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์กรสามารถแข่งขันในตลาดสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ ผลที่ได้จากการดำเนินงานด้านการสื่อสารการตลาด คือ การเกิดคุณค่าองค์กรและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ซึ่ง (Aker Farquhar Keller, 1995) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าตราสินค้า โดยเน้นที่มุมมองของผู้บริโภค ในส่วนของการรับรู้และพฤติกรรมของผู้บริโภค มีองค์ประกอบ คือ (1) การตระหนักถึงตราสินค้า คือการจดจำหรือการระลึกได้ถึงตราสินค้าของผู้บริโภค เกิดความคุ้นเคย ความไว้วางใจ และเกิดความน่าเชื่อถือ (2) การรับรู้คุณภาพ เป็นการรับรู้คุณภาพของสินค้าหรือองค์กรโดยรวม ซึ่งจะนำไปสู่ทัศนคติที่ดีของผู้บริโภค (3) การเชื่อมโยงตราสินค้า เป็นความสัมพันธ์ของผู้บริโภคกับตราสินค้า เกิดการเชื่อมโยงจากความทรงจำทัศนคติที่ดีของผู้บริโภค เมื่อเกิดการเชื่อมโยงกับตราสินค้าจะทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อ (4) ความภักดีต่อตราสินค้า แสดงถึงผู้บริโภคมีความยึดมั่นต่อตราสินค้า ทำให้ผู้บริโภคเกิดการซื้อซ้ำ และไม่เปลี่ยนไปใช้ตราอื่น ซึ่งเมื่อมหาวิทยาลัยได้ทำการสื่อสารการตลาดผ่านสื่อหรือเครื่องมือต่างๆ ออกไปยังกลุ่มเป้าหมาย จะส่งผลให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรม的开รับรู้ ให้ความสนใจต่อข้อมูลของสถาบันการศึกษา ตีความหมายของข้อมูล และนักศึกษาจะจดจำข้อมูลจากสื่อประเภทต่างๆ แล้วตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ นักศึกษาจะรับรู้ถึงคุณค่าองค์กรที่ได้เข้ามาศึกษาเล่าเรียน รับรู้คุณภาพในการให้บริการที่ได้รับ เกิดความภักดีต่อองค์กรและการบอกต่อ

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมประกอบกับเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษาศึกษาปัจจัยเหตุที่ส่งผลต่อการสื่อสารทางการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาคอีสานในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีความสำคัญมากที่จะต้องเร่งพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการโดยผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงต้องศึกษาและพัฒนาแบบจำลองการสื่อสารทางการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการเลือกใช้สื่อที่เข้าถึง ตรงต่อความต้องการและพฤติกรรม的开รับรู้ของกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดการสร้างภาพลักษณ์องค์กร การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันระหว่างสถาบันการศึกษา การสร้างให้เกิดการรับรู้สื่อและความเข้าใจที่ตรงกันในด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อการเกิดคุณค่าองค์กรและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมายังสถาบันการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเหตุที่มีผลต่อการสื่อสารทางการตลาดสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลการสื่อสารทางการตลาดสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐ ในเขตภาคตะวันออก
3. เพื่อพัฒนาแบบจำลองการสื่อสารทางการตลาดสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาครัฐในเขตภาคตะวันออก

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1: ปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กรมีอิทธิพลทางตรงต่อการสื่อสารทาง การตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก

สมมติฐานข้อที่ 2 : ปัจจัยด้านการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงต่อการสื่อสารทางการตลาด ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก

สมมติฐานข้อที่ 3 : ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อมีอิทธิพลทางตรงต่อการสื่อสารทาง การตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก

สมมติฐานข้อที่ 4 : การสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐใน เขตภาคตะวันออกมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณค่าองค์กรและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ด้วยวิธีการวิจัยแบบเจาะจง (Specific research methods) โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยภาครัฐในเขตภาคตะวันออกระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จำนวน 6 สถาบันฯ ละ 100 ตัวอย่าง รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 600 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก (Checklist) ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กร (Brand Image) ปัจจัยด้านการแข่งขัน (Competition) ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ(Media exposure) ปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาด (Marketing Communication) และปัจจัยด้านคุณค่า องค์กร (Brand Equity)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ประสานงาน กับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยกำหนดการวัดเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าเฉลี่ย (Mean)
2. สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient)
3. สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อหาความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct Reliability: ρ_c) และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variance Extracted: ρ_v) (สุภมาส อังสุโชติ และคณะ, 2554)
4. สถิติการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของแบบจำลองการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit) (สุภมาส อังสุโชติ และคณะ, 2554)

ผลการวิจัย (Research Results)

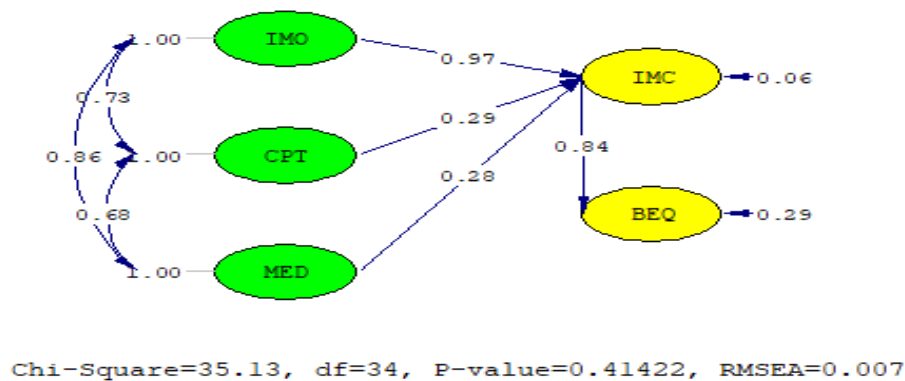
ผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1: ปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กรมีอิทธิพลทางตรงต่อการสื่อสารทางการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กร (IMO) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) ได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กร (IMO) เท่ากับ 0.97 ซึ่งทั้งหมดเป็นอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.97

สมมติฐานข้อที่ 2: ปัจจัยด้านการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงต่อการสื่อสารทางการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการแข่งขัน (CPT) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) ได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยด้านการแข่งขัน (CPT) เท่ากับ 0.29 ซึ่งทั้งหมดเป็นอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.29

สมมติฐานข้อที่ 3: ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อมีอิทธิพลทางตรงต่อการสื่อสารทางการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ (MED) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) ได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ (MED) เท่ากับ 0.28 ซึ่งทั้งหมดเป็นอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.28

สมมติฐานข้อที่ 4: การสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณค่าองค์กรและการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยด้านคุณค่าองค์กร (BEQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ปัจจัยด้านคุณค่าองค์กร (BEQ) ได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) เท่ากับ 0.84 ซึ่งทั้งหมดเป็นอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.84 สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1

แสดงผลการ
ทดสอบ
สมมติฐานใน
การวิจัยโดย
สถิติการ
วิเคราะห์
แบบจำลอง
สมการ

โครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM)

การอภิปรายผล (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบจำลองการสื่อสารทางการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กร (IMO) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กร (IMO) เท่ากับ 0.97 ซึ่งทั้งหมดเป็นอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.97 และไม่มีอิทธิพลทางอ้อม สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์องค์กร (IMO ในเรื่องชื่อเสียง (RT) ความน่าเชื่อถือ (RL) คุณภาพของหลักสูตร (CQ) สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา (EE) มีอิทธิพลต่อการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Mirza Hassan hosseini, Romina Farhadi Nahad, 2012) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่มีต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปร สิ่งแวดล้อมด้านการศึกษา อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และ

เทคโนโลยี ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการตามศาสตร์แต่ละสาขาวิชา ภาพลักษณ์ด้านคุณภาพของหลักสูตร ระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย ภาพลักษณ์ด้านความน่าเชื่อถือ ชื่อเสียงของสถาบัน การยอมรับในระดับสากล ผลการวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์ด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ด้านคุณภาพของหลักสูตร และภาพลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมในการศึกษา และมหาวิทยาลัยได้ทำการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับองค์กรภายนอกโดยอาศัยเครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านการแข่งขัน (CPT) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก ได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยด้านการแข่งขัน (CPT) เท่ากับ 0.29 ซึ่งทั้งหมดเป็นอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.29 และไม่มีอิทธิพลทางอ้อม สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านการแข่งขัน (CPT) ในเรื่องค่าธรรมเนียมการศึกษา (TF) สถานที่ตั้ง (LT) ผลิตภัณฑ์และบริการ (PS) มีอิทธิพลต่อการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Rahma Santhi Zinaida, M.IKom, 2015) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการสื่อสารการตลาดกลยุทธ์ในการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางในการให้บริการทางธุรกิจพบว่า กลยุทธ์การตลาดและการสื่อสารขององค์กรที่มีองค์ประกอบจากการใช้เครื่องมือการสื่อสารที่โน้มน้าวใจสร้างการรับรู้ขององค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการให้บริการที่ให้กับลูกค้าหรือผู้บริโภคและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่นเดียวกันกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต้องทำการแข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัยในการสื่อสารและให้ข้อมูลองค์กรกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนักศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น การให้ข้อมูลด้านหลักสูตรการศึกษา คณะหรือสาขาวิชาที่ทำการเปิดสอน ความทันสมัยของหลักสูตรการสอน เทคนิควิธีการสอน สื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนที่มีความทันสมัยสถานที่ตั้งองค์กรรวมทั้งค่าใช้จ่ายและทุนการศึกษาต่างๆ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ (MDE) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก ได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ (MDE) เท่ากับ 0.28 ซึ่งทั้งหมดเป็นอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.28 และไม่มีอิทธิพลทางอ้อม สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ (MDE) ในเรื่องการแสวงหาข้อมูล (SI) การเปิดรับข้อมูล (IE) การเปิดรับประสบการณ์ (EE) มีอิทธิพลต่อการสื่อสารการตลาดของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Raju rosha, 2016) ทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้รูปแบบการสื่อสารการตลาดกับวิทยาลัยเอกชนเพื่อการสื่อสารกับนักศึกษาวัตถุดิบในการวิจัย (1) เพื่อนำเสนอความน่าสนใจของกิจกรรมการสื่อสารการตลาดของ

วิทยาลัยเอกชน (2) เพื่อเลือกและจัดหมวดหมู่เครื่องมือการสื่อสารการตลาด และกิจกรรมทางการสื่อสารการตลาดที่เหมาะสมกับนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาให้ความสนใจข้อมูลการศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา แสวงหาข้อมูลของสถาบันการศึกษา เปิดรับข้อมูลที่สถาบันการศึกษาสื่อสารออกไป และพบว่านักศึกษามีปฏิกิริยาตอบกลับ โดยข้อมูลที่นักศึกษาให้ความสนใจ คือ เรื่องหลักสูตรการศึกษา คณะและสาขาวิชาที่เปิดสอน ค่าใช้จ่าย เทคโนโลยีการศึกษา กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สภาพสังคมและสภาพแวดล้อมในรั้วมหาวิทยาลัย รวมไปถึงระบบความปลอดภัยและสาธารณูปโภคต่างๆ จากสื่อที่มหาวิทยาลัยนำเสนอไม่ว่าจะเป็น การจัดกิจกรรมเปิดโลกวิชาการ (Education fairs) การโฆษณาของสถาบัน การจัดกิจกรรมพิเศษด้านการศึกษา (Education events) การเปิดให้เข้าชมคณะต่างๆ และให้นักศึกษาได้พบกับอาจารย์ผู้สอน (Open day) และยังมีสื่อการโฆษณาโปรแกรมสาขาวิชาที่เปิดสอนผ่านสปอร์ตโฆษณาทางวิทยุ ป้ายโปสเตอร์ ป้ายโฆษณาต่างๆ และใช้สื่อที่มีความน่าสนใจทันสมัยกับยุคสังคมในปัจจุบันคือ การใช้เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย การใช้เครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ (Social networks) เฟสบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) และยูทูบ (Youtube) และโปรแกรมประยุกต์บนเว็บไซต์ (Web application) ซึ่งนักศึกษาจะให้ความสนใจและติดตามสื่อสังคมออนไลน์รูปแบบดังกล่าว และยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ด้านการเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาทำการจัดการเรียนการสอน ส่งผลเชิงบวกกับมหาวิทยาลัยและยังเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อให้กับนักศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณค่าองค์กรของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคุณค่าองค์กรของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐในเขตภาคตะวันออก ได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) เท่ากับ 0.84 ซึ่งทั้งหมดเป็นอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.84 และไม่มีอิทธิพลทางอ้อม สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด (IMC) ในเรื่องสื่อดั้งเดิม (OM) สื่อใหม่ (MM) มีอิทธิพลต่อคุณค่าองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Bowen et.al.,2012) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดมาใช้ในการดำเนินงานสามารถเพิ่มจำนวนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน ในประเทศเคนยา ผลการวิจัยพบว่า การใช้เครื่องมือการสื่อสารการตลาดผ่านสื่อต่างๆที่มีความเหมาะสมกับองค์กรส่งผลให้เกิดคุณค่าองค์กรในความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมาย เกิดการตระหนักรู้ รับรู้องค์กร การเชื่อมโยงต่อองค์กร และส่งผลต่อความจงรักภักดีในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ

ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรต้องช่วยกันสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร สร้างชื่อเสียงด้านการจัดการศึกษา จัดหาและเตรียมความพร้อมในด้าน

อุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีความทันสมัย เพียงพอและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดระบบสิ่งแวดล้อมและระบบสาธารณูปโภคของสถานศึกษาให้มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับการเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของสถาบันการอุดมศึกษาทั้งเรื่องค่าธรรมเนียมการศึกษา ระบบการคมนาคม หลักสูตรการศึกษา และการให้บริการของส่วนงานต่างๆภายในมหาวิทยาลัย ใช้ระบบการสื่อสารที่มีความทันสมัย รวดเร็ว สามารถสื่อสารและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและเหมาะสมกับกลุ่มผู้รับข้อมูล การใช้สื่อหรือเครื่องมือในการสื่อสารโดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการองค์การภาครัฐแบบยุคใหม่ (New Public Management) คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ ความเป็นเลิศ โดยการนำเอาแนวทางหรือวิธีการบริหารงานของภาคเอกชนมาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐ สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดการตื่นตัวมีความกระตือรือร้นในเรื่องของการแข่งขัน สร้างการรับรู้ให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในองค์กรถึงหน้าที่ ที่ต้องทำในเรื่องของการสื่อสารองค์กรให้ไปในทิศทางเดียวกัน จัดหาเครือข่ายสถานประกอบการในการสร้างพันธมิตร เพื่อรองรับนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษา รวมถึงการสร้างระบบให้บริการกับนักศึกษาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการกับนักศึกษา

ในส่วนของการสื่อสารทางการตลาดเพื่อสร้างให้เกิดคุณค่าองค์กร การรับรู้ การเชื่อมโยงสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และความจงรักภักดีต่อองค์กร มหาวิทยาลัยต้องเลือกใช้เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดที่มีความเหมาะสมกับผู้รับสื่อ เป็นสื่อที่มีความทันสมัย เข้าถึงผู้รับสื่อได้เป็นจำนวนมาก มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว เช่น การจัดกิจกรรมเปิดโลกวิชาการ (Open House) อธิบายถึงรายละเอียดของการจัดการศึกษา หลักสูตรที่เปิดสอน สาขาวิชาต่างๆ การเปิดช่องทางการสื่อสารแบบออนไลน์ทั้งทาง เฟสบุ๊ก (Face book) ไลน์ (Line) การใช้ผลิตภัณฑ์เป็นสื่อที่ช่วยกระตุ้นการจดจำเมื่อพบเห็น การนำเสนอสิ่งแวดล้อม บรรยากาศต่างๆภายในห้องเรียนและมหาวิทยาลัยด้วยสื่อวีดีโอ (VDO Present) หรือการจัดทำสื่อ Youtube ของมหาวิทยาลัยทำการส่งผ่านข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมากที่สุดทั้งเรื่องของด้านวิชาการ เช่น หลักสูตรการศึกษา จำนวนหน่วยกิต ค่าใช้จ่าย การเปิดรับสมัคร กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับผู้เรียน เช่น การศึกษาดูงาน การจัดอบรม กิจกรรมนันทนาการต่างๆระหว่างการศึกษา เป็นต้น

ทั้งนี้ยังเป็นการแสดงให้เห็นว่าองค์กรมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีการศึกษาและการสื่อสาร พร้อมรองรับต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงการจัดทำหลักสูตรการศึกษารูปแบบใหม่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นลักษณะของการจัดอบรมระยะสั้น (Non Degree) และมีการออกแบบรับรองเพื่อจบหลักสูตร ซึ่งเป็นอีกหนึ่งวิธีของการจัดการศึกษาที่มีความทันสมัยของเทคโนโลยีการศึกษาและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วและยังสอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรม การเปิดรับสื่อของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาศึกษา ซึ่งจะเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการสร้างรายได้ให้กับมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งต่อไป คือ ควรศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ผ่านสื่อออนไลน์ (online) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเทคนิควิธีการสอน การจัดทำหลักสูตรการสอน เทคโนโลยีการจัดการศึกษารูปแบบสมัยใหม่ พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในการเลือกรับสื่อ ที่สอดคล้องกับยุคสมัยและเทคโนโลยีการสื่อสารในโลกที่ไร้พรมแดนและยังเอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่อยู่ห่างไกล ไม่ต้องเดินทางมาศึกษาถึงตัวสถาบันการศึกษา ก็สามารถเรียนผ่านช่องทางการจัดการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ (online) ได้เช่นกัน ทั้งยังสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับสถาบันการศึกษาและเป็นตัวเลือกให้กับผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้นด้วย

เอกสารอ้างอิง (References)

- พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561. เล่ม 135 ตอนที่ 34ก ราชกิจจานุเบกษา 14 พฤษภาคม 2561, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [https:// www.eeco.or.th/th/eec-act](https://www.eeco.or.th/th/eec-act), [10 ธันวาคม 2563.]
- สุภมาส อังศุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2554). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เจริญดีมีนคังการพิมพ์.
- Aker Farquhar Kelle. (1995). Measuring brand equity across product and markets. California Management Review, 38(2), 102-120.
- Bowen, S. A. (2012). A state of neglect: Public relations as 'corporate conscience' or ethics counsel. Journal of Public Relations Research, 20(3), 271-296
- Mirza Hassan hosseini, Romina Farhadi Nahad. (2012). Investigating an tecedents and consequences of open University brand image. International Journal of Academic Research. 4(4), 68-77.
- Rahma Santhi Zinaida, M.IKom. (2015). Integrated marketing communication (IMC) Strategy to promote mediuenterprise in service business, Social Science and Economics International Conference Palembang-Indonesia, 20-21 February 2015.
- Raju Rosha, Navdeep Kaur & Rajwinder Pal Singh, (2016). To analyze the styles of marketing communications used by private colleges to communicate with prospective students, Journal of management, 8(4), 457-460.

Rhett H. Walker, Dalls Hanson, Lindsay Nelson and Cathy Fisher. (1998). **A case for more integrative multi-disciplinary marketing education.** European Journal of marketing, 32(9), 803-812.

Simon Marginson. (2006). **Dynamics of national and global competition in higher education.** Journal of higher education, 52(6), 1-39.

แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้าง

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

MOTIVATIONS AFFECTING THE EFFICIENCY PERFORMANCE
OF EMPLOYEES AND WORKERS OF THAILAND INSTITUTE OF SCIENTIFIC
AND TECHNOLOGICAL RESEARCH

รัชดา คงชอบ¹

Ratchada Kongchop

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันกับประสิทธิภาพการทำงาน of พนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้าง กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานและลูกจ้างของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย จำนวน 300 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบ t-test และ f-test และสถิติสมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression) พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันและแรงจูงใจด้านความสำเร็จของงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างมากที่สุด

คำสำคัญ (keywords): แรงจูงใจ; ประสิทธิภาพ; สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

Received: 2021-01-06 Revised: 2021-01-27 Accepted: 2021-01-29

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย Master of Business Administration Program, Graduate School Eastern Asia University. E-mail: ratchada@tistr.or.th

Abstract

This research article for to compare differences between personal factors and efficiency performance of employees and workers of Thailand Institute of Scientific and Technological Research and to study motivation affecting the efficiency performance of employees and worker. This research study was conducted on 300 employees and worker of the Thailand Institute of Scientific and Technological Research by using multi-step sampling techniques. Research instrument of research were questionnaires, and the data were analyzed by descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test, and multiple regression. It was found that personal factors of employees and employees of Thailand Institute of Scientific and Technological Research Effective in practice The work is no different. And job success motivation affects the performance of employees and workers the most.

Keywords: Motivations; Efficiency; Institute of Scientific and Technological Research

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันองค์กรต่างๆ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) ซึ่งถือว่าคน เป็นทุนมนุษย์ที่มีความสำคัญ องค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้นั้น ขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัย บุคลากรในองค์กรถือเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นทรัพยากรที่มีค่ามหาศาล ที่จะช่วยผลักดันให้องค์กรสามารถดำเนินการให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่หากบุคลากรเหล่านั้นขาดแรงจูงใจและความตั้งใจ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ผลการปฏิบัติงานจะไม่ดี ทำให้องค์กรประสบความล้มเหลวในการดำเนินงาน การสร้างแรงจูงใจให้กับพนักงานจึงถือเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างมากที่องค์กรต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐเป็นรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้แสวงหาผลกำไร เป็นการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้านักประดิษฐ์และเชิงสังคมโดยมีแนวทางที่มุ่งเน้นการทำงานวิจัย พัฒนา ถ่ายทอดเทคโนโลยี ภายใต้การทำงานแบบ 4 Guiding Principle ผลการ

ดำเนินงานและประสิทธิภาพในการทำงานของแต่ละบุคคล ที่เป็นปัญหาต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้น อาจมีผลมาจากความแตกต่างของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และการที่บุคลากรขาดแรงจูงใจในการทำงาน ไม่ว่าจะเกิดจากการทำงานที่ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การที่ผลงานไม่เป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ความรู้สึกไม่เป็นธรรมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการได้รับโอกาสในการพัฒนาหรือฝึกอบรมเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน รวมทั้ง โอกาสในการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นพนักงานแทนพนักงานที่ลาออกหรือเกษียณอายุ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย อันเนื่องมาจากความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล และแรงจูงใจในการทำงาน ที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างให้กับองค์กร โดยคาดหวังว่าผลการศึกษารั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ที่จะสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อประสิทธิ ภาพการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อสำรวจปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้าง
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้าง
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัยแบบผสวนวิธี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดประชากรในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย จำนวน 857 คน (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2562) สุ่มตัวอย่างโดยใช้ของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน เก็บข้อมูลด้วยการจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และทดสอบความแปรปรวนค่าที่ (t-test) ค่าเอฟ (F-test) และสถิติสมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยไม่แตกต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการปฏิบัติงาน และกลุ่มงานมี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยแตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในการทำงาน โดยการสำรวจข้อมูลเชิงพรรณนา นำเสนอ ข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า แรงจูงใจในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยแรงจูงใจในการทำงานที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านความสำเร็จ ของงานที่ลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาที่ให้คำ แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหาในเรื่องงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงานที่พนักงานและลูกจ้างได้รับการ พิจารณาเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น และด้านความมั่นคงในงานที่องค์กรเป็นที่รู้จักแก่บุคคลภายนอกทำให้ พนักงานและลูกจ้างมีความรู้สึกมั่นคงในหน้าที่การงานที่ทำอยู่ ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยการสำรวจข้อมูลเชิงพรรณนา นำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยประสิทธิภาพในการปฏิบัติ งานที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ คุณภาพของงานที่มีการวางแผนการปฏิบัติงานอยู่เสมอ เพื่อให้คุณภาพ ของผลงาน ออกมาดีมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านค่าใช้จ่ายที่มีความตระหนักในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง คุ่มค่าที่สุด ด้านเวลาในการปฏิบัติงานที่สามารถปฏิบัติได้ตามระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรฐานของ หน่วยงาน และด้านปริมาณงานที่มีการบริหารจัดการและวางแผนจัดการปริมาณงาน เพื่อ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน โดยปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ไม่มีความแตกต่างกันในประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบัน เพศหญิงและเพศชายได้รับความเสมอภาคกัน ไม่มีการแบ่งแยกในเรื่องของเพศ ทั้งนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกันมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน เนื่องจากอายุไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ส่วนระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านสถานภาพการสมรสที่ต่างกันมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน เนื่องจากพนักงานที่แต่งงานแล้ว มีความรับผิดชอบในการดูแลครอบครัว สามารถแบ่งเวลาและบริหารจัดการได้ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน เนื่องมาจากพนักงานได้รับอัตราเงินเดือนที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่ง ผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติยา ฐิติคุณรัตน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทชั้นนำออนไลน์เนชั่นแนล จำกัด พบว่าพนักงานที่มีเพศ และอายุงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของพนักงานแผนกวางแผนผลิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน โดยพนักงานและลูกจ้างให้ความสำคัญกับแรงจูงใจความสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แรงจูงใจที่มีอิทธิพลรองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลอีกหนึ่งปัจจัย คือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือที่ความสามารถของพนักงานและลูกจ้างเป็นที่ยอมรับจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานก่อให้เกิดแรง จูงใจในการทำงาน ส่วนด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญห ในเรื่องงาน คอยสนับสนุนและส่งเสริมให้พนักงานและลูกจ้างมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน สำหรับด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงานที่พนักงานและลูกจ้างได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ทำให้ได้รับมอบหมายงานที่มีความสำคัญมากขึ้น และได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นนอกจากนี้ พบว่าด้านความมั่นคงในงานที่องค์กรเป็นที่รู้จักแก่บุคคลภายนอก ทำให้พนักงานและลูกจ้างมีความรู้สึกรับประกันในหน้าที่การงานที่ทำอยู่ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องของพระพงษ์ศักดิ์ สนตมโน (เกษ วงศ์รอด) (2561) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองสระแก้ว

จังหวัดสระแก้วพบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมทั้ง 10 ด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลมีอยู่ทุกระดับทุกกิจกรรมที่เทศบาลได้จัดทำขึ้น แต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้วนั้น มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ตนรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. การเพิ่มปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยในด้านความสำเร็จของงาน โดยพนักงานและลูกจ้างให้ความสำคัญกับแรงจูงใจความสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความรู้สึกภาคภูมิใจกับความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายเป็นสิ่งที่เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ดังนั้น หน่วยงานควรให้พนักงานและลูกจ้างมีความรู้สึกที่ดีเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในงานที่ทำ มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานของหน่วยงานตามความรู้ความสามารถที่เหมาะสม และควรมีการพิจารณาให้โอกาสพนักงานได้เลื่อนตำแหน่งที่เหมาะสม เมื่อพนักงานและลูกจ้างสามารถปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จ มีโอกาสได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งงานที่สูงขึ้นจากความสามารถและความสำเร็จ ตามเป้าหมายของงานที่ตั้งไว้

2. การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย องค์กรควรเพิ่มแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานและลูกจ้าง ที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพของงานที่มีการวางแผนการปฏิบัติงานอยู่เสมอ สำหรับด้านค่าใช้จ่ายที่พนักงานและลูกจ้างต้องมีความตระหนักในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด ส่วนด้านเวลาในการปฏิบัติงานที่ต้องเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรฐานของหน่วยงาน และด้านปริมาณงานที่มีการบริหารจัดการและวางแผนจัดการปริมาณงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเป็นเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ หรือโดยการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ ในการนำมาปรับใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลในองค์กรต่อไป

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่น่าจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย อาทิเช่น ระดับความเครียดสะสมของพนักงานและลูกจ้าง และสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน รวมทั้งตัวแปรอื่น ๆ ที่จะส่งผลต่อการทำงานของพนักงานและลูกจ้าง นอกจากนี้ ควรหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขในการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานให้มากขึ้น

3. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างที่จะส่งผลต่อองค์กร

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิตติยา ฐิติคุณรัตน์. (2556). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ชัยชนะอินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด. **ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จุฑารัตน์ เพ็ชรสุวรรณ. (2560). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานโรงแรมบางกอกเซ็นเตอร์. **การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชัชพร มานะกิจ. (2560). แรงจูงใจที่มีผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานธุรกิจค้าปลีกสินค้าอุปโภคและบริโภคในรูปแบบซูเปอร์มาร์เก็ต. **การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชาญณรงค์ หวังเจริญ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างอุปนิสัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัท ไนท์แฟรงค์ชาร์เตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด. **การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชูเกียรติ ยิ้มพวง. (2554). แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา บริษัทบางกอกกล๊าส จำกัด โรงงานปทุมธานี. **การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธิดารัตน์ สีนแสง. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน TMB ในเขตธุรกิจสมุทรปราการ. **รายงานการวิจัยบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- นิมนน ทอแสง. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานกลุ่มธุรกิจผลิตเครื่องสำอางในเขตจังหวัดปทุมธานี. **การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นลพรรณ บุญฤทธิ์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิยม จัใจสุข. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ พนักงานไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประจัญพล วงษ์ดนตรี. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างขีดความสามารถหลักและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา บริษัท กัสโต้ รับเบอร์ วู้ดดีไซน์ จำกัด. **การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประเสริฐ อุไร. (2559). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน กรณีศึกษา บริษัท เอจีซี ออโตโมทีฟ (ประเทศไทย) จำกัด. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยเกริก
- พระพงษ์ศักดิ์ สนมมโน (เกษวงค์รอด). (2561). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. **สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาคณาธิป จันทร์สง่า. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์. **การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยสยาม
- พลช กาญจนนา. (2559). องค์การแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการคนเก่ง ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักพัฒนาซอฟต์แวร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ภาคิน ศรีสังข์งาม. (2556). แรงจูงใจที่มีผลต่อผลลัพธ์ในการดำเนินงานขององค์กร : กรณีศึกษา กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยเกริก.
- รัตนชนก จันยัง. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน ในองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร. **การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- วสิน สันทรณ์. (2557). ลักษณะทางประชากร พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และปัจจัยทางการตลาด ที่มีผลต่อการซื้ออะไหล่ ประดับยนต์ในสินค้าประเภทหลอดไฟหน้ารถยนต์. **การค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วันชัย ศกุนตนาค. (2555). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของ พนักงานกลุ่มงาน Service Desk ของธนาคารแห่งหนึ่ง. **สารนิพนธ์ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิวัฒน์ สรวงสุธาร. (2558). กลยุทธ์การตลาดภายในและปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัท ซี.พี. ค่าปลีกและการตลาดจำกัด. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- อรสุดา ดุสิตรัตน์กล. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีของบุคลากรส่วนกลาง. **การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Certo, C. S. (2000). **Modern management**. NJ: Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychology testing**. (5thed). New York: Harper Collins Publishers.
- Fan, C. (1982). **The item analysis table**. Upper Saddle River, NJ: Educational Testing Services.
- Harrell, T. W. (1972). **Industrial psychology**. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Herzberg, F. (1979). **The motivaton to work**. (2nd ed.) New York: John Willey & Sons.
- Likert, R. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. Reading in Fishbeic, Fishbeic, Matin Ed., Attitude Theory and Measurement (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Peterson, E., and Plowman, E. G. (1989). **Business organization and management**. Homewood, llinois: Richard D. Irwin.
- Robbins, S. P. (2001). **Organizational Behavior**. 9th ed. NJ: Prentic Hall.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). **On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity**. Dutch Journal of Educational Research, 2, 49-60.

การจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา
MATERNAL AND CHILD WELFARE MANAGEMENT OF THUNG SADAO
MUNICIPALITY CHACHOENGSAO PROVINCE

ไทมณี ไชยฤทธิ์¹
thaimanee chairhit

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ กลไก กระบวนการและแนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 278 คน โดยการแจกแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 20 ท่าน ซึ่งมีวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาความ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนกลไกการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประกอบด้วย 10 กลไกหลัก ได้แก่ การจัดทำนโยบายแม่และเด็ก การจัดโครงการเงินอุดหนุนบุตรแรกเกิด ยึดการทำงานร่วม การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครอง การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ การส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็ก การปฏิบัติตาม พรบ.ตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 การติดตาม การควบคุมและกำกับ และการรายงานประเมินผล สำหรับกระบวนการการจัดการสวัสดิการ พบมีกระบวนการก่อนการตั้งครรภ์ และการดูแลพัฒนาการหลังคลอดอายุ 6 ขวบทั้งแม่และเด็ก และแนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน การจัดทำแผนกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของภาคท้องถิ่นและภาคประชาชน การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม การพัฒนาระบบช่องทางการประชาสัมพันธ์และการสร้างความรู้ความเข้าใจดำเนินกิจกรรม การพัฒนาระบบทีมการดูแลแม่และเด็กที่มีความรู้ในด้านแม่และเด็ก การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครองสังคมให้ครอบคลุมทุกมิติ และการจัดการทำโครงการ เช่น

Received: 2020-12-01 Revised: 2021-02-08 Accepted: 2021-02-16

¹ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Email : dr.thai_99@hotmail.com

โครงการส่งเสริมพ่อแม่ เฝ้าระวังลูกผ่านการสร้างบุคลากรสำหรับการเป็นพี่เลี้ยงประจำชุมชน ทำให้เทศบาลทุ่งสะเดาควรจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงเพื่อการดูแลแม่และเด็กที่ได้รับผลกระทบต่อสถานการณ์โรคระบาดและสถานการณ์อื่นๆ เช่น ภาวะครอบครัวแตกแยก ครอบครัวไร้ที่พึ่ง ภาวะหนี้สินของครอบครัว

คำสำคัญ (Keywords): การจัดการสวัสดิการ; แม่และเด็ก; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

Abstract

This research was to study the needs, mechanisms, processes and guidelines for maternal and child welfare management of Thung Sadao Municipality, Chachoengsao Province. This research was a Mixed Method Research including quantitative research methodology. The sample group totaled 278 people by distributing questionnaires. The data was analyzed by basic statistics such as percentage, mean, standard deviation. As for the qualitative research methodology, from 20 persons, with descriptive data analyzed. It is found that the level of maternal and child welfare management needs of Thung Sadao Municipality, Chachoengsao Province in overall aspects were at a high level. For maternal and child welfare management mechanisms, it was found that there were 10 main mechanisms namely (1) maternal and child policy preparation (2) Organizing a Child Support Scheme (3) Seize collaboration (4) Enhancing the quality of the protection system (5) Promoting health literacy (6) Public relations and knowledge creation (7) Maternal and Child Health Promotion (8) Compliance with the Infant and Child Food Market according to Act 2017 (9) monitoring, control and supervision and (10) evaluation reports. For the welfare management process, there were pre-pregnancy and postnatal development care at age 6 both mother and child. For the guidelines for maternal and child welfare management of Thung Sadao Municipality, Chachoengsao Province. It is found that there were child and youth development plan, Establishing a strategic plan for local and public participation, Establishing a social aid center, Developing a system of public relations channels and creating knowledge and understanding, Development of maternal and child care team

system with having maternal and child knowledge, Enhancing the quality of the social protection system to cover all dimensions, and project management such as a parent promotion project, monitoring children through building a community mentor. Therefore, Thung Sadao Municipality should establish a babysitting team to care for mothers and children who are affected by the epidemic situation and other situations such as family breakdown, defenseless family and family debt.

Keywords : Welfare Management; Mother and Child; Local Government Organization

บทนำ (Introduction)

สังคมไทยในระยะที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมก่อให้เกิดการเจริญเติบโตที่ไม่สมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างเมืองและชนบท โอกาสระหว่างคนรวยและคนจน ส่งผลต่อการทำมาหาเลี้ยงชีพในอนาคตส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และทำให้ต้องตกอยู่ในภาวะด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเรื้อรัง โดยจะเห็นได้ว่า คนยากจนในสังคมมีส่วนแบ่งของ รายได้น้อยมากการที่ต้องทุ่มเทเวลาที่มีอยู่ทั้งหมดเพื่อการเพิ่มรายได้ของครอบครัวทำให้ไม่มี เวลาในการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนลูก สอนตัวเองก็ตกอยู่ในสภาพด้อยโอกาสต่อจากพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยต้องตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม การพัวพันกับแหล่งอบายมุข และเผชิญกับปัญหาความรุนแรงต่อครอบครัวซึ่งเป็นภัยต่อการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม (พระบัณฑิต สิทธิพล,2553) ซึ่งมีรายงานทางสถิติครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวมีแนวโน้มสูงขึ้น จนเกิดสภาพปัญหาที่ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเผชิญมีความซับซ้อน เช่น ความยากจน ความเครียดการเลี้ยงดูบุตร ที่อยู่อาศัย สุขภาพ ทัศนคติที่เป็นอคติของสังคม การจัดสวัสดิการสำหรับครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเป็นการปรับตัวของรัฐในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่เกิดขึ้น ระบบสวัสดิการทำหน้าที่ในการรองรับความต้องการครอบครัวในยามที่มีความยากลำบาก หรือประสบอุปสรรคในชีวิต เพื่อให้สามารถ “ตั้งหลัก” และมีการจัดการกับชีวิตที่เปลี่ยนไปได้ดีขึ้น ด้วยการทำให้สมาชิกครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวมีงานทำ มีรายได้มากขึ้น รวมทั้งจัดบริการและช่วยเหลือในการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อสนับสนุนให้ผู้เป็นบิดามารดาสามารถออกมาทำงานนอกบ้านได้มากขึ้นนอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบบริการสวัสดิการทางสังคมในด้านต่างๆ ได้แก่ สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการเด็กสวัสดิการสำหรับผู้สูญเสีย สวัสดิการด้านการจ้างงาน มาตรการด้านแรงงาน และมาตรการทางภาษี ถูกนำมาใช้ประกอบร่วมกับนโยบายด้านสวัสดิการสังคมสำหรับประเทศไทยการจัดสวัสดิการสังคมของรัฐยังตอบสนองต่อความต้องการของครอบครัวเลี้ยง

เดี่ยวใดไม่สมบูรณ์ รวมทั้งรัฐเองก็ไม่ได้ให้ความสำคัญในเชิงนโยบายอย่างชัดเจน (สุรีย์พร พันพื้ง และ กมลพรรณ พันพื้ง, 2552) นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านอนามัยแม่และเด็ก คือ อัตราส่วนการตายมารดา ในปี 2558 อยู่ที่ 20.0 ต่อการเกิดมีชีพแสนคน โดยสาเหตุการตายส่วนใหญ่มาจากการตกเลือดหลังคลอด หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป (ปิยะสกล สกลสัตยาทร, 2560)

การจัดสวัสดิการแห่งรัฐที่เข้าไปดูแลแม่และเด็กจึงถือว่ามีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาทั้งระบบได้ตั้งแต่ก่อนเกิด เป็นสวัสดิการที่ได้รับผ่านแม่ที่อุ้มท้อง มีการบำรุงครรภ์อย่างถูกต้อง และสวัสดิการอื่นๆ อย่างเหมาะสม (สมชัย จิตสุชน, 2554) ดังนั้น การจัดการสวัสดิการแม่และเด็กก็มีประเด็นที่ค่อนข้างอ่อนไหวอย่างมากไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจของครอบครัว สิ่งแวดล้อม การกระทบทางอารมณ์ของแม่ที่ส่งผ่านไปยังทารกในครรภ์ ด้านโภชนาการ ด้านจิตใจและสุขภาพในขณะตั้งครรภ์ของแม่ การได้รับการดูแลจากแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ และการพัฒนาสติปัญญา และพื้นฐานทางอารมณ์ เป็นต้น เพราะฉะนั้น บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นอกเหนือจากกรมกิจการแม่และเด็ก) และเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับแม่และเด็กในพื้นที่รับผิดชอบจะต้องเข้าไปช่วยเหลือจนเหลือเท่าที่สามารถทำได้ให้มากที่สุดเพราะสุดท้ายแล้วคุณภาพชีวิตของแม่และเด็กที่ขาดการเอาใจใส่จะกลายเป็นปัญหาในทางสังคมในอนาคตก็ได้แต่หากแม่และเด็กได้รับการจัดการสวัสดิการอย่างเหมาะสมก็เชื่อว่าจะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับการกล่อมเกลาสมาชิกในสังคมที่ยังมีหน่วยงานรัฐได้ดูแลอย่างทั่วถึงมีความเสมอภาคตามความต้องการของครอบครัวที่มีสมาชิกเด็กก่อนจะสามารถใช้กลไกและกระบวนการจัดการสวัสดิการอย่างไร และพิจารณายุทธศาสตร์การจัดการสวัสดิการของเทศบาลทุ่ละเดาให้ครอบคลุม ทั่วถึง และมีคุณภาพได้อย่างไรในพื้นที่เทศบาลทุ่ละเดา อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา

วัตถุประสงค์ (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่ละเดา จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษากลไกและกระบวนการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่ละเดา จังหวัดพะเยา
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่ละเดา จังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1.รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ได้แก่ รูปแบบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research) และรูปแบบระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 ตัวอย่าง โดยการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางของ Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan จากประชากรในเขตเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา 6 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหนองหิน ชุมชนหนองไผ่ ชุมชนทุ่งสะเดา ชุมชนแปลงยาว ชุมชนหนองครก หมู่ 8 และชุมชนหนองครก หมู่ 11

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้ทรงเชี่ยวชาญและเกี่ยวกับแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา โดยได้กำหนดคัดเลือกการสัมภาษณ์แบบเจาะจง รวมทั้งหมด 20 ท่าน

3.เครื่องมือการวิจัย

1) เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ (Survey Research) ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา จำนวนบุตร และรายได้ของครอบครัว ตอนที่ 2 ความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ 1. การจัดการสวัสดิการแม่ คือ 1.ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย 2.ด้านสุขภาพอนามัย 3.ด้านสิ่งแวดล้อม 4. ค่าสงเคราะห์บุตรคุณแม่ 5.ด้านคุณภาพชีวิต 6.ด้านความรู้ จำนวน 30 ข้อ และ การจัดการสวัสดิการเด็ก คือ 1) ด้านส่งเสริมการเลี้ยงดู 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ 3) ด้านจิตวิทยา 4) ด้านสังคมสงเคราะห์ 5) ด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ จำนวน 25 ข้อ (Numerical Rating Scale) มี 5 ระดับ (ธีรยุทธ พึ่งเกียรติ, 2554) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2) เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ โดย ผู้วิจัยจะใช้แบบการสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 20 ท่าน ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลักการวิจัยแบบการสัมภาษณ์เจาะลึก(In-depth Interview) ผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกการสัมภาษณ์แบบเจาะจงรวมทั้งหมด 20 ท่าน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร เทศบาลทุ่งสะเดา กลุ่มนักวิชาการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านนักวิชาการสาธารณสุข กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข และกลุ่มแม่และเด็ก

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การแจกแบบสอบถาม แก่ พ่อแม่ของเด็กในพื้นที่เทศบาลทุ่งสะเดา และสตรีที่กำลังตั้งครรภ์รวมจำนวน 278 ตัวอย่างโดยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการขออนุมัติหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจากคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ผู้ศึกษาวิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อสำนักงานเทศบาลทุ่งสะเดาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลทำการศึกษาวิจัย
3. ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกจ่ายแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ พ่อแม่ของเด็กในพื้นที่เทศบาลทุ่งสะเดา และสตรีที่กำลังตั้งครรภ์รวมจำนวน ๒๗๘

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน ๑๔ ท่าน โดยผู้วิจัยจะส่งหนังสืออย่างเป็นทางการโดยคำรับรองจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองพร้อมกับบริบทเนื้อหาต่าง ๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และจะกำหนด วัน เวลา และสถานที่ ส่วนในขณะการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตจากผู้เชี่ยวชาญ ในตอบคำถามแต่ละประเด็น และบันทึกภาพนิ่ง

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วนำข้อมูลลงในแบบลงรหัส (Coding Form) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการศึกษาทางสังคมศาสตร์เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เอกสาร และเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดเรียงข้อมูล การจำแนกข้อมูลทั้งหมดที่ได้สัมภาษณ์ออกเป็นกลุ่มตามวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นอย่างชัดเจน และการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อมูลในประเด็นที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเพื่อศึกษาการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราจากทั้งหมด 14 คน

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง การจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา” ได้ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research) ด้วยการแจกแบบสอบถามจำนวน 278 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติทางสังคมศาสตร์ประกอบด้วย เปอร์เซ็นต์ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ (In-Depth Interview) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา นำเสนอแบบพรรณนาความซึ่งจะนำเสนอไปตามลำดับวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1.ความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา
พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 99.03 เพศชายจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 0.7 มีอายุ อายุ 36 – 45 ปี จำนวน 162 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 มากที่สุด ส่วนจำนวนบุตร 2 คนมากที่สุดจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 สำหรับรายได้ ระหว่าง 10.001 – 30.000 บาทจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมและรายด้านสำหรับการจัดการสวัสดิการแม่ ได้แก่ 1. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย 2.ด้านสุขภาพอนามัย 3.ด้านสิ่งแวดล้อม 4. ค่าสงเคราะห์บุตรคุณแม่ 5.ด้านคุณภาพชีวิต 6.ด้านความรู้ และการจัดสวัสดิการเด็ก คือ 1) ด้านการเลี้ยงดู 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ 3) ด้านจิตวิทยา 4) ด้านสังคมสงเคราะห์ 5) ด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ พบว่า ระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่ของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราในด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ด้านคุณภาพชีวิต ด้านความรู้ และด้านสุขภาพอนามัย รวมทั้งทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และระดับความต้องการจัดการสวัสดิการเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า ด้านส่งเสริมการเลี้ยงดูอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านส่งเสริมการเลี้ยงดูอยู่ในระดับมากและด้านการส่งเสริมพัฒนาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. กลไกและกระบวนการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประกอบด้วย 10 กลไกหลัก ได้แก่ การจัดทำนโยบายแม่และเด็ก การจัด

โครงการเงินอุดหนุนบุตรแรกเกิด ยึดการทำงานร่วม การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครอง การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ การส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็ก การปฏิบัติตามพรบ.ตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 การติดตาม การควบคุมและกำกับ และการรายงาน การประเมินผล สำหรับกระบวนการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดยะลา พบว่า มีการจัดสวัสดิการ 8 ช่วง ได้แก่ หนึ่ง ก่อนการตั้งครรภ์ สอง ภาวะตั้งครรภ์ สาม ขณะตั้งครรภ์ สี่ ช่วงใกล้คลอด ห้า ช่วงกำหนดคลอด หก ช่วง 6 เดือน ถึง 2 ขวบเจ็ด การจัดการโปรแกรม 9 อย่าง ช่วงแปด การดูแลพัฒนาการหลังคลอดอายุ 6 ขวบทั้งแม่และเด็ก แต่ละช่วงจะมีการกำกับติดตาม การควบคุม การประเมินผลและการรายงาน มีความพร้อมในการดูแลของเจ้าหน้าที่ทุกส่วนงานที่ร่วมประสานการทำงานเพื่อการดูแลอย่างเต็มที่จุดดีอีกประการหนึ่งกล่าวจำนวนของประชากรที่เกิดขึ้นใหม่ไม่มากนักทำให้การดูแลค่อนข้างทั่วถึง รวมทั้งการจัดตั้งงบประมาณเพื่อสวัสดิการมีอย่างเพียงพอต่อการดูแลอย่างใกล้ชิดผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำพื้นที่

3. แนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดยะลา

พบว่า แนวทางที่ 1 การจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2555-2559) และฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ได้กำหนดไว้เป็นหลักประกันให้เด็กได้รับสิทธิด้านการอยู่รอดและการพัฒนาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แนวทางที่ 2 การจัดทำแผนกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของภาคท้องถิ่นและภาคประชาชนในระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนระดับเขตตามนโยบายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แนวทางที่ 3 การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคมเพื่อเป็นศูนย์กลางการให้คำแนะนำปรึกษา รับเรื่องราวร้องทุกข์แก่ผู้ประสบปัญหาสังคมอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ แนวทางที่ 4 การพัฒนาระบบช่องทางการประชาสัมพันธ์และการสร้างความรู้ความเข้าใจดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลและสร้าง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับจังหวัด แนวทางที่ 5 การพัฒนาระบบทีมการดูแลแม่และเด็กที่มีความรู้ในด้านแม่และเด็กพร้อมทั้งสามารถจัดการปัญหาพื้นฐานเฉพาะหน้าได้ดี แนวทางที่ 6 การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครองสังคมให้ครอบคลุมทุกมิติไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ทางสิ่งแวดล้อมภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อไปสู่ตัวแม่และเด็ก แนวทางที่ 7 การจัดการทำโครงการ เช่น โครงการส่งเสริมพ่อแม่ ฝักระวังลูกจะเป็นการให้ความสำคัญในการเลี้ยงบุตรอย่างถูกวิธีโดยผ่านการสร้างบุคลากรสำหรับการเป็นพี่เลี้ยงประจำชุมชนให้ครอบคลุมมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย(Research Discussion)

การวิจัยเรื่องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา

พบว่า การวิเคราะห์ระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมและรายด้านสำหรับการจัดสวัสดิการแม่ พบว่า ระดับความต้องการโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากเพราะการที่เทศบาลและหน่วยงานของรัฐได้ตระหนักถึงภารกิจหลักของการปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและมั่นใจในการทำงานอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของแม่และเด็กสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชัย จิตสุชน (2554) พบว่า ปัจจุบัน องค์การพัฒนาระดับโลกหลายองค์กร ได้รณรงค์ให้ประเทศต่าง ๆ ถือว่าสวัสดิการพื้นฐานนั้นเป็น ‘สิทธิ’ (right) ของมนุษย์ทุกรูปนามที่สังคมต้องร่วมกันให้หลักประกันว่าสมาชิกในสังคมทุกคนได้รับอย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยพร พันพื้ง และกมลพรรณ พันพื้ง (2552)พบว่า การพัฒนาระบบบริการสวัสดิการทางสังคมในด้านต่างๆ ได้แก่ สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการเด็กสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ สวัสดิการด้านการจ้างงาน มาตรการด้านแรงงาน และมาตรการทางภาษี ถูกนำมาใช้ประกอบร่วมกับนโยบายด้านสวัสดิการสังคมและสอดคล้องงานวิจัยของคณะ พิลุน (2560) พบว่า ภาครัฐและท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการหนุนเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีเงื่อนไขที่สำคัญคือการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ที่สนับสนุนให้เกิดการกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน

2. กลไกและกระบวนการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัด

ฉะเชิงเทรา พบว่า การจัดทำนโยบายแม่และเด็ก การจัดโครงการเงินอุดหนุนบุตรแรกเกิด ยึดการทำงานร่วม การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครอง การส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ การส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็กสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยพร พันพื้ง และกมลพรรณ พันพื้ง (2552) พบว่า ประเทศไทยการจัดสวัสดิการสังคมของรัฐยังตอบสนองต่อความต้องการของครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวได้ไม่สมบูรณ์ รวมทั้งรัฐเองก็ไม่ได้ให้ความสำคัญในเชิงนโยบายอย่างชัดเจน รวมทั้งการปฏิบัติตามพรบ.ตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 การติดตาม การควบคุมและกำกับ และการรายงาน การประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระบัณฑิต สิทธิพล (2553) พบว่า ข้อค้นพบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่การบริการด้านการเรียนการสอน. การบริการฝึกอาชีพ. การบริการด้านสังคมสงเคราะห์และการบริการด้านจิตวิทยา แสดงให้เห็นถึงสถานะองค์ความรู้จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้การศึกษา

และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชัย จิตสุชน (2554) พบว่า ผู้ทำประกันสังคมตามมาตรา 33 ของ พรบ. ประกันสังคม หรือที่เรียกว่า ‘แรงงานในระบบ’ ซึ่งมีจำนวน 9 ล้านคนก็ได้รับสวัสดิการ 7 ด้าน คือได้ค่าทำคลอด ค่าเลี้ยงลูกเล็ก ประกันสุขภาพ เงินทดแทนถ้าพิการ เงินประกันการว่างงานหากตกงาน เงินบำนาญยามแก่เฒ่า และค่าทำศพหากตาย ซึ่งสวัสดิการเหล่านี้ ไม่มีให้สำหรับ ‘แรงงานนอกระบบ’ ซึ่งหมายถึงคนที่ทำงานด้วยตัวเอง ไม่มีนายจ้าง หรือมีนายจ้างแต่ไม่ได้ทำประกันสังคมไว้ให้

3.แนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา

พบว่า เทศบาลทุ่งสะเดาได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมไว้ ดังการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของมาตาลักษณ์ เสริมธากุล (2562).พบว่า ประวัติศาสตร์ การคุ้มครองสิทธิเด็กในฐานะที่เด็กเป็นประธานแห่งสิทธิ มีแนวคิดที่พัฒนามาจากหลักสิทธิมนุษยชน และถูกพัฒนาเรื่อยมาจนกลายเป็นตราสารระหว่างประเทศ ซึ่งมีความผูกพันในฐานะกฎหมายระหว่างประเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้ชื่อ “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 มีการจัดทำแผนกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของภาคท้องถิ่นและภาคประชาชนในระดับ จังหวัด การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม การพัฒนาระบบช่องทางการประชาสัมพันธ์และการสร้างความรู้ความเข้าใจดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลและสร้าง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับจังหวัด การพัฒนาระบบทีมการดูแลแม่และเด็กที่มีความรู้ในด้านแม่และเด็ก การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครองสังคมให้ครอบคลุมทุกมิติ และการจัดการทำโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ถิ่นชนอน และวิลาวัณย์ ชมนิรัตน์ (2555)พบว่า กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ทำให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและครอบครัวได้ร่วมกันเสนอแนวทางการให้บริการสุขภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตร ฑารีย์และเสาวนันท บำเรอราช (2558) พบว่า การรับรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงร้อยละ 4.90 ส่วนด้านความพร้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 77.00 มีความพร้อมด้านร่างกายในระยะเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ รองลงมาคือด้านจิตใจ และด้านสิ่งสนับสนุนและสอดคล้องกับงานวิจัยของกวิณทรา ปรีสงค์ (2558) พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมการดูแลตนเอง และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการดูแลตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์

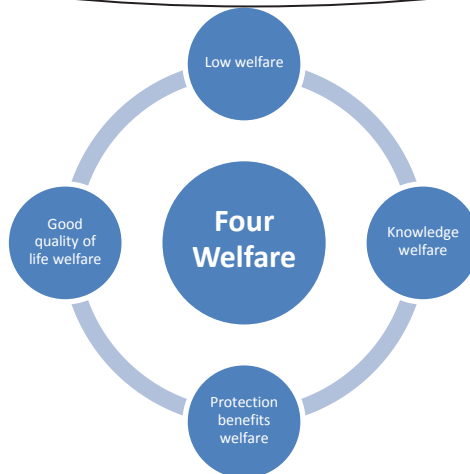
องค์ความรู้จากการวิจัย (Knowledge of research)

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราทำให้ทราบว่า ทั้งระดับการศึกษาและผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10.000 บาททำให้ส่งผล

กระทบไปยังแม่และเด็กในบางกลุ่มที่ต้องได้รับการดูแล นอกจากนี้ ความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดาโดยเฉพาะประเด็นการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาอย่างต่อเนื่องในขณะตั้งครรภ์ปรากฏผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด สำหรับส่วนของเด็กในด้านการส่งเสริมพัฒนาการ มีการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ได้แก่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่ จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญาน้อยที่สุด ซึ่งทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแม้ว่าจะพยายามเข้าไปดูแล ส่งเสริมและเสริมสร้างในหลากหลายมิติก็ตามแต่ด้วยข้อจำกัดที่ยังต้องแสวงหาแนวทางที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในของบุคลากรและผู้ปกครองร่วมกันจึงได้มีกลไกและกระบวนการจัดการสวัสดิการแม่และเด็ก ได้แก่ การจัดทำนโยบายแม่และเด็ก การจัดโครงการเงินอุดหนุนบุตรแรกเกิด การส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครอง การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ การส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็ก การปฏิบัติตามพรบ.ตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 การติดตาม การควบคุมและกำกับและการรายงาน การประเมินผลเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจต่อแม่และเด็ก รวมไปถึงประชาชนทั่วไปได้ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมทั้งหมดทำให้เห็นแนวทางที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วยการ จัดเตรียมแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะภาคประชาชน การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม การพัฒนาระบบช่องทางการปกป้อง คุ้มครองสิทธิต่างๆ การพัฒนาระบบทีมการดูแล การยกระดับคุณภาพระบบและการจัดการทำโครงการที่เชื่อมโยงแม่และเด็กได้โดยตรง เพราะฉะนั้นเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลมาทั้งหมดจึงทำให้ทราบว่าเทศบาลทุ่งสะเดาได้คัดค้านนวัตกรรมที่หลากหลายร่วมกับหน่วยงานรัฐอื่นๆ ที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงที่สนองตอบต่อความต้องการตามความคาดหวังเพื่อให้แม่และเด็กเกิดความมั่นใจว่าจะมีคุณภาพชีวิตและสุขภาพกายและจิตที่ดีผ่านระบบการบริหารจัดการของเทศบาลทุ่งสะเดาในฐานะหน่วยงานต้นที่อยู่ใกล้ชิดมีบทบาทแรกสุดที่เข้าไปดูแลแม่และเด็กได้มากที่สุดทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปต่อยอดในเชิงวิชาการได้อีกมากมายและร่วมด้วยช่วยกันเสริมสร้างคุณภาพให้กับสมาชิกใหม่ทางสังคมที่สามารถสรุปเชิงความคิดและแนวปฏิบัติ Four Welfare ได้แก่ สวัสดิการด้านกฎหมาย สวัสดิการด้านความรู้ สวัสดิการด้านการปกป้อง คุ้มครองและสวัสดิการด้านคุณภาพชีวิตที่ดี ดังแผนภาพดังต่อไปนี้

Four Welfare เพื่อการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา

จากผลสำรวจทำให้เห็นว่าเทศบาลทุ่งสะเดาได้ดูแลแม่และเด็ก
ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา
ที่เหมาะสมสำหรับการเป็นแม่อยู่ในระดับมากที่สุด

ภาพที่ 1 แสดง Four Welfare เพื่อการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา

จากแผนภาพที่ 1 จะให้ได้ว่า การดำเนินกิจกรรมตามแนวการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราทำให้เกิดกระบวนการส่งมอบความปรารถนาดีต่อแม่และเด็กในพื้นที่อย่างเห็นได้ชัดจนถึงแม้ว่าจะไม่สามารถดูแลช่วยเหลือได้ในทุกๆกิจกรรมแต่เทศบาลทุ่งได้ใช้ความพยายามอย่างมากต่อการสร้างและรักษาความสมดุลของสมาชิกทางสังคมที่ยึดถือความเข้าใจความเข้าใจในระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเท่าที่สามารถจะปฏิบัติกิจกรรมได้ดังกล่าวอธิบายดังต่อไปนี้

สวัสดิการด้านกฎหมาย (Low Welfare) หมายถึง บรรดากฎหมาย นโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐอื่นๆ ที่สามารถบริหารงบประมาณเพื่อการดูแลและจัดสวัสดิการให้เป็นไปตามกฎหมายต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

สวัสดิการด้านความรู้ (Knowledge Welfare) หมายถึง แม่และเด็ก หรือผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีความรู้ขั้นพื้นฐานที่สามารถดูแลเด็กแรกเกิดและพัฒนาการในด้านต่างๆ ของบุตรอย่าง

ต่อเนื่อง จริงจังและเอาใจใส่โดยการเพื่องค์ความรู้เพื่อให้ตนเองและบุตรสามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆ ได้อย่างครอบคลุม

สวัสดิการด้านการปกป้อง คุ้มครอง (Protection benefits Welfare) หมายถึง การเฝ้าระวังภัยที่อาจส่งกระทบต่อแม่และเด็กในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็น การดูแลความรุนแรงในครอบครัว การสร้างความมั่นใจในสวัสดิภาพแม่และเด็ก ประเด็นเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม การให้การสงเคราะห์ การส่งเสริมสุขภาพ

สวัสดิการด้านคุณภาพชีวิตที่ดี (Good quality of life welfare) หมายถึง การดูแลและเสริมสร้างความเข้มแข็งในทุกมิติทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกายมีการดูแลสุขภาพ ตรวจสอบ และประเมินผลเป็นระยะๆ ให้ครอบคลุมผู้เป็นแม่และเด็กผ่านงานกลุ่มแม่และเด็กของเทศบาลและโรงพยาบาลรัฐ การบำบัดฟื้นฟูสุขภาพหลังคลอด การส่งเสริมการออกกำลังกาย และการบริการตรวจโรคที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้เป็นแม่และเด็กในพื้นที่ ด้านจิตใจได้มีส่งเสริมการลดความเครียดในบริบทต่างๆ ให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เทศบาลทุกระดับควรจัดสรรงบประมาณพัฒนาศูนย์สวัสดิการแม่และเด็กแบบครบวงจร และควรจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงเพื่อการดูแลแม่ และมีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน นอกจากนี้ควรส่งเสริมการอบรมความรู้เพื่อการดูแลแม่ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเป็นระยะๆ ปีละอย่าง 3 ครั้ง และจัดตั้งกลุ่มงานหรือทีมงานที่ผสมผสานระหว่างบุคลากรขอเทศบาลกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อความมือในการจัดสวัสดิการและกิจกรรมต่างๆ โดยพร้อมเพรียงกันตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิจัยและพัฒนา

ควรมองถึงประเด็นเครือข่ายการทำงานแบบองค์รวมให้มากขึ้นว่าจะมีช่องทาง กลไกและกระบวนการใดบ้างที่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ งบประมาณ บุคลากรและระบบการบริหารจัดการ ได้บ้างซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ รวมทั้งการนำเสนอองค์ความรู้แต่ยังไม่ลงไปสู่ภาคปฏิบัติมากนักทำให้เกิดความช่องว่างในการปฏิบัติงานอยู่บ้าง ซึ่งนักวิจัยอาจจะศึกษาวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของแม่และเด็กอย่างตรงไปตรงมาให้มากที่สุด เพราะสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้มากกว่าระบบตัวแทนของการรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง (References)

- กวินทรา ปรีสงค์. (2558) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์ที่มา
รับบริการฝากครรภ์โรงพยาบาลบางนา 5 จังหวัดสมุทรปราการ. **วารสารร่วมพฤษภ**
มหาวิทยาลัยเกริก. 33(3), 45-57.
- คะนอง พิณ. (2560) การจัดสวัสดิการโดยชุมชน กรณีศึกษา บ้านฮองฮี ตำบลยางตลาดอำเภอยาง
ตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. **วารสารการเมืองการปกครอง**. 7(2), 15-32.
- จิตร ดารีย์และเสาวนันท บำเรอราช. (2558) การรับรู้และความพร้อมของมารดาที่มีผลต่อการเลี้ยง
ลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนยานาง
อำเภอมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. **วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน**
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 3(4), 67-82
- ธีรยุทธ พึ่งเทียร. (2554). **สถิติเบื้องต้นและการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุทรไพศาล.
- ปิยะสกล สกลสัตยาทร. (2560). **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนานามัยการเจริญพันธุ์**
แห่งชาติฉบับที่ 2 1(พ.ศ. 2560 - 2569) ว่าด้วยการส่งเสริมการเกิดและการ
เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข.
- พระบัณฑิต สิทธิพล. (2553).การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการด้านการศึกษา เพื่อเด็กและ
เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. **สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต**.
(คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มาตาลักษณ์ เสริมธากุล. (2562). หลักการคุ้มครองสิทธิเด็กภายใต้แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุด
ของเด็ก.**รายงานการวิจัย**. (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วาสนา ถิ่นชนอน และวิลาวัลย์ ชมนิรัตน์. (2555) การพัฒนาแนวทางการให้บริการหญิงตั้งครรภ์
วัยรุ่นโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในคลินิกฝากครรภ์. **วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ**.
35(2), 45-56.
- สุรีย์พร พันพื้ง และกมลพรรณ พันพื้ง. (2552). การจัดการของรัฐต่อความต้องการของครอบครัว
เลี้ยงเดี่ยว. **รายงานการวิจัย**. (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมชัย จิตสุชน. (2554). **สู่ระบบสวัสดิการสังคมถ้วนหน้าภายในปี พ.ศ. 2560. รายงานฉบับ**
สมบูรณ์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

กลยุทธ์การตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์

ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

MARKETING STRATEGY AFFECTING TOWNHOUSE PURCHASE

DECISIONS IN BANG KHUN THIAN DISTRICT, BANGKOK METROPOLIS

อิศราพิสรณ์ ดิลกไพบูลย์¹ มณฑิกานต์ เอี่ยมโซ่² เกียรติชัย เวชฎาพันธุ์³

Isarapisorn Dilokpaiboon, Montikan Aiemso, Kiatichai Vesdapunt

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน กับการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อวิเคราะห์อิทธิพล กลยุทธ์การตลาด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อของเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบ t-test และ f-test และสถิติสมการถดถอยพหุคูณ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ที่มีความแตกต่างกัน ด้านอายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนกลยุทธ์การตลาดด้านราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาดส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์

คำสำคัญ (Keywords): กลยุทธ์การตลาด; ทาวน์เฮ้าส์

Received: 2021-01-08 Revised: 2021-01-15 Accepted: 2020-02-04

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย Master of Business Administration Program, Graduate School Eastern Asia University.

E-mail: Isarapisorn.dilokpaiboon@gmail.com

² หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย Master of Business Administration Program, Graduate School Eastern Asia University. E-mail: montikan@eau.ac.th

³ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย Master of Business Administration Program, Graduate School Eastern Asia University. E-mail: kiatichai@eau.ac.th

Abstract

The objectives of this research were: Firstly, to compare the different of personal factors with the townhouse purchase decisions In Bang Khun Thian District, Bangkok Metropolis. Secondly, to analyze the influence of marketing strategy affecting townhouse purchase decisions In Bang Khun Thian District, Bangkok Metropolis. Samples were people who were making townhouse purchase decisions of Bang Khun Thian District, Bangkok Metropolis, a total of 400 samples, using multi-states to collect the data by questionnaires. Data were analyzed by using descriptive statistics, which consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation and using statistics of t-test and F-test and multiple regression equations. The study found that personal factors of those who were deciding to purchase townhouses In Bang Khun Thian District, Bangkok Metropolis, were different i.e., age, marital status, and average monthly income. The marketing strategy for price, distribution channel and marketing promotion affected townhouse purchase decisions in Bang Khun Thian District, Bangkok Metropolis

Keywords: Marketing Strategy; Townhouse

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันการซื้อขายที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ปรับลดลงตามสภาพปัจจัยแวดล้อม โดยเฉพาะการระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้เศรษฐกิจเกิดการชะลอตัว รวมถึงแผนกิจกรรมการตลาดของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัยต้องเลื่อนออกไป ส่งผลให้เศรษฐกิจเกิดการชะลอตัว ทำให้การตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยของผู้บริโภคในประเทศลดลง เศรษฐกิจในประเทศที่คาดว่าจะค่อยๆ ฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตลาดอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัย มีปัจจัยด้านบวกโดยมีมาตรการลดหย่อนค่าธรรมเนียมการโอนกรรมสิทธิ์และค่าจดจำนองสำหรับที่อยู่อาศัยไม่เกิน 3 ล้านบาท และนโยบายส่งเสริมการตลาดของผู้ประกอบการ จึงอาจเป็นโอกาสสำหรับกลุ่มผู้บริโภคที่มีความพร้อมในการซื้อที่อยู่ (ศูนย์วิจัยกสิกร , 18 มิถุนายน 2563: ออนไลน์)

เขตบางขุนเทียน อยู่ในเขตกรุงเทพฯได้ สภาพพื้นที่ทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือของเขตเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย การค้า และอุตสาหกรรม และประชากรส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเขตเมืองชั้นใน ซึ่งพื้นที่เขตเมืองชั้นในมีการเติบโตอย่างมากจนถึงจุดอิ่มตัว จึงมีแนวโน้มทำให้ประชากรลดลง

นอกจากนั้นทำให้การกระจายตัวของประชากรได้ขยายไปสู่เขตเมืองชั้นกลาง รวมถึงส่วนขอบเขตรอบนอกหรือเขตชานเมือง ส่วนใหญ่เขตรอบนอกหรือเขตชานเมืองมีอัตราการเพิ่มของประชากรมาก โดยเฉพาะเขตบางขุนเทียน จากการขยายตัวของประชากร ในเขตบางขุนเทียน มีแนวโน้มอัตราประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกๆปี และมีที่อยู่อาศัยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก มีถนนสายสำคัญ คือ ถนนท่าข้าม ถนนแสมดำ ถนนวงแหวน ถนนบางกระดี ถนนบางขุนเทียน 2 และถนนพระราม 2 แขวงที่มีการขยายตัวของที่อยู่อาศัย ได้แก่ แขวงแสมดำและบริเวณตลอดแนวถนนพระราม 2 มีการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และมีการจัดสรรที่ดินเพื่ออยู่อาศัย การคมนาคมส่วนใหญ่ใช้ทางรถยนต์ ในส่วนของห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล และสถานศึกษาในเขตบางขุนเทียน สะดวกในการติดต่อหรือใช้บริการ สถิติประชากรตามทะเบียนราษฎร เขตบางขุนเทียน พ.ศ.2562 โดย สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สถิติประชากรและบ้าน (2562) (ออนไลน์) 2

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลกระทบการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร อันเนื่องมาจากความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล และผลกระทบการตลาด ที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ให้กับผู้ประกอบการ เนื่องจากอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์เป็นตลาดที่มีการแข่งขันสูงจากมูลค่าของโครงการ และมีความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เป็นตัวชี้วัดเศรษฐกิจได้ว่าอยู่ในภาวะใด ถ้าผู้ประกอบการเข้าถึงข้อมูลผลกระทบการตลาดที่ผู้บริโภคต้องการ ประกอบกับแนวโน้มสถานะเศรษฐกิจที่ได้คาดการณ์ไว้ สามารถนำข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลไปวางแผนผลกระทบการตลาด และสร้างโอกาสในการลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ได้มั่นคงมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อสำรวจปัจจัยส่วนบุคคล ผลกระทบการตลาดและการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน กับการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลผลกระทบการตลาด ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดประชากรในผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จำนวน 400 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่สามารถระบุจำนวนประชากร ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Cochran (1977, p. 285) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เก็บข้อมูลด้วยการจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแปรปรวนค่าที (t-test) ค่าเอฟ (f-test) และสถิติสมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการสำรวจปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 มีสถานภาพสมรส จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้าง จำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 45,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 105 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.3 และระดับความคิดเห็นของกลยุทธ์การตลาดด้านการส่งเสริมการตลาด คือ ผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการตลาด รองลงมา คือ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านช่องทางการจัดจำหน่ายตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพการสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความแตกต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาและอาชีพมีการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านการศึกษา และอาชีพ ไม่มีความแตกต่างกัน

3. กลยุทธ์การตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยของกลยุทธ์การตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระจำนวน 3 ตัว ของกลยุทธ์การตลาด ประกอบด้วย ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้าน

ราคา และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม (การตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์) อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยตัวแปรต้น สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม ได้ร้อยละ 28.5 จากตัวแปรต้นทั้งหมด 3 ตัว โดยที่ตัวแปรปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.180 ค่า t เท่ากับ 8.797 ปัจจัยด้านราคา มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.162 ค่า t เท่ากับ 5.617 ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.124 ค่า t เท่ากับ 3.469 และค่า VIF บางตัวมีค่าเข้าใกล้ 1 แต่ไม่เกิน 2 แสดงว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีปัญหา ความสัมพันธ์กัน (multicollinearity)

ผลการวิเคราะห์สามารถเขียนเป็นสมการเชิงเส้นแสดงความสัมพันธ์ดังนี้การตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์โดยรวม = $0.596 + 0.180$ (ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย) $+ 0.162$ (ปัจจัยด้านราคา) $+ 0.124$ (ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

กลยุทธ์การตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียนจังหวัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียนจังหวัด กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ อยู่ในช่วง 31-40 ปี มีสถานภาพสมรสมีอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้าง และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 45,001 บาท ขึ้นไป ส่วนระดับความคิดเห็นทางด้านผลิตภัณฑ์ ผู้บริโภคคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัย มีระบบรักษาความปลอดภัย เช่น รักษาความปลอดภัย 24 ชั่วโมง มีกล้องวงจรปิด มีการแลกบัตรเข้า – ออก ระดับความคิดเห็นทางด้านราคา ขนาดของบ้าน สำหรับพื้นที่ทั้งหมด 18 ตารางวา พื้นที่ใช้สอย 120 ตารางเมตร และราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพบ้าน ส่วนระดับความคิดเห็นทางด้านช่องทางการจัดจำหน่าย สามารถติดต่อสำนักงานโครงการได้สะดวกทุกครั้งที่ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับโครงการทาวน์เฮ้าส์ และระดับความคิดเห็นทางด้านส่งเสริมการตลาดโครงการมีการรับประกันเมื่อบ้าน มีปัญหาสามารถโทรศัพท์ติดต่อได้ตลอดเวลา

เปรียบเทียบความแตกต่าง เพศหญิงมีการตัดสินใจมากกว่าเพศชาย เนื่องจากผู้หญิงมีความละเอียดมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน ห้องครัว ห้องนอน บริเวณรอบบ้าน และห้องน้ำ สถานภาพการสมรส เนื่องจากผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่มีความต่างกัน จากการสำรวจความคิดเห็น พบว่า กลุ่มอายุที่มีการตัดสินใจซื้ออยู่ในช่วง 31-40 ปี มีสถานภาพสมรส และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 45,001 บาท ขึ้นไป เนื่องจากทาวน์เฮ้าส์เป็นกลุ่มคนเริ่มต้นสร้างครอบครัว ราคาทาวน์เฮ้าส์ไม่แพงเมื่อเทียบกับ

การผ่อนชำระต่อเดือน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ช่วงอายุ 31-40 ปี การศึกษา เรียนจบปริญญาตรี และอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้าง ไม่มีความแตกต่างกัน โดยการซื้อทาวน์เฮ้าส์ไม่จำเป็นต้องใช้ช่วงอายุ ระดับการศึกษาที่ต่างกัน และคนที่ตัดสินใจซื้อ คือ อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้าง

ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรม และรับจ้างทั่วไป ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีประชากรศาสตร์ ของ Schiffman, Kanuk and Wisenblit, (2015, 57) ได้กล่าวว่า การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคตามอายุ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ และเชื้อชาติ ผ่านการชักถามหรือการสังเกต ซึ่งช่วยให้นักการตลาดแบ่งกลุ่มผู้บริโภคแต่ละประเภทที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัย นฤตย์อร ศรีคงแก้ว และ เบญจวรรณ สุจริต (2558) ธัญวิษณุ ศิริทัพ (2560) มาลาตรี ทองอ้วน (2560) จุฑามาศ อัครเดชา และ บัญชา วงศ์เลิศคุณากร (2560) ชวลัน ธรินายางกูร และ นิธิพนธ์ สนิทเหลือ (2560)

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร กลยุทธ์ 3 ด้าน คือ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิด ส่วนประสมการตลาดของ Kotler and Keller, (2016 p. 47) ได้กล่าวว่า ได้จัดกลุ่มส่วนประสมการตลาด เป็นทฤษฎีการตลาด 4Ps ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ส่วนผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ภายใน 6 เดือน ต้องเป็นโครงการหมู่บ้านที่สร้างใกล้เสร็จแล้ว โดยส่วนใหญ่ราคาจะแพงแสดงว่าผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ ควรเน้นไปทางด้านระบบความปลอดภัย ความสะดวกสบาย การบริการภายในหมู่บ้าน งบประมาณในการซื้อไม่เกิน 2 ล้านบาท ราคาเหมาะสมกับทำเล และคุณภาพของทาวน์เฮ้าส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็น ที่พักอาศัย การส่งเสริมการตลาด โดยมีพื้นที่การใช้สอย ค่าบำรุงรักษาส่วนกลาง การให้บริการส่วนกลางของหมู่บ้าน และส่วนลดที่น่าสนใจกว่าโครงการอื่น ผู้ซื้อให้ความสนใจเป็นพิเศษ เช่น การให้ส่วนลดพิเศษ โปรโมชั่นอยู่ก่อนผ่อนที่หลัง มีพนักงานให้คำปรึกษา มีการแนะนำโครงการและการให้บริการหลังการขาย เมื่อบ้านมีปัญหาสามารถโทรศัพท์ติดต่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์เฮ้าส์ เนื่องจาก ผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อเห็นว่า โครงการมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก การออกแบบบ้านทั้งภายในและภายนอกบ้านมีความเหมาะสม การใช้วัสดุก่อสร้างมีคุณภาพได้มาตรฐานพื้นที่สนามหญ้า สนามเด็กเล่น ฟิตเนส สระว่ายน้ำ ระบบรักษาความปลอดภัย เช่น รักษาความปลอดภัย 24 ชั่วโมง มีกล้องวงจรปิด มีการแลกบัตรเข้า – ออก ระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนนภายในโครงการมีขนาด

กว้าง มีไฟฟ้าส่องสว่าง จึงไม่ได้มีความต้องการให้ทางโครงการปรับปรุงส่วนใดเพิ่มเติมอีก จากผลการวิจัยกลยุทธ์การตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อทาว์นเฮาส์ มี 3 ด้าน คือ 1. ด้านการส่งเสริมการตลาด 2. ด้านราคา 3. ด้านผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา ธิระโสภณ (2558) ณัฐปคัลภ์ ปิ่นทอง (2558) นพคุณ เลียงประสิทธิ์ (2559) ธนาทรัพย์ บุญอยู่ และ จิราพร ชมสวน (2559) ศศิพร บุญชู (2560) และทฤษฎีการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค Kotler and Keller, (2012, p. 183) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจซื้อ (purchase decision) ขั้นตอนสุดท้ายในแบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การเลือกสินค้า (product choice) การเลือกแบรนด์ (brand choice) การเลือกผู้ขาย (dealer choice) ปริมาณในการซื้อ (purchase amount) เวลาในการซื้อ (purchase timing) และระยะเวลาในการชำระเงิน (payment period)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ผลการวิจัยกลยุทธ์การตลาดในภาพรวมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อทาว์นเฮาส์ คือ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด โดยเน้นด้านระบบความปลอดภัย สะดวกสบายมีการบริการภายในหมู่บ้าน มีพื้นที่ใช้สอยให้ได้ใช้ประโยชน์ รวมถึงทำเลที่ตั้งสามารถเดินทางได้ไม่ไกลจากสิ่งอำนวยความสะดวก และค่าส่วนกลางมีอัตราการเก็บที่เหมาะสม ช่องทางการจัดจำหน่าย ใช้สื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ออนไลน์ ทำสื่อโฆษณา ทางเฟซบุ๊ก, ป๊อปอัพซื้อพื้นที่ สื่อโฆษณาเวปไซด์ต่างๆ เป็นต้น ส่งเสริมการตลาดโดย โปรโมชั่นที่มีการลดราคาพิเศษ, อยู่ก่อนผ่อนทีหลัง, การรับประกันบ้าน เมื่อบ้านมีปัญหาสามารถโทรศัพท์ติดต่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่ง

2. สามารถวางกลยุทธ์การตลาดในการตัดสินใจซื้อทาว์นเฮาส์ จากการที่ผู้ซื้อทาว์นเฮาส์ ใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกจะซื้อทาว์นเฮาส์ภายใน 6 เดือน โดยต้องการเข้าอยู่อาศัยได้ทันที ทางผู้ประกอบการ ควรก่อสร้างให้เป็นทาว์นเฮาส์พร้อมอยู่ เพื่อที่ลูกค้าจะได้ตัดสินใจซื้อง่ายขึ้น วัตถุประสงค์ในการซื้อทาว์นเฮาส์ เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยกลุ่มที่ต้องการสร้างครอบครัวขนาดเล็ก หรือ เริ่มต้นสร้างครอบครัว จึงมีงบประมาณในการซื้อไม่มากนัก ทางโครงการควรตั้งราคาขายไม่เกิน 2 ล้านบาท เป็นราคาที่เหมาะสมกับทำเลที่ตั้ง และคุณภาพของทาว์นเฮาส์ มีพื้นที่ 18 ตารางวา พื้นที่ใช้สอย 120 ตารางเมตร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้วิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล การวิจัยครั้งต่อไปเพิ่มมีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่มเพื่อผลการศึกษาในเชิงลึก โดยใช้คำถามที่สัมภาษณ์ถึงข้อคิดเห็น ปัญหาต่างๆ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจหลังการซื้อทาว์นเฮ้าส์ เพื่อทราบถึงสิ่งที่ลูกค้ามีความต้องการ ติดตามบริการหลังการขาย และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์นำมาเป็นแนวทางปรับปรุงทางด้านการบริการหลังการขาย
3. ควรศึกษาโดยการขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังจังหวัด หรือภูมิภาค เพื่อทราบถึงพฤติกรรม การตัดสินใจซื้อทาว์นเฮ้าส์ และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- จุฑามาศ อัครเดชา และ บัญชา วงศ์เลิศคุณากร. (2560). การสื่อสารการตลาดที่มีผลต่อความสนใจซื้อบ้านเดี่ยว ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. **วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์** 2 (2), 100.
- ณัฐปคัลภ์ ปิ่นทอง (2558) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักอาศัยคอนโดมิเนียมของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. **การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธนาทรัพย์ บุญอยู่ และ จิราพร ชมสวน. (2559). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อทาว์นโฮมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. **สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธัญวิษณุ ศิริทัพ. (2560). การตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวของผู้บริโภคในเขตพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต**. 14 (1), 143.
- นพคุณ เลียงประสิทธิ์. (2559). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวในเขตอำเภอละงู จังหวัดสตูล. **สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นฤตย์ธร ศรีคงแก้ว และ เบญจวรรณ สุจริต. (2558). ปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อคอนโดมิเนียมในกรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มาลาตรี ทองอ้วน . (2560). กระบวนการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. **สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ชวลัน ธีรนาถกุล และ นิพัทธ์พนธ์ สนิทเหลือ. (2560) . ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ
อสังหาริมทรัพย์. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณ
ภูมิ.
- วีณา ธีระโสภณ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิพร บุญชู. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวของโครงการบ้านจัดสรรในพื้นที่
เขตอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- Cochran, W. G. (1977). **Sampling techniques**. (3rd ed.). New York: John Wilay &
Sons.
- Kotler, P. & Keller, K. L. (2012). **Marketing management**. (14th ed.). Upper Saddle
River NJ: Pearson Education
- Kotler, P. & Keller, K. L. (2016). **Marketing management**. (15th ed.). Boston,
NJ:Pearson Education.
- Schiffman, L. Kanuk, L. & Wisenblit, J. (2015). **Consumer behavior**. Upper Saddle
River NJ: Pearson Education.

การนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนบ้านขวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
SUPERVISION INTERNAL CHUMCHON BAN KHWAO SCHOOL, SELAPHUM
DISTRICT, ROI ET PROVINCE

กัญญนันท์ สิริคุปต์ธรรานนท์¹
Kanyanan Sirakuptharanon

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมชนบ้านขวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และเพื่อนำผลการศึกษานิเทศภายในโรงเรียนชุมชนบ้านขวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านขวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดต่อไป ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าโดยเจาะจงจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนชุมชนบ้านขวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและอายุ 40 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี การนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนบ้านขวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรก คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ รองลงมา คือ การประเมินผลการนิเทศ การฝึกอบรมครูประจำการโดยให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ การเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ การพัฒนากลุ่มและดำเนินการนิเทศ การพัฒนาหลักสูตร และลำดับสุดท้ายคือการวางแผนการนิเทศ

คำสำคัญ (Keywords): การนิเทศ; การนิเทศภายใน; โรงเรียน

Abstract

The purpose of this study was to study the supervision internal Chumchon Ban Khwao School, Selaphum District, Roi Et Province and presented this result to director of Supervision internal Chumchon Ban Khwao School, Selaphum District, Roi Et Province. Population in this study was 30 teachers in Chumchon Ban Khwao

Received: 2021-01-08 Revised: 2021-01-25 Accepted: 2021-01-29

¹ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข Faculty of Education Thong suk college Bangkok. E-mail: angkor1234@hotmail.com

School, Selaphum District, Roi Et Province. Tool used in this study was a set of questionnaire. Statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The study found that most of the respondents were female, in the age range of 40 years or above, graduated in Bachelor and working experience about 10 – 20 years. The mean of attitudes regarding to the Supervision internal Chumchon Ban Khwao School, Selaphum District, Roi Et Province in overall was in high level. When considered to each aspect which could sort from high to low as followed; operation research aspect, supervision evaluating aspect, teachers training before supervision aspect, strengthen the encourage for supervision officers aspect, group development and supervision aspect, curriculum development aspect and supervision planning aspect.

Keywords: Supervision; Supervision internal; School

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขมีความสุข มาตรา 10 ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและมาตรา 22 ระบุว่าอย่างชัดเจนว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559: 3-5 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม.2556.18-20)

โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่จะต้องเสริมสร้างผู้เรียนให้ได้รับโอกาสอันพึงที่จะควรได้รับในการพัฒนาศักยภาพตามวัย การพัฒนาโรงเรียน สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมากคือการ จัดสภาพแวดล้อมในทุก ๆ ด้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพแวดล้อมที่ดีหมายถึง ส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ มีความปลอดภัย มีแรงจูงใจและเกิดความสุข ความเต็มใจในการแสวงหาความรู้ ตรงกันข้าม โรงเรียนที่ขาดการเอาใจใส่ในด้าน สภาพแวดล้อมหรือไม่เห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมจะทำให้บุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษาขาดปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีบรรยากาศที่น่าเบื่อ ขาดความอบอุ่นและบรรยากาศที่เป็นมิตร และขาดศรัทธาต่อโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการบริหารงาน เป็นผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองอนาคตของโรงเรียนในทางสร้างสรรค์ สถานศึกษามีการบริหารวางแผนจัดการที่ดี มีการจัดสถานที่อย่าง

เป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวก ร่มรื่นสวยงามจะช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่พบเห็นเกิดความพึงพอใจ รู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และทำให้สถานที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า คือสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง สภาวการณ์โลกกำลังเคลื่อนจากยุคข้อมูลข่าวสารผ่านยุคสารสนเทศเข้าสู่ยุคสังคมใหม่ในคลื่นของโลกาภิวัตน์ที่ไร้พรมแดนคลื่นดังกล่าวได้พัดพามนุษย์จากยุคหนึ่งไปสู่จากยุคหนึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ในโลกนี้ได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โลกในยุคโลกาภิวัตน์มีพลโลกที่มีวิถีปฏิบัติเรียนรู้วัฒนธรรมและค่านิยมร่วมกันมากขึ้น โลกกำลังจะกลายเป็นแบบราบด้วยความเจริญทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร มีการแข่งขันกันมากขึ้น ดัชนีชี้วัดความอยู่รอดขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถและคุณภาพเรียกว่าโลกที่ใช้ความรู้เป็นฐานหรือก้าวเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 26-28) ประเทศไทยเป็นสังคมหนึ่งในสังคมโลกที่จะได้รับผลกระทบประชากรในประเทศจะต้องมีความรู้เพื่ออยู่ในสังคมโลก การจัดการศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องใช้การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพของคน ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนานคน ทำให้ได้รับความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และทัศนคติที่ดี เพื่อสร้างตัวเองให้เป็นผู้มีอารยธรรม การกลม่อกลา มีวัฒนธรรม และเป็นผู้รู้ในการสร้างสังคม ให้เป็นสังคมอารยธรรมต่อไป เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองในทุกด้านการจัดการศึกษาต้องพัฒนารอบด้าน มุ่งเน้นการสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้เรียน 4 ด้านดังพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 10 ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ต้องมีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม ให้รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ที่ถูกต้อง สิ่งชั่ว-สิ่งดี เพื่อปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ผิดที่ชั่ว เพื่อสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง 3) มีงานทำ มีอาชีพ ต้องให้เด็กรักงาน สู้งาน ทำงานจนสำเร็จ อบรมให้เรียนรู้การทำงาน ให้สามารถเลี้ยงตัวและเลี้ยงครอบครัวได้ 4) เป็นพลเมืองดี การเป็นพลเมืองดีเป็นหน้าที่ของทุกคน สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่พลเมืองดี การเป็นพลเมืองดีหมายถึงการมีน้ำใจ มีความเอื้ออาทร ต้องทำงานอาสาสมัครงานบำเพ็ญประโยชน์ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ” พระบรมราโชวาทนี้เป็นสิ่งที่ครูจะทำและสั่งสอนศิษย์ให้ทำได้ จะทำให้ชาติบ้านเมืองเจริญ ไม่มีคนที่นิ่งดูตายปล่อยให้เกิดความชั่ว ความไม่ดีในบ้านเมือง ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวต้องมีความพร้อมและมีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานทางการศึกษาต้องระดมทรัพยากรต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการสอน เพื่อการวิจัยและพัฒนาสื่อการศึกษา วิจัย พัฒนา (2555: 84)เกิดวัฒนธรรมองค์กรเปลี่ยนไปในเชิงสร้างสรรค์ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย

3Rs ได้แก่การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น 8Cs ได้แก่ทักษะด้านการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความ เข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ทักษะด้านความร่วมมือ การท างานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

งานบริหารการศึกษา มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของการ จัดการศึกษา ดังนั้นในการบริหารการศึกษาผู้บริหารจำเป็นจะต้องทำงานสองอย่างคืองานบริหาร และงานนิเทศ ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้บริหารมีบทบาทในการนิเทศมากโดยเฉพาะการนิเทศภายใน สถานศึกษา บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา ภายในสถานศึกษานี้1) ช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และด้านบริการ ได้แก่ปฐมนิเทศครูใหม่ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน สังเกตการณ์สอนในชั้น การเยี่ยมชั้นเรียนอื่น ๆ การสาธิต การสอน การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษา หรือเป็นรายบุคคล หรือรายหมู่ การประชุมปฏิบัติการ การอบรมครู การสัมมนา จัดหนังสือที่มี คุณค่าทางวิชาการให้ครูได้ศึกษา ปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัยและแนะนำครูให้ใช้ห้องสมุด แนะนำ ให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ จัดบริการโสตทัศนศึกษาให้แก่ครูเป็นอย่างดี และ สนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์เหล่านั้น ตลอดจนสนับสนุนให้ครูไปศึกษาต่อ2) ช่วยเหลือครูในด้านปัญหา ส่วนตัว3) การสร้างขวัญของคณะครูในสถานศึกษา4) การประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา สุจริต เพียรชอบ (2538 : 23)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการศึกษา คือจัดให้การปฐมนิเทศครูใหม่ให้ เข้าใจในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบสถานศึกษาจัดการอบรม หรือให้การนิเทศด้วยการสอนแก่ครู อย่างสม่ำเสมอ แนะนำให้ครูรู้จักดัดแปลงเนื้อหาวิชาที่สอนให้เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่นช่วยให้ครูมี ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะแก้ปัญหา และอุปสรรคในการเรียนการสอน เสนอแนะวิธี สอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อมให้ครูส่งครูไปสังเกตการสอนในสถานศึกษาอื่น ๆ ที่เห็นว่าเป็นตัวอย่างที่ดีได้ให้ครูได้เข้าร่วมการฝึกอบรมทางวิชาการที่จัดขึ้นภายในและภายนอกกลุ่ม สถานศึกษา จัดให้มีการติดตามผลภายหลังการฝึกอบรม จัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครู วารสาร และบริการอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือครูก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ ผู้บริหารควรเยี่ยมชั้น เรียน เพื่อมุ่งที่จะให้คำปรึกษาช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาทางการสอนการบำรุงขวัญและให้กำลังใจ แก่ครูผู้บริหารควรมีเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบของครู โดยใช้วิธีความเป็นธรรมให้มากที่สุดจัดให้มีการสัมมนาของคณะครู เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน สนับสนุนให้ ครูมีโอกาสศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษাজัดให้มีการ ประกวดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาภายในกลุ่ม

การนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนบ้านขาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ผ่านมามีพบว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก จากการรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่ามีกรณีเกิด กำกับ ติดตามการนิเทศอยู่ในระดับพอใช้ แสดงให้เห็นว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรที่จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา เพราะการนิเทศมีความสำคัญในการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนบ้านขาวอำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อนำผลการศึกษานิเทศภายในโรงเรียนชุมชนบ้านขาวอำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านขาวอำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตของการวิจัย (Research Scope)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิดการนิเทศโรงเรียนชุมชนบ้านขาวอำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ตัวแปรอิสระ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และกรอบตัวแปรตาม ที่กล่าวถึงกระบวนการการนิเทศการศึกษาไว้ 7 ด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ด้านการพัฒนากลุ่มและดำเนินการนิเทศ ด้านการเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการฝึกอบรมครูประจำการโดยให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ขั้นตอนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาดำเนินไปตามระเบียบวิธีการศึกษาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษากำหนดขั้นตอนการศึกษาไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนดำเนินงาน

ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล เอกสารต่าง ๆ จากตำรา บทความ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การนิเทศภายใน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน

สร้างเครื่องมือโดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ปรับปรุง ตรวจสอบและหาความเที่ยงตรงในเนื้อหา อย่างครบถ้วน โดยนำไปหาความเชื่อมั่น ของ

แบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และนำไปเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการศึกษา

รายงานผลการศึกษาโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเขียนสรุปผล และอภิปรายผลการศึกษา เรื่อง โรงเรียนชุมชนบ้านขาวอำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ได้โดยเจาะจงจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนชุมชนบ้านขาวอำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยปรับปรุงและพัฒนาให้มีความเหมาะสมตามแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดทั้งสำรวจข้อมูลเบื้องต้นจากประชากร ขอบเขตเนื้อหา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและครอบคลุมถึงขอบเขตเนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยได้รับคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องตลอดจนแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบเกี่ยวกับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ด้านการพัฒนากลุ่มและดำเนินการนิเทศ ด้านการเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ โดยให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ

การพัฒนาเครื่องมือ

นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความเที่ยงตรงในเนื้อหา และพิจารณาความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมายให้ชัดเจนและใช้ดัชนีความสอดคล้อง หรือเรียกว่า IOC โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาลงความเห็นว่าข้อคำถามสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามในการศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 30 ชุด เท่ากับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ติดต่อประสานงานเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล

2. ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถาม และชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้
3. เก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ เป็นต้นไป
5. เก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดโดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
6. ผู้ศึกษานำข้อมูลแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลเพื่อหาค่าพารามิเตอร์ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนมาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง แปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้โดยใช้เกณฑ์ของ ในตะวัน กำหอม. (2557 : 14-15)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรที่ใช้ในศึกษาครั้งนี้โดยเจาะจงจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนชุมชนบ้านขาว อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็น ร้อยละ 60.00 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

2. การวิเคราะห์การนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนบ้านขาว อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับความเห็นมากอันดับที่หนึ่ง คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ รองลงมาคือ การประเมินผลการนิเทศ การฝึกอบรมครูประจำการโดยให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ การเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ การพัฒนากลุ่มและดำเนินการนิเทศ การพัฒนาหลักสูตร ลำดับสุดท้าย คือ การวางแผนการนิเทศ

2.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรกคือ วางแผนการนิเทศโดยใช้ข้อมูลสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของสถานศึกษาและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เป็นพื้นฐาน รองลงมาคือ มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครูเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและ

ความต้องการที่จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครู มีการกำหนดขั้นตอนการนิเทศร่วมกัน ผู้บริหาร ผู้นิเทศและครูมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการประเมินการนิเทศร่วมกัน การกำหนดกิจกรรมการนิเทศมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ให้อาสาครูกำหนดทางเลือกของตนเองในการรับการนิเทศ ลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครู มีส่วนในการวางแผนการนิเทศ

2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรกคือ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความต้องการของท้องถิ่น ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อการ พัฒนาและปรับปรุง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนจัดการเรียน การสอน มีการวิเคราะห์หลักสูตรในทุกระดับชั้น ให้ความช่วยเหลือครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในเรื่องวิธีการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ ลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครู มีส่วนในการวางแผนการนิเทศ

2.3 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรกคือ ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการวิจัยแบบต่าง ๆ เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการวิจัย รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเรื่องต่าง ๆ ตามสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม สำรวจความสามารถและความต้องการของ บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา บุคลากรด้านการวิจัย จัดทำแผนงานวิจัยของสถานศึกษาตาม ความสำคัญและความจำเป็น ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูในสถานศึกษาได้ศึกษา และนำผลจากงานวิจัยที่มีคุณภาพมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน จัดทำแผนงานวิจัยของสถานศึกษาตาม ความสำคัญและความจำเป็น ลำดับสุดท้าย คือ ตระหนักในความสำคัญของการวิจัยว่าเป็นการ แสวงหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาในงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2.4 ด้านการพัฒนากลุ่มและดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรก คือ จัดครูเข้ากลุ่มทำงานตามความสามารถ และความถนัด รองลงมา คือ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ด้านต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานนิเทศ กำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศตามแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา จัดระบบการปฏิบัติงานนิเทศเป็นขั้นตอน ไม่ซ้ำซ้อนและปรับปรุงงานนิเทศอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ครูแต่ละคนได้พัฒนาศักยภาพของ ตนเอง เพื่อการทำงานกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุน และส่งเสริมความคิดริเริ่มที่ดีในการ ปฏิบัติงานนิเทศ แก้ไขและยุติปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ในกลุ่มขณะปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศในการทำงานที่เกื้อกูล และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานนิเทศอย่างต่อเนื่อง ชี้แจงให้สมาชิกกลุ่ม

เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของผู้นำและผู้ตามเมื่อมีการปฏิบัติงานของกลุ่ม ลำดับสุดท้าย คือ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปรับปรุงและแก้ปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2.5 ด้านการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ เพื่อความช่วยเหลือครูโดยตรง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรก คือ ให้ความสนใจต่อความก้าวหน้า ตลอดจนปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศ รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลก่อนเรียน ระหว่าง เรียนและหลังเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบงาน นิเทศร่วมกัน และสนับสนุนให้ประสบผลสำเร็จ ตระหนักในความสำคัญของการนิเทศและ มีความสามารถในการนิเทศการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการปรับปรุง การสอน ด้วยการสังเกตการสอนจากกลุ่มผู้ นิเทศ หรือครูนิเทศเพื่อนครูด้วยกัน ยกย่อง ชมเชย และให้เกียรติแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศทุกคน มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู และมีปฏิสัมพันธ์ ด้านการนิเทศการสอนกับครูได้อย่าง เหมาะสม ครูมีความพึงพอใจ ให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และ ทรัพยากรต่าง ๆ ตามความจำเป็น ลำดับสุดท้าย คือ ส่งเสริมให้ครูมี ความรู้และสามารถจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 ด้านการฝึกอบรมครูประจำการโดยให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรก คือ จัดป๋ายนิเทศเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูในสถานศึกษา รองลงมา คือ แจ้งข่าว คำสั่ง เอกสารระเบียบและ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้ครูทราบ กำหนดโครงการส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้แก่คณะครู โดยคำนึงถึงความต้องการจำเป็น ไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ณ ทำงานที่รับผิดชอบ กำหนดขั้นตอน บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของงานร่วมกัน กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้อย่างชัดเจน จัดประชุม อบรม สัมมนา หรือส่งครูไปรับการประชุม อบรม สัมมนาตาม ที่หน่วยงานอื่น แจ้งข่าว คำสั่ง เอกสาร ระเบียบและ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้ครูทราบ ส่งเสริมให้ครูไปศึกษาดูงานหรือให้ลาศึกษาต่อ ลำดับสุดท้าย คือ จัดให้ครูได้พบปะสนทนา และแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นทางวิชาการร่วมกับศึกษานิเทศก์

2.7 ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรก คือ การประเมินผลการนิเทศจัดในรูปของ คณะกรรมการ รองลงมา คือ มีการเตรียมการเพื่อประเมินผลการนิเทศ เช่นจัดทำเครื่องมือในการประเมินผล และประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับทราบและเข้าใจ สรุปและรายงานผลการนิเทศเป็นข้อมูลย้อนกลับให้คณะครูทราบเพื่อพัฒนางาน นำผลการประเมินจากการนิเทศทั้งด้านปริมาณและคุณภาพไปใช้ในการปรับปรุง ใช้ข้อมูลต่างๆประกอบในการประเมินผลการนิเทศได้อย่างเหมาะสม ลำดับสุดท้าย คือ มีการประเมินผลการนิเทศเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนบ้านขาว อำเภอสกลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ด้านด้านที่มีระดับความเห็นมากอันดับที่หนึ่ง คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ รองลงมาคือ การประเมินผลการนิเทศ การฝึกอบรมครูประจำการโดยให้ความรู้ก่อนการดำเนินการนิเทศ การเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ การพัฒนาครูและดำเนินการนิเทศ การพัฒนาหลักสูตร ลำดับสุดท้าย คือ การวางแผนการนิเทศ โดยมีประเด็นอภิปรายเพิ่มเติม ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรกคือ วางแผนการนิเทศโดยใช้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของสถานศึกษาและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เป็นพื้นฐานรองลงมาคือ มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครูเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการที่จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครู มีการกำหนดขั้นตอนการนิเทศร่วมกัน ผู้บริหาร ผู้นิเทศและครูมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการประเมินการนิเทศร่วมกัน การกำหนดกิจกรรมการนิเทศมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ให้โอกาสครูกำหนดทางเลือกของตนเองในการรับการนิเทศ ลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครู มีส่วนในการวางแผนการนิเทศ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ (2557: 110) ได้ศึกษาวินิจฉัยเรื่องความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ผลการศึกษา ค้นคว้า พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติและวิธีการในการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ส่วนด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก เจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนพบว่าอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารโรงเรียนดี เจตคติอยู่ในระดับดี ยกเว้นการนิเทศภายในโรงเรียนทำให้ครูวิตกกังวลในการปฏิบัติงานและเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้บริหารและครู 2) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ และเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม จำแนก ตามขนาดโรงเรียนพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรกคือ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ

ความต้องการของท้องถิ่น ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อการ พัฒนาและปรับปรุง แต่งตั้ง คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนจัดการเรียน การสอน มีการวิเคราะห์หลักสูตรในทุกระดับชั้น ให้ความช่วยเหลือครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในเรื่องวิธีการ ประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และการ นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ ลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และครู มีส่วนในการวางแผน การนิเทศ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประเสริฐ มงคล (2555:172-180) ที่ศึกษาการโค้ช แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พบว่า สมรรถนะของรูปแบบการบริหาร หลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเรณู บุญเสริญ-จิตติมา วรณศรี ครูหลังการได้รับการ โค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ครู มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้การจัดการ เรียนรู้การวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับ สูงและความคิดเห็นของครูที่มีต่อการสอนงานแบบเพื่อนช่วย เพื่อนมีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ทำให้การดา เนินงานอย่างเป็นระบบ สามารถพัฒนา วิชาชีพได้อย่างต่อเนื่องคล้ายกับผลการวิจัยของ อาทิตยญา โพธิ์สว (2559: 17) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่าการใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนำไปสู่การ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยสามารถพัฒนาครูและนักเรียน ให้มีสมรรถนะที่สำคัญตามที่กำหนด

3. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรกคือ ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการวิจัยแบบต่าง ๆ เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการวิจัย รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเรื่องต่าง ๆ ตามสภาพ ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม สำนวความสามารถและความ ต้องการของ บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา บุคลากรด้านการวิจัย จัดทำแผนงาน วิจัยของสถานศึกษาตาม ความสำคัญและความจำเป็น ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูในสถานศึกษาได้ ศึกษา และนำผลจากงานวิจัยที่มีคุณภาพมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน จัดทำแผนงานวิจัยของสถานศึกษาตาม ความสำคัญและความจำเป็น ลำดับสุดท้าย คือ ตระหนักใน ความสำคัญของการวิจัยว่าเป็นการ แสวงหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาในงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยะวรรณ เชิญทอง (2562 65-66) แนวทางการนิเทศโดย กระบวนการวิจัย (Research Base Supervision) เพื่อพัฒนา ความสามารถในการสร้างชุดการ สอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ของครูผู้สอนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ตามกระบวนการของวิจัยปฏิบัติการ คือ 1) การวางแผน (P-Plan) การประชุมเชิงปฏิบัติการครู แกนนำวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 -ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์และ การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อสร้าง องค์ความรู้ในการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและ มาตรฐานการเรียนรู้ 2) การปฏิบัติการ (A-Act) และ การสังเกต (O-Observing) พบว่า ครูสามารถ

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ การวิเคราะห์ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์ตัวชี้วัดสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ ทำการสรุปความ เนื้อหาสาระในการสอน เทคนิค การจำที่สื่อความรู้ความเข้าใจ และนำรูปแบบ หรือ เทคนิค หรือการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning 4) การสะท้อนผล (R-Reflecting) พบว่า ครูแกนนำวิชาวิทยาศาสตร์มีการ รวมกลุ่มหรือเครือข่ายของครูที่มีศักยภาพ ครูมีความถนัดใน การจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์การ วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้จากตัวชี้วัดครูมีความคิดเห็นที่ แตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากประสบการณ์และ องค์ความรู้เดิมในการจัดการเรียนการสอน และเทคนิค การสรุปความเพื่อให้นักเรียนจดจำและมีความมั่นใจทางเนื้อหาในวิชาวิทยาศาสตร์

4. ด้านการพัฒนาครูและดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ จำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรก คือ จัดครูเข้ากลุ่ม ทำงานตามความสามารถ และความถนัด รองลงมา คือ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ด้านต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานนิเทศ กำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศตาม แผนการนิเทศภายในสถานศึกษา จัดระบบการปฏิบัติงานนิเทศเป็นขั้นตอน ไม่ซ้ำซ้อนและปรับปรุง งานนิเทศอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ครูแต่ละคนได้พัฒนาศักยภาพของ ตนเอง เพื่อการทำงานกลุ่มที่มี ประสิทธิภาพ สนับสนุน และส่งเสริมความคิดริเริ่มที่ดีในการ ปฏิบัติงานนิเทศ แก้ไขและยุติปัญหา ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ในกลุ่มขณะปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศในการทำงานที่เกื้อกูล และ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานนิเทศอย่างต่อเนื่อง ชี้แจงให้สมาชิกกลุ่ม เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของผู้นำและผู้ตามเมื่อมีการปฏิบัติงานของกลุ่ม ลำดับสุดท้าย คือ แต่งตั้ง คณะทำงานเพื่อปรับปรุงและแก้ปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ผลการศึกษา (พิมพ์พันธุ์ สุขช่วง. 2559 : 63-64) ได้ทำการศึกษาวิธีการพัฒนาตนเอง ทางด้าน กระบวนการวิจัยเพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครูใน โรงเรียนแกน นำการจัดการเรียนร่วม พบว่า วิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการวิจัย เพื่อ นำไปสู่การได้รับ รางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัย 9 ขั้นตอน โดยให้ ความสำคัญในด้าน การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้าน การเลือกปัญหาการ วิจัย ด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา ด้านการออกแบบการวิจัย ด้านการเก็บ รวบรวมข้อมูล ด้านการ ตั้งสมมติฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการสรุปผลการวิจัย และด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย Calhoun ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 วิธี พบว่า การ การวิจัยในชั้นเรียน เกี่ยวข้องกับ 3 วิธี คือ การวิจัยใน ชั้นเรียนเฉพาะบุคคล ซึ่งทำโดยครูแต่ละคน การวิจัยในชั้นเรียน ทำโดยกลุ่มบุคคลหรือ อาสาสมัคร และการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งทำโดยครูทั้งหมดในโรงเรียน การวิจัย ในชั้นเรียนจะช่วย ปรับปรุงสภาพในโรงเรียน ช่วยครูในเรื่องทักษะการแก้ปัญหาให้กับเด็ก

5. ด้านการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ เพื่อความช่วยเหลือครูโดยตรง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับ แรก คือ ให้ความสนใจต่อความก้าวหน้า ตลอดจนจนปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศ

รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลก่อนเรียน ระหว่าง เรียนและหลังเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม ศักยภาพ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบงาน นิเทศร่วมกัน และสนับสนุนให้ประสบ ผลสำเร็จ ตระหนักในความสำคัญของการนิเทศและ มีความสามารถในการนิเทศการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการปรับปรุง การสอน ด้วยการสังเกตการสอนจากกลุ่มผู้ นิเทศ หรือครูนิเทศเพื่อนครูด้วยกัน ยกย่อง ชมเชย และให้เกียรติแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศทุกคน มี สัมพันธภาพที่ดีกับครู และมีปฏิสัมพันธ์ ด้านการนิเทศการสอนกับครูได้อย่าง เหมาะสม ครูมีความ พึงพอใจ ให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และ ทรัพยากรต่าง ๆ ตามความจำเป็น ลำดับสุดท้าย คือ ส่งเสริมให้ครูมี ความรู้และสามารถจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ วีระชน คุ่มบ้าน (2559 : 56) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครู ในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการ ดำเนินการนิเทศภายใน ด้านการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนการนิเทศ ภายใน และระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการนิเทศ ภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่าครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับชั้นที่สอนและขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานการนิเทศภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ด้านการฝึกอบรมครูประจำการโดยให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรก คือ จัด ป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูในสถานศึกษา รองลงมา คือ แจ่งข่าว คำสั่ง เอกสาร ระเบียบและ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้ครูทราบ กำหนดโครงการส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้แก่คณะครู โดยคำนึงถึงความต้องการจำเป็น ไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา คณะทำงานที่รับผิดชอบ กำหนดขั้นตอน บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของงานร่วมกัน กำหนดจุดมุ่งหมายของการ นิเทศไว้อย่างชัดเจน จัดประชุม อบรม สัมมนา หรือส่งครูไปรับการประชุม อบรม สัมมนาตามที่ หน่วยงานอื่น แจ่งข่าว คำสั่ง เอกสาร ระเบียบและ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้ครูทราบ ส่งเสริมให้ครูไป ศึกษาดูงานหรือให้ลาศึกษาต่อ ลำดับสุดท้าย คือจัดให้ครูได้พบปะสนทนา และแลกเปลี่ยน ความ คิดเห็นทางวิชาการร่วมกับศึกษานิเทศก์ สอดคล้องกับผลการศึกษา ฉลองจิตร มะลิวงษ์ (2550 : 49) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนด้านวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนสาย ไหม สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา ค้นคว้า พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ด้าน การปฏิบัติและวิธีการในการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในระดับ น้อย ส่วนด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและ

ความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก เจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนพบว่าอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารโรงเรียนดี เจตคติอยู่ในระดับดี ยกเว้นการนิเทศภายในโรงเรียนทำให้ครูวิตกกังวลในการปฏิบัติงานและเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้บริหารและครู 2) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ และเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครพนม จำแนก ตามขนาดโรงเรียนพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

7. ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับแรก คือ การประเมินผลการนิเทศจัดในรูปของ คณะกรรมการ รองลงมา คือ มีการเตรียมการเพื่อประเมินผลการนิเทศ เช่น จัดทำเครื่องมือในการ ประเมินผล และประชุมชี้แจงให้บุคลากรรับทราบและเข้าใจ สรุปและรายงานผลการนิเทศเป็น ข้อมูลย้อนกลับให้คณะครูทราบเพื่อพัฒนางาน นำผลการประเมินจากการนิเทศทั้งด้านปริมาณและ คุณภาพไปใช้ในการปรับปรุง ใช้ข้อมูลต่างๆ ประกอบในการประเมินผลการนิเทศได้อย่างเหมาะสม ลำดับสุดท้าย คือ มีการประเมินผลการนิเทศเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการศึกษางานตา นาราแหวน. (2553 : 68) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาล3 จังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านหลักสูตร ครูมีความคิดเห็นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา เพราะ หลักสูตรเปรียบเสมือนแผนที่ที่เป็นแม่บทในการกำหนดขอบข่ายความรู้ ความสามารถ และ ประสิทธิภาพ สำหรับเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา แต่ครูยังเห็นว่าโรงเรียนไม่สามารถจัด กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนด้านหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูมีความคิดเห็นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความ คิดเห็นว่าในระยะที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดย การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการ คิด ดังนั้นครูจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องต่าง ๆ เช่น สามารถเลือกใช้เทคนิคและ วิธีการสอนได้เหมาะสม สามารถจัดบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน แต่ครูมีความคิด ว่าการนิเทศภายในของโรงเรียนยังไม่ได้มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและครอบคลุมงานด้านการ จัดการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ครูมีความเห็นว่าโดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะครูมีความคิดเห็นว่าสื่อที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอนยังไม่ ทันสมัย ครูบางส่วนขาดความรู้ความชำนาญในการใช้และผลิตสื่อ โรงเรียนไม่มีวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอต่อการใช้งาน ด้านการวัดและประเมินผล ครูมีความเห็นโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะครูมีความคิดเห็นว่า การใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินที่มีคุณภาพ สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูได้ แต่เนื่องจากโรงเรียนยังปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนยังไม่ตอบสนองความต้องการด้านการวัดและประเมินผลของครู

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. นำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ค้นพบไปใช้อย่างเต็มรูปแบบ
2. ควรเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการนิเทศภายใน

สถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบ ยืนยันผลการวิจัยอีกครั้ง อันจะทำให้งานวิจัยในครั้งนี้มีที่น่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น
2. นำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปทดลองใช้กับโรงเรียนใกล้เคียงเพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559.
- จุลมาศ จำปา. (2542). ศึกษาความรู้ความเข้าใจ และเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ในตะวัน กำหอม. (2557). การวิจัยการบริหารการศึกษา. โรงพิมพ์ ที่คอม จังหวัดมหาสารคาม. วิทยาลัยทองสุข
- ในตะวัน กำหอม. (2556). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ที่คอม จังหวัดมหาสารคาม. วิทยาลัยทองสุข
- ประเสริฐ มงคล. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม
- ปิยะวรรณ เชิญทอง. (2562). การนิเทศโดยกระบวนการวิจัย (Research Base Supervision) เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของครูผู้สอนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สพฐ. ปีงบประมาณ 2561
- พิมพ์พันธ์ คุชช่วง. (2559). การศึกษาวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการบริหารงานวิจัย เพื่อนำไปสู่ การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครู ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียน ร่วม

ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาพิเศษ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
วีระชน คุ่มบ้าน. (2559). เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วารสารศึกษาศึกษา 3(2), 15-32.
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนปฏิบัติการ 4 ปี ของสำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์. (2538). วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
อาทิตย์ญา โพธิ์สว. (2559). “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสริมพลังครูสู่ชั้นเรียน”. วารสาร
ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร 14 (2): 17.

ภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

LEADERSHIP IN IMPLEMENTING DIGITAL TECHNOLOGY FOR
ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS IN PONGHAI-NAMCHAN GROUP
UNDER THE BUNGKARN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ทินกร คำศิริ¹ ในตะวัน คำหอม²

Tinakorn Khamsiri, Naitawan Khamhorm

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหาร กลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬและเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ในปีการศึกษา 2563 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 135 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00 มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .84 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ค่าเอฟ และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัย พบว่าระดับการปฏิบัติของภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหาร กลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก

Received: 2021-01-05 Revised: 2021-02-08 Accepted: 2021-02-15

¹ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข Faculty of Education Thong suk college.

E-mail: angkor1234@hotmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข Faculty of Education Thong suk college

บุคคล การกระตุ้นการใช้ปัญญาและ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหาร กลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาพบว่า ในภาพรวมในรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำ; การใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงาน

Abstract

The objectives of this research were to examine leadership in implementing digital technology for administration of the administrators in Ponghai-Namchan Group under the Bungkarn Primary Educational Service Area Office and to make a comparison of the leadership in implementing digital technology for administration of the administrators in Ponghai-Namchan Group under the Bungkarn Primary Educational Service Area Office as classified by gender, age and educational level. The study sample comprised teachers and educational personnel in Ponghai-Namchan Group under the Bungkarn Primary Educational Service Area Office in academic year 2020, totaling 135 persons, selected by using purposive sampling. The research instrument was a questionnaire with 5-level rating scale constructed by the research with the IOC ranging from 0.67 to 1.00 and the reliability of 0.84. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test with matched pair comparisons by Scheff Method. The research findings revealed that the leadership in implementing digital technology for administration of the administrators in Ponghai-Namchan Group under the Bungkarn Primary Educational Service Area Office was performed at high level as a whole. After item analysis, it was found that every aspect of the administrators' leadership was performed at high level. The mean scores listed in order from the highest to the lowest included inspiration, realization of individualized consideration, intellectual stimulation and idealized influence or charisma. According to the comparison results, it was found that the leadership in

implementing digital technology for administration of the administrators in Ponghai-Namchan Group under the Bungkarn Primary Educational Service Area Office, as classified by gender, age and educational level, was not different at the .05 level of significance which was not in accordance with the research hypothesis determined.

Keyword: Leadership; Implementing Digital Technology for Administration

บทนำ (Introduction)

การทำงานในยุคปัจจุบันมีความแตกต่างจากอดีตที่ผ่านมา เนื่องจากในโลกยุคดิจิทัลมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในหลายด้าน ภาคอุตสาหกรรม ภาคการผลิต รวมทั้งลักษณะและรูปแบบการทำงาน การประกอบธุรกิจมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไปมาก หลายอาชีพต้องลดจำนวนและความสำคัญลงเนื่องจากมีเทคโนโลยีเข้ามาแทนการใช้แรงงาน นอกจากนี้ประเด็นที่น่ากังวลและกำลังเกิดขึ้นในอนาคต คือ ปัญหาของประชากรในวัยทำงานลดลง จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โดยคาดว่าในอีก 30 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะมีประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นถึงหนึ่งในสามของประชากรทั้งหมด และประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2464 คือมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20 และในปี พ.ศ. 2579 จะเข้าสู่ผู้สูงอายุระดับสูงมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เป็นร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งจะทำให้ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจะต้องรับภาระเลี้ยงดูผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นในอนาคต และส่งผลให้ขนาดกำลังคนในวัยทำงานไทยลดลง ซึ่งจะทำให้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานและมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น หากทดแทนด้วยคุณภาพที่สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะในการทำงานในโลกยุคดิจิทัล ถือเป็นทักษะในการทำงานไม่ควรมองข้าม เนื่องจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ได้เข้ามาทำให้สภาพแวดล้อมในการทำงานทุกวันเปลี่ยนแปลงไป ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) หมายถึง ประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่น เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมคนไทยให้มีทักษะด้านดิจิทัล (Digital Skills) ที่มีความสำคัญและจำเป็นในศตวรรษที่ 21 (เกียรติศักดิ์ ลำพองชาติ. 2563: 1)

สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและในยุคปัจจุบันสังคมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก นักคิดในแวดวงต่างๆ ของโลกและไทยต่างให้ความสนใจกับสภาพสังคมเป็นอย่างยิ่งนัก คิดทั้งหลายเรียกสังคมของมนุษยชาติในอนาคตในชื่อที่ต่างกันไป อัลวิน ทอฟฟเลอร์ (Alvin

Toffler. 2558) เรียกว่า ยุคคลื่นลูกที่สาม (The third wave) โดยมองว่าการเปลี่ยนแปลงของ กระแสโลกจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะ “ทั้งโลก” (Global) ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ โดยมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นตัวขับเคลื่อน ในขณะที่ อีริก ชมิทท์ และ เจเรด โคเฮน (Eric Schmidt and Jared Cohen. 2014) เรียกโลกยุคนี้ว่า ยุคดิจิทัลเปลี่ยนโลก (The New Digital Age) เพื่อประสานความร่วมมือในองค์กรเกิดความยั่งยืน และสามารถขับเคลื่อน ประเทศไทยเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 ให้ได้ (สุวิทย์ เมษินทรีย์. 2550 อ้างถึงในจรัลภา ประพันธ์พัฒน์. 2560: 1)

“การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อ การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้น” (ประภาส วรรณทอง. 2559 : 22) ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถ บริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกๆ ด้าน ยุคดิจิทัล (Digital Era) คือ ยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสารการส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา คุณสมบัติยุคดิจิทัล (Characteristics of Digital Era) พัฒนาการจากยุคอุตสาหกรรมมาสู่ยุค ดิจิทัลในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจนโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้นับได้ว่า เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร และอินเทอร์เน็ต ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนี้เองที่ทำให้ครู อาจารย์ และนักเรียนของสถานศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือ แม้แต่สถานที่

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนี้ถ้ารู้จักนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน ครูต้องไม่ใช่ Power Point หรือโปรแกรม นำเสนองานอื่นๆ แทนกระดานดำเท่านั้น แต่ครูต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลความรู้จากโลกภายนอก สู่ห้องเรียนโดยผ่าน Internet ก็จะทำให้ นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้มากขึ้น ครูสามารถเล่นบทบาท เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนสามารถเรียนรู้แบบสืบสอบ (Inquiry Learning) หรือเรียนรู้ แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนได้อย่างสนุกสนาน นอกจากนี้ครูอาจารย์ยังสามารถสร้างบรรยากาศชั้นเรียนให้เป็นแบบชั้นเรียนดิจิทัล (Digital Classroom) ได้อีกด้วย ผู้วิจัยเห็นว่าเทคโนโลยีไม่สามารถมาสอนแทนครูได้แต่ครูที่ไม่ใช้เทคโนโลยี จะต้องถูกแทนที่โดยครูที่มีความสามารถใช้เทคโนโลยี ในการบริหารด้านอื่นไม่ว่าจะเป็นการ

บริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงบประมาณการเงิน งานธุรการ งานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมตลอดจนงานความสัมพันธ์กับชุมชน เหล่านี้สถานศึกษาจะต้องสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารต้องนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับยุคสมัยอย่างคุ้มค่า ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ว่ามีความรู้ความสามารถของภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้นอยู่ในระดับใด ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร องค์กร และผลการนำไปใช้ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย (Research Scope)

1. **ขอบเขตประชากร** คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ในปีการศึกษา 2563 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 135 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการเปลี่ยนแปลง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี (Idealized Influence or Charisma Leadership) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) การกระตุ้น

การใช้ปัญญา (Intellectual Stimulation) และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration)

3. ขอบเขตเวลา

การวิจัยครั้งนี้ อยู่ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาเก็บข้อมูลในปี 2563

4. ขอบเขตพื้นที่

กลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยระดับการปฏิบัติภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ในปีการศึกษา 2563 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 135 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดให้ n คือ จำนวนประชากรทั้งหมด

N คือ ขนาดของประชากรที่แทนด้วยตัวเลขของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

e คือ ความคลาดเคลื่อนของประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในที่นี้ให้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 84 สัดส่วนความคลาดเคลื่อน เท่ากับ 0.05

ขั้นตอนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการศึกษา โดยทำตามลำดับขั้นตอนการศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนนี้การวิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย กรอบ

แนวคิดของการศึกษา นิยามศัพท์เฉพาะ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประชากรและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนา แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำไปเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ สรุปผล อภิปรายผลและเสนอแนะต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนการทำการรายงานการวิจัย จากการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและการจัดทำข้อเสนอแนะ การจัดพิมพ์รูปเล่มและการนำเสนอบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 135 ชุด เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่ากับจำนวนประชากรทั้งหมด โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แจกแบบสอบถามและชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องให้ตอบแบบสอบถามทราบ รวมถึงชี้แจงให้ทราบวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมดในเดือน ธันวาคม 2563
3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง และนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนประชากร กรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้วนำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน
2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลที่จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที และค่าเอฟ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และนำผลการวิจัยที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเขียนข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิเคราะห์ระดับปฏิบัติภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวม

ข้อที่ ภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยี ยุคดิจิทัลต่อการบริหารงาน ของผู้บริหาร	n = 135		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ หรือการสร้างบารมี	3.40	0.67	มาก	4
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	3.97	0.67	มาก	1
3. ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา	3.66	0.49	มาก	3
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก บุคคล	3.67	0.54	มาก	2
รวม	3.68	0.59	มาก	

การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติของภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน อันดับที่ 1 คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\mu = 3.97$, $\sigma = 0.67$) รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.54$) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ($\mu = 3.66$, $\sigma = 0.49$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี ($\mu = 3.40$, $\sigma = 0.67$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยภาวะผู้นำการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลต่อการบริหารงานของผู้บริหารกลุ่มโป่งไฮ-น้ำจั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน อันดับที่ 1 คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้าน

การสร้างแรงบันดาลใจและอันดับสุดท้าย คือด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ อันดับที่ 1 คือ ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และถ่ายทอดความคิดที่สำคัญ ไปสู่เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารเป็นผู้มีแนวคิด วิธีการ ความรู้เรื่องดิจิทัลและเทคโนโลยี ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จผู้บริหารประพฤติตนเป็นที่น่าเชื่อถือน่าเคารพ น่ายกย่อง เลื่อมใสศรัทธา แก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ร่วมงานว่าจะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชีวิน อ่อนละอ (2553 : 128 อ้างถึงใน ธนัชวลัญช์ กวีกิจรัตน. 2556 : 34-38) ได้ทำการทบทวนองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสรุปว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมี 4 องค์ประกอบ 13 ตัวชี้วัด คือ 1. องค์ประกอบด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มี 2 ตัวชี้วัดคือ การสร้างวิสัยทัศน์ และการสร้างบารมี 2. องค์ประกอบด้านการคำนึงถึงเอกัตถะบุคคลมี 3 ตัวชี้วัดคือ การเน้นการพัฒนา การเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเป็นพี่เลี้ยง 3. องค์ประกอบด้านกระตุ้นปัญญา มี 4 ตัวชี้วัดคือ การใช้หลักเหตุผล การเน้นที่การอยู่รอด การใช้ประสบการณ์ และการมุ่งเน้นความเป็นเลิศ และ 4. องค์ประกอบด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มี 4 ตัวชี้วัดคือ การเน้นการปฏิบัติ การสร้างความเชื่อมั่น การสร้างความเชื่อในจุดหมายของอุดมการณ์ และการสร้างความคาดหวังในความสามารถของผู้ตาม

2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสร้างและส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานอุทิศตนเพื่อพัฒนาองค์กรร่วมกัน รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถทำให้ผู้ร่วมงานเกิดกำลังใจในการทำงาน เมื่อต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรค ผู้บริหารส่งเสริมเพื่อร่วมงานให้มีความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารแสดงความเชื่อมั่นว่าผู้ร่วมงานทำงานได้บรรลุเป้าหมายผู้บริหารเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานเมื่อเขาต้องเผชิญต่อปัญหาและอุปสรรค และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารเน้นให้ผู้ร่วมงานเห็นความสำคัญและภารกิจของงานเป็นสิ่งที่สำคัญ และน่าภาคภูมิใจ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบาสและอวลิโอ (Bass and Avolio, 1991 อ้างถึงใน เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2560 : 53-60) ได้นำแนวความคิดภาวะผู้นำของเบรินส์มาพัฒนาและเสนอรูปแบบภาวะผู้นำโดยแบ่งผู้นำออกเป็น 2 ประเภท ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้นำกับผู้ตามและมีความเกี่ยวเนื่องภาวะผู้นำ

ระหว่างทั้งสองแบบได้ตามกาลเวลาและสภาพการณ์ที่ต่างกัน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงรายละเอียดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) หมายถึงการที่ผู้นำจะประพฤติในทางที่จูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตามโดยการสร้างแรงจูงใจภายใน การให้ความหมายและท้าทายในเรื่องงานของผู้ตาม ผู้นำจะกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม (Team Spirit) ให้มีชีวิตชีวา มีการแสดงออกซึ่งความกระตือรือร้นโดยการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก ผู้นำจะทำให้ผู้ตามสัมผัสกับภาพที่งดงามของอนาคต ผู้นำจะสร้างและสื่อความหวังที่ผู้นำต้องการอย่างชัดเจน ผู้นำจะแสดงการอุทิศตัวหรือความผูกพันต่อเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้นำจะแสดงความเชื่อมั่น และแสดงให้เห็นความตั้งใจแน่วแน่ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามมองข้ามผลประโยชน์ของตนเพื่อวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามพัฒนาความผูกพันของตนต่อเป้าหมายระยะยาว และบ่อยครั้งพบว่า การสร้างแรงบันดาลใจนี้เกิดขึ้นผ่านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการกระตุ้นทางปัญญา โดยการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และกระตุ้นให้พวกเขาสามารถจัดการกับปัญหาที่ตนเองเผชิญได้ส่วนการกระตุ้นทางปัญญาช่วยให้ผู้ตามจัดการกับอุปสรรคของตนเอง และเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา มีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 คือ ผู้บริหารพิจารณาปัญหาและแก้ปัญหาและให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารพิสูจน์ให้ผู้ร่วมงานเห็นว่าสามารถเอาชนะอุปสรรคได้โดยความร่วมมือของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารผู้บริหารแสดงให้ผู้ร่วมงานเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ท้าทาย และเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ปัญหาร่วมกัน ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีการพัฒนาตนเองโดยการนำ IT ด้านดิจิทัลมาใช้ และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อเป็นแนวทาง และแก้ปัญหาในองค์กรและอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารแสดงให้ผู้ร่วมงานเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ท้าทาย และแก้ปัญหาร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Bernard M. Bass (1997 : 756-757 อ้างถึงใน ธนชวลีญชน์ กวีกิจรัตน. 2556 : 34-38) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ การกระตุ้นการใช้ปัญญา (Intellectual Stimulation) หมายถึง การที่ผู้นำมีการกระตุ้นผู้ตามให้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงานทำให้ผู้ตามมีความต้องการหาแนวทางใหม่ๆ มาแก้ปัญหาในหน่วยงานเพื่อกาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม เพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่และสร้างสรรค์ โดยผู้นำมีการคิด และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีการตั้งสมมติฐาน การเปลี่ยนกรอบ การมองปัญหา และการเผชิญกับสถานการณ์เก่าๆ ด้วยวิถีทางแบบใหม่ๆ มีการจูงใจ และสนับสนุนความคิดริเริ่ม

ใหม่ๆ ในการพิจารณาปัญหาและการหาคำตอบของปัญหามีการให้กำลังใจผู้ตาม ให้อยากหาทางแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ๆ ผู้นำมีการกระตุ้นให้ผู้ตามแสดงความคิดและเหตุผล และไม่วิจารณ์ความคิดของผู้ตามแม้ว่ามันจะแตกต่างไปจากความคิดของผู้นำ ผู้นำทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทาย และเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ปัญหาด้วยกัน โดยผู้นำจะสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ตามว่าปัญหาทุกอย่างต้องมีทางแก้ แม้บางปัญหาจะมีอุปสรรคมากมาย ผู้นำจะพิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถเอาชนะอุปสรรคทุกอย่างได้ จากความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาของผู้ร่วมงานทุกคน ผู้ตามจะได้รับการกระตุ้นให้ตั้งคำถามต่อค่านิยมของตนเองความเชื่อและประเพณี การกระตุ้นทางปัญญาเป็นส่วนที่สำคัญของการพัฒนาความสามารถของผู้ตามในการที่จะตระหนัก เข้าใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสนับสนุนเพื่อร่วมงานให้พัฒนาตนเอง เข้ารับการอบรม พัฒนาความรู้ความสามารถด้านดิจิทัลเพิ่มขึ้น รองลงมา คือ ผู้บริหารให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารกระตุ้นความพยายามของผู้ร่วมงานเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่และสร้างสรรค์ ผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคนด้วยความยุติธรรม ผู้บริหารแสดงการยอมรับและชื่นชมในความสามารถของผู้ร่วมงานเมื่อปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากร โดยคำนึงถึงความรู้ และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นที่เคารพ ยกย่อง เลื่อมใส และศรัทธา ซึ่งสอดคล้องกับสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 331-340 อ้างถึงใน ธนัชวลัญช์ กวีกิจรัตน. 2556 : 34-38) ได้อธิบายองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ คือ การคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์บุคคล (Individualized Consideration) หรือการมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายคนเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งเน้นความสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานที่ดี ด้วยการใส่ใจรับรู้และพยายามตอบสนองต่อความต้องการ เป็นรายบุคคลของผู้ตาม ผู้นำจะแสดงบทบาทเป็นครู พี่เลี้ยงและที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการช่วยเหลือผู้ตามให้พัฒนาระดับความต้องการของตนสู่ระดับสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Bernard M. Bass (1997 : 756-757 อ้างถึงใน ธนัชวลัญช์ กวีกิจรัตน. 2556 : 34-38) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือการคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์บุคคล (Individualized Consideration) หมายถึง การที่ผู้นำคำนึงถึงความต้องการและแตกต่างของแต่ละบุคคล ให้โอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สร้างบรรยากาศของการให้การสนับสนุนส่งเสริมการสื่อสารแบบ 2 ทาง มีการบริหารจัดการโดยเดินดูรอบๆ (Management by Walking Around)

มอบหมายงานที่มีคุณค่าช่วยพัฒนาศักยภาพผู้ตาม รวมทั้งเฝ้าดูการปฏิบัติงาน เมื่อผู้ตามต้องการทราบทิศทางหรือการสนับสนุนสามารถให้คำปรึกษาชี้แนะหรือเป็นพี่เลี้ยงได้

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมีไม่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ
- 1.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจไม่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ
- 1.3 ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาไม่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ
- 1.4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำในการบริหารในเรื่อง ความเป็นกัลยาณมิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ ความเป็นกันเอง และผู้นำควรมีการส่งเสริมการสื่อสารสองทาง มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นการส่วนตัว และให้ความ สนใจในความกังวลของผู้ตาม รวมทั้งยังมองบุคคลเป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา เปิดโอกาสให้ผู้ตามใช้บารมีและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่ท้าทายความสามารถของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี

2.1.1 ผู้บริหารควรประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี กับผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

2.1.2 ผู้บริหารควรแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ ยกย่อง ศรัทธา ไว้วางใจ และเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา

2.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

2.2.1 ผู้บริหารควรประพฤติตนเป็นที่จูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจกับบุคลากรหรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานศึกษา โดยแสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการสร้างเจตคติที่ดีในเชิงบวก

2.2.2 ผู้บริหารควรสร้างและสื่อความคิดอย่างสร้างสรรค์ ทำให้บุคลากรในองค์กรเกิดแรงบันดาลใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ

2.3 ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา

2.3.1 ผู้บริหารควรกระตุ้น หรือโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น และหาแนวทางแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา เพื่อหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม

2.3.2 ผู้บริหารควรมีการกระตุ้นการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระเบียบ มีความคิดสร้างสรรค์ การเปลี่ยนมุมมองในการมองปัญหาและส่งเสริมการใช้เหตุผล

2.4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

2.4.1 ผู้บริหารใช้วุฒิภาวะมองและวินิจฉัยบุคลากรในองค์กร โดยยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ

2.4.2 ผู้บริหารควรมองผู้ใต้บังคับบัญชาในเชิงบวก มีความรู้สึว่ามีคุณค่า เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความสามารถอย่างเต็มที่

เอกสารอ้างอิง (References)

กนกวรรณ โพธิ์ทอง, วินัย คำสุวรรณ, มณฑป ไชยชิต และสุภารัตน์ สารสว่าง. (2558). ผลของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนและบรรยากาศโรงเรียนโดยมีการรู้เทคโนโลยีและการบูรณาการ เทคโนโลยีในการสอนของครูเป็นสื่อกลางต่อประสิทธิผลครูในโรงเรียนดีศรีตำบลระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 10(3), 255-269.

เกสรดา ศักติมณีวงศ์. (2561). เตรียมความพร้อมให้กับองค์กรยุคดิจิทัล. ออนไลน์: แหล่งที่มา <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/644094>. [15 พฤศจิกายน 2561]

กันตยา เพิ่มผล. (2551). การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2548). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์. 2551.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : กลุ่มพัฒนาระบบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ. 2550.

ดำริ บุญชู. (2558). การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

บรรจบ บุญจันทร์. (2554). ภาวะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม..

- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาทดสอบ และวิจัยทางการศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 10). คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). **การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล.** กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- พระราชบัญญัติแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2543 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (2551, 26 กุมภาพันธ์). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่มที่ 125 ตอนพิเศษ 40 ง.
- พรชนิตว์ ลีนาราช. (2560). **ทักษะการรู้ดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้, วารสารห้องสมุด.** 61, 2.
- พรทิพย์ พิมพ์สินธุ์. (2551). **การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2557). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูประพัฒน์ธรรมกิจ (พระอาจารย์เสน่ห์). (2561). **การสอนแบบค้นพบความรู้.** ออนไลน์: แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/207947>. [10 มีนาคม 2561]
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2553). **กลไกขับเคลื่อนการศึกษาก้าวสู่ประชาคมอาเซียน.** หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์. 2553.
- ยีน ญูวรธรรม. (2558). **นวัตกรรมการเรียนการสอนกับการศึกษาระบบ 4.01. วารสารเทคโนโลยี สุรนารี,** 9(2), 133-156.
- วรรณกมล ทักษิณ และประทุม ฤกษ์กลาง. (2560). **การเปิดรับนิตยสารแจกฟรีและอิทธิพลต่อประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา จากการประชุมวิชาการการสื่อสารระดับชาติ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,** 9, 2(กรกฎาคม-ธันวาคม 2560).
- Bass. (1997). "Two Decades of Research and Development in Transformational Leadersmp" **European Journal of Work and Organizational Psychology.** 8 (1), 9-32.
- Bennis, W., and Nanus, B. (1985). **Leader: The Strategies for Taking Change.** New York: Harper and Row.

- Bennis, W.G. (2013). Managing the Dream Leadership in the 21stCentury. **Journal of Organizational Change Management**. 2(1), 6-10
- Best, J.W. and Khan, J.V. (1993). **Research in Education**. 7th ed. Boston: Allyn and Bacon.

การศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา
ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
THE STUDY OF COMPONENTS AND LEARNING MANAGEMENT
CONDITION OF PRATHOMSUKSA IN PIBULSONGKRAM RAJABHAT
UNIVERSITY DEMONSTRATION SCHOOL

นงลักษณ์ ใจฉลาด¹ ชญานิษฐ์ ศศิวิมล² วิภา ทองบุรี³ สมศรี ทาสูทะ⁴

ดิษยา ศุภราชโยธิน⁵ รงค์รบ น้อยสกุล⁶

Nongluck Jaichalad, Chayanit Sasiwimol, Wipha Thongburi

Somsri Thasuta, Dissaya Supharatyothin, Rongrop Noysakun

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 2) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แหล่งข้อมูลในการวิจัยได้แก่ ห้องเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า 1.องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ 2) ครูผู้สอน 3) สื่อการจัดการเรียนรู้ 4) ความพร้อมของนักเรียน 5) วิธีการจัดการเรียนรู้ 6) กระบวนการเรียนรู้ 7) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และ 2.สภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า มี 1) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดสภาพภายนอกปลอดโปร่ง ร่มรื่น ปลอดภัย มีการจัดโต๊ะนั่งที่มีระเบียบ และมีสื่อความรู้ติดตามส่วนต่างๆ ของห้องเรียนอย่างเหมาะสม 2) ครูผู้สอน มีคุณสมบัติ มีความรู้และวิสัยทัศน์ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ มีความพร้อมในการสอนล่วงหน้า และมีการเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับรายวิชา รวมถึงการเอาใจใส่นักเรียนตลอดเวลา 3) สื่อการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้จากวิดีโอ มีเพลงประกอบการจัดการเรียนรู้จาก

Received: 2021-03-01 Revised: 2021-03-21 Accepted: 2021-03-23

^{1 2 3 4 5 6}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: dr.nongluck@psru.ac.th

YouTube มีอุปกรณ์และเครื่องเสียงมีระบบที่ดีมาก มีการเปิดสื่อการจัดการเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ส่งผลให้นักเรียนได้ยินเสียงและเห็นภาพชัดเจน 4) ความพร้อมของนักเรียน นักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความสนใจ มีความกระตือรือร้นและสนใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา 5) วิธีการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายกระตุ้นให้นักเรียนสนุกและสนใจในการเรียน มีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ 6) กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้วิธีการเรียนรู้ตามที่ตนเองถนัด มีการส่งเสริมวิธีการคิดและวิธีการรับรู้ที่แตกต่างกันตามพัฒนาการของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้อย่างตั้งใจ 7) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญทั้งทางวิทยาศาสตร์และวิชาชีพ มีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ และให้ความช่วยเหลือตามความต้องการอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ (Keywords): องค์ประกอบ; สภาพ; การจัดการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this qualitative research were 1) to study the learning management components of Prathomsuksa under Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School and 2) to study the learning management condition of Prathomsuksa under Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School. The data source was Prathomsuksa Classroom of Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School by purposive selection. The research instrument was data record form, and the data analysis was a content analysis. The study found that 1. The learning management components of Prathomsuksa under Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School had 7 components; 1) Learning Atmosphere 2) Teachers 3) Material 4) Students Readiness 5) Learning Method 6) Learning Process 7) Learning Support, and 2. The Learning of learning management condition of Prathomsuksa under Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School; 1) Learning Atmosphere, the outside conditions were clear, shady and free from pollution, and also had properly provided knowledge materials on various parts of the classroom. 2) Teachers were qualified, mature, and ready to teach in advance, the appropriate media and equipment are prepared for the course, as well as taking care of students all the time. 3) Used learning video clips with music from YouTube, opened through good equipment, audio systems, computers and projectors that made students hearing and seeing clearly. 4) Students are well-equipped physically, emotionally, socially, intellectually, and always enthusiastic and interested in

learning. 5) A variety of activities were organized to encourage students to have fun and interest in learning, there were various learning management techniques to make students happy and enjoyable. 6) Provided opportunities for students to use learning methods according to their own expertise, different ways of thinking and cognition are promoted according to the development of students that helped them learn intently. 7) The school had a vision of the importance of both scientific and professional, there was supervision and management of learning and provided appropriate assistance as needed

Keywords: The Components; Conditions; Learning Management

บทนำ (Introduction)

การเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูง ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ องค์การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและ การเมือง การศึกษา (แพรวฤทธิ์ ยอดแก้ว, 2550) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่จะเกิดผลจริงครูต้องเปลี่ยนบทบาทจาก “ครูสอน” (teacher) มาเป็น “ครูฝึก” (coach) หรือครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (learning facilitator) ห้องเรียนต้องเปลี่ยนจาก ห้องสอน (classroom) มาเป็นห้องทำงาน (studio) เพราะในเวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียนเป็นกลุ่ม และทำงานร่วมกันที่เรียกว่า การเรียนแบบโครงการ (Project-Based Learning) การศึกษาต้องเปลี่ยนจากเน้นการสอน (ของครู) มาเป็นเน้นการเรียน (ของนักเรียน) และให้ครูทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีเป้าหมายหลักที่ผลการเรียนรู้ของนักเรียน (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 186)

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหาและนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลการดำเนินการจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องมีการบริหารจัดการครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศตวรรษที่ 21 คุณลักษณะของครูและนักเรียนจะเปลี่ยนไปมาก เพราะเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไป การจัดการเรียนรู้ก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นทักษะของครูในการ “จุดไฟ” ในใจศิษย์ ให้รักการเรียนรู้ ให้สนุกกับการเรียนรู้ หรือให้การเรียนรู้สนุก และกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต ครูจึงต้องยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 15) สอดคล้องกับพีระมิดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ต่างกัน จากนั้นน้อยไปมาก ได้แก่ การเรียนในห้องเรียน (Lecture) นั่งฟังบรรยาย จะจำได้เพียง 5% การอ่านด้วยตัวเอง (Reading) จะจำได้เพิ่มขึ้นเป็น 10% การฟังและได้เห็น (Audiovisual) เช่น การดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ จำได้ 20% การได้เห็นตัวอย่าง (Demonstration) จะช่วยให้จำได้ 30% การได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน (Discussion) จะช่วยให้จำได้ถึง 50% การได้ทดลองปฏิบัติเอง (Practice doing) จะจำได้ถึง 75% การได้สอนผู้อื่น (Teaching) จะช่วยให้จำได้ถึง 90% (เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อ

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 Partnership for 21st Century Skills, 2554) ส่วนนักเรียน ต้องมีอิสระที่จะเลือกสิ่งที่ตนพอใจ ต้องการดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ตรงตามความพอใจและความต้องการ มีความสนุกสนานและการเล่นเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ มีความร่วมมือ ต้องมีความเร็วในการสื่อสาร สามารถสร้างนวัตกรรมต่อทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตได้ (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 186) สอดคล้องกับ สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสู่ “ครูมืออาชีพ” ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ของคนในศตวรรษที่ 21 โลกแห่งการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา การศึกษาที่ยอมรับกันว่าเป็นการสร้างความรู้ ความสามารถ และพัฒนาศักยภาพของคน ได้แก่ การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหมายถึง การให้โอกาสแก่ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสรับรู้ เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของแต่ละคนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยปราศจากข้อจำกัด ทั้งระดับสติปัญญา ความสามารถในการรับรู้ และอื่น ๆ และสอดคล้องกับ พรชัย ภาพันธ์ (2550) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จนทำให้เกิดความท้อถอยและจัดกระบวนการเรียนดังกล่าวไม่ได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังนั้น จะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ แต่ปัญหายังมีเรื่องที่จะต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุงและต่อยอด โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ทั้งนี้ วิจารณ์ พานิช, 2556 : 11 - 21) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 นั้นต้องเน้นให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนก้าวเข้าสู่การเรียนรู้ ในอนาคตไปพร้อมกัน การจัดการเรียนรู้ในยุคที่ 21 จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อม ในการเรียนรู้ในเรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เวลาในการเรียนรู้ เครื่องมือและ อุปกรณ์ต่าง ๆ ชุมชน นโยบายของรัฐและสถานศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพ และสมรรถนะของผู้เรียนและผู้สอนในอนาคต และหากต้องการให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ โลกอนาคตผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน หากกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ และคัดกรองความรู้ที่ถูกต้องมาสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ บทบาทของผู้สอนจึง เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยบอกเล่าเรื่องราวจากการอ่านหนังสือและตำรา และจาก ประสบการณ์เดิมที่ผู้สอนมีอยู่มาเป็นเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน และไม่ขีดเส้น กรอบให้แคบจนผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้ การเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ไม่ใช่การเรียนรู้เพื่อให้ได้ความรู้แต่เป็นการเรียนรู้ที่ต้องได้ทั้งความรู้และทักษะ ซึ่งทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นี้คือทักษะแรงบันดาลใจ ทักษะการเรียนรู้และคุณสมบัติความเป็นมนุษย์

จากสภาพ ความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานในด้านจัดการเรียนการสอน จึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาสังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี เพื่อให้ได้แนวทางนำเสนอผู้บริหาร ทั้งในระดับโรงเรียนสาธิต ระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย ใช้เป็นทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และใช้เป็นแนวทางการวางแผนการ

กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียน และพฤติกรรมด้านวิชาการคุณธรรม จริยธรรมและวิชาชีพ สำหรับนักเรียนของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามให้สอดคล้องกับนโยบาย ประเทศ นโยบายของมหาวิทยาลัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและนำไปสู่การเป็น นักเรียนที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาสังกัดโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา สังกัด โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้ และห้องเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม แปรที่ศึกษา ได้แก่ ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา สังกัด โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับ ประถมศึกษา สังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

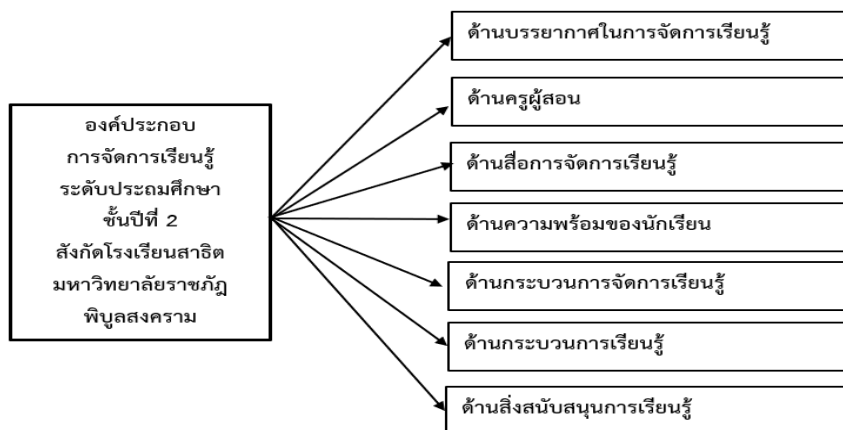
วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลจากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการวิจัยโดยแยกเป็น 2 ตอนโดย มี รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 สังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากผลที่คณะผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบ

การจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล พบว่า ได้
องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา โดยสรุปได้ดังภาพ

ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา

ที่มา : นางลักษณ์ ใจฉลาดและคณะ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบระดับประถมศึกษาชั้น
ปีที่ 2 สังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีรายละเอียดดังนี้

1) องค์ประกอบด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ พบว่า บรรยากาศในการจัดการ
เรียนรู้ ภายนอกห้องเรียนสะอาด ปลอดภัย ร่มรื่น ปลอดภัย มีถังขยะเพียงพอ มีโต๊ะให้นั่ง มี
สถานที่เหมาะแก่การเรียนรู้ในห้องเรียน ส่วนภายในห้องเรียน มีการจัดโต๊ะนั่งที่มีระเบียบดีมาก
และมีการปรับตามความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม มีสื่อความรู้ติดตามส่วนต่างๆ ของห้องเรียน
เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน

2) องค์ประกอบด้านครูผู้สอน มีสมรรถนะ มีคุณวุฒิและวิสัยทัศน์ที่เหมาะสมกับการสอน มี
การติดตามข่าวสารในชีวิตประจำวันตลอดและนำมาพูดสอดแทรกข้อคิดให้นักเรียนได้ฟังในแต่ละ
วัน และมีความพร้อมในการสอน เตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับรายวิชา ให้คำตอบและข้อ
คำแนะนำทันทีหากมีข้อคำถาม ครูจะแนะแนวทางในการทำแบบฝึกหัดก่อนที่จะให้นักเรียนทำที่
บ้าน

3) องค์ประกอบด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้จากวิดีโอ เพลง
ประกอบการจัดการเรียนรู้จาก YouTube มีอุปกรณ์และเครื่องเสียงมีระบบที่ดีมาก มีการเปิดสื่อ
การจัดการเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ส่งผลให้นักเรียนได้ยินเสียงและเห็นภาพชัดเจน

4) องค์ประกอบด้านความพร้อมของนักเรียน ในด้านความพร้อมนักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งมีความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีนักเรียนบางคนไม่มีความพร้อมครูก็จะคอยชี้แนะตลอดเวลา โดยให้ความใส่ใจ กระตุ้นและดูแลเป็นพิเศษ

5) องค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายกระตุ้นให้นักเรียนสนุกและอยากเรียน จัดกิจกรรมร้องเพลง ทำท่าประกอบ ถามตอบแจกลูกเต๋าเป็นคะแนนเก็บเพิ่มเติม กระตุ้นให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียนมากขึ้น ทั้งนี้ครูมีการเตรียมการสอนล่วงหน้ามาเพื่อให้พร้อมในการจัดการเรียนรู้ทุกวัน

6) องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ครูมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้วิธีการเรียนรู้ตามที่ตนเองถนัด มีการส่งเสริมวิธีการคิดและวิธีการรับรู้ที่แตกต่างกันตามพัฒนาการของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้อย่างตั้งใจ รวมถึงกำหนดให้นักเรียนกลับไปอ่านหนังสือฝึกหัดทำแบบฝึกหัดมาก่อนที่จะมาทำแบบฝึกหัดจริงในห้อง เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิธีการของตนเอง

7) องค์ประกอบด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญของวิชาต่างๆ ทั้งทางวิทยาศาสตร์และวิชาชีพ มีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานและให้ความช่วยเหลือตามความต้องการอย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 สังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครราชสีมา คณะผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลเฉพาะประเด็นสำคัญพอสังเขป ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีการจัดสภาพภายนอกปลอดภัย ร่มรื่น ปลอดภัย มีการจัดโต๊ะนั่งที่มีระเบียบ และมีสื่อความรู้ติดตามส่วนต่างๆ ของห้องเรียนอย่างเหมาะสม อาจเป็นเพราะว่า บรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆประการ สอดคล้องกับ วิทยา จันทรท่า (2559 : 12) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน คือสิ่งต่างๆ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวผู้เรียนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่นห้องเรียนที่ถูก

สุขลักษณะ มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาด สงบ อากาศถ่ายเท มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพเหมาะสม และสนับสนุนการเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนที่ดี ก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน และสอดคล้องกับ ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557 : 13) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการห้องเรียนเป็นการดำเนินการของครูในการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในเชิงกายภาพและจิตวิทยา เพื่อสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับผู้สอนและเพื่ออย่างมีความสุข โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดวินัย ควบคุมตนเองได้ มีสมาธิ มีความรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2) องค์ประกอบด้านครูผู้สอน พบว่า ครูมีคุณสมบัติ คุณวุฒิและวัยวุฒิที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ ความพร้อมในการสอนล่วงหน้า และมีการเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับรายวิชา รวมถึงการเอาใจใส่นักเรียนตลอดเวลา อาจเป็นเพราะว่า หน้าที่ในการจูงใจและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ปรับสภาพของสถานที่เรียนให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองให้มากที่สุด ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความเป็นกันเอง ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและศักยภาพในการเรียนรู้ของตน สอดคล้องกับสมชาย อุตสาหะ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า 1) ครูเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มมากขึ้นมีความเชื่อมั่นมีทักษะกระบวนการคิดและวิธีการสอนที่แปลกใหม่ เกิดการพัฒนาตนเองสามารถออกแบบการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแหล่งเรียนรู้และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 2) ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ผู้ร่วมศึกษาวิจัยมีความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้สำเร็จและผ่านการประเมินตรวจสอบ 3) ด้านการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความพอใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากขึ้น กล้าแสดงออก สามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเองและมีความรู้เพิ่มมากขึ้นจากการเรียนปกติ สอดคล้องกับ เอียน สมิต และ อนงค์ วิเศษสุวรรณ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยครูมีหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองบทความนี้ นำเสนอแนวทางในการวางแผนการ

จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับ วาริรัตน์ แก้วอุไร (2546) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้คือ ครูมีการพัฒนาตนเองพยายามเรียน รู้อยู่เสมอ ครูมีการเตรียมการสอนโดยนำความรู้ที่ได้จากการสืบค้นมาใช้ และครูมีแนวคิดและ สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก และสอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2557 : 115-116) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในรูปแบบต่างๆ ตามกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ผู้สอนกับผู้เรียนได้ช่วยกันทำงาน ผู้เรียน ได้ทำงานกันเป็นกลุ่ม ผู้สอนได้สาธิตให้นักเรียนได้สังเกต

3) องค์ประกอบด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้จากวิดีโอ มีเพลง ประกอบการจัดการเรียนรู้จาก YouTube มีอุปกรณ์และเครื่องเสียงมีระบบที่ดีมาก มีการเปิดสื่อ การจัดการเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ส่งผลให้นักเรียนได้ยินเสียงและเห็นภาพชัดเจน อาจเป็นเพราะว่า การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่ยุคในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นที่ยุคที่มีความเจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คนที่จะอยู่ได้อย่างสอดคล้องกับ สังคมในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องเรียนรู้ทักษะในการจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลให้เกิดประโยชน์ สูงสุด มีการปรับตัวให้ทันกับเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสามารถใช้ เทคโนโลยีในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและสร้างสรรค์ผลงาน ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นสถานศึกษา จำเป็นต้องตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมี ทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ สมหมาย อ่ำดอนกลอย (2556 : 1) ได้ กล่าวโดยสรุปไว้ว่า ทักษะด้านข้อมูลข่าวสารการสื่อสารเทคโนโลยีมุ่งเน้นให้มีความสามารถในการ เข้าถึงสารสนเทศและสื่อต่างๆได้อย่างเหมาะสมสามารถจัดการเชื่อมโยงประเมินและสร้าง สารสนเทศรวมถึงการประยุกต์ใช้เรื่องจริยธรรมและกฎหมายกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ สอดคล้องกับ พรพิไล ชาญพนา (2559 : 64-65) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เรียงลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยสามลำดับสุดท้ายคือการจัดการเรียนรู้โดย ใช้เทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอน เป็นรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโดยส่งเสริมให้มีการใช้ เทคโนโลยีในการเรียนการสอน รวมถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลและ แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อให้การจัดการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2557 : 115-116) ได้กล่าวโดยสรุปว่า สิ่งอำนวยความสะดวกภายใน

ชั้นเรียนจัดให้มีไว้อย่างเพียงพอ พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ซึ่งประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ ทั้งของ
ผู้เรียนและผู้สอน กระดานดำ บอร์ดสำหรับจัดนิทรรศการ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การ
จัดเตรียมการในด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้อย่างครบถ้วน และมีคุณภาพดีพร้อม
ใช้งานได้ตลอดเวลา

4) องค์ประกอบด้านความพร้อมของนักเรียน นักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์
สังคม และสติปัญญา มีความสนใจ มีความกระตือรือร้นและสนใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา อาจเป็น
เพราะว่า ความพร้อมในการเรียนไม่ได้หมายถึงการมาโรงเรียนและการเข้าไปนั่งเรียนในชั้นเรียน
เพียงอย่างเดียว แต่ยังหมายรวมถึง การมีความรู้สึก และจิตใจที่พร้อมรับการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใน
ห้องเรียนอีกด้วย หากนักเรียนมาโรงเรียนด้วยสภาพจิตใจที่ยังไม่พร้อมรับการเรียนรู้ ซึ่งสภาพ
ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดจากบ้าน เพื่อน หรือห้องเรียน จะ ส่งผลให้พฤติกรรม และเป้าหมายในการ
เรียนของนักเรียนเช่นเดียวกัน ดังนั้น การเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงต้องมีการสังเกตนักเรียนทุกคน
ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี หากนักเรียนไม่มีความพร้อมในการเรียน ถึงแม้ครูจะดำเนินการ
จัดการเรียนรู้และการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ที่ครูได้เตรียมตัวมาเป็นอย่างดี ก็อาจจะไม่บรรลุตาม
เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2547 : 91) ได้กล่าวโดยสรุปไว้
ว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ทั้งนี้ โดยขึ้นอยู่กับความพร้อม
ความสามารถในการเรียนรู้ อันเนื่องมาจากประสบการณ์ พฤติกรรมอันเนื่องมาจากการได้รับสิ่งเร้า
และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้น ความพร้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สุจิตรา
ธนานันท์ (2550 : 69) ได้ กล่าวโดยสรุปว่า การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้
ความเข้าใจ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ทักษะและค่านิยม ที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจาก
ประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด และสอดคล้องกับสันติ บุญ
ภิรมย์ (2557 : 115-116) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดลำดับเนื้อหาสาระ ความรู้ให้เหมาะสมกับ
วุฒิภาวะของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวางแผนการเรียนร่วมกับผู้สอน และให้ผู้เรียนได้
ตระหนักในคุณค่าของความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากผู้สอน หรือศึกษาค้นคว้าตามที่ได้รับ
มอบหมายให้เต็มตามศักยภาพ

5) องค์ประกอบด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายกระตุ้นให้
นักเรียนสนุกและสนใจในการเรียน มีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้นักเรียนมีความสุขและ
สนุกกับการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะว่า แนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ
เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอนและผู้บริหาร
สถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ

ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ต้องการแก่ผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549) ได้กำหนดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ในสาระความรู้และสมรรถนะไว้ คือ สาระความรู้ ประกอบด้วย 1) ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน 2) รูปแบบการเรียนรู้และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 3) การออกแบบและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 4) การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนร่วม เทคนิคและวิทยาการจัดการเรียนรู้ 5) การใช้และการผลิตสื่อและการพัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ 6) การจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 7) การประเมินผลการเรียนรู้ และสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) สามารถนำประมวลรายวิชามาจัดทำแผนการเรียนรู้รายภาค 2) สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 3) สามารถเลือกใช้พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล และสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 13-14) ได้นำเสนอวิธีการจัดการเรียนรู้กล่าวโดยสรุปได้ว่า 1) มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร 1.1) ความรู้เกี่ยวกับตนเองและทักษะในการจัดการตนเอง 1.2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1.3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา 1.4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ 1.5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข 2) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่อยู่ในปทัสถานของสังคม เป็นการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงามและลักษณะนิสัยในการทำงานอย่างเป็นกระบวนการการทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับผู้อื่นและการเห็นคุณค่าของงาน อันจะส่งผลต่อความสงบสุขและความเจริญของตนเอง ครอบครัวและสังคม 3) การจัดการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ที่เป็นลีลาการเรียนรู้ที่ตรงความสนใจความสามารถและความถนัดของผู้เรียน โดยจะเน้นกระบวนการเรียนรู้แต่ละครั้งเกิดขึ้นได้อย่างไรเรียนรู้ด้วยวิธีการใด ซึ่งผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้จากการศึกษา ค้นคว้าสืบค้นด้วยตนเอง สามารถมีแบบหรือวิธีการเรียนรู้เป็นของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ ให้เหมาะสมพร้อมที่จะไปใช้ในการเรียนรู้ครั้งต่อไป 4) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด ให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถทางสมอง ในการประมวลข้อมูลความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ ให้เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่เพื่อไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่าง

เหมาะสมสอดคล้องกัน ผู้เรียน มีความสามารถในการคิดด้านต่าง ๆ สามารถแสดงความคิดเห็นออกมาได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดกระบวนการคิดไว้ประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

6) องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้วิธีการเรียนรู้ตามที่ตนเองถนัด มีการส่งเสริมวิธีการคิดและวิธีการรับรู้ที่แตกต่างกันตามพัฒนาการของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้อย่างตั้งใจ อาจเป็นเพราะว่า วิธีหรือกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นภายในห้องเรียนหรือภายในสถาบันการศึกษาเสมอไป แต่วิธีหรือกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนอาจเกิดได้ทุกที่ โดยเฉพาะการมีโอกาสได้เรียนรู้นักเรียนก็จะสามารถแสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา ธนानันท์ (2550 : 30-31) ได้กล่าวโดยสรุปว่า วิธีการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) เป็นการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจของผู้เรียน ซึ่งมีความต้องการอยากรู้อะไรเรื่องนั้น ผู้เรียนจึงคิดหาวิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ 2) การเรียนรู้โดยกลุ่ม (Collaborative Learning) การเรียนรู้แบบนี้เกิดจากที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกัน แล้วเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้กับสมาชิก 3) การเรียนรู้จากสถาบันการศึกษา (Formal Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เป็นทางการ มีหลักสูตรการประเมินผล มีระเบียบการเข้าศึกษาที่ชัดเจน ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนด และ 4) การเรียนรู้ในองค์กร (Organization Learning) เป็นการร่วมเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในองค์กร จากประสบการณ์การทำงานหรือความผิดพลาดในการทำงาน ทำให้มีความเข้าใจ ซึ่งจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะที่เป็นเครือข่ายได้

7) องค์ประกอบด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่ดีทั้งทางวิทยาศาสตร์และวิชาชีพ มีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ และให้ความช่วยเหลือตามความต้องการอย่างเหมาะสม อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนได้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ของนักเรียนจึงมีการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนครบทุกด้าน สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ คิด ปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติอีกทั้งสามารถได้มีการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา บุคคลทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้รอบ ๆ ตัว ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ดังนั้นการสนับสนุนเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับวาริรัตน์ แก้วอุไร (2546) ศึกษาการพัฒนากระบวนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้ มีผู้บริหารที่เห็น

ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนางานวิชาการ โดยมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ สามารถแปลงความคิดสู่การปฏิบัติและเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ผู้บริหารมียุทธวิธีการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ได้ผลที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ของครู โดยการให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการใช้กรณีศึกษาแบบกัลยาณมิตร ผู้บริหารมียุทธวิธีบริหารจัดการปัจจัยเกื้อหนุนให้เอื้อการพัฒนาครบวงจร และโรงเรียนมีครูที่มีเจตคติที่ดีต่อผู้บริหารและครู มีความเข้าใจแนวคิดเพียงพอที่จะปฏิบัติได้ สอดคล้องกับ พรพิไล ขาญพนา (2559 : 64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เรียงลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยสามลำดับสุดท้ายคือ มีการจัดบริเวณรอบ ๆ อาคารเรียน และอาคารประกอบ เพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการทางด้านสติปัญญา มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนการสอน และการจัดบริเวณอาคารเรียนและอาคารประกอบ มีความเหมาะสมกับ การเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมหรือมีการดำเนินงานต่าง ๆ ที่จัดการด้านอาคารสถานที่ จะช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน รวมถึงการจัดการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน และสอดคล้องกับ Kijai (1987 : 329-A) ได้ศึกษาคุณลักษณะของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจาก ปัจจัยพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ บรรยากาศของโรงเรียน ภาพพจน์ของโรงเรียน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ความสามารถในการคิดคำนวณ และความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนสูงกว่า ปัจจัยอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้

1. ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับบรรยากาศทั้งภายนอกห้องเรียน ต้องสะอาด มีระเบียบ ปลอดภัย ร่มรื่น ไร้มลพิษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขในสถานศึกษา
2. ด้านครูผู้สอน ควรมีการพัฒนาสมรรถนะ และกำหนดให้ครูคุณวุฒิที่ตรงและเหมาะสมกับรายวิชาที่สอนและมีความพร้อมในการสอน เพื่อสามารถสร้างและเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับรายวิชาส่งผลให้นักเรียนมีความตื่นตัวและสนุก มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

3. ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ ควรเน้นการใช้สื่อที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน มีระบบเครื่องเสียงที่ดี โปรเจคเตอร์มีความคมชัด และมีทักษะในการเลือกและใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม

4. ด้านความพร้อมของนักเรียน ครูควรพิจารณานักเรียนทั้งส่วนบุคคลและกลุ่มให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เพื่อเป็นการส่งเสริมวิธีการคิดและวิธีการรับรู้ตามพัฒนาการ และเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิธีการของตนเองได้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2. ควรศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามและของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง (References)

พรชัย ภาพันธ์. (2550). การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่ครูต้องหันกลับมาทบทวน.

วารสารวิชาการ, 10(3), 35-47.

วารรัตน์ แก้วอุไร. (2546). การพัฒนารูปแบบการ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ:

คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ตาตา พับลิเคชั่น.

วิจารณ์ พานิช. (2556). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร. ฝ่าย โรงพิมพ์ บริษัท ตาตา พับลิเคชั่น.

วิทยา จันทร์ทา (2559). ความฉลาดทางสุขภาพด้านพฤติกรรม的自我ดูแลตนเอง กับการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการการส่งเสริมสุขภาพ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สมชาย อุตสาหะ. (2550). การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). วิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เล่ม 2 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค, ลาดพร้าว.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ .(2547).หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่.กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะศึกษาศาสตร์.
- สุจิตรา ธนानันท์. (2550). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2550). 21 วิธีการจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนา กระบวนการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2553). การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21และการพัฒนาสู่“ครูมืออาชีพ” ใน สุดาพร ลักษณะนิยาวิ (บรรณาธิการ). 2553. การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง. สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย. สำนักรงานคณะกรรมการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณนันต์.(2557).การจัดการแหล่งเรียนรู้และห้องเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิสเซ็พพลาย.
- พรพิไล ขาญพนา. (2559).สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สันติ บุญภิรมย์.(2557).การบริหารจัดการในห้องเรียน.กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์.(2544).การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีการและเทคนิคการสอน.กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป เมเนจเม้นท์.
- Kijai, J. J. (1987). School effectiveness characteristics and school incentive reward. Dissertation Abstracts International, 48(4), 329-A.

ERRORS IN TRANSLATION FROM ENGLISH INTO THAI OF THE THIRD-YEAR ENGLISH MAJOR STUDENTS, NAKHON PHANOM UNIVERSITY

Warothai Siriseranee¹ Niracha Chompurach²

Abstract

This study aimed to investigate grammatical and semantic errors in translation of English into Thai produced by twenty students majoring in English at the Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University. The data was a 20-item test of English-into-Thai translation. The findings revealed that the participants produced 170 errors: 80 were grammatical, 90 semantic. The grammatical errors found in the translated sentences produced by the participants were influenced by their misconceptions about passive voice, tenses, and dummy subjects, while all semantic errors found were influenced by the participants' misperception and misunderstanding of homonyms, phrasal verbs or two-word verbs, and idioms.

Keywords: Errors; Translation Problems

Introduction

At present, there are many Thai universities that are required students in English major to enroll in the English-Thai Translation Course e.g. Chulalongkorn University, Thammasat University Khon Kaen University, Ubonratchathani University and Nakhon Phanom University, and they usually find that what they translate into the Thai version is not what the English version means. This may be partly due to the fact that they lack a clear understanding of English grammatical structures and homonyms, words with multiple-meanings. Significant research studies have found that Thai students have translation problems which can be classified into three

Received: 2020-10-05 **Revised:** 2020-12-04 **Accepted:** 2020-12-04

¹ ²Faculty of Liberal Arts and Science, Nakhon Phanom University.

E-mail: rosee5@gmail.com

types: (1) words, (2) phrasal verbs, and (3) grammatical structures. Saengaramruang, (2002: 257) concluded that Thai students have the following translation problems: grammatical errors caused by the interference of their mother tongue language; choosing the wrong meaning of homonyms; misinterpretation of idioms, expressions, similar words, phrasal verbs, proverbs, and sayings; misplaced modifiers; translating the English text they do not understand; making mistakes in translating coherent and cohesive devices causing discontinuity of the language and confused thoughts; lack of cultural knowledge of English-speaking countries causing word-for-word translation; using Thai words inappropriate to Thai culture; and lack of knowledge about the lexicon of specific fields leading to use of language and styles which are awkward. Wimonchalao, (2000: 163-164) found the causes of errors Thai students made in translation to be along the same lines as those found by Saengaramruang. Wimonchalao (2000: 163-164) pointed out that the translation mistakes made by Thai students are caused by the influence of the Thai language. When writing or translating into English, Thai students think first in the Thai language and then relay translation into English verbatim. This study is significant because no research has been done before with the English major students of Nakhon Phanom University who are taking the English-Thai Translation Course. From our teaching experience, we have found that most of our English major students are not knowledgeable about the grammatical structures of English and multiple-meaning words as much as they should as shown in the example below.

Example 1

Sentence: It is said that all men are created equal.

Thai Translation: มันถูกกล่าวว่าผู้ชายทั้งหมดถูกสร้างเท่าเทียมกัน
มันได้รับการพูดว่าผู้ชายทั้งหมดถูกสร้างเท่าเทียมกัน
เป็นที่ถูกพูดถึงว่าผู้ชายทั้งหมดถูกสร้างเท่าเทียมกัน

Correct Translation: กล่าวกันว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน

From Example 1, the students made three translation errors. The first error is from the dummy subject “it (มัน)” ; the word “มัน” should be omitted in Thai.

The second error is using the word “ถูก”, which has the negative meaning and is inappropriate to Thai culture. The third mistake is a homonym error. The word “men” was translated as “ผู้ชาย (adult males)”. The word “men” in this context means “human beings” or in Thai “มนุษย์”. The student chose the wrong meaning of the homonym.

Example 2

Sentence: She was killed by her husband.

Thai Translation: หล่อนฆ่าสามีของหล่อน

Correct Translation: หล่อนถูกสามีของหล่อนฆ่า

From Example 2, the student misinterpreted passive voice as active voice. In the Thai translation, she used active voice and misinterpreted that "she" was the doer who killed her husband. This showed that the student did not understand the passive voice.

From the problems found in the translation class, it is worth doing research exploring the translation problems of Thai students. The results of the research will contribute to the pedagogical implications leading to more efficient teaching and learning in the English-Thai Translation Course and help improve students' translation abilities and their English language proficiency.

Objectives

To find the problems in translation of the third-year English major students at Nakhon Phanom University.

Definitions of terms

1. Translation refer to the process of translating words or texts from one language into another.
2. Error refers to mistakes both English to Thai and Thai to English translation
3. Semantic errors refer to mistakes in choosing an appropriate words for

certain contexts

Benefits of the Research

1. Lecturers can develop efficient teaching methods to prevent future students from making mistakes.
2. Lecturers can develop translation principles and techniques from students' mistakes to help improve students' translation.
3. Students' mistakes will be corrected and all students will be aware of their mistakes. Consequently, they will improve their English proficiency and translation skills.

Literature review

The errors of translation have three perspectives involved in translation-culture, syntax and semantics.

Supol (1992: 65) said that translation is dependent on interpretation of culture. He gave the example of Eskimo culture of which meaning is related to the state of mind. He illustrates this notion by giving an example of the word *liver* of Eskimo language. If the translators do not understand the culture of Eskimo, they may mistranslate in the sentence. His *liver* is heavy. It means that he is *sad*.

Wimonchalao (1994: 186) identifies the different between English and Thai that trigger incorrectness in translation. For the example, the word "yes" in English is not usually used in negative sentence but Thai students usually do it as their culture. Moreover, Thai people often use family terms to call others who are not their real relatives, which is unusual in English.

For syntax, Wimonchalao (1994: 78) said that if students lack of structural knowledge, their translation cannot be correct. The following structure can mislead Thai students to understand that the word *bad* modifies the verb created. In fact, it modifies the noun *men*.

All men are created bad.

Incorrect translation มนุษย์ถูกสร้างมาอย่างไม่ดี

All men are created badly.

Correct translation พระเจ้า (หรือธรรมชาติ)สร้างมนุษย์มาให้มีนิสัยเลว

God (or nature) made us to be bad.

Supol (1992: 66) gave an example of the sentence *John talked about the murder last night*. This sentence is ambiguous. The word *last night* may modify either the verb *talked* or the noun *the murder*. If there are some people interpreted incorrect way, a mistake can be made.

For semantics, Kemmer (2003) has a strong statement that loanwords are troublesome to their users. Some words are borrowed, their meanings are changed. The meanings adaptation always causes error in translation. Wimonchalao (1994: 59) said that semantics mistake can occur in translation if any students lack of vocabulary and idioms knowledge. She said that students do not know that many English words have various meanings, depending on where and how they are used

Methodology

The samples of the study were gained by purposive sampling. They were the third-year English major students of the Faculty of Liberal Arts and Sciences, Nakhon Phanom University. They were enrolled in the English-Thai Translation Course in the first semester of the academic year 2019. The sample was comprised of three male students and seventeen female students, totaling 20 students.

The research method designed for this study was a qualitative. The instrument used for collecting the data was a 20-item test of English-into-Thai translation constructed by the researchers and its reliability was 0.97. The statistics used for analyzing the data were frequency and percentage.

Results and Discussion

Results

Part 1 Analysis of the Frequency of Errors in the Translation

The analysis of the errors found in the translation of English into Thai of the third-year English major students from the translation test of 20 items showed that the students had errors in translating grammar and structure, vocabulary, and idioms/phrasal verbs. The results of the research revealed errors in grammar and structure made by the Thai students as shown in Table 1 below:

The students had the highest frequency of errors in translating passive voice with 48 frequencies representing 60 percent, followed by the translation of tenses with 21 frequencies representing 26.25 percent, and by the translation of dummy subjects with 11 frequencies representing 13.75 percent respectively.

Table1: Errors in Grammar and Structure

Rating	Error	Number	Percent
1	Translation of Passive Voice	48	60
2	Translation of Tenses	21	26.25
3	Translation of Dummy Subjects	11	13.75
	Total	80	100

Moreover, from the analysis of errors in vocabulary and phrases as shown in Table 2, it was found that the students had the highest frequency of errors in translating idioms with 49 frequencies representing 54.44 percent, followed by the translation of multiple- meaning words with 41 frequencies representing 45.56 percent.

Table 2: Errors in Vocabulary, Idioms, and Phrasal Verbs

Rating	Error	Number	Percent
1	Translation of idioms/phrasal verbs	49	54.44
2	Translation of multiple-meaning words	41	45.56
	Total	90	100

Part 2: Examples of Errors

1. The Errors in Grammar and Structure

It was found that the students had errors in translation of passive voice and tenses as shown in the samples below.

Translation of Passive Voice

Two problems were found about translating passive voice. Some students who were not knowledgeable about passive voice translated the below sentence “A lost boy has been found by the police.” as “A lost boy found the police.” Some students who were knowledgeable about passive voice used the inappropriate Thai word “ถูกเจอ”, which has a negative meaning instead of the positive Thai word “ได้พบ”.

Example 1

Sentence: A lost boy has been found by the police.

Translation: เด็กผู้ชายที่หายไปพบตำรวจ
เด็กผู้ชายที่หายไปเจอตำรวจ

Correct Translation: ตำรวจพบตัวเด็กที่หายไป

Example 2

Sentence: A lost boy has been found by the police.

Translation: เด็กผู้ชายที่หายไปถูกพบโดยตำรวจ

Correct Translation: ตำรวจพบตัวเด็กที่หายไป

Translation of Tenses

The verb of the English language will change its structure when changing time, but in the Thai language, the verb does not change according to time. Therefore, students who learn English as a foreign language are confused or lack understanding of the meanings of verb tenses of sentences.

Example 1

Sentence: Have you finished your project?

Translation: คุณมีทำเสร็จโครงการของคุณแล้วยัง

Correct Translation: คุณทำโครงการของคุณเสร็จแล้วหรือยัง

The student translated the present perfect tense verbatim instead of translating based on the meaning of the present perfect tense.

In addition, it was found that the students had a problem finding main verbs in the sentences and made mistakes in their translation.

Example 2

Sentence: The ideas that had been presented in the previous meetings were discussed.

Translation: ความคิดแสดงในการประชุมครั้งก่อนอภิปรายไปแล้ว

Correct Translation: ความคิดที่ได้รับการแสดงในการประชุมครั้งก่อนได้รับการนำมาอภิปรายต่อ

Example 2 shows that the student had a problem with sentences having an adjective clause used as a modifier and could not identify the main verb of the sentence.

2. The Errors in Vocabulary and Idioms/Phrasal Verbs

It was found that the students made mistakes in translating sentences with multiple-meaning words and idioms/phrasal verbs as illustrated below with examples:

Multiple-Meaning Words

The findings revealed that the students had problems with multiple-meaning words. For example, the students were confused with the meaning of the word "rose" (past simple verb) in which the context and sentence structure means "stood up" but students thought that it was a kind of flower and translated it as "ดอกกุหลาบ (a rose)".

Example 1:

Sentence: He quickly rose from his seat.

Translation: เขาเอาดอกกุหลาบจากที่นั่งอย่างรวดเร็ว

Correct Translation: เขาลุกขึ้นจากที่นั่งอย่างรวดเร็ว

Idioms

It was found that the students had errors in translating idioms and trans-

lated them verbatim. For example, they translated the idiom “all the time in the world” in the sentence “We have all the time in the world” verbatim instead of translating it as an idiom meaning “having enough time” as shown in the sample below.

Example:

Sentence: We don’t have to rush. We have all the time in the world.

Translation: ไม่ต้องรีบร้อน เรามีเวลาทั้งหมดในโลก

Correct Translation: ไม่ต้องรีบร้อน เรามีเวลาเหลือเฟือ

Phrasal Verbs

It was also found that the students had errors in translating phrasal verbs and translated them verbatim. For example, they translated the phrasal verb “put off” in the sentence “The meeting is put off until next Monday” verbatim instead of translating it as a phrasal verb meaning “postponed” as shown in the sample below.

Example:

Sentence: The meeting is put off until next Monday.

Translation: การประชุมวางปิดจนกระทั่งวันจันทร์หน้า

Correct Translation: การประชุมได้รับการเลื่อนออกไปเป็นวันจันทร์หน้า

Discussion

The research findings can be discussed as follows:

1. The analysis of errors in the translation of English into Thai of the third-year English major students from the translation test of twenty items showed that the students had errors in grammar and structure, homonyms, idioms, and phrasal verbs. The analysis of data using such statistics as frequency and percentage shown in Table 1 revealed that the students had the highest frequency of errors in translating passive voice with 48 frequencies representing 60 percent, followed by the translation of tenses with 21 frequencies representing 26.25 percent, and by the

translation of dummy subjects with 11 frequencies representing 13.75 percent respectively.

2. The analysis of errors in vocabulary, idioms, and phrasal verbs using such statistics as frequency and percentage as shown in Table 2 revealed that the students had the highest frequency of errors in translating idioms with 49 frequencies representing 54.44 percent, followed by the translation of multiple-meaning words with 41 frequencies representing 45.56 percent.

In summary, from the research results, it was found that most students still lack background knowledge of the grammatical structures of the English language. They were not knowledgeable about multiple-meaning words, idioms, and phrasal verbs. They were also uninformed about the culture of native English speaking countries. Furthermore, they had problems with using Thai words appropriately and did not know the techniques and principles of effective translation. Lack of knowledge about grammatical structures and semantics of the English language as well as the culture of native English speaking countries is the cause of the failure in conveying the meanings of both the grammatical structures and the meanings of the words/idioms/phrasal verbs in the sentences of the translated texts.

Conclusion

The results of the research study were consistent with Panchai Thantham's (1994) and many other studies' which discussed the errors of translation of Thai students that the lack of knowledge about grammatical structures, the meanings of multiple-meaning words, expressions, idioms, phrasal verbs, and proverbs of the English language as well as the cultural knowledge of the native English speaking countries make Thai students fail to convey the meanings of sentences and cause errors in translation.

Recommendations

Recommendations from Research Results

The findings of the study have a number of pedagogical implications for future practice as follows:

1. Before starting the English-Thai Translation Course, lecturers should have students do a pretest on English-Thai translation so that lecturers will know their English proficiency and their problems of translation.
2. Lecturers should provide teaching methods/principles/techniques in accordance with the problems found in the students' translation test.

Recommendations for Further Research Studies

1. Researchers increase the size of population and samples for the generalizability.
2. Researchers construct a more detailed instrument using a test including more contents to ascertain all of the Thai students' translation problems.

References

- Kemmer,S. Major Periods of Borrowing. Retrieved November 15, 2019, from <http://www.ruf.rice.edu/~kemmer/words04/Structure/borrowed.html>
- Saengaramruang, W. (2002). **Theory of Translation**. Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Bangkok.
- Supol,D. (1992). **Theory and Translation Strategies**. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Wimonchalao, W. (1994). **Translation textbook**. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Wimonchalao, W. (2000). **Instruction Manual of Translation**. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House,

กลยุทธ์การตลาดที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่าย

สินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

MARKETING STRATEGY AFFECTING WORKING-AGE CUSTOMER LOYALTY
OF ORGANIC PRODUCTS STORE IN PHUTTHAMONTHON DISTRICT,
NAKHON PATHOM PROVINCE

ธันย์ ชัยทร¹

Thun Chaitorn

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจคุณลักษณะส่วนบุคคลของลูกค้าร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ ความคิดเห็นของลูกค้าต่อการกลยุทธ์การตลาด และความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ ลูกค้าวัยทำงานอายุระหว่าง 25-59 ปี ที่ใช้บริการร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล ซึ่งเป็นผู้ที่เคยซื้อสินค้ามากกว่า 2 ครั้งขึ้นไปในรอบ 6 เดือน จำนวน 246 ราย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26-35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001- 30,000 บาท และลูกค้ากลุ่มวัยทำงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชนหรือลูกจ้าง ด้านพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานส่วนใหญ่ซื้อข้าวอินทรีย์ และ

Received: 2020-06-20 Revised: 2020-08-26 Accepted: 2021-03-10

¹ วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาจังหวัดนครปฐม

College of Logistics and Supply Chain, Suan Sunandha Rajabhat University, Nakhon Pathom

Education Center. E-mail: thun.ch@ssru.ac.th

ซื้อสินค้าที่ซูเปอร์มาร์เก็ต มีค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าระหว่าง 101 - 300 บาท ความถี่ในการซื้อสินค้า นานๆ ครั้ง ส่วนใหญ่ช่วงเวลาในการซื้อไม่แน่นอน ครอบครัวเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการซื้อสินค้า และซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์เนื่องจากเป็นผลดีต่อสุขภาพ โดยลูกค้าร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์กลุ่มวัยทำงานให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ ผลลัพธ์ ร่องลงมาคือ สถานที่และเวลา บุคลากร ราคา สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ กระบวนการ และการส่งเสริมการตลาดและการให้การศึกษาลูกค้า ตามลำดับ สำหรับความภักดีของลูกค้าร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์กลุ่มวัยทำงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเรียงความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ ทัศนคติเชิงบวก การกลับมาซื้อซ้ำ และการแนะนำบอกต่อ

คำสำคัญ (Keywords) : กลยุทธ์การตลาด; ความภักดีของลูกค้า; ร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์

Abstract

The purpose of this research were (1) to explore the personal characteristics of the organic products customers, purchasing behavior, service marketing strategy and loyalty of working-age customers of organic products store in Phutthamonthon district, Nakhon Pathom province. (2) to analyze factors influencing the loyalty of working-age customers of organic products store in Phutthamonthon district, Nakhon Pathom province. The sample was studied for working-age customers aged 25-59 years who used organic products in Phutthamonthon district. There were 246 cases that they purchased more than 2 times in the past 6 months and the data collected by group discussion. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of the study revealed that the personal factors of working-age consumers of organic products shops in Phutthamonthon district. The majority of working-age customers were female and age between 26-35 years old. The average monthly income was 15,001- 30,000 Baht and most working-age people work as private employees or employees. Behavior of organic products

purchases of working-age consumers bought organic rice and buy at the supermarket. They spent 101 - 300 Baht per purchase with rarely purchase and time to purchase was irregular. The influential persons over the purchase was family members. The main reason to purchase was mostly for health care. The customers of the organic products retailers in the working-age group focused on the overall marketing strategy at a high level. The ranking in marketing strategy was product, place and time, people, price, physical evidence, process, promotion and education, respectively. The customer loyalty was found that the overall level was very high. The ranking in customer loyalty was positive attitude, repeated service and word of mouth, respectively.

Keywords: Marketing strategy; Customer loyalty; Organic product store

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาประเทศในระยะยาวภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้ยึดแนวทาง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความพออยู่พอกิน เกิดความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร ลดรายจ่าย และแก้ปัญหาความยากจนของภาคครัวเรือน และภาคชุมชน ส่งผลให้เกษตรกรที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในหลายพื้นที่จากการทำการเกษตรเชิงพาณิชย์สู่เกษตรอินทรีย์ (Organic Agriculture) ภาครัฐจึงได้กำหนดแนวทางให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เพื่อสนับสนุนการทำเกษตรแบบยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสินค้าเกษตรอินทรีย์ในภูมิภาคอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ: 2559, 87-96)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมด้านการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ และรับผิดชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติเพื่อจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2559) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างสุขภาพที่ดีแก่เกษตรกรในการผลิตและบริโภคอาหารที่ปลอดภัยจากสารเคมี และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย ทั้งนี้ สำนักงาน

เศรษฐกิจการเกษตร ได้ติดตามผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดแผนยุทธศาสตร์ด้านการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2551 – 2554) พบว่า เกษตรอินทรีย์ของไทยมีอัตราการขยายตัวของพื้นที่เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2553 และมีการเสริมสร้างศักยภาพการเกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ โดยดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร: 2559) สำหรับเกษตรอินทรีย์ไทยในปี พ.ศ. 2559 ได้ขยายตัวต่อเนื่องอีกครั้ง โดยในปี พ.ศ. 2558 มีการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 21 ซึ่งการขยายตัวส่วนใหญ่เกิดขึ้นในส่วนของข้าวออร์แกนิก และพืชผสมผสาน (กรีนเนท: 2559)

หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ทำการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายการสินค้าเกษตรอินทรีย์ ร่วมรณรงค์ให้ประเทศไทยเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกผักและผลไม้ อินทรีย์ รวมถึงธุรกิจค้าปลีกและธุรกิจให้บริการเกษตรอินทรีย์ เพื่อขยายตลาดให้กว้างขึ้น (กระทรวงพาณิชย์: 2563) และสอดคล้องกับทิศทางการเติบโตของทรัพยากรมนุษย์ในอนาคตของประเทศไทยโดยคาดการณ์ในปี พ.ศ. 2565 พบว่า การเพิ่มของประชากรไทยยังคงเพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคต รวมทั้งปัจจุบันประชากรโดยเฉพาะกลุ่มวัยทำงานจะเน้นความใส่ใจเรื่องสุขภาพอนามัยเพิ่มขึ้น ดังนั้น สินค้าที่เกี่ยวข้องกับกระแสสุขภาพจึงเป็นกลุ่มสินค้าที่มีการเติบโตในอนาคตได้ ถึงแม้จะมีราคาที่สูง แต่ผู้บริโภคจะยอมจ่ายเพื่อให้ได้ของที่มีคุณภาพมากกว่าสินค้าอย่างอื่น (นรินทร์ โอฟารกิจอนันต์: 2556, 42-85)

ธุรกิจร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศไทยเป็นร้านจำหน่ายสินค้าเฉพาะทางเน้นผลิตภัณฑ์สินค้าอินทรีย์ และผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน โดยในปี พ.ศ. 2554 มีจำนวน 315 ร้าน (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์: 2554, 1-38) ผู้ประกอบการมีรูปแบบดำเนินธุรกิจได้หลายรูปแบบ เช่น ร้านขายผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม หรือซูเปอร์มาร์เก็ตเกษตรอินทรีย์ ร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ซึ่งเป็นตลาดเฉพาะทางได้ขยายสาขาไปยังทุกภูมิภาคของประเทศไทย ตัวอย่างร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ เช่น ร้านนาวิลิธ ร้านเลมอนฟาร์ม ร้านไทสบาย และร้านดอยคำ เป็นต้น เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันเพื่อให้เข้าถึงความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มวัยทำงานที่มีรายได้และมีกำลังซื้อสูง ดังนั้นการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันกับคู่แข่ง จำเป็นจะต้องอาศัยแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อสนองความต้องการของตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้ประกอบการหรือร้านจำหน่ายจึงต้องให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการตลาดเพื่อสร้างความภักดีของลูกค้าในระยะยาว อย่างไรก็ตาม ธุรกิจร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์มีสินค้าเกษตรอินทรีย์มีหลากหลายเพื่อสนอง

ความต้องการของกลุ่มลูกค้า และราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์มีราคาเฉลี่ยสูงกว่าสินค้าทั่วไปค่อนข้างมาก ทำให้ตลาดจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้สูง อีกทั้งผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอาจส่งผลต่อกำลังซื้อทำให้กลุ่มผู้บริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์บางชนิดปรับลดการบริโภคลงได้ (กรีนเนท: 2559)

จากเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การตลาดที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เนื่องจากกระแสการใส่ใจสุขภาพของผู้บริโภค และการส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อาจเป็นผลทำให้ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อการเลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโมเดลพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีอิทธิพลต่อความภักดีของลูกค้า ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล พฤติกรรม การซื้อสินค้า และกลยุทธ์การตลาดเกษตรอินทรีย์ งานวิจัยในประเด็นกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในปัจจุบันยังมีการศึกษาไม่กว้างขวาง รวมทั้งการศึกษาเชิงลึกในเรื่องความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล โดยผลการวิจัยจะนำไปวางแผนพัฒนากลยุทธ์การตลาดร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ และเพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้ประกอบการในการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนเพื่อให้ข้อมูลการตลาดแก่ผู้ที่สนใจจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อสำรวจคุณลักษณะส่วนบุคคลของลูกค้าร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ พฤติกรรม การซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ ความคิดเห็นของลูกค้าต่อกลยุทธ์การตลาด และความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ควบคู่กันไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริโภคร่วมวัยทำงานที่เคยซื้อสินค้ามากกว่า 2 ครั้งขึ้นไปในรอบ 6 เดือน ที่ร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 246 คน จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Cochran (1977) รวมทั้งผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์จำนวน 10 คน เพื่อประเมินกลยุทธ์การตลาดที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามชนิดปลายปิด (Closed-ended question) ซึ่งให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามเอง (Self-administration) โดยมีโครงสร้างแบบสอบถาม จำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการซื้อสินค้า กลยุทธ์การตลาด และความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามกับลูกค้าร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นผู้ที่เคยซื้อสินค้ามากกว่า 2 ครั้งขึ้นไปในรอบ 6 เดือน ที่ร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จนครบจำนวน 246 คน นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการกรอกแบบสอบถาม และนับจำนวนแบบสอบถามให้ครบตามที่ได้วางแผนไว้ หากไม่ครบจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ต่อไป สำหรับข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย ลูกค้ากลุ่มวัยทำงาน 5 คน และผู้ประกอบการร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์จำนวน 5 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงลึกอย่างละเอียด นอกจากนี้ผู้วิจัยจะขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างเพื่อบันทึกเทปการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรายละเอียดในการสัมภาษณ์ให้ได้มากที่สุด และดำเนินการจัดบันทึกข้อมูลดิบและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลอย่างละเอียด

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อกำหนดหัวข้อ/กลุ่มหัวข้อแนวคิดสำคัญ (Topic/Category) และแบบแผนแนวคิดสำคัญอันเป็นประเด็นของการวิจัย (Pattern/Themes)

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล

ผลสำรวจพฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ นำเสนอข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และร้อยละ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของ พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล

n = 246

พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์		n	ร้อยละ
ประเภทสินค้า	ข้าว	90	36.6
	ผัก	79	32.1
	ผลไม้	46	18.7
	เครื่องดื่ม	30	12.2
	อื่นๆ (ขนม)	1	0.4
แหล่งหรือสถานที่ซื้อสินค้า	ตลาดสด	97	39.4
	ซูเปอร์มาร์เก็ต	103	41.9
	ร้านค้าอินทรีย์	22	8.9
	ฟาร์มอินทรีย์	16	6.5
	ตลาดนัดทั่วไป	8	3.3

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของ พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ของลูกค้ากลุ่มวัยทำงาน
ของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล (ต่อ)

พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์		n	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายใน การซื้อสินค้า	น้อยกว่า 100 บาท	52	21.1
	101 – 300 บาท	94	38.2
	301 – 500 บาท	51	20.7
	501 – 1,000 บาท	34	13.8
	มากกว่า 1,000 บาท	15	6.2
ความถี่ในการ ซื้อสินค้า	ทุกวัน	31	12.6
	สัปดาห์ละครั้ง	84	34.1
	เดือนละครั้ง	40	16.3
	นานๆ ครั้ง	91	37.0
ช่วงเวลาในการ เลือกซื้อสินค้า	เช้า	39	15.9
	บ่าย	44	17.9
	เย็น	34	13.8
	ไม่แน่นอน	129	52.4
ผู้มีอิทธิพลต่อ การซื้อสินค้า	ครอบครัว	131	53.3
	เพื่อน	64	26.0
	คนรัก	26	10.6
	พนักงานขาย	21	8.5
	อื่นๆ (ตนเอง)	4	1.6
เหตุผลในการ ซื้อสินค้า	เป็นผลดีต่อสุขภาพ	103	41.9
	คุณภาพ/ไร้สารพิษ/ความสะดวก	67	27.2
	ความสดใหม่/รสชาติดี	31	12.6
	ตามความนิยม	32	13.0
	สินค้าเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	13	5.3

จากตารางที่ 1 พฤติกรรมการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานส่วนใหญ่ซื้อข้าวอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 36.6 ซื้อสินค้าที่ซูเปอร์มาร์เก็ต คิดเป็นร้อยละ 41.9 มีค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าระหว่าง 101 - 300 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.2 ความถี่ในการซื้อสินค้า นานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.0 ส่วนใหญ่ช่วงเวลาในการซื้อไม่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 52.4 โดยครอบครัวเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการซื้อสินค้า คิดเป็นร้อยละ 53.3 และซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์เนื่องจากเป็นผลดีต่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 41.9

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การตลาดของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล

ผลสำรวจความคิดเห็นของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานต่อกลยุทธ์การตลาดร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล นำเสนอข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถิติเชิงพรรณนาด้านความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การตลาดของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล

n = 246

กลยุทธ์การตลาด	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ผลิตภัณฑ์			
1.สินค้าในร้านมีหลากหลายชนิดให้เลือกปลอดภัยต่อสุขภาพ	4.30	0.76	มากที่สุด
2.สินค้ามีความสด ใหม่ หรือมีวันหมดอายุบอกชัดเจน	4.38	0.72	มากที่สุด
3.สินค้าที่มีมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	4.28	0.75	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.32	0.62	มากที่สุด
ราคา			
4.สินค้ามีราคาเหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณที่ได้รับ	4.02	0.80	มาก
5.สินค้ามีหลายระดับราคาให้เลือก	4.21	0.72	มากที่สุด
6.สินค้ามีป้ายแสดงราคาชัดเจน	4.33	0.70	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.19	0.55	มาก

ตารางที่ 2 สถิติเชิงพรรณนาด้านความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การตลาดของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล (ต่อ)

กลยุทธ์การตลาด	$\bar{X}$	SD	แปลผล
สถานที่และเวลา			
7.ร้านจำหน่ายสินค้าที่มีสาขากระจายทั่วประเทศ สามารถใช้ บริการได้ทั่วถึง	4.16	0.77	มาก
8.สถานที่ตั้งอยู่ในทำเลที่เดินทางได้สะดวก ง่ายต่อการเข้าใช้ บริการ	4.27	0.71	มากที่สุด
9.สถานที่มีความสะอาด ไม่แออัด และปราศจากมลภาวะต่างๆ	4.25	0.76	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.23	0.59	มากที่สุด
การส่งเสริมการตลาดและการให้การศึกษาลูกค้า			
10.ร้านค้าที่มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ และมีพนักงานคอยให้ คำแนะนำ เช่น กิจกรรมแนะนำหรือสาธิตสินค้า เป็นต้น	4.09	0.76	มาก
11.ป้ายโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ แผ่นพับ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เป็นเหตุ จูงใจให้เลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์	4.13	0.76	มาก
12.การลดราคา มอบของแถม จัดรางวัลในวาระต่างๆ เช่น เทศกาลปีใหม่ การเปิดตัวสินค้าใหม่ ก่อนสินค้าตัวอื่น	4.17	0.85	มาก
รวมเฉลี่ย	4.13	0.65	มาก
บุคลากร			
13.พนักงานสามารถอธิบายประโยชน์ของสินค้าได้	4.15	0.83	มาก
14.พนักงานพูดจาดี และมีมารยาทต่อลูกค้า	4.24	0.73	มากที่สุด
15.พนักงานมีความกระตือรือร้นและจริงใจในการให้บริการ	4.24	0.74	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.21	0.65	มากที่สุด

ตารางที่ 2 สถิติเชิงพรรณนาด้านความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การตลาดของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล (ต่อ)

กลยุทธ์การตลาด	$\bar{X}$	SD	แปลผล
กระบวนการ			
16.ลูกค้าสามารถลองชิมสินค้า หรือลองใช้สินค้าด้วยตนเอง	4.16	0.83	มาก
17.การให้คำแนะนำขั้นตอนการบริโภคหรือใช้สินค้า	4.12	0.80	มาก
18.การให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว ไม่เสียเวลารอนาน	4.17	0.76	มาก
รวมเฉลี่ย	4.15	0.69	มาก
สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ			
19.มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเลือกซื้อสินค้า เช่น รถเข็น ตะกร้า เป็นต้น	4.13	0.81	มาก
20.สถานที่สะอาดเรียบร้อย มีแสงสว่างเพียงพอ	4.21	0.71	มากที่สุด
21.มีการจัดเรียงสินค้า สะดวกต่อการหยิบหรือเลือกชมสินค้า	4.20	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	0.61	มาก
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.20	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การตลาดของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล ประกอบด้วย (1) ผลិតภัณฑ์ (2) ราคา (3) สถานที่และเวลา (4) การส่งเสริมการตลาดและการให้การศึกษาลูกค้า (5) บุคลากร (6) กระบวนการ และ (7) สภาพแวดล้อมบริการ โดยนำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายคุณลักษณะความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การตลาดของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล โดยภาพรวมทั้งหมดในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การตลาดแต่ละด้าน พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.32$) รองลงมาคือ สถานที่และเวลา โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.23$) บุคลากรโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.21$) ราคา โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$)

กระบวนการโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) และการส่งเสริมการตลาดและการให้การศึกษา
ลูกค้าโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณากลยุทธ์การตลาดด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็น
ต่อผลิตภัณฑ์ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ สินค้ามีความสด ใหม่ หรือมี
วันหมดอายุบอกชัดเจน มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.38$) รองลงมาคือ สินค้าในร้านมี
หลากหลายชนิดให้เลือกปลอดภัยต่อสุขภาพ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.30$) และสินค้า
ที่มีมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.28$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณากลยุทธ์การตลาดด้านราคา พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อ
ราคา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ สินค้ามีป้ายแสดงราคาชัดเจน มี
ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.33$) รองลงมาคือ สินค้ามีหลายระดับราคาให้เลือก มีความ
คิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.21$) และสินค้ามีราคาเหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณที่ได้รับ มี
ความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณากลยุทธ์การตลาดด้านสถานที่และเวลา พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานมีความ
คิดเห็นต่อสถานที่และเวลา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ สถานที่ตั้งอยู่
ในทำเลที่เดินทางได้สะดวก ง่ายต่อการเข้าใช้บริการ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.27$)
รองลงมาคือ สถานที่มีความสะอาด ไม่แออัด และปราศจากมลภาวะต่างๆ มีความคิดเห็นในระดับ
มากที่สุด ($\bar{x}=4.25$) และร้านจำหน่ายสินค้าที่มีสาขากระจายทั่วประเทศ สามารถใช้บริการได้ทั่วถึง
มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณากลยุทธ์การตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดและการให้การศึกษาลูกค้า
พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการตลาดและการให้การศึกษาลูกค้า โดย
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ การลดราคา มอบขอบแถม จักรรางวัลในวาระ
ต่างๆ เช่น เทศกาลปีใหม่ การเปิดตัวสินค้าใหม่ ก่อนสินค้าตัวอื่น มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.17$) รองลงมาคือ ป้ายโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์
แผ่นพับ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เป็นเหตุจูงใจให้เลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ มีความคิดเห็นในระดับ
มาก ($\bar{x}=4.13$) และร้านค้าที่มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ และมีพนักงานคอยให้คำแนะนำ เช่น
กิจกรรมแนะนำหรือสาธิตสินค้า เป็นต้น มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการตลาดด้านบุคลากร พบว่า ลูกค้ายกลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อบุคลากร โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ พนักงานพูดจาดี และมีมารยาทต่อลูกค้า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.24$) รองลงมาคือ พนักงานมีความกระตือรือร้น และจริงใจในการให้บริการ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.24$) และพนักงานสามารถอธิบายประโยชน์ของสินค้าได้ มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการตลาดด้านกระบวนการ พบว่า ลูกค้ายกลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อกระบวนการ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ การให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว ไม่เสียเวลารอนาน มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.17$) รองลงมาคือ ลูกค้าสามารถลองชิมสินค้า หรือลองใช้สินค้าด้วยตนเอง มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$) และการให้คำแนะนำขั้นตอนการบริโภคหรือใช้สินค้า มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการตลาดด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ลูกค้ายกลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ สถานที่สะอาดเรียบร้อย มีแสงสว่างเพียงพอ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.20$) รองลงมาคือ มีการจัดเรียงสินค้า สะดวกต่อการหยิบหรือเลือกชมสินค้า มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$) และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเลือกซื้อสินค้า เช่น รถเข็น ตะกร้า เป็นต้น มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล

ผลสำรวจความคิดเห็นของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานต่อความภักดีร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล นำเสนอข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถิติเชิงพรรณนาด้านความคิดเห็นต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้าน
จำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล

n = 246

ความภักดี	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ทัศนคติเชิงบวก			
1.การยังคงซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์แม้ว่ามีบุคคลอื่นแนะนำให้ เปลี่ยนไปใช้สินค้าทั่วไปซึ่งมีราคาถูกกว่า	4.15	0.75	มาก
2.การเลือกบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ชนิดอื่นๆ เพิ่มเติม	4.15	0.77	มาก
3.การยังคงใช้สินค้าเกษตรอินทรีย์อยู่ แม้ว่าจะมีราคาสูงขึ้น	4.09	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.13	0.66	มาก
การกลับมาซื้อซ้ำ			
4.การกลับมาซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์เมื่อมีความต้องการในการซื้อ สินค้าเกษตรอินทรีย์ในอนาคต	4.12	0.76	มาก
5.หากต้องการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ ลูกค้าจะกลับมาซื้อสินค้า เกษตรอินทรีย์อย่างแน่นอน	4.14	0.73	มาก
6.การกลับมาซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้บ่อยขึ้น	4.05	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	4.10	0.64	มาก
การแนะนำบอกต่อ			
7.การแนะนำให้บุคคลอื่นซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์	4.09	0.81	มาก
8.การแนะนำให้บุคคลอื่นมาซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น	4.00	0.73	มาก
9.การบอกต่อสิ่งที่ประทับใจในร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ บุคคลอื่น	4.02	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.04	0.64	มาก
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	4.09	0.56	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้าน
จำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล ประกอบด้วย (1) ทัศนคติเชิงบวก (2) การ

กลับมาซื้อซ้ำ และ(3) การแนะนำบอกต่อ โดยนำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายคุณลักษณะความคิดเห็นต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล โดยภาพรวมทั้งหมดในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อความภักดีแต่ละด้าน พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อทัศนคติเชิงบวกโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) รองลงมาคือ การกลับมาซื้อซ้ำโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$) และการแนะนำบอกต่อโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความภักดีด้านทัศนคติเชิงบวก พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อทัศนคติเชิงบวก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ การยังคงซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์แม้ว่ามีบุคคลอื่นแนะนำให้เปลี่ยนไปใช้สินค้าทั่วไปซึ่งมีราคาถูกกว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) รองลงมาคือ การเลือกบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ชนิดอื่นๆ เพิ่มเติม มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) และการยังคงใช้สินค้าเกษตรอินทรีย์อยู่ แม้ว่าจะมีราคาสูงขึ้น มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความภักดีด้านการกลับมาซื้อซ้ำ พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อการกลับมาซื้อซ้ำ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ หากต้องการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ ลูกค้าจะกลับมาซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างแน่นอน มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.14$) รองลงมาคือ การกลับมาซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์เมื่อมีความต้องการในการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอนาคต มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) และการกลับมาซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้บ่อยขึ้น มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความภักดีด้านการแนะนำบอกต่อ พบว่า ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานมีความคิดเห็นต่อการแนะนำบอกต่อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ คือ การแนะนำให้บุคคลอื่นซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$) รองลงมาคือ การบอกต่อสิ่งที่ประทับใจในร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้บุคคลอื่น มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$) และการแนะนำให้บุคคลอื่นมาซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากข้อค้นพบทางพฤติกรรมการณ์ซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ของลูกค้าวัยทำงาน พบว่า ค่าใช้จ่ายในการซื้อโดยกลุ่มวัยทำงานจะเน้นในการเลือกซื้อสินค้าประเภทข้าวบริโภค ส่วนใหญ่เลือกซื้อในซูเปอร์มาร์เก็ต ผู้มีอิทธิพลต่อการซื้อ คือ สมาชิกในครอบครัว โดยมีเหตุผลในการซื้อเพื่อสุขภาพที่ดี ผู้วิจัยคิดว่าในอนาคตตลาดอาหารเพื่อสุขภาพจะได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง เป็นเพราะผู้บริโภคได้รับข้อมูลข่าวสาร และโอกาสเลือกในการบริโภคมากขึ้น จากการสนทนากลุ่มของผู้ซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ผู้ซื้อที่เป็นวัยทำงานและผู้ประกอบการร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ พบว่าการเลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเมื่อคนมีอายุมากขึ้นหันมาเริ่มใส่ใจในสุขภาพของตนเองและครอบครัวมากขึ้น จึงเลือกบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัยที่จะทำให้ตนเองและคนในครอบครัวมีสุขภาพแข็งแรง อีกทั้งผู้ที่มีรายได้จากการทำงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้สามารถซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่มีราคาสูงกว่าสินค้าทั่วไปมาบริโภคได้ ประกอบกับแนวโน้มใช้บริการศูนย์การค้าเพื่อซื้อสินค้าและพบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูง ดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการซื้อตัดสินใจซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler and Armstrong (2014: 159) ที่กล่าวว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ โดยคุณลักษณะของผู้ซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้กับร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าเกษตรได้อย่างชัดเจน

กลยุทธ์การตลาดที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้ากลุ่มวัยทำงานของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่และเวลา การส่งเสริมการตลาดและการให้การศึกษาลูกค้า บุคลากร กระบวนการ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Lovelock and Wirtz (2011) ที่กล่าวว่า การตอบสนองความต้องการและเกิดความภักดีของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ทางการตลาด ด้านคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์หรือบริการ นักการตลาดจะออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบริการให้มีคุณลักษณะที่ดีพร้อม สมบูรณ์เหนือคู่แข่ง และเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด โดยผลการศึกษาพฤติกรรมการณ์ซื้อสินค้า พบว่า ลูกค้าวัยทำงานส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากสินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นผลดีต่อสุขภาพ การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้องหลากหลายเกษตรอินทรีย์ และข้อมูลของผลิตภัณฑ์ที่สร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับวารุณี จินศร (2554) ที่พบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในเขต

กรุงเทพมหานคร ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้บริโภคให้ความสำคัญโดยรวมในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ Suthar, Lathangi and Pradhan (2014: 619) พบว่า กลยุทธ์การตลาดมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อความภักดีต่อตราสินค้า

ลูกค้าร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์กลุ่มวัยทำงานให้ความสำคัญกับความภักดีของลูกค้าอยู่ในระดับมาก โดยลูกค้าร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์กลุ่มวัยทำงานให้ความสำคัญต่อทัศนคติเชิงบวกโดยตระหนักถึงการยังคงซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์แม้ว่ามีบุคคลอื่นแนะนำให้เปลี่ยนไปใช้สินค้าทั่วไปซึ่งมีราคาถูกกว่า สอดคล้องกับแนวคิดความภักดีของลูกค้าของ Oliver (1999) ที่กล่าวว่าความภักดีต่อสินค้าเป็นการผูกพันมั่นคงต่อการใช้บริการหรือซื้อสินค้าอย่างสม่ำเสมอในอนาคต ลูกค้ามีทัศนคติเชิงบวก และต้องการการแนะนำบอกต่อแก่ผู้ที่ตนรู้จัก ไม่ว่าสินค้าอื่นจะนำกลยุทธ์การตลาดเข้ามามีอิทธิพลอย่างไรก็ตามลูกค้าที่มีความภักดีจะไม่เปลี่ยนไปใช้สินค้าอื่น อย่างไรก็ตามลูกค้าร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้ความสำคัญต่อประเด็นสินค้ามีราคาเหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณที่ได้รับน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากลูกค้าคำนึงถึงราคาของสินค้าเกษตรอินทรีย์กับสินค้าทั่วไปว่ามีราคาแตกต่างกันเท่าไรแล้วนำมาเปรียบเทียบกับคุณประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งหากราคาแตกต่างกันมากกว่าคุณประโยชน์ที่ได้รับซึ่งแตกต่างกันไม่มาก จะทำให้ลูกค้าหันไปบริโภคสินค้าทั่วไปได้ ดังนั้นปัจจัยด้านราคาเป็นจำนวนราคาของผู้บริโภคต้องจ่าย ซึ่งถ้าคุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้นสูงกว่ากว่าราคาผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อ ดังนั้น การกำหนดราคาหลากหลายให้เลือกเป็นสิ่งที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งจากการศึกษาพฤติกรรมของลูกค้าวัยทำงานในการเลือกซื้อสินค้า พบว่า ส่วนใหญ่ลูกค้าวัยทำงานมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์อยู่ระหว่าง 101-300 บาท รวมทั้งเน้นย้ำให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ปลอดภัยและปลอดภัย เพื่อสร้างคุณค่าให้ลูกค้ารู้สึกถึงคุณภาพของสินค้า จนเกิดความยินดีที่จะจ่ายเงินในระดับราคาที่ร้านจำหน่ายกำหนดไว้ ปัจจัยดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการความภักดีของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เนื่องจากทำให้ลูกค้ายังคงซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์แม้ว่ามีบุคคลอื่นแนะนำให้เปลี่ยนไปใช้สินค้าทั่วไปซึ่งมีราคาถูกกว่า และการเลือกบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ชนิดอื่นๆ เพิ่มเติม ดังจะเห็นจากงานวิจัยของ Salgado-Beltrán, Espejel-Blanco and Beltrán-Morales (2012: 993-1006) ที่พบว่า กลยุทธ์ด้านราคา ส่งผลทางลบต่อการซื้ออาหารอินทรีย์

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานที่ใช้บริการร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล ให้ความสำคัญต่อประเด็นสินค้ามีราคาเหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณที่ได้รับน้อยที่สุด ดังนั้น ควรกำหนดระดับราคาให้เหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณที่ได้รับ เพื่อให้ลูกค้าเกิดความยินดีที่จะจ่ายเงินในระดับราคาที่ร้านจำหน่ายกำหนดไว้ ราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการความภักดีของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากทำให้ลูกค้ายังคงซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ แม้ว่ามีบุคคลอื่นแนะนำให้เปลี่ยนไปใช้สินค้าทั่วไปซึ่งมีราคาถูกกว่า และการเลือกบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ชนิดอื่นๆ เพิ่มเติม

การส่งเสริมการตลาดและการให้การศึกษาลูกค้าที่มีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี เกิดความไว้วางใจ นำไปสู่การแนะนำบอกต่อ หรือใช้บริการเป็นประจำ ดังนั้นร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้ และมีพนักงานคอยให้คำแนะนำ เช่น กิจกรรมแนะนำหรือสาธิตสินค้า เป็นต้น ร้านจำหน่ายต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเรื่องการมีจิตใจให้บริการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในตัวผลิตภัณฑ์ และสามารถแนะนำผลิตภัณฑ์ของร้านแก่ลูกค้าได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งผู้ประกอบการร้านจำหน่ายต้องทำการประเมินพนักงานทั้งด้านบริการและบุคลิกภาพ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของร้านจำหน่าย และสร้างแรงจูงใจในการทำงาน โดยการให้รางวัลหรือคำชมเชย เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึที่ดีต่อการทำงานแก่พนักงานขาย

ร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล ควรให้คำแนะนำขั้นตอนการบริโภคหรือใช้สินค้า เนื่องจากลูกค้าต้องการเอาใจใส่และคำแนะนำเป็นพิเศษ โดยเฉพาะหากลูกค้ายังไม่รู้จักคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์อย่างชัดเจน ดังนั้นการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะธุรกิจสินค้าเกษตรอินทรีย์มีกระบวนการทำงานในหลายขั้นตอน โดยเฉพาะกระบวนการให้บริการซึ่งในยุคที่ข้อมูลข่าวสารสามารถแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว กระบอกเสียงของลูกค้าจึงมีอิทธิพลต่อความอยู่รอดของกิจการ หากร้านจำหน่ายมีขั้นตอนการให้คำแนะนำด้านการใช้สินค้าและให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี จะสร้างความประทับใจให้แก่ลูกค้าเกิดการแนะนำบอกต่อได้อย่างกว้างขวาง

ลูกค้ากลุ่มวัยทำงานส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ในซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ควรมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก

สะดวกในการเลือกซื้อสินค้า เช่น รถเข็น ตะกร้า เป็นต้น เนื่องจากความสะดวกสบายและรวดเร็วในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ ทำให้ลูกค้ายอมจ่ายมากขึ้น โดยความสะดวกที่ได้รับจากบริการส่งผลต่อความรู้สึกคุ้มค่าที่ได้ใช้บริการ และนำมาสู่ความต้องการในการใช้ซ้ำเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขันของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น เช่น การรับรู้คุณภาพบริการของลูกค้า และการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ เป็นต้น และควรมีการศึกษากระบวนการจัดการตลาดทางเลือกของร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรทุกช่องทางการตลาด อาทิ การตลาดในชุมชน การตลาดในเมือง และการตลาดผลผลิตอื่นๆ เช่น การตลาดข้าวอินทรีย์ การตลาดผักอินทรีย์ และการตลาดผลไม้อินทรีย์ เป็นต้น ซึ่งความแตกต่างนี้ทำให้ทราบถึงความต้องการสินค้าของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงพาณิชย์, ข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.organic.moc.go.th>, [15 เมษายน 2563].

กรีนเนท. ภาพรวมเกษตรอินทรีย์ไทย ปี 2559, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.greenet.or.th/article/411>, [18 พฤษภาคม 2563].

นรินทร์ โอฬารกิจอนันต์. (2556). *คู่มือมนุษย์ 2020*. กรุงเทพฯ : นรินทร์ โอฬารกิจอนันต์.

วารุณี จินสร. (2554). ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค ในเขต

กรุงเทพมหานคร. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559. เกษตรฯ เร่งผลักดันยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์แห่งชาติ

เดินทางเต็มตัวฉบับที่ 2 ปี 2559-2564. ข่าวประชาสัมพันธ์. ข่าวที่ 161/2558 วันที่ 10 กันยายน 2558.

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. (2554). *Thailand Organic Mapping: เส้นทางสายอินทรีย์*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ**

และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564). กรุงเทพฯ: สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

Cochran, W.G. (1977). **Sampling techniques.** 3rd edition. New York: John Wiley and Sons Inc.

Kotler, P. and Armstrong, G. (2014). **Principles of marketing.** 15th edition. New Jersey: Pearson Education.

Lovelock, C., & Wirtz, J. (2011). **Services marketing: people, technology, strategy.** (7th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.

Oliver, R. L. (1999). Whence consumer loyalty. **Journal of Marketing**, 63(4), 33-44.

Salgado-Beltrán, L., Espejel-Blanco, J. E., & Beltrán-Morales, L. F. Marketing mix influencing organic foods purchase of Mexican consumers. **Proceedings of the 13th International Conference**, November 22-24, 2012 in Budapest, Hungary. 2012.

Suthar, B. K., Lathangi, R., & Pradhan, S. (2014). Impacts of marketing mix and customer perception on brand loyalty. **Global Journal of Finance and Management**, 6(7), 619-636.

หลักการ และรูปแบบ สำหรับการปกครองท้องถิ่นร่วมสมัย

PRINCIPLES AND FORMS FOR CONTEMPORARY LOCAL GOVERNMENT

พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์¹ เสกสรรค์ สนวา²

Pongsawut Rachjun, Seksan Sonwa

บทคัดย่อ (Abstract)

“ที่ผ่านมา ไม่เคยมีแนวคิดใดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่า ประชาธิปไตยท้องถิ่น ควรมีลักษณะอย่างไร และคนจำนวนมากที่พูดถึงความหมายของคำนี้ ต่างคนต่างพูด ไม่สนใจฟังกัน” (John Gyford, ค.ศ.1986) บทความนี้ต้องการชี้ให้เห็นว่า “การปกครองท้องถิ่น” เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็น และมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนท้องถิ่นที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย ในแนวคิดและทฤษฎีทางการเมืองการปกครอง จะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐนั้น ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างหลากหลายในการบริหารประเทศอันจะทำให้ประชาชนได้รับความสุขความสบายในการดำรงชีวิต อีกทั้งด้านความมั่นคงแห่งชาติในมิติทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนท้องถิ่น เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่อาจจะไม่สนองตอบต่อความต้องการของแต่ละชุมชนท้องถิ่นได้ รวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างแท้จริง เพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชนท้องถิ่นจะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความมุ่งประสงค์ของชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจในหลักการ และรูปแบบสำหรับการปกครองท้องถิ่นร่วมสมัยให้ชัดเจนก่อนเสียก่อน จึงจะสามารถเข้าใจการจัดการปกครองท้องถิ่นและ

Received: 2020-09-25 Revised: 2020-12-01 Accepted: 2020-12-04

¹ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University, E - mail : seat007 @ outlook.com

² คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

ประชาธิปไตยท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ดังคำกล่าวของ “John Gyford” ทั้งนี้ เพราะการจัดการปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับประชาธิปไตยท้องถิ่น เพื่อให้ทั้งท้องถิ่นและรัฐสามารถร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ (Keywords): หลักการ; รูปแบบ; การปกครองท้องถิ่น

Abstract

“The last, There has never been a concept that has been widely accepted that, What should a local democracy look and many people who look about the meaning of this word, people talking and not listening” This article examines the need and importance of local government in the political regime of the local community, especially community democracy. The concept and theory of governance indicate that the government is a mechanism of public administration. In addition, the government has various duties on the country administration for a good life of its citizens as well as national security in political, economic, and social dimensions. It will be impossible to look after and service over all local communities because the problem of lateness in processing includes budget limitation and staff maybe happens and it does not accept the need of each local community. Thus, reducing the government workload by providing people participate in self government, will meet the expressed need for each local community.

From the fore going there fore need to understand the principles and forms for contemporary local government and clearly first. In order to be able to understand local administration and local democracy. As mentioned above of “John Gyford” This, because the local administration is necessary to be in accordance with local democracy. So that both local and state can work together in unity.

Keywords: Principle; Forms; Local Government

บทนำ (Introduction)

การปกครองท้องถิ่น (local government) ถือเป็นรูปแบบหนึ่งที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีความสำคัญต่อการปกครองและการบริหารราชการ

แผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนท้องถิ่นที่มีสภาพปัญหาสังคมวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และ ทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน ลำพังเพียงรัฐบาลกลางในฐานะที่ต้องดูแลประชาชนโดยรวมทั่วประเทศ ย่อมไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึงตรงตามความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ รวมถึงการเรียกร้องของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นที่ต้องการมีส่วนร่วมในการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมาอย่างยาวนาน ทำให้รัฐบาลในหลายประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจจากส่วนกลาง (centralization) มาสู่การปกครองแบบการกระจายอำนาจ (decentralization) มากขึ้น เพื่อให้สิทธิแก่ชุมชนในการตัดสินใจดำเนินการกิจของท้องถิ่น และถือเป็นสถาบันฝึกปฏิบัติการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งในบทความชิ้นนี้เป็นการให้ความหมาย ความสำคัญ หลักการ รูปแบบของการปกครองท้องถิ่นร่วมสมัยดังต่อไปนี้

หลักการสำหรับการปกครองท้องถิ่น

ความหมายการปกครองท้องถิ่น

มีนักวิชาการคนสำคัญ ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้หลายประการ สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

1. ความหมาย: นักวิชาการต่างประเทศ

การปกครองท้องถิ่น คือ อำนาจหน้าที่ (authority) ที่จะกำหนด (determine) และการบริหารกิจการ (execute) ภายในเขตพื้นที่ที่กำหนดและขนาดพื้นที่ที่ว่านี้อยู่ภายในประเทศและมีขนาดเล็กกว่าประเทศ (Encyclopedia Britannica อ้างถึงใน พรชัย เทพปัญญา และคณะ, 2527 : 1)

“การปกครองท้องถิ่น” หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ โดยได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบ โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้ หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด (โจน เจ. คลาร์ก อ้างถึงใน ประทาน คงฤทธิศึกษาการ, 2535 : 10)

“การปกครองท้องถิ่น” หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดที่มีการจัดตั้งองค์การขึ้นทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารงานคลัง มีอำนาจในการวินิจฉัย

ตัดสินใจ และมีสภาของท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเป็นองค์กรสำคัญขององค์กรนี้ (Holloway, 1951 : 398)

กล่าวโดยสรุปคือ “การปกครองท้องถิ่น” คือ การที่องค์กรหนึ่งมีพื้นที่อาณาเขตของตนเองมีประชากรและมีรายได้ตามที่หลักเกณฑ์กำหนด โดยมีอำนาจมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหาร การคลังของตน รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการในด้านต่างๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง เช่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การริเริ่มกฎหมาย การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ประพฤติไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป การให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารและคณะผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

2. ความหมาย: นักวิชาการในประเทศไทย

การให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น มีนักวิชาการในประเทศไทยได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น

“การปกครองท้องถิ่น” หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการอันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะมักมีวัตถุประสงค์ไปในทิศทางที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนปกครองตนเอง สามารถมีองค์กรในทางปกครองที่จะช่วยสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น ตลอดจน การบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนในเขตการปกครองนั้นๆ ส่วนมากการปกครองท้องถิ่นมักจะเป็น นิติบุคคล อาจประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่ราษฎรเลือกตั้งเข้ามาเพื่อปฏิบัติตามกำหนดระยะเวลาโดยมีงบประมาณของตนเอง (จรรณ สุภาพ, 2531 : 146 - 147)

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานในแต่ละท้องถิ่น มีผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารอย่างอิสระในเขตพื้นที่ที่กำหนดมีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลัง และกำหนดนโยบายของตนเอง รวมทั้งหน้าที่ดำเนินการกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐและของประชาชนในท้องถิ่นโดยองค์กรดังกล่าว ในกรณีประเทศไทย ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) พัทธา และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น (โกวิท พวงงาม และ อลงกรณ์ อรรคแสง, 2547 : 7)

กล่าวโดยสรุปคือ “การปกครองท้องถิ่น” มีความหมายในลักษณะสำคัญ ดังประเด็นต่อไปนี้

- 1) เป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งในระดับท้องถิ่น โดยรัฐกระจายอำนาจและหน้าที่ให้ท้องถิ่นบางประการให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ และอีกมิติหนึ่ง การปกครองท้องถิ่นเป็นผลผลิตมาจากปกครองมาแต่โบราณที่ชุมชนมีการปกครองตนเองอยู่แล้ว
- 2) เป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมายและมีอิสระในการปกครองตนเอง แต่ไม่ได้หมายความว่า องค์กรดังกล่าวมีสถานะเป็นรัฐใหม่แต่อย่างใด เนื่องจากยังมีหน่วยการปกครองส่วนกลางเป็นผู้คอยกำกับดูแลเพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่นดำเนินกิจการด้วยความเรียบร้อย
- 3) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นโดยประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) เป็นองค์กรที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย งบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน้าที่และความรับผิดชอบของการปกครองท้องถิ่น

(ชาญชัย แสงศักดิ์, 2543 : 73 - 74) ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ

การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้ดำเนินการ มีข้อพิจารณา ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เช่น พืชพันธุ์ท้องถิ่น โบราณสถานของท้องถิ่น ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรอื่นๆ การจัดทำถนน สะพาน สวนหย่อม สวนสาธารณะ การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

1.2 เป็นงานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย เช่น งานดับเพลิง งานบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ

1.3 เป็นงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม มีความสำคัญต่อประชาชนในท้องถิ่นมาก จึงเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่จะต้องจัดให้มีขึ้น หรือต้องรับผิดชอบร่วมมือกับรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา เช่น การจัดให้มีหน่วยบริการสาธารณสุขในท้องถิ่น สถานสงเคราะห์เด็ก คนชรา คนพิการ รวมทั้งงานที่ให้ความรู้ความบันเทิงกับประชาชนในชุมชน เช่น การจัดห้องสมุดสำหรับประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

1.4 เป็นงานที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ของท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งสถานนันทนาการ (โรงรับจำนำ) การจัดการตลาด การจัดบริการเดินรถ เป็นต้น งานประเภทนี้ถือเป็นกิจการที่ให้บริการแก่ประชาชน หากปล่อยให้เอกชนเข้าดำเนินการอาจไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควรหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจึงต้องรับมาดำเนินการเองและยังเป็นการเพิ่มรายได้เข้าสู่หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพราะสามารถเรียกเก็บค่าบริการเหล่านี้จากประชาชนได้

1.5 เป็นงานที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในฐานะที่การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันการเมืองสถาบันหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย จึงมีหน้าที่ในการให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การใช้อำนาจเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เช่น การจราจร การรักษาความสะอาด เป็นต้น

2. บทบาทของการปกครองท้องถิ่น

ประธาน สุวรรณมงคล (2547: 7-8) ได้จำแนกบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ซึ่งโดยทั่วไปการปกครองท้องถิ่นในประเทศต่างๆ จะมีบทบาทที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศนั้น แต่กล่าวโดยรวมแล้วการปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

2.1 บทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาการเมือง

การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันทางการเมืองหนึ่ง จึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นให้ปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างมีความชอบและโปร่งใส

2.2 บทบาทให้มีบริการสาธารณะ

ในฐานะที่เป็นองค์กรที่ได้รับมอบหมายภารกิจจากรัฐบาลกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำหน้าที่ในการจัดให้มีและให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งอาจแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เช่น ชุมชนเมืองจะมีความต้องการสาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า การประปา เคหสถาน การขนส่งมวลชน ในขณะที่ชุมชนชนบทก็มีความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานด้านถนน แหล่งน้ำ การส่งเสริมอาชีพและรายได้ รวมทั้ง การบริการพื้นฐานที่จำเป็น แก่ประชาชน เช่น การจัดการศึกษา สาธารณสุข เป็นต้น

2.3 บทบาทในการกระตุ้นพัฒนาท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการระดมความคิดเห็นจากประชาชนในชุมชน และกระตุ้นชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่คณะผู้บริหารท้องถิ่น และประชาชนท้องถิ่นร่วมกันกำหนด โดยเฉพาะการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน โดยเป็นผู้สร้างบรรยากาศให้เกิดการลงทุนทั้งภายนอกและภายในชุมชน เช่น การสร้างระบบโครงข่ายถนน ที่เชื่อมต่อกับทางสายหลัก มีแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคเพียงพอ มีการพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่นที่จะ รับรองการลงทุนจากภายนอกได้

2.4 บทบาทในการประสาน

การปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้เป็นอิสระในการปกครองตนเองโดยสมบูรณ์จากรัฐ ในทางตรงกันข้าม การปกครองท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นองค์กรสำคัญที่ทำหน้าที่ ประสานระหว่างนโยบายของรัฐบาลกลางกับนโยบายของคณะผู้บริหารที่มีที่มาจากสภาพปัญหาและ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นและประเทศชาติโดย ส่วนรวม เช่น การนำนโยบายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลของรัฐบาลมาปฏิบัติในท้องถิ่นของตน ซึ่ง สอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องการส่งเสริมอาชีพและรายได้ของคนในท้องถิ่น เป็นต้น

2.5 บทบาทในการให้ความคุ้มครอง

การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทในการให้ความคุ้มครองปกป้องสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนในท้องถิ่นด้วย เช่น การดูแล ตรวจสอบมิให้โรงงานในพื้นที่ปล่อยมลภาวะออกมาเป็น อันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน การให้การดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์ส่งเสริมคนชราและผู้ยากไร้ เป็นต้น

รูปแบบ สำหรับการปกครองท้องถิ่น

การจัดโครงสร้างรูปแบบการปกครองท้องถิ่น

(โกวิท พวงงาม : 2548) ได้อธิบายการจัดโครงสร้างรูปแบบการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การออกแบบโครงสร้างรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีโครงสร้างรูปแบบอย่างไร ซึ่งจะมี ความแตกต่างไปในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับหลักการ ดังต่อไปนี้

1. การจัดโครงสร้างตามรูปแบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา

โดยทั่วไป การจัดโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นหลักๆ จะคล้ายกับระบบรัฐสภา กล่าวคือ มีการแยกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายสภาท้องถิ่นและฝ่ายบริหาร (Council Mayor Form) ส่วนในบาง ประเทศที่อาจมีการจัดโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นในลักษณะที่มีการแยกอำนาจและถ่วงดุลกัน

กล่าวคือ มีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเช่นกัน นอกจากนี้สองรูปแบบดังกล่าวแล้วยังมีการจัดรูปแบบการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้ได้หมายความว่า การจัดโครงสร้างการเมืองการปกครองท้องถิ่นจะต้องเหมือนกับโครงสร้างการเมืองการปกครองระดับชาติเสมอไป แต่การที่ท้องถิ่นจะมีการจัดโครงสร้างองค์กรเช่นใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น สภาพของพื้นที่และนโยบายของรัฐ เป็นต้น

2. การจัดโครงสร้างรูปแบบตามสภาพพื้นที่และลักษณะชุมชน

เป็นการจัดรูปแบบโดยคำนึงถึงสภาพของพื้นที่และลักษณะของชุมชนประกอบกัน เช่น เป็นพื้นที่ชุมชนชนบท (Rural Communities) และชุมชนเมือง (Urban Communities) โดยจัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในชุมชนเมืองยังแบ่งออกได้อีกเป็นชุมชนเมือง ชุมชนหนาแน่นแบบมหานคร และอภิมหานคร เช่น มหานครปารีส มหานครลอนดอน มหานครโตเกียว ในชุมชนเมืองใหญ่มักมีการจัดรูปแบบการปกครองที่ซับซ้อน มีโครงสร้างการจัดองค์กรที่มีการจำแนกแจกแจงสูง เช่น ในชุมชนท้องถิ่นระดับมหานคร อาจมีองค์กรปกครองขนาดใหญ่ดูแลภาพรวมทั้งหมด และจะมีการแบ่งซอยพื้นที่ออกเป็นเขตปกครองย่อยๆ

3. การจัดโครงสร้างรูปแบบตามนโยบายรัฐบาล

ในหลายๆ ประเทศถือว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนย่อยของรัฐ ดังนั้น จึงเป็นสิทธิของรัฐที่จะปรับเปลี่ยนได้ตามที่รัฐเห็นสมควร ดังเช่น กรณีประเทศอังกฤษ ที่รัฐบาลอาจมีการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างการเมืองการบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่นอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศในแต่ละช่วง

รูปแบบขององค์กรปกครองท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเทศที่พัฒนาแล้ว ย่อมมีความเจริญก้าวหน้าและมีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน ดังนั้น รูปแบบขององค์กรปกครองท้องถิ่นย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการขององค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีการพัฒนารูปแบบมาหลายรูปแบบ หลายยุคหลายสมัย ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการจัดการโครงสร้างการเมืองการปกครองของประเทศ สภาพพื้นที่และลักษณะชุมชนรวมถึงนโยบายของรัฐบาล รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (forms of government) มีหลายรูปแบบ และแต่ละรูปแบบก็มีความสัมพันธ์กับปัจจัยข้างต้น ซึ่งสามารถแบ่งรูปแบบการปกครองท้องถิ่น ได้ดังนี้ (Norton, 1994 : 420 - 425)

1. รูปแบบที่ประชุมเมือง (Town meeting) หรือที่ประชุมเมืองที่เป็นตัวแทน (Representative town meeting)

ที่ประชุมเมืองหรือที่ประชุมเมืองที่เป็นตัวแทน ถือเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่เก่าแก่ที่สุดของสหรัฐอเมริกา ซึ่งนำมาจากประเพณีการบริหารท้องถิ่นในประเทศอังกฤษ กล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยตรง (direct democracy) หรือประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วม (participatory democracy) เป็นระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เก่าแก่ที่สุด และนับวันจะมีบทบาทน้อยลงในยุคปัจจุบัน เนื่องจากเมืองมีการขยายตัวมากขึ้นบางแห่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงโดยการคัดเลือกตัวแทนไปประชุมเมืองแทน ในการประชุมจะมีการออกกฎข้อบังคับ การกำหนดอัตราภาษีและการจัดสรรเงิน นอกจากนี้ จะมีการเลือกคณะกรรมการมาทำหน้าที่บริหารงานต่างๆ คือ การดูแลทรัพย์สินของเมืองออกใบอนุญาตเรียกประชุมเมืองวาระพิเศษและงานต่างๆ อาทิ งานทะเบียน งานคลัง การตำรวจ การศึกษา เป็นต้น

2. รูปแบบสภา - นายกเทศมนตรีหรือสภา - ผู้บริหาร (The council mayor form or The council executive form)

องค์กรปกครองท้องถิ่นที่ใช้รูปแบบเช่นนี้ จำลองรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ยึดหลักการปกครองแบบรัฐสภา (Parliamentary System) ซึ่งเกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ เป็นครั้งแรกและเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทนแบบแรกในโลก (Representative Democracy) อำนาจการปกครองของระบบนี้อยู่ที่สภานิติบัญญัติซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ฝ่ายบริหารก็มาจากการคัดเลือกของสภา คณะรัฐมนตรีก็มาจากการเลือกตั้งของประชาชนทางอ้อม สภาเป็นผู้ควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหารและสภามีอำนาจสูงสุด หลักการดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทนี้จึงแบบอำนาจออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายสภา (Council) และฝ่ายบริหาร (Executive) ฝ่ายสภาทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติคือ ออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ เช่น เทศบัญญัติที่ออกโดยเทศบาล สภาประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ส่วนฝ่ายบริหารประกอบด้วยสมาชิกของสภาจำนวนหนึ่ง ซึ่งก็คือผู้นำของกลุ่มบุคคลที่กลุ่มเสียงข้างมากของสภานั้นเอง

3. รูปแบบนายกเทศมนตรีอ่อนแอหรือผู้บริหารอ่อนแอ (The weak mayor form or The executive form)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้รูปแบบนี้ โดยยึดหลักการปกครองระบบประธานาธิบดี (presidential system) ซึ่งเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาและได้รับอิทธิพลทางความคิดอย่างมากจากแนวคิดของมองเตสกีเออ (Montesquieu) นักคิดชาวฝรั่งเศส (ค.ศ.1689 - 1755) คือ หลักแบ่งแยกอำนาจ (separation of powers) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะป้องกันการฉ้อฉลอำนาจโดยฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารหรือแม้แต่ฝ่ายตุลาการ ผลของแนวคิดดังกล่าวนำไปสู่การที่ประชาชนมีสิทธิ

เลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติและผู้นำฝ่ายบริหาร เมื่อทั้งสองฝ่ายมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเหมือนกัน จึงมีอำนาจและศักดิ์ทัดเทียมกัน เกิดการถ่วงดุลอำนาจกัน (system of checks and balances)

4. รูปแบบนายกเทศมนตรีเข้มแข็ง (The strong mayor form)

เป็นรูปแบบองค์กรปกครองท้องถิ่นในสหรัฐอเมริกา เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการตั้งแต่ทศวรรษที่ 1880 หรือปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา หลังจากที่เมืองมีการเติบโตใหญ่มากการพัฒนาอุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้นในเขตเมืองและรูปแบบองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเดิมที่เรียกว่า “แบบนายกเทศมนตรีอ่อนแอ” ที่ฝ่ายบริหารหลายคนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงเริ่มมีจุดอ่อนมาก การบริหารงานขาดประสิทธิภาพ แบบนายกเทศมนตรีเข้มแข็งจึงเป็นทางเลือกใหม่แทนรูปแบบเก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่หลายคนเรียกว่า “แบบฝ่ายบริหารเข้มแข็ง” (the strong executive form)

5. รูปแบบคณะกรรมการ (The commission form)

สำหรับรูปแบบการบริหารงานของคณะกรรมการเกิดขึ้นครั้งแรกที่เมืองกัลเวสตัน (galveston) รัฐเท็กซัส ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประมาณ ปี ค.ศ.1900 มีพื้นฐานตั้งอยู่บนหลักการที่ว่า การออกกฎหมายและการบริหารงานไม่จำเป็นต้องแยกจากกัน แต่ใช้คนชุดเดียวกันทำงานทั้งสองอย่าง ส่วนที่เหมือนกันกับรูปแบบองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ก็คือ คณะกรรมการชุดดังกล่าวมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน

รูปแบบคณะกรรมการนี้มีลักษณะสำคัญคือ ประชาชนผู้เลือกตั้งเลือกคนจำนวน 3 - 7 คน เข้ามาทำงานบริหารเมืองโดยไม่คิดว่าสังกัดพรรคใด ในด้านนิติบัญญัติคณะกรรมการจะทำหน้าที่ออกกฎหมายข้อบัญญัติและกำหนดนโยบาย คณะกรรมการชุดนี้มักเรียกกันว่า คณะกรรมการใหญ่ (Board of Commission) ส่วนการบริหารงานคณะกรรมการแต่ละคนก็จะแยกกันไปดำเนินงานคนละอย่างโดยไปคุมงานแต่ละแผนก เช่น แผนกถนน แผนกประปา แผนกจัดการน้ำเสีย แผนกดับเพลิง แผนกคลัง ฯลฯ และคณะกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานด้านพิธีการ (Ceremonial Mayor)

6. แบบผู้จัดการเมือง (The city manager)

การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบผู้จัดการเมือง มักใช้ในชุมชนท้องถิ่นที่มีความเจริญมาก โดยการจ้างผู้บริหารมืออาชีพเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานแทนนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง และนักการเมืองจะทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติเท่านั้น ผู้บริหารมืออาชีพจะมีสัญญาจ้างมักจะเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่มีความเจริญสูง ทำให้ต้องอาศัยนักบริหารมืออาชีพมาช่วยในการบริหารงานท้องถิ่น (ปธาน สุวรรณมงคล, 2547 : 12)

การจัดรูปแบบและโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การจัดรูปแบบและโครงสร้าง ตามทฤษฎีของนักวิชาการต่างประเทศ

การจัดรูปแบบและโครงสร้างของการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศต่างๆ ในโลก เป็นผลผลิตของประวัติศาสตร์ที่ยาวนานหลายร้อยปี รูปแบบและโครงสร้างของท้องถิ่นจะสะท้อนให้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต หรือสิ่งที่ผู้คนคิดว่าควรจะเป็นอยู่ในปัจจุบันหรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต หรือสิ่งที่ทุกคนคิดว่าควรจะเป็นอยู่ในปัจจุบันหรือเป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้นในอนาคต รูปแบบและโครงสร้างก่อให้เกิดแบบแผนของอำนาจต่างๆ และความสัมพันธ์ของอำนาจเหล่านั้น โดยแสดงให้เห็นถึงแนวทางของกิจกรรมของประชาชน และกลไกในการปฏิบัติงานของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนตลอดเจ้าหน้าที่ขององค์กรที่อยู่ในระดับที่สูงขึ้นไป (Harold F. Alderfer, 1964 : 17)

1.1 โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะเป็นเรื่องที่กระทบต่อรูปแบบการใช้อำนาจของกลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่น โครงสร้างมีผลกระทบสูงต่อธรรมเนียมปฏิบัติที่ผลประโยชน์ต่างๆ จะถูกจัดสรรและเป็นกรอบที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดขอบเขตและความรุนแรงของการขัดแย้งทางการเมืองของชุมชน เมื่อผลประโยชน์ มีการปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบและโครงสร้างแบบหนึ่งเป็นไปตามลักษณะของแต่ละโครงสร้าง การจัดโครงสร้างมีผลกระทบต่อคุณภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญในการสร้างรูปแบบพฤติกรรม ท่าทีของอำนาจ การใช้ อำนาจ และสุดท้ายกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจและลงมือกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กล่าวคือ สามารถกำหนดได้ว่า ใครจะได้อะไรจากระบบการเมืองในท้องถิ่นที่ผู้บริหารต้อง มาจากการเลือกตั้งผู้บริหาร จะต้องตอบสนองความต้องการของกลุ่มหรือองค์กรต่างๆ โดยเร็ว ในทางตรงกันข้ามในท้องถิ่นที่ผู้บริหารเป็นผู้จัดการไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง อาจไม่แสดงการตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อความต้องการของประชาชนและกลุ่มต่างๆ ดังนั้น ด้วยความสำคัญของการจัดรูปแบบและโครงสร้างภายใน ดังที่กล่าวมาแล้ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาทำความเข้าใจกับเรื่องการจัดโครงสร้างภายใน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1) แนวคิดว่าด้วยการจัดชั้นภายในระบบการปกครองท้องถิ่น

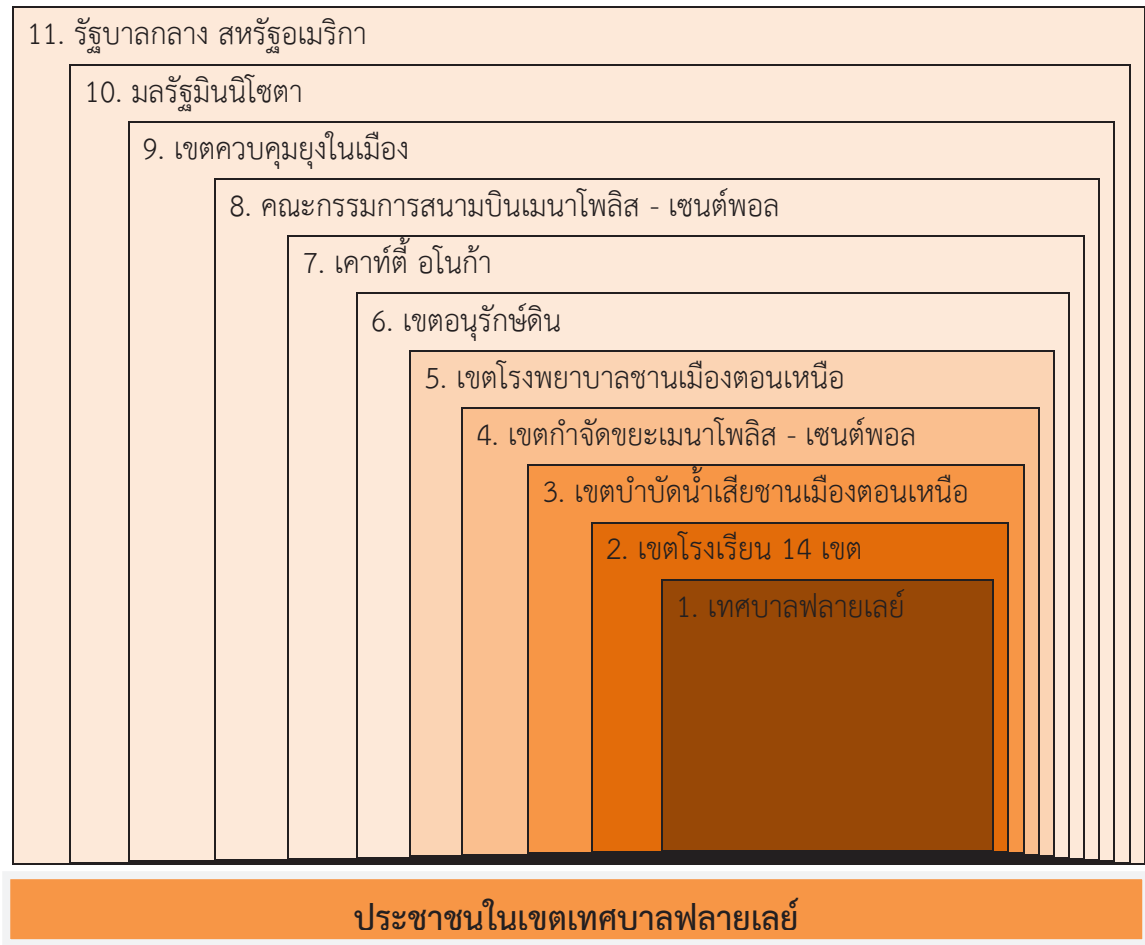
แนวคิดว่าด้วยการจัดชั้น (Tier System) เป็นแนวคิดที่แบ่งแยกภารกิจหน้าที่ระหว่างองค์กรที่จัดทำบริการสาธารณะ กล่าวคือ ภารกิจหน้าที่ยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการกำหนดโครงสร้าง

ระบบการปกครองท้องถิ่น นั่นคือ การกำหนดชั้นภายในระบบการปกครองท้องถิ่น เช่น หากการบริการสาธารณะประเภทใดที่หน่วยงานในพื้นที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะจัดทำได้ และจัดทำแล้วเกิดความคุ้มค่า ก็อาจจะมอบหมายการบริการสาธารณะประเภทนั้นให้หน่วยงานในพื้นที่ในชุมชนจัดทำได้เลย แต่หากบริการสาธารณะประเภทใดมีขนาดใหญ่ต้องอาศัยงบประมาณและเทคโนโลยีขั้นสูงเกินกว่าที่หน่วยงานในพื้นที่จะจัดทำได้หรือบริการสาธารณะประเภทนั้นเป็นบริการสาธารณะที่มีผลกระทบหรือครอบคลุมหลายพื้นที่ หรือหากหน่วยงานในพื้นที่มีศักยภาพที่จะจัดทำ แต่จัดทำแล้วไม่เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ บริการสาธารณะประเภทดังกล่าวนี้ อาจจะมอบหมายให้หน่วยงานที่สูงขึ้นไป ซึ่งมีศักยภาพที่สูงกว่า มีงบประมาณที่มากกว่า มีเทคโนโลยีที่สูงกว่า เป็นผู้จัดทำ

2) แนวคิดว่าด้วยการจัดโครงสร้างรูปแบบเดียว

การจัดโครงสร้างแบบชั้นเดียวเป็นการจัดชั้นที่ง่ายที่สุด โดยจัดให้องค์กรที่ตั้งขึ้น มีหน้าที่ทุกอย่างรวมกันอยู่ชั้นเดียว (Single Tier System) ในทางทฤษฎีนั้น แต่ละหน่วยปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถประมวลรวบรวมกลุ่มเป้าหมายและนโยบายเพื่อทำเป็นรายการความต้องการของท้องถิ่นแล้วจัดเรียงลำดับความสำคัญ การจัดโครงสร้างแบบชั้นเดียวนี้อาจบางครั้งจะจัดบริการให้ประสบความสำเร็จได้ง่ายกว่าการจัดโครงสร้างแบบหลายชั้น เพราะการจัดให้หน้าที่ภารกิจทุกอย่างรวมอยู่ในชั้นเดียว จะทำให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความหน้าที่ที่เบ็ดเสร็จ และสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นได้ เพราะหากอำนาจหน้าที่กระจายไปอยู่หลายหน่วยงานอาจเป็นการยากที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนาให้เป็นหนึ่งเดียว

ภาพที่ 1 : การจัดชั้นของเมืองฟรีดเลย์ มลรัฐมินนิโซตา สหรัฐอเมริกา
(Layer of government, city of Fridley, Minnesota, USA)

ที่มา : ปรับปรุงจาก (a statement on national policy by the research and policy committee for economic development, 1996 : 12)

3) แนวคิดว่าด้วยการจัดโครงสร้างแบบหลายชั้น

ความจำเป็นที่จะต้องมีระบบหลายชั้น คือ การทำให้ภารกิจหน้าที่ต่างๆ สามารถเข้าถึงผู้อยู่อาศัยได้ง่าย โดยการแบ่งแยกให้องค์กรที่อยู่ส่วนกลาง (Intermediate Level) หมายถึง หน่วยการปกครองระหว่างรัฐบาลกลางและหน่วยการปกครองท้องถิ่นพื้นฐานรอง รับภารกิจที่เป็นอำนาจหน้าที่ขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ระบบหลายชั้นยังสามารถหลีกเลี่ยงความไม่พอใจที่จะต้องมีต่อ

องค์กรที่มีขนาดใหญ่องค์กรเดียวได้ด้วย (Alan Norton, 1994 : 32 - 33) ยังมีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อจำนวนชั้นและจำนวนขนาดขององค์กรที่อยู่ตรงกลาง โดยปัจจุบันที่สำคัญที่สุดคือขนาดพื้นที่ภูมิศาสตร์ของประเทศ จำนวนหน่วยการปกครองท้องถิ่นพื้นฐานและระดับการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง เมื่ออำนาจการตัดสินใจถูกรวมศูนย์ก็จะมีเพิ่มจำนวนความต้องการของการบริหาร โดยการเพิ่มองค์กรที่อยู่ตรงกลาง เพื่อที่จะแปลงความต้องการของรัฐบาลกลางให้มีผลในทางปฏิบัติในท้องถิ่นในหลายประเทศพื้นที่ชนบทก็จะมีจำนวนชั้นมากกว่าพื้นที่ในเมือง เพราะในเขตชนบทมีขนาดพื้นที่น้อยจึงทำให้มีความต้องการหน่วยการปกครองที่อยู่ตรงกลาง เพื่อเข้าไปช่วยจัดการภารกิจต่างๆ ให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเล็กๆ แทน ดังภาพที่ 1 (ด้านบน)

2. การจัดรูปแบบและโครงสร้าง ตามทฤษฎีของนักวิชาการในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน ได้มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 รูปแบบ (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2546 : 41) คือ

2.1 รูปแบบทั่วไป

ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่ครอบคลุมเทศบาล และองค์การปกครองส่วนตำบลในแต่ละจังหวัด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนี้จะมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ประสานงานให้ความร่วมมือและสนับสนุนหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก ตลอดทั้งดำเนินการในกิจการที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กไม่สามารถทำได้ เพราะกิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่ควบคุมพื้นที่กว้าง เป็นกิจการที่ต้องการความเป็นเอกภาพและเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นความสามารถของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กจะกระทำไม่ได้ ในส่วนของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กก็มีอำนาจหน้าที่ให้บริการสาธารณะต่างๆ ภายในเขตพื้นที่ของตนเอง

2.2 รูปแบบพิเศษ

ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (กทม.) และ เมืองพัทยา ซึ่งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้บัญญัติให้กรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีอำนาจหน้าที่เทียบเท่ากับองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมกับเทศบาล ในขณะที่เมืองพัทยามีฐานะเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่มีพื้นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาจึงเทียบเท่ากับเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนโครงสร้างการจัดชั้นภายในขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ได้มีความพยายามที่จะจัดชั้นให้เป็นระบบ 2 ชั้น (two tier) กล่าวคือ การทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับบน (upper tier) จัดทำภารกิจในโครงการขนาดใหญ่ครอบคลุมทั้งจังหวัด และภารกิจที่ระดับล่างทำไม่ได้กับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กในระดับล่าง (lower tier) ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงทำภารกิจให้บริการสาธารณะภายในพื้นที่ของตนเอง

สรุป (Conclude)

บทความนี้ ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับ หลักการ รูปแบบ สำหรับการปกครองท้องถิ่นร่วมสมัย ถือว่าองค์ความรู้เหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งสำหรับการศึกษาศึกษาองค์ความรู้เหล่านี้ให้เข้าใจ องค์ความรู้ดังกล่าว ได้แก่ 1) ความหมายการปกครองท้องถิ่น 2) ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น 3) หน้าที่และความรับผิดชอบของการปกครองท้องถิ่น 4) การจัดโครงสร้างรูปแบบการปกครองท้องถิ่น 5) รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 6) การจัดรูปแบบและโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง (References)

- โกวิทย์ พวงงาม. (2548). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการ และมิติใหม่ในอนาคต. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- โกวิทย์ พวงงาม และ อลงกรณ์ อรรคแสง. (2547). คู่มือมิติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพฯ : เสมารธรรม.
- จรรยา สุภาพ. (2531). สารานุกรมรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2539). วิสัยทัศน์การเมืองการปกครองและกฎหมาย. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ศรีพันธุ์ตั้ง เซ็นเตอร์.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2542). 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440-2540. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : คปไฟ.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2550). การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น : อภิธานหนึ่งของการยธรรมโลก, ภาคที่ 1. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : คปไฟ.
- นรินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2546). ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยและต่างประเทศ เปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : เตือนตุลา.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย. หมวดแนวคิดพื้นฐาน : รัฐบาลกับการปกครองท้องถิ่น. สถาบันพระปกเกล้า. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส.

ประทาน คงฤทธิศึกษาการ. (2534). การปกครองเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ : สหાયบลิ็อกและการพิมพ์.

ปธาน สุวรรณมงคล. (2547). การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรชัย เทพปัญญา และคณะ. (2547). การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : สัมพันธ์พาณิชย์.

Alan Norton. (1994). *International Handbook of Local and Regional Government : A Comparative Analysis of Advanced Democracies*. Hants : Edward Elgar.

Alderfer Harold Freed. (1964). *Local government in developing countries*. New York : McGraw-Hill.

Clark, J. J. (1957). *Outline of local government of the united kingdom*. London : Sir Issac Pitman and Son, ltd.

Committee for economic development. (1966). *Modernization local government to Secure a balance federalism. a statement on national policy by the research and policy committee of the committee for economic development*. New York : committee for economic development

Gyford, J. (1986). *Diversity, sectionalism and local democracy. research Vol. 3.of Widdicombe report on the conduct of local authority business. committee of Inquiry into the conduct of local authority business*. London : Her majesty's stationery office.

Holloway, W. V. (1951). *State and local government in the united states. ministry of education*. New York: McGraw - hill book company.

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่

"วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น" เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักการบริหารจัดการนิติบุคคล รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา พัฒนาสังคม และการศึกษา เชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละ 1 ท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ เช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review)

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง และแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ผสมผสานเปรียบเทียบและผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.11 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้พิมพ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

2. บททบทวนวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่น่าเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารเสถียรนิเทศศาสตร์ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/index>

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าน้ำกระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข* เขียนไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของ ผู้พิมพ์ เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข* กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา กรณีที่ผู้พิมพ์มีสถานภาพเป็นนักศึกษาให้ระบุหลักสูตรที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ เช่น หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นต้น ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษด้วย

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญ/อังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (;) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อย ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อยโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมีรูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้นทั้งผู้พิมพ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ โดยระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วยจุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author./Year of Publication : page) เช่น Anuwat (2018: 18) หรือ (Brown, 1997: 18-22) เป็นต้น

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้พิมพ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
(ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)			

รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ	16	ขีดซ้าย	ตัวธรรมดา
(พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)			

การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้เป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น
ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association
citation style)

โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ

ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย

จำนวนต้นฉบับ : มีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ผู้นิพนธ์ต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others) โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

อนุวัต กระสังข์. (2560). **พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์**. พระนครศรีอยุธยา:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york: John wiley & sons.

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อหนังสือ.//ครั้งที่พิมพ์(ถ้ามี).//เมืองที่พิมพ์.//
สำนักพิมพ์.

Author.//(Year of Publication).//Title of Book.//Edition of Book.//Place of
Publication.//Publisher Name.

ตัวอย่าง

กฤษณา วงษาสันต์. (2542). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ : เอิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**.
New york : John wiley & sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง.//เมืองที่พิมพ์.//หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author.//(Year of Publication).//Title.//Edition of Book.//Place of
Publication.//Publisher Name.

ตัวอย่าง

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality
Improvement Chiang Mai Thailand**. Chiang Mai: Chiang Mai
University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อวิทยานิพนธ์.//วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต,
มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน)//ชื่อสถานศึกษา.

Author.//(Year of Publication).//Title of Thesis.//Degree of Thesis.//
Publisher Name.

ตัวอย่าง

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student
Culture in Thai Higher Education Institutions**. Doctoral Dissertation
Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ในชื่อรายงานการประชุม.//
วันเดือนปีที่จัด.//เลขหน้า.//สถานที่.//สำนักพิมพ์.

Author.//(Year of Publication).//“Title of Article.”//In Title.//

Date of Publication.//page.//Place of Publication:/Publisher Name.

ตัวอย่าง

Sinlarat, P. (1995). "Success and Failure of Faculty Development in Thai University." In **Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok.** pp. 217-233.
Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ."//ชื่อวารสาร./ปีที่พิมพ์
(ฉบับที่พิมพ์)/:เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.
Author.//(Date of Publication).//“Title of Article.”//Name of Journal.//Year
(Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

อรรคเดช สนลอย. (2020). "ปัญหาของชาวม้งลาวในเขตพื้นที่ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ."วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น. 6(1): 47-59.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ."//ชื่อหนังสือพิมพ์.//
เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.
Author.//(Date of Publication).//“Title of Article.”//Name of Newspaper.//
page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). "เกียรติอันภาคภูมิใจ." กรุงเทพธุรกิจ.
หน้า 6.
Jewell, Mark. (2006, November 7). "Silent Aircraft' Spreads its Wings."
Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่.//(ปี).//ชื่อบทความ."//[ประเภทสื่อที่เข้าถึง].//แหล่งที่มา:/
แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author.//(Year of Publication).//“Title of Article.”//[Online].//Available:/
Name of website.//Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). "พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
[http://www.moc. go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm](http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm). [3 กรกฎาคม
2548]

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์.//(ปี,/เดือน/วันที่).//ตำแหน่ง(ถ้ามี).//สัมภาษณ์.

Name of Interview.//(Date of Publication).//position.//Interview.

ตัวอย่าง

Waterworth, Peter. (2003, December 1). Principal lecturer, Deakin
University. Interview.

